

Victoria Faust

Smrtno uplašen

Za Tomislava, mog jedinog i najdražeg, koji me inspirira na zločin.

I.

Kad je digao pogled prema nebu, mjesec je bio tako nevjerojatno krvave boje da mu se u jednom trenutku učinilo da nikako ne ože biti stvaran, da mu se to krv slila u oči i zasljepila ga pa je svijet oko sebe gledao kroz tanki film koji je sve obojio u crveno. Krv? Njegova ili tuđa? Ali onda se sjetio da noćas još nije bilo krvi i pustio je da ga nevjerojatni prizor krvavog mjeseca posve ponese, bez osjećaja grižnje savjesti ili bijesa ili možda mržnje prema samome sebi. Doduše, davno su prošla vremena kada je mrzio sebe zbog onoga što je radio. Da li su uopće postojala? Svijet godinama prije bio je kao zaboravljeni san, gubio se u nepostojanju. Život je počinjao noćas. I mada smrtno uplašen prihvaćao ga je onako kako to nezahvalnici rođeni u grijehu primaju blagoslove podastrte pred njih: gladno, bespoštedno, neutaživo. Jer sutra možda i onako neće doći.

Kroz šumu. Trkom. Niz oštru padinu. Zaobilazeći prosjeke koje je napravila voda, za kišnih mjeseci, sapirući tlo, preskačući korijenje drveća koje je iskočilo iz zemlje koju je kiša saprala. Između stabala. Mjesec ga je pratio, njegovo puno, krvavo lice, provirujući između krošnji drveća. Osjećao je njegov pogled. Osjećao ga je na koži. Košulja, razdrljena i ispućala po šavovima, vijorila je za njim dok je trčao. Niz padinu. Punom snagom. Dolje.

Odjednom zastane. Negdje u blizini, stazicom koja je vijugala kroz šumu, projuri automobil.

Sada je već bio blizu ceste. Bolje da stane. Bolje da ga ne vide ovakvog. Ne još. Ovo je bila predstava kojoj je on bio redatelj, scenarist i glavni glumac i ako je išta želio onda je to bilo da ona protekne sa što manje grešaka je moguće.

Svjetla automobila ponovno su bljesnula tamo negdje kroz drveće. Zvuk guma koje stružu po asfaltu ulazeći u zavoj. Automobil nestade dolje prema gradu.

Zatekao se kako ponovno zuri u mjesec osjećajući kako razum nestaje, kako ga nagon guta, brišući sva ljudska pravila, sve moguće moralne razloge za i protiv ovoga što je činio i što je znao da će još učiniti. Ponovno osjeti strah. U ovim trenucima uvijek se bojao mada se događalo nešto što je dobro poznao, taj osjećaj koji je predstavljao najranije sjećanje iz djetinjstva, apsolutnu slobodu koja ne postoji u stvarnom svijetu. Istovremeno, činilo mu se kao daje svaki put bilo drugačije i to je bilo ono što je donosilo strah i neizvjesnost.

Fizička promjena dogodila se prije nešto više od pola sata, ali emocionalna i psihološka promjena uvijek su kasnile. I upravo te promjene, a ne one fizičke i tako očite, tjerale su ga da shvati daje to trenutak kad se iz čovjeka mijenja u zvijer, kad će njegov razum biti progutan nagonom i kad zapravo sve ono što bude činio neće biti njegovo djelo već djelo tog bića u njemu, zvijeri u njemu. I zato strah. Strah od promjene, strah od novog, strah od neizbježnog. Strah od shvaćanja da će se ovo što se događa sada, događati sve do konca njegovog života – neizbježno. T da on, koliko se god trudio, nikada zapravo neće imati stvarnu kontrolu nad tim. Bez obzira što sebi govorio, u što se uvjeravao.

Automobil je već daleko odmakao. Gotovo da ga više i nije čuo. Sada je ponovno bio sam, ali bio je blizu kuća i mogao je osjetiti ljudski miris. Reakcija koju je taj miris izazivao samo je još više ubrzala proces u njemu.

Nije volio loviti u blizini kuće. Loviti u blizini kuće bilo je kao povlačiti omču jače oko svojih vrata. Ne. Sve dok je lovio na pristojnoj udaljenosti činilo mu se kao da nikada neće biti ulovljen. Ljudi neće shvatiti tko je on, ponajmanje što je on. Neće se moći okrenuti i ugledati ga u gomili, shvatiti da nešto nije u redu s njegovim očima, s njegovim pokretima, glasom kojim im se obraća. Neće shvatiti da skreće pogled kad razgovara s njima i da mu se šake grče na neki

neobičan način, kao da i sam suosjeća s bolom obitelji ubijene/nestale osobe o čijoj tragediji časka sa susjedima. Ljudi nikada nisu tako snažno reagirali na te stvari. Ali onda, ljudi i nisu imali razloga tako snažno reagirati. Jer nisu bili odgovorni za taj zločin, većina od njih zapravo ni za kakav zločin, nikada u svom životu. Ne kao on. On više nije mogao ni izbrojiti svoje žrtve. Mogao je samo nagađati. Jedna žrtva mjesečno? Nastojao je smanjiti. Zato ... Dvije ili tri ili pet žrtava godišnje. Kad bi se razum izgubio i nagon zavladao, nitko nije bio siguran. Ipak, morao je uvjeriti sebe da ima kontrolu nad tom stvari. Ako je želio nastaviti živjeti u civilizaciji, morao je imati kontrolu. A civilizacija je, oh, nudila tako krasne stvari.

S druge strane, nije bilo mudro loviti u blizini kuće jer je taj prostor i onako bio inficiran prevelikom stopom nasilja. Ubojstva i samoubojstva, obiteljske svađe koje su tragično završavale... postotak je bio daleko veći nego, recimo, dolje u gradu. Da je svoje zločine pridodao već postojećim, došlo bi do takvog skoka u brojkama i na grafikonima da ne bi bilo moguće izbjeći nepotrebnu pozornost. A to je bilo posljednje što je želio.

Nije odabrao ovo mjesto za svoje prebivalište zbog nasilnosti ljudi prema sebi ili jedni prema drugima. Kada je došao ovamo, zapravo nije bio svjestan da ta pretjerana agresivnost postoji. Kad je naposljetku shvatio gdje se našao, jednostavno nije bilo mjesta za uzmak. Ali onda se počeo pitati nije li možda on uzrok svemu, nije li njegova priroda možda budila nagone u ljudima, otkrivala onu tamnu stranu njihovih duša i tjerala ih da se ponašaju neprimjereno onome što jesu? Ta ideja nije bila bez vruga i nije bila posve neutemeljena. Nije ovo bilo prvi puta da odabire takvo mjesto. No, kad bi se naposljetku jednostavno želio osvjedočiti da li je u pravu i počeo izučavati kriminalnu prošlost mjesta, shvatio bi da je isti broj zločina, manje-više postojao i prije njegovog dolaska i da on sam, izuzev svojih zločina, nije ništa promijenio. Stoga bi dolazio do sljedećeg zaključka: nesvjesno je birao takva mjesta kao mjesta na kojima će boraviti, a razlozi za to mogli su biti različiti. Najčešće je mislio da se sve to događa stoga što bi ljudski zločini umanjivali njegovu zločinačku prirodu, činili ju prirodnijom i ne tako zvjerskom jer gdje će se ubojica sakriti nego među ubojice. Ako su oni ubijali jednako kao i on, koja je bila razlika između njih? On je razliku znao, da, naravno, ali nastojao je ne razmišljati o njoj. Razmišljanje je nosilo onu staru mržnju prema njima što je dovodilo do gubitka kontrole. A to nije želio da se desi.

Shvatio je daje ponovno trčao tek kad se zaustavio na kraju šume.

Grad je sada bio na svega nekoliko metara od njega. Noć je bila kasna ljetna, noćni vjetrovi lagano se provlačili između stabala blažeći njegovu uzavrelu krv. Miris noći lagano je bio protkan mirisom krvi, slanim i metalnim, žigosan mirisom živog, vrućeg mesa. Divlji i raspojasan miris. Nosnice su mu se širile hvatajući te arome. Iza njega ostao je miris šume i zemlje koja je tiho uzdisala, hladeći se nakon prevrelog dana, miris šumskog bilja i bobica koje su počele zrijeti, miris sitnih šumskih životinja i noćnih grabljivica koje su izašle u svoj ponoćni lov. Baš kao i on. Samo, on je bio zvijer grada, ljudska zvijer, zvijer otrgnuta iz civilizacije da bi se ponovno vratila njoj, u ponoćno doba, u vrijeme punog mjeseca, divlje režeći, tražeći danak u krvi. Grad je odgovarao na njegov zov svojim mirisima: mirisom asfalta koji se hladi, mirisom vode koja protječe kroz grad, mirisom zaostalih ispušnih plinova vozila koji teško pada ka tlu, mirisom usnulih ljudi: oporim mirisom muškaraca, cvjetnim i krvavim mirisima žena, mliječnim mirisom djece. Vrtjelo mu se u glavi od toliko mirisa, žarke crvene mrlje iskakale su mu pred oči zasljepljujući ga, nagoneći ga da se služi osjetilom njuha kao jedinim osjetilom koje će ga voditi. Oroboros do ludila. Dalje i dalje i dalje. Sve dok ne nađe onoga koji pred njime neće moći uzmaknuti, kad mu krv zatutnji u ušima i kad njena melodija bude sve što će moći čuti. Kad susretne neku od svojih nesretnih žrtava, shvaćajući da već oboje stupaju na scenu posljednjeg čina ove predstave. Kraj je došao. Kraj je blizu. Nebeski bubnjevi najavljuju veličanstvenu simfoniju onoga što će se zbiti.

On obriše slinu koja mu se scijedila niz bradu, potaknuta sjećanjima i nadom daje pred njim još jedna noć u kojoj će njegova divlja čud naći slobodu da pjeva punim plućima. Osjećajući

kako mu predugački nokti stružu po zaraštenom licu, on još jednom protrne. Koliko je izraza lica mogao prizvati u sjećanje? Njih deset, petnaest, stotinu? Kad bi ga prvi put ugledali, kad bi izašao iz sjene u kojoj se skrivao, kad bi njihove oči pale na njega, kad bi shvatili, kad bi pokušali ne povjerovati, uvjeriti sebe daje riječ samo o šali, ne, to ne može biti stvarno, nitko ne može izgledati tako, to je maska, to je... to... to je karnevalska krinka. Da. Krinka. Samo, to je doista bilo njegovo lice, a ne komad gume koju tko navuče na glavu radi šale. Kad bi se pogledao u zrcalo, on bi doista tako izgledao. Ne maska. Njegovo pravo lice. Njegovo jedino iskreno lice. I zar ne poželjeti uhvatiti ih za guše i suočiti ih s onime što ih ponajviše plaši? I kako ne poželjeti iskopati im oči kad su i onako slijepe za istinu, čak i kad ona vrišti prema njima?

Ne. Zaboravi. Pokuša uvjeriti sebe. To su još ostaci ljudskog u tebi. Uskoro će i toga nestati. Uskoro ćeš čuti samo i jedino krv i samo ćeš njoj služiti. Kad pjesma krvi postane dovoljno jaka i strasna, zaboravit ćeš sve što si u životu bio i što si u životu činio. Ništa od toga neće biti važno. Slušaj krv. Ona je jedina koja zna istinu.

Bljesak sjećanja. Miris grada. Miris ljudi. Zvuk krvi. Zvuk krvi koja tutnji kroz žile.

Zatvorio je oči. Tama. I mjesec kao jedini svjedok. Ali mjesec je savršeni svjedok baš kao i Bog. Ni jedan od njih nikada neće reći, ni jedan neće suditi. To su samo oči koje zure bez shvaćanja, samo fizički prisutne, u duhu na posve drugim sferama. Baš tako. Savršeni svjedoci. Ako je itko ikad trebao boljeg svjedoka zločina od mjeseca i Boga, boljeg nije mogao naći. Posve pasivni i nijemi. Izgubljeni u svome svijetu. Autistični.

Koraci. Njegovi koraci. Negdje na granici trka. Ali ne ubrzava do trka. Kloni se svjetlosti. Sabija se u tamu. Neka mu tama zakrinka lice i neka ga učini manje zvjerskim. Ako tko prođe ulicom, ako se zagleda u njegovo tamom zakrinkano lice, vidjet će samo njegove zlatne oči. Da li će shvatiti? Da li će samo odmahnuti glavom i nastaviti dalje? Ne, oni nikada ne razbijaju glavu oko takvih stvari. Ako vide nešto što ne mogu shvatiti, već nađu neko racionalno i logično objašnjenje. To je u ljudskoj prirodi. Ljudi ne vjeruju u nadnaravno. Ljudi ne vjeruju u prizore koje ne mogu shvatiti. Vole ih pojednostaviti, ugurati u kalupe na koje su navikli čak i ako po nikakvom zakonu te stvari ne mogu stati u kalupe svakodnevnice. O, ljudi tako vole objašnjavati stvari, čak i ako se stvari ni na koji razumu prihvaćen način ne daju objasniti.

Kako je on mogao objasniti sebe? I da li je pokušavao? Oh, da, naravno da je, on je, bar djelomično, još uvijek bio ljudsko biće i njegov um je s vremena na vrijeme razmišljao na čovjeku poznate načine, paleći i gaseći male lampice i prekidače koje čine kolosijেকে ljudskog uma. Ali ipak, da li je uspio? S mjesta na kojemu je stajao, sa svoje pozicije, dakle s najboljeg mjesta u kazalištu? Da li je shvatio tu predstavu u kojoj je bio glavni glumac?

Ne. I sada je već znao da nikada neće. Prošla su stoljeća kako to pokušava. Čovjek jednom jednostavno mora priznati poraz, shvatiti kad je dosta. On je to shvatio davno. Bio je vrlo realan kad se radilo o ovim stvarima. Morao je biti realan. O njegovom razumu se radilo. Da se uhvatio u začaranom krugu pitanja na koje ne može dati odgovore, pitanja koja se neprestano ponavljaju i koja traže da na njih bude odgovoreno, već bi davno izgubio razum. Nije to mogao dozvoliti. Obzirom da je djelomično još uvijek bio ljudsko biće (to mu je bilo prirodno dano) i obzirom daje bio prisiljen kretati se među ljudima i većinu vremena ponašati se po njihovim pravilima, bilo mu je stalo zadržati zdrav razum. Uostalom, samo su ga ostaci tog njegovog zdravog razuma nagonili da se posve ne pretvori u zvijer.

U dobrim razdobljima u mjesecu, u onim razdobljima kad njegova, hm... bolest, nije bila očita i prenaplašena (mada je uvijek bila prisutna, osoba se ne treba zavaravati daje neizlječiva bolest, a njegovaje bolest bila neizlječiva, nestala samo zato jer ne vidi simptome) on je funkcionirao kao posve normalno ljudsko biće. Volio je te periode. Doduše, nije mogao reći da ne voli i one dane kad bi se njegova bolest razbuknula. Jednako tako i jednih i drugih se bojao, a na posve različite načine. U dobrim vremenima bojao se onoga stoje činio kao zvijer. U noćima kad bi bio zvijer, bojao se onoga stoje činio kao čovjek, bojao se da na neki način ne ugrozi svoje postojanje kao zvijeri. Jer ako ga otkriju kao čovjeka, otkrit će ga i kao zvijer. Bilo je to

kao da su u njemu postojala dva uma, dva bića. No, svejedno, bilo je to samo jedno tijelo, bez obzira kroz kakve sve promjene prolazilo. Bio je to samo on. I morao je naći načina da pomiri ta dva bića u sebi. Dva neprijatelja koja su boravila u njegovom tijelu morala su naći neku vrstu suživota da bi preživjela. Jer ako bi se borila jedno protiv drugoga, bilo je sigurno da će vanjski svijet pronaći trenutak kad će oba biti nespremna i onda bi obojica bili izgubljeni. Cijenio je život koji mu je dan. Žudio je za životom. I bio je spreman učiniti sve da ostane na životu. Pod bilo koju cijenu.

Koraci ga trgoše. Bio je to zvuk njegovih vlastitih koraka koje u prvom trenutku nije prepoznao. Ljudske uši vjerojatno ne bi čule nikakav zvuk. Nije nosio cipele. Njegova tvrda, jastučasta stopala sada nisu trebala takvu zaštitu. Ali ipak i kao takva stvarala su šum koraka jednako kao što i vučje stopalo stvara šum kročeći ljudskim stazama. A to je bilo upravo ono što je on bio: vuk na ljudskom pragu. I dok je tiho, držeći se sjena, kročio pustim, noćnim ulicama Samobora, on se nasmiješi toj ideji. Čak je i njegov osmjeh bio je vučji, iskešenih, ubojitih očnjaka koljača.

Skrenuvši ulicom on prijeđe most preko Gradne i krene prema trgu.

Nije stigao do trga jer ga na križanju privuče miris. Dolazio je tamo od placu. Ženski miris. Miris ženske mjesečne krvi. Bio je posebno slab na taj miris. Nalazio je neku posebnu poetsku ljepotu u njemu. U cijelom ciklusu bilo je nečega što ga je podsjećalo na mjesečni ciklus kroz koji i sam prolazio. Robovi prirode. Robovi mjeseca. Na određeni način i on i one svakog bi mjeseca žrtvovali dio sebe da bi mogli nastaviti disati dalje zajedno s prirodom. S noćnim nebom. S mjesecom. Sa zvijezdama. I u neku ruku krv je bila ta koja ih je na neobičan način povezivala. On sa svojom neugasivom žeđi za krvlju. One sa svojim mjesečnim žrtvovanjima krvi. Kao da su je žrtvovala za njega. U ovim danima njegove preobrazbe, kad bi mjesečevo lice bilo puno, on kao daje bio božanstvo, a sve one koje su krvarile u ovim danima bile su jedine, iskrene i prave vjernice i štovateljice njega, božanstva, koje su mu prinosile svoju žrtvu u krvi.

Naglo mijenjajući pravac svog kretanja on požuri prema izvoru mirisa.

Upravo je prošla pored placu i krenula niz ulicu. Osvrnuo se prije nego će poći za njom. I dalje nikoga. Dobro. Odlično. Bio je radni dan i upravo onoliko sati kad više nije ni noć, ni zora, kad više ni jedan kafić ne radi, kad ljudi jednostavno nema na ulicama. Samo poneki nesretnik. Tamo prema autobusnom kolodvoru vidio je dvije siluete kasnih putnika, ali oni njega najvjerojatnije nisu mogli vidjeti. Uostalom, da su ga i vidjeli s ove daljine izgledao bi samo kao tamni lik, zakrinkan u tamnoj odjeći od glave do pete. Da. Čak i da su nešto posumnjali, nasmijali bi se ideji odbacujući je kao nemoguću. Njihova naivnosti bila je tako jednostavna i slatka. Nije mogao ne diviti joj se. I nije mogao ne mrziti ih upravo zbog te naivnosti. Jer znao je koliko mu malo treba da ponovno promjeni svoj cilj, da se okomi na njih, nevjernike, i krvavo ih kazni zbog toga što su ikad posumnjali da nije stvaran. O, stvaran sam, poželio im je reći. Osjetite moje kandže na svojoj koži, osjetite moje prste kako vam ulaze u meso i kidaju rebra i grudni koš kao da su to prsa sitne, pečene prepelice na tanjuru iskusnog gurmana. Osjetite moje očnjake na svome vratu, osjetite krv koja lipti iz presječene arterije, vrući, krvavi vodoskok. Osjetite to i onda se usudite tvrditi da nikad nisam bio tu.

Ipak nastavio je za tragom mirisa mjesečne krvi i cvjetnog parfema. Kombinacija koju je posebno vodio.

Sad kad mu je bila u vidnom polju i kad ju je bilo tako lako slijediti, mogao ju je i bolje promotriti. Visoka možda metar šezdeset. Plava kosa u krupnim je uvojcima padala do sredine leđa. Bila je krhke građe. Nije joj mogao dobro vidjeti lice, ali bio je siguran da vjerojatno nema ni dvadeset godina. Slatko, vrlo slatko. Digla je ruku, zabacila kosu. Skladna oblina nevelikih grudiju nazirala se pod tankom, malom bluzicom. Okrugla mala stražnjica jasno se ocrtavala u uskim hlačama pastelne boje kakve obično klinkice nose ovih dana. Sočno. Obećao si je da će zagristi u tu sočnu malu stražnjicu, prva stvar koju će učiniti kad je se dočepa. Da osjeti krv i mišić kako se bore protiv njegove čeljusti, da osjeti njeno tijelo kako se otima, kao uporna mala

životinjica, njen tanki struk u njegovim rukama kao repić odlučne male zmijice koja se bori protiv svoje sudbine. Skliska mala slatka zmija s okruglom čvrstom malom stražnjicom.

Ona velika zmija u njegovim hlačama sada je, potaknuta tim maštarijama, naglo postala svjesna svoga postojanja, budeći se zavidnom brzinom. I ona je, jednako žedna krvi, srkala slatki sok iz njegovog tijela, rastući i jačajući. To je bilo ono što mu se posebno sviđalo u noćima poput ove. Njegov seksualni apetit i snaga rasli su zajedno s njegovom žudnjom za krvlju. I zbog toga je najradije za svoje žrtve odabirao žene i to one koje su mu bile seksualno privlačne. Volio je obje svoje gladi ujediniti u istoj slatkoj i tako nezasitnoj orgiji.

Ne želeći više čekati niti trenutka, on požuri za njom. Upravo je otvarala vrata jedne od kuća. Došao je do nje, bez daje napravio ijedan šum i privukao njenu pažnju, prije nego ih je uspjela zatvoriti za sobom. Njegovi prsti dohvatiše kvaku i grubo odgurnuše vrata. Ona se, još uvijek držeći kvaku, zanese od snage njegovog pokreta, posrne, ali odmah povratu ravnotežu. Plavi uvojcji njene kose padoše joj preko lica i ona ih odbaci jednim ljutitim pokretom glave. Ne uplašenim. Ljutitim.

To mu se sviđje.

Svjetlo u hodniku kuće bilo je upaljeno i nije bilo nikakve sumnje da ga je vidjela, u njegovom pravom liku, istog trenutka kad su njene dječje plave oči pale na njega. Znao je da ga je vidjela. Ljutiti izraz na njenom licu zamjeni neka čudna grimasa zaprepaštenosti i nevjerice. Ona ustukne jedan korak. On ju je slijedio, polako zatvarajući vrata za sobom. Odozgo, s kata kuće, nije dopiralo nikakvog zvuka. Nije osjetio ljudski miris koji bi govorio da je još netko u kući, netko tko bi ih mogao zateći u, hm... nezgodnom trenutku. Inflangrante. Sve u kući mirisalo je njenim mirisom. Bili su sami i sve vrijeme ovog svijeta bilo je njihovo.

Ona ispusti zaprepašteni uzdah. Da. Polako je postajala svjesna dok je promatrala njegovo lice. Njegova duga riđa kosa padala je bogatim pramenovima sve do ramena. Obrazi zarašteni gustom bradom. Guste, spojene obrve. Kosa koja mu je pala na čelo sakrivala je činjenicu daje čak i njegovo čelo obraslo dlakom. Na njegovom licu samo je na kopcima nije bilo. I, bez sumnje da je primijetila kako neobične su boje njegove oči. Tako nisu izgledale ni jedne ljudske oči koje je ikad u životu vidjela. To nikako nisu mogle biti ljudske oči. Ne s tim izrazom, tako gladnim i okrutnim. Ne ljudske. Zvjerske. Posve sigurno zvjerske.

Usne mu se zategoše u gladnoj grimasi zvjerskog osmjeha, samo na trenutak dopuštajući da zubi bijesnu između njih. Nedovoljno dugo da bi primijetila neobično jake očnjake i sjekutiće navikle na kidanje sirovog mesa.

Njene usne su se micale kao da je željela nešto reći, ali ne stvarajući zvuka. Ponovno ispusti uzdah, ali sada je u tome uzdahu bilo puno više osjećaja gađenja, a manje zaprepaštenja.

Osmjeha nestade s njegovog lica. On podigne ruku.

Tek sada je vidjela tu ruku, koja kao da se iz najdublje tame njene podsvijesti, tamo gdje još počivaju zmajevi i čudovišta njenog djetinjstva, približavala da dotakne njeno lice, uvojke njene zlatne kose i najvjerojatnije daje u tom trenutku pomislila da ništa od ovoga što se događa nije stvarno, da najvjerojatnije sanja i da će se, evo, svaki tren, probuditi, sigurna u svom krevetu, orošenog čela, ali s olakšanjem ustanovljujući da se ništa od onoga zbog čega je strahovala neće desiti jer ništa od toga nije bilo stvarno, samo njena mašta, samo njena prebujna, usnula mašta.

Ali bilo je stvarno. Bila je to i ruka pred njenim licem, bez obzira koliko nemoguće izgledala. Jer ta ruka je bila tako čudna, posve obraštena gustom, crnom dlakom, čak i na dlanu, a dugi nokti na toj ruci nisu se mogli nazvati noktima već jakim, dugim i posve neljudskim kandžama.

Ona ispusti napola artikulirani krik. Ponovno se povlačila, korak za korakom, a on ju je slijedio, bez žurbe, s očima koje su uprte u njene hipnotizirale kao zmijske. Sudarila se s ormarićem u uglu rušeći s njega staklenu vazru koja se zvučno razbi na podu hodnika. Nije to čak ni primijetila. I tek tada, po prvi puta, on progovori. Ona se strese na zvuk njegovog glasa, kao da nije mislila da to biće pred njom može proizvesti glas nalik na ljudski.

– Stoje? – reče on, glasa ponešto čudnog i šušlavog jer mu je jaka vilica bila izobličena pre-naglašenim očnjacima – Nemoj mi samo reći da nikada ranije nisi vidjela vukodlaka?

– Za ime, Božje, hoće li netko već jednom ukloniti te ljude?! – glasa koji je drhtao od bijesne frustracije, reče Gabriela. Folnegović se trgne, pogleda je. To nije bilo njoj nalik. Gabi nije gubila živce. Ako je znao ikog sabranog i racionalnog u svakoj, pa i najtežoj situaciji, onda je to bila ona. Vidjeti je ovakvu, na rubu da izgubi kontrolu, nije bio lijep prizor. Takvo ljudsko ponašanje bi ga uznemirivalo, osobito kad se radilo o osobama koje je poznavao. Na neki način to bi mu izmicalo tlo pod nogama.

– Jesi li dobro? – potihlo promrmlja, ne želeći da ovo pitanje čuje više ušiju nego se to ikako moglo izbjeći. Gabi ga pogleda ljutito, ali joj se pogled odmah ublaži, premda je i dalje zvučala kao daje na rubu da eksplodira. Pokušavala je ne iskaljivati se na ljudima koji nisu bili direktno odgovorni za neke stvari. Ilije to u svakom slučaju bila njena najbolja namjera. Ali kako ona stara izreka o Paklu i dobrim namjerama kaže i najbolje namjere ponekad su se znale izjaloviti. I to jako.

– Ne, nisam dobro. Daleko sam od toga da budem dobro.

Folnegović se pridigne i stane tako da vlastitim tijelom koliko-toliko sakrije tijelo koje je ležalo u hodniku, znajući unaprijed koliko je beskoristan njegov trud. Bilo je dovoljno krvi po cijelom hodniku (čak i na stropu, za Boga miloga!) da bi samo jedan pogled na zidove podsjetilo njegovu inače uvijek hladnokrvnu kolegicu, tjerajući je na novi bijesni ispad.

Uostalom, Gabin pogled je i dalje bio prikovan za ulazna vrata gdje su policajci, na sreću i napokon, uklanjali znatizeljne prolaznike su se skupili, navirujući se unutra, kao da se tu dijele tiketi lota rop zasigurno dobivaju. Perverzna gamad, pomisli Folnegović, ali zapravo bez osjećaja. Nailazio je ljudsku znatizeljju, bez iznimke, na svim mjestima na kojima se nešto čudno događalo. Zašto bi ovaj puta bilo drugačije? Uostalom, ljudi su se voljeli "informirati" o stvarima koje se događaju u njihovom susjedstvu zbog najrazličitijih razloga. Ponekad se činilo kako je ta "informiranost" bila nužna za opstanak cijelog susjedstva. Mora da je nešto plemensko u pitanju, rekao je Folnegović sam sebi.

Netko se probijao kroz masu ljudi i policajaca koji su ih pokušavali rastjerati. I prije nego je uspio ugledati lice nadolazeće osobe Folnegović začu poznati visoki i ponešto histerični glas: – No, mogu ja i otići! Mogu ja i otići!

– Za ime Božje, pustite njega! – s gotovo jednakom dozom iznerviranosti koja je bila jasno naglašena u došljakovom glasu uzvikne Gabriela – To je forenzičar!

Još malo komešanja i onda se more ljudskih tjelesa razdvoji kao pred Mojsijem i na mjesto zločina stupi lik Zrinka Maljevića, metar i žilet visokog, prilično obimnog u struku, proćelavog. Ali svejedno je u njegovoj pojavi bilo nečega impresivnog. One njegove oči iza okruglih stakala njegovih naočala nadoknađivale su prosječnost (ili možda ispodprosječnost) njegovog izgleda. Jer tko je imao imalo mozga kad bi pogledao one oči, morao je znati da Zrinko Maljević nije (nikada prije, niti će to ikada biti) osoba s kojom se bilo pametno zajejavati. Dapače, posao zajejavanja sa Zrinkom Maljevićem mogao se pokazati vrlo šugavom zanimacijom.

– No, što tu imamo? – reče on čim je ušao, potpuno promijenjenog glasa i stava, kao da se maloprije nije morao boriti da ga propuste unutra. Sve je u trenu bilo zaboravljeno (ili bar odgođeno jer kazne za one koji su podcijenili Zrinka Maljevića znale su biti strašne).

Maljeviću je posao puno značio i to je bilo očito u tom trenutku kad je stupio na mjesto zločina, svoju arenu, svoj element. Bio je jedan od onih sretnika koji su doista radili posao koji su voljeli. Možda je u stvarnom svijetu bio samo škiljavi, proćelavi debeljko, ali u svojoj areni bio je Gladijator pred kojim se Russel Crow mogao samo cvileći sakriti pod prvi kamen.

On se sagne nad leš i samo ga ovlaš promotri prije nego će, onako, sebi svojstveno, preko naočala baciti pogled prema Folnegoviću.

– Samoubojstvo? – upita Folnegović.

– Baš sam se pitao hoćeš li primijetiti – promrmlja Maljević i onda samo kimne glavom i onda vrati pogled prema ženinom tijelu.

Postojalo je pravilo koje je govorilo da su žene kad bi se odlučile na samoubojstvo radije birale otrove ili u krajnjoj liniji vješanje. Prema nekima bilo je to zato što su radije željele otići s ovog svijeta možda bi neprikladno bilo reći lijepe, ali u svakom slučaju fizički što manje oštećene. Ova očito nije bila čula za ovo pravilo jer je napravila upravo ono što su već prethodno spomenuti teoretičari tvrdili da žene ne rade: raznijela si je glavu lovačkom puškom. Muževom najvjerojatnije. U hodniku je stajao jedan preparirani fazan (odvratna stvar, ako se Gabrielu pitalo, preparirati mrtve životinje i izlagati ih po kući) pa je za pretpostaviti bilo da joj je muž lovac. Što je ženu nagnalo na tako drastični čin, trebalo je tek utvrditi. I gdje je dovraga bio muž, budući daje ženino tijelo našla njena sestra s kojom se ova dogovorila da se nađu ujutro i pođu na Sajmište dan prije.

Okolnosti su bile sumnjive. Zašto bi se dogovorila sa sestrom, a onda si odlučila prosuti mozak, tako da je ova nađe? Ono što je izgledalo kao samoubojstvo lako se moglo pokazati da je lukavo zataškano ubojstvo, posljedica recimo obiteljske svađe. Takve su se stvari znale događati. Muž sada kod nekoga pokušava iskamčiti alibi ili se možda jednostavno skriva. Domaći ubojice obično nisu bili tako maštoviti i vješti kao oni filmski i u svakom slučaju nisu bili ni najmanje pametni. Gabrieli se činilo da bi ti ljudi, samo da su tu i tamo pogledali koji krimić ili, nedaj Bože, pročitali koju knjigu, znali puno lakše izvući se iz situacija u koje bi se uvaljivali. No, s druge strane, većinom su to bile neplanirane stvari, zločini iz strasti, razbuktani osjećaji koji su potaknuti raznim okolnostima kulminirali u zločinu. Nitko od tih ljudi nije se samo jednog dana probudio i odlučio: danas želim postati ubojica.

U svakom slučaju obezglavljeno tijelo bilo da je žrtva samoubojstva ili ubojstva bilo je strašan i svirep prizor koji bi okrenuo želudac i najneustrašivijem malom izviđaču. Tako je Gabriela voljela zvati policajce koji su izlazili na teren. Sada je ona bila neustrašivi mali izviđač koji je okretao oči od prizora koji ih je dočekao. Navodno se prvi policajac koji je došao na poziv sestre mrtve žene zbljuvao kad je vidio tijelo. Očigledno su bljuvotinu počistili s poda jer osim krvlju umrljanih zidova i krvlju i mozgom zamrljanog tepiha u dnevnoj sobi, gdje je tijelo bilo nađeno, nije bilo drugih lokava tjelesnih izlučevina.

Ni malo lijepa smrt, pomisli Folnegović i osjeti kako mu se jeza penje uz kičmu. U svojoj službi vidio je smrti i smrti, ali nikada mu nije bilo svejedno kad bi si pokušao dočarati posljednje žrtvine minute. Bolje o tome ne razmišljati, pomisli i time je stvar bila zaključena. Radilo se o već dobro uvježbanoj tehnici trenutnog skretanja misli s teme. Uostalom, nešto takvo bilo je nužno za zadržavanje zdravog razuma.

– Aaa... mmm... daaa... – Zrinko promrmlja, tiho, tako da su ga samo oni koji su stajali neposredno pored njega mogli čuti, i dalje se naginjući nad ostatke nesretnice na podu – Rekao bih, nakon površnog pregleda, da je riječ o vrlo sličnom slučaju poput onoga kojega smo imali prije tri mjeseca. Razlika je jedino u oružju. Ono je bio kalašnjikov.

– Ma, da – promrmlja Gabriela. Odnosi između nje i Maljevića nikada nisu bili sjajni. Ništa određeno. Radilo se o onome što neki ljudi nazivaju kemijom. Postojala je neka kemija između Gabi i Maljevića, a njen naboj bilo je samo i isključivo negativan.

Ipak, bez obzira na netrpeljivost koja je među njima vladala od prvog dana u zadnje vrijeme nešto se veoma čudno događalo s Maljevićem i Gabriela je toga bila svjesna, no odlučila je ne reagirati dok ne bude na čistu što da o svemu tome misli. U dva navrata pokušao joj je pristupiti, započinjući neku čudnu priču o ljudima i zvijerima, o mitovima i legendama i o tome kako u svakoj priči ima bar malo istine. Sto je to trebalo značiti, Gabrieli definitivno nije bilo jasno. Bila je sklona pomisliti kako je to možda Maljevićeva verzija upucavanja, ali što bi tu osobu prema kojoj je posve očigledno gajila neku neobjašnjivu netrpeljivost koju se sve donedavno činilo da i on sam gaji prema njoj, nagnalo da se tako počne ponašati? U svakom slučaju nije žudila za odgovorom. U zadnje vrijeme posve je očigledno izbjegavalo ostati s njim nasamo

čak i samo na trenutak jer joj je sama ideja da bi Maljević mogao ponovno početi sa svojom pričom ne samo okretala želudac već joj se jeza penjala uz kičmu kao da ju je tko zalio hladnom vodom. Doduše, postojao je jedan dio nje koji joj je govorio da se mora diviti petlji tog proćelavog, sredovječnog čovječuljka da mu uopće padne na pamet i pokušati se upucavati ovako opako zgodnom komadu kakav je Gabriela bila (znala je da je zgodna, nije bilo razloga pretvarati se daje nešto drugo) no shvaćanje toga nije išlo dolje od konstatacije. Dapače, kako joj se cijela stvar zapravo gadila, smatrala je Maljevića drskim nikogovićem koji si previše toga dopušta.

– Čuj, možeš ti ovo završiti sam? – šapnula je Folnegoviću. – Ja ću poblesaviti ako više budem tu morala ostati i trenutka. Malo ću zbrisati. To OK?

Folnegović je kimnuo glavom. U svakom slučaju bilo mu je draže neka se pokupi i ode nego da tu balansira na granici hysterije. Nešto se čudno događalo s Gabrielom. Dovoljno dugo ju je poznao da bi to mogao utvrditi s apsolutnom sigurnošću. Ona nije bila tip žene sklone PMS-u.

– Nema frke.

Maljević je očito osjetio da se sprema kidnuti jer se odmah okrenuo prema njoj, pažljivo je promatrajući svojim sitnim očima.

– Gosposdična Petković!

– Ne sada, Maljeviću. – promrmljala je okrećući mu leđa, bojeći se valjda da bi joj čovječuljak na licu mogao pročitati što se događa. Kriste, ovo nije bilo dobro, ovo joj je već počelo utjecati na posao, a posao joj je bila jedna od najhitnijih stvari u životu. Kao da nije doma s Edijem imala dosta sranja, sada su je još i na poslu morali ugnjetavati ovakvi tipovi.

– Imam nešto hitno za obaviti. Folnegović će vam pomoći što god da vam treba. – rekla je i dalje se ne okrećući, ubrzavajući korak i nestajući vani, zabijajući se u gomilu radoznalaca koji se još uvijek; nisu raščistili iz dvorišta. Cijelo susjedstvo bilo je ovdje, a činilo se kao i da se svaki prolaznik zaustavio da vidi što se događa. Ovim je ljudima i definitivno nešto falilo u životu.

– Ajde, razlaz! – povikala je, a imala je ona vrlo jaki glas kad bi ga pustila. – Šta, medo ovdje igra? Nemate šta vidjeti. Ajde, bagre li znatiželjne! Jel' 'iko čuo da sam rekla – razlaz!

Tina je nazvala mobitelom kad se počela spuštati niz ulicu ostavljajući za sobom nešto raščišćenije dvorište nesretnice.

– E, jesi u gradu? – rekla je bez pozdrava. Onaj s druge strane nije joj zamjerio. I on sam poznao ju je dovoljno dugo da osjeti kad nešto ne valja kod nje bez da se o tome izgovori i jedna suvišna riječi.

– Tu sam na trgu, na kavi. Ti? Na poslu? – Dođem za pet minuta. – samo je rekla. Bila je na trgu za manje od tri.

– Nisam ti ništa naručio. – rekao je zgodni, smeđokosi muškarac koji je sjedio na terasi grijući se na zadnjem jakom suncu u godini.

– Još bolje. – rekla je. – Imaš šta protiv da malo prošetamo? Previše sam živčana da bih sjedila.

Pogledao je svoj napola popijeni espresso koji je tako prijao uz jutarnje novine i jedno sporo prijepodne i onda ga, očito odlučivši se, ispije u jednom gutljaju.

– Sada nemam. Čekaj samo da platim.

Zapravo je bilo vrlo zanimljivo kako je uopće sreća Valentina. I prozaično. Odnosno, kako se gleda na stvar.

Znala gaje iz viđenja par mjeseci prije nego je s njim progovorila i riječi. Išli su naime u istu teretanu. Gabriela je u to vrijeme dobro zabijala da se želi vratiti u formu pa je svaki svoj slobodni trenutak provodila na spravama za mučenje, znojeći se i pateći kao da je jedan od najvećih grješnika u ovoj Dolini suza. Istina, cijela ta stvar s "vraćanjem u formu" nije je držala do-

voljno dugo da popravi sve ono što su čips i Cola, a o pivi da se i ne govori, uništili, no bilo je dovoljno da joj sudbina ukrsti put s Tinom.

Već jer ranije bila primijetila kako tip (zgodan, smeđokos, opako građen, ali, OK curo, ti imaš dečka) ne pohada teretanu ovako redovito koliko je to ona činila. Ne da mu je trebalo. Ono malo što je on pohodio teretanu na njemu se vidjelo deset puta više nego što je Gabrieli koristilo njeno gotovo svakodnevno hodočašćenje. Pretpostavila je kako je tip vikend-bilder, odnosno da dolazi ovamo samo da bi se ispuhao i riješio stresa. Ništa nije znala o njemu, a nije se puno ni raspitivala. Kao prvo i ono osnovno što je sebi često ponavljala, nadajući se ipak da joj takva upozorenja savjesti nisu potrebna – imala je dečka. A kao drugo, a možda i bitnije, tip bez obzira koliko zgodan bio, nije bio njen tip. Bila je to ona stvar s kemijom – netko ti može biti zgodan i seksi i super društvo, ali među vama jednostavno nema onoga nečega koje je zapravo najhitnije da poznanstvo između dvoje ljudi preraste u nešto više. Uostalom, kako smo već napomenuli, Gabriela u to vrijeme nije mogla reći za njega niti da je poznanik – tek netko tko je išao u istu teretanu kao i ona i koga je znala samo iz viđenja.

Ipak dio nje bio je znatiželjan po prirodi i taj dio zanimalo je što radi kad ga nema, kako provodi dane i naposljetku tko je on. Radilo se o zdravoj dozi znatiželje koju svi razvijemo kad se zainteresiramo za neku osobu, bez obzira radi li se o mogućim ljubavnim ili prijateljskim aspektima. Zanimljivo je to da od samog početka Tinovog i Gabrielinog druženja njen dečko Edi neće biti ni najmanje ljubomoran na Tina. Vjerojatno je i sam osjetio kako između ove dvoje nema te vrste kemije. Mora se priznati ipak da je Gabrieli u neku ruku bilo krivo što Edi nije ni na trenutak pokazao neke ljubomorne osjećaje prema njenom novom prijatelju. Ne da Edi nikada nije bio ljubomoran, znao je on imati neke posve neracionalne ispade kad bi im se ponajmanje nadala, ali kako je Tin bio dovoljno zgodan da bi se za njim na ulici okrenulo mnogo ženskih glava, Gabrijelin ego bio je povrijeđen Edijevim poimanjem bezopasnosti njihovog odnosa tumačeći sve na vrlo ženski način kako Edi vjerojatno ne misli kako bi se takav tip ikada mogao romantično zainteresirati za nju.

– Ne budi luda! – odvratio je Edi kad joj je jednom prilikom, kad se kasno u noć (ili rano u jutro, kako se uzme) vratila kući s jednog "druženja" s određenom grupicom kolega s posla, a na koje je pozvala i Tina (Edi je odbijao družiti se s policajcima).

Imala je u sebi dobru količinu pive i Tin, koji je u cijelom društvu jedini ostao trijezan, ih je razvezao kućama. Gabrielu je zadnju odbacio i onda su još dugo vremena ostali u autu, parkirani pred zgradom, i jednostavno razgovarali. Jedino što je Gabriela znala bilo je to da bi ona poludjela, doslovno i totalno pobješnjela da joj Edi dođe tako pijan u rane jutarnje sate i onda jedno pola sata prosjedi u autu parkiranom pred zgradom zajedno sa osobom suprotnog spleta s kojom i onako provodi previše vremena, bez obzira što radili, pričali ili krunicu molili.

– On ti je poput buraza! – rekao je Edi kad ga je sljedeće jutro (podne) suočila s njegovim tragičnim nedostatkom ljubomore. – Da vašoj ševi ovisi budućnost svijeta mislim da bi on prvo pitao gdje je epruveta da u nju da svoj prilog čovječanstvu.

– Hoćeš reći da tip poput njega nikada ne bi poševio žensku poput mene? – razrogačila je oči ne mogavši vjerovati kako njen dragi iznosi nešto takvo takvim tonom tako otvoreno i još pred njom. Edi, odmah uvidjevši svoju grešku, stade mahati rukama pokušavajući je ušutkati.

– Hajde, hajde, mala, sve si pogrešno shvatila. Ako je itko izvan čije lige, onda si to ti izvan njegove.

To ju je malo zadovoljilo (zapravo i više nego malo, bile su to upravo one riječi koje je željela čuti, ali nastojala je to ne pokazati), ali ipak nije odoljela da ne doda: – Stvarno to misliš?

– Stvarno to mislim. – no kako je cijeli razgovor bio veoma nabijen emocijama i prikrivenim frustracijama koje su prskale kao crvi u cjepanici kad je zahvati vatra, Edija je cijela stvar zabrinula više nego je u prvi čas mislio da bi mogla. – Imam li ja razloga biti ljubomoran? – upitao ju je na posljetku zabrinuto. I tu ga je imala upravo gdje je htjela i sada se osjećala posve zado-

voljno. Prišavši mu i omatajući mu ruke oko vrata (zanemarujući strašnu glavobolju i mamurluk koji su je mučili) ona ga samo poljubi, smiješeći mu se i otvoreno ga gledajući u oči.

– Ne budi lud. Pa on mi je kao buraz koga nikad nisam imala.

No vratimo se do trenutka kad su se Gabriela i Valentin zapravo službeno upoznali. Bilo je to nakon jednog od onih njegovih podužih izostanaka. I bio je on onaj koji je prvi prišao njoj.

– Oprosti. – rekao joj je prišavši joj kad je sišla sa sprave. Prišao joj je tako tiho da se zapravo prepala kad je shvatila da stoji iza nje. I on sam je bio vježbao i oko njega se širo muški miris znoja, no začudo ne neugodan. Bilo je to zapravo prvi i jedini put da je Gabriela imala otvoreno seksualnu pomisao o njemu. Nikada više nakon toga. Čak i kad bi se kasnije sjetila toga osjetila bi neobičnu posramljenost kao da je učinila (mada se zapravo radilo samo o jednoj misli i nekoliko slika koje su joj se u sekundi izredale u glavi, a ona nije bila puritanka i čak i daje vjerovala u grijeh ne bi vjerovala u grješnost misli) nešto posve bezbožno.

– Nisam te mislio prestrašiti. – rekao je. U njegovim dubokim, smeđim očima počivala je inteligencija, ali i nešto drugo – istovremeno su izgledale i vrlo smirene i smirujući koliko i pune neke silne energije koja se borila da izbije van, a on ju je samo snagom svoje vole držao pod kontrolom.

– Nisi me prestrašio. Možda samo iznenadio. – odvrtila je brišući znojno čelo ručnikom.

– Čuj ... čuo sam da si policajka.

E, pa, ako mu je to bila lajna za upucavanje komadima (čuj ... čuo sam da si konobarica ... čuj .. čuo sam da si medicinska sestra ...) izabrao je vrlo jadnu lajnu.

– Ovisi što si još uz to čuo. – odvrtila je prilično hladno, želeći mu naglasiti kako je njegovi jadni pokušaji ni malo ne impresioniraju. No već će je sljedeća njegova rečenica posramiti i dokazati joj da je sve pogrešno shvatila (ili si možda umislila). Nadala se samo da nije vidio kako je pocrvenila. Zato mu je i okrenula leđa i trljala lice onim ručnikom duže nego je trebala nadajući se da će kasnije moći za crvenilo lica okriviti iritaciju kože ručnikom.

– Pa onda smo gotovo kolege! – rekao je očito ne primijetivši (ili ne shativši ton njenog glasa) osmjehujući se i pružajući joj ruku.

Kako je trljala lice ispruženu ruku je primijetila tek kad ju je on držao ispruženu već neko vrijeme tako da joj je kad ju je primijetila bilo još neugodnije.

– Ja radim za jednu firmu koja se bavi razminiravanjem. Dakle, vidiš, recimo daje riječ o srodnim zanimanjima. – rekao je.

– Oh, – samo je rekla ona kao plavuša koja je i bila i samo prihvatila njegovu ruku. – Tako znači.

– Dosta puno putujem po terenu, a teretna mi služi kao mjesto na kojemu se mogu kvalitetno riješiti stresa. Dobro, možda baš ne riješiti, ali ga u svakom slučaju umanjiti.

– Da, da ...- klimnula je glavom razmišljajući da li bi bilo umjesno da mu spomene da je primijetila da zna izostajati iz teretane i po nekoliko dana. To bi značilo da gaje i ranije primijetila. A to se možda moglo protumačiti na pogrešan način. Ili možda na pravilan.

– Ali to nije ono zbog čega te trebam. – rekao je. Gabriela je samo glupavo odmahнула glavom.

– Nije?

– Ne. Trebam te radi jednog savjeta.

– Savjeta? – izlanula je i onda prokunula u sebi. Daj više prestani ponavljati svaku njegovu riječ!

– Da, zapravo, ne znam da li ćeš ti znati, ali kad sam te vidio, a znam da si policajka, pomislio sam zašto da te ne pitam, ne mogu ništa izgubiti.

– Naravno. – rekla je i sada je polako počela vraćati kontrolu nad svojim ponašanjem. – O čemu se radi?

– Pa o jednom pismu koje sam ostavio na određenoj adresi. Zanima me da li smatraš da ga je netko, osobito osoba kojoj je bilo upućeno, mogla krivo shvatiti.

Nije vidjela kakve veze ima pismo koje ona nikada nije vidjela s činjenicom daje ona policajka.

No on je već prema njoj pružao komad papira. Onda, očito tek sada se sjetivši da se zapravo nije ni predstavio, pruži ruku kao da se nisu rukovali samo pola minute ranije i reče: – Inače ja sam Valentin. Tin.

– Gabriela. – rekla je ponovno se spetljavši između pružene ruke i tek primljenog komada papira kojega još nije stigla ni otvoriti (bio je dva puta presavijen).

– To je kopija pisma. – rekao je. Kasnije će shvatiti kako je imati kopije pisama upravo jedna od onih stvari koje su sličile Tinu, ali ju je tada prije nego se uspjela začuditi nad tom činjenicom, on preduhitrio rekavši: – Uvijek čuvam kopije sve svoje korespondencije. Čovjek nikad ne zna kad bi mu nešto moglo zatrebati.

Prihvativši to kao valjano objašnjenje ona razmota bijeli list papira i poče čitati. "Poštovana gospodo ..." stajalo je u pismu. "Ja sam Valentin iz Samobora i za vas sam doznao iz jednog našeg lista gdje je bio objavljen članak o vama (prije 2 godine), ali nisam mogao prije doći do vas zbog posla kojeg sam radio (razminiravanje). Nakon što sam došao do vaše adrese napokon sam vas našao ali vas nije bilo kod kuće. Pa vas molim da mi se javite kako bi se čuli i dogovorili. Ustvari radi se o tome da sam ja napisao priču tojest scenarij na jednu povijesnu temu ali pošto sam ja nevjest u pisanu, pa sam mislio da vam ..." tu je bilo nešto našvrljano i prekríženo "... platiti da mi tu priču povežete u cjelinu redi se o oko 50-70 stranica. Ako vas zanima javite se na moj broj mob 091 – xxxx098 ili telefon xxxx-xxx. Sa poštovanjem i unaprijed hvala, Valentin." – Ti si dakle pisac. – rekla je završivši s čitanjem, smotavši pismo kako je bilo i pruživši mu ga nazad.

– Pa ne bih to baš tako nazvao. Prije bih rekao da samo pokušavam.

Inače joj ne bi napisao ovo pismo, ne bih stajao prede njenim vratima i zvonio kao idiot.

– I stoje zapravo to što te brine?

On slegne ramenima i namršti se, zagledavši se negdje u daljinu kao da pokušava sabrati misli i odlučiti formulirati na najbolji mogući način ono što ga muči.

– Misliš li daje mogla krivu protumačiti moje motive? Daje mogla pomisliti da sam tamo neki manijak ili što ti ja već znam?

– Pa ne mogu ti reći stoje ona mislila ....- reče Gabriela kojoj se sve ovo učinilo odjednom previše smiješnim da bi o svemu ovako ozbiljno i dapače zabrinuto razgovarali. – Ali ako tražiš moju stručnu ekspertizu ... – rekla je to možda i malo sarkastičnije nego je namjeravala – ... onda ti mogu reći sljedeće. Prije svega potpisao si se samo imenom. Da meni ovako čovjek koga nikada u životu nisam vidjela pošalje pismo i samo se potpiše imenom posve izostavljajući prezime (bez obzira na telefon) ja bih se osjetila možda ne uvrijeđena, ali svakako bih tu osobu smatrala neozbiljnom. S druge strane, ta ženska i onako piše pod pseudonimom i ja bih rekla da je osoba koja voli svoju privatnost. Vrlo je vjerojatno daje činjenicu da si joj osoba koju nikada u životu nije sreća došao kucati na vrata stana, doživjela kao atak na svoju privatnost. Ljudi ne vole da im nepoznati ljudi kucaju na vrata. Čovjekov dom je njegova svetinja i ne znam gdje ti je glava bila da tako što napraviš očito bez razmišljanja. Četvrto i možda najhitnije: znam da ti pisci i kojekakvi umjetnici znaju biti vrlo osjetljive biljčice. Možda ju je tvoja ponuda natjerala da se osjeća kao svojevrсна prostitutka. Znaš inspiracija, nadahnuće prema onome što iz tvoga pisma izgleda kao štancanje po narudžbi.

– Dakle, potvrđuješ sve moje sumnje, pa i malo više. Jer nikada mi nije odgovorila. Mislim da sada shvaćam i zašto.

– Reći ću ti i jedan moj osobni komentar. Kad već kažeš da nisi vičan pisanju što ga ne prepuštiš onima koji znaju što rade? – ovo gaje posve očito povrijedilo, ali ona je još imala nekoliko stvari za reći i nije se mislila zaustaviti prije nego ih izbaci iz duše (kad je već nju odabrao za savjetnika, drugi put nek bolje razmisli) – Ili misliš da imaš ne znam kako dobru priču (a ljudi koji to misle obično je nemaju) ili ne shvaćaš koliko napora, godina i godina iskustva zah-

tjeva svaka napisana riječ da bi bila valjana. Uostalom, nismo svi rođeni da budemo pisci. Stoje u redu. Drugačije i ne bi valjalo.

– Čini se da znaš puno o pisanju. – rekao je. Iz tona njegovog glasa bilo je posve očito da mu nije drago zbog svega onoga što je izrekla, ali istovremeno nije mogla reći da joj predbacuje što mu govori ono što misli.

– Zapravo ne znam. – odvrtila je. Ono što je govorila bila je u suštini parafraza riječi jedne njezine profesorice s faksa s kojom se jednom prilikom pokačila oko književnosti i književnika. Sada dok je izgovarala ove riječi prvi put ih je zapravo shvatila i mogla prihvatiti.

Ranije je samo profku smatrala razočaranom starom udavačom koja brije film na čijoj je audiciji popušila zbog velikog nedostatka talenta.

Sad više nije bila sigurna daje o tome bila riječ.

– Oprosti ako sam možda bila preotvorena. Ipak, ne poznam te i sve to. Ali ja sam takva.

– Ne, upravo mi je to trebalo. – rekao je sada puno otvorenije i bez očitog nezadovoljstva. – Već sam je mislio nazvati svakakvim imenima kad mi je palo na pamet daje žena cijelu stvar možda posve drugačije shvatila. Zato sam i pomislio kako mi neka treća osoba, odnosno netko sa strane, lakše može reći da li sam pogriješio. Kad sam vidio tebe jednostavno sam znao da je tako. Mislim, ti imaš iskustva s ljudima, znaš bolje od mene kako bi netko u određenim situacijama mogao reagirati.

To je jedna od kvaliteta koja bi trebala krasiti pisca, pomislila je Gabriela, ali glasni nije ništa rekla.

– Hoćeš li na kavu? – rekao je iznenada. Ostala je bez riječi.

Prije svega, željela se otuširati. Smrdjela je sama sebi, a u javnim se prostorijama nije voljela kupati. Uvijek je imala osjećaj da će pokupiti neku gljivicu koje se zatim neće moći riješiti sljedećih nekoliko mjeseci, možda i godina. Grozila se ideje o gljivicama.

– Pa...

– Hej, nemoj misliti da ti se upucavam ili nešto! Mislio sam čisto prijateljska kava dvoje kolega. Kao zahvalu na savjetu da ne ustrajem na ovome i možda si navučem tužbu na vrat.

– I bolje da je tako. Mislim da se mom dečku ono drugo ne bi sviđjelo.

– Moje su namjere savršeno nevine.

I to je manje-više bilo to. Razlozi koji su ih spojili zapravo i nisu bili oni koji su održali i učvrstili njihovo prijateljstvo. Njihova "kemija", ona ista koja nije postojala u ljubavnim kombinacijama odmah je stvorila čvrstu mrežu po čijim su se čvorićima i pletivu nalazili i sastajali pletući uzorak čipke odnosa dvije osobe koje još dandanas nisu znale jedna za drugu.

No što god rekao, Tin nije odustao od ideje knjige. Možda je otkrivši da pomoć u radu i neće tako lako naći ili bar ne u onom smislu kako je to u prvi tren zamislio, shvatio kako će cijeloj stvari morati prići na drugi način. I mada je sve i dalje bilo na razini zanimljivog hobija, sve se češće mogao uhvatiti kako razmišlja o priči, kako sluša ljude a u glavi njihove riječi, osjećaje, reakcije slaže u neke dosjee i pretince u svojoj glavi koje će kasnije, kad mu zatrebaju, moći izvlačiti, sortirati, kombinirati .... stvarajući nove likove na osnovu karakteristika starih ljudi, stvarajući čudovišta, Frankensteine od njihovih duša. Ni ne znajući da to čini pošao je razmišljati kao pisac.

I stoga se može reći i to da je dobar dio prijateljstva njega i Gabriele počivao i na toj nekoj konzultacijskoj noti. Ako je priča tražila policijske elemente i kriminalističku radnju znao je kome se može obratiti. No još uvijek je tražio priču. Slutio je daje tu i daje jedino što mu je potrebno potruditi se doći do nje. I jedino tako imao je osjećaj da će on biti taj koji će je dosegnuti. S iskustvom ili bez.

Hodali su u tišini nekoliko minuta prema trgu, zureći u lica rijetkih prolaznika, a onda skrenuše na lijevo. Činilo se da Gabi nema neku određenu destinaciju, već da vrluda gradom jednako besciljno kako su joj ovog trenutka misli vrludale. Nešto ju je mučilo, a to nije imalo veze s poslom, bez obzira što ona tvrdila.

Naposljetku Tin više nije mogao šutjeti.

– Želiš razgovarati o tome?

Ništa nije rekla. Kao da se pravila da nije čula pitanje.

– Nije slučaj, zar ne? Gabi? Što te muči?

Sad napokon ona odmahne glavom.

– Nije slučaj.

– Što onda?

Nekoliko trenutaka grizla je usnu kao da se predomišlja bi li mu rekla ili ne. Onda ga pogleda. Nije čak trebala ništa ni reći.

– Edi – kratko reče Tin. Ona kimne glavom. Naravno. Uvijek kad je Gabi bila u čudnim raspoloženjima u pitanju je bio Edi.

Edi i Gabi bili su zajedno sad već gotovo pet godina. U vezi bilo je uspona i padova, prekida i slavnih i nešto manje slavnih pomirenja. Na nekim područjima njih dvoje savršeno su funkcionirali. Na nekima nešto manje savršeno. Tin nije postavljao previše pitanja i zapravo ga ni najmanje nije zanimalo što tko radi na području ljubavi i ljubavne problematike (samo Bog je znao kako je sam više puta gadno kiksao prije nego briljirao na tome području). Jedno od pitanja koje je planirao postaviti svojoj prijateljici sigurno nije bilo kuda sve to vodi. Ali posve je bilo sigurno daje u zadnje vrijeme Gabi bila ta koja si je to pitanje postavljala.

– Što je sad napravio? – reče Tin glasom starijeg brata koji sprema zavrnuti rukave i izlupati nevoljnika.

– Zapravo ništa. Sve je bajno i krasno.

– Ali... – ponuka je on. Ona nervozno slegne ramenima.

– Vi muškarci ste tako varljivi.

– Hm, mislio sam da se to odnosi na žene.

Nije ni primijetila njegovu šalu.

– U jednom trenutku tvrdite da želite ovo, u drugom već nešto sasvim suprotno. Zar ne možete zauzeti neke čvrste životne stavove?

OK, sad je dolazilo čuveno Gabrielino pljuvanje po muškima. Tin je na to već bio spreman.

– Što ćeš, svi muškarci su svinje – uzdahne on komično naglašavajući da se ni najmanje ne slaže s onime što njegova prijateljica upravo izgovara, ali da zna daje ne može razuvjeriti.

– Ne – prekide ga Gabi – Neki muškarci su veće, a neki manje svinje. A za neke uopće ne znam kojoj životinjskoj skupini pripadaju.

– Nemoj mi reći. Već znam stoje u pitanju. Opet je spominjao "ono".

Gabriela je sve energičnije odmahivala glavom. Čuperci njene lijepo oblikovane plavokose glavice počeli su stršati svaki na svoju stranu. Mada je bila na pragu tridesete, Gabi je još uvijek izgledala kao djevojčica. Nitko joj ne bi dao godina koliko je imala. Sada, u ovom trenutku, činila se još mlađom. Kao srdita curica kojoj je neki bezobrazni dečko dao neki zločesti prijedlog.

– Ja sam cijelog svog života živjela u uvjerenju da su žene te koje se žele udavati i da ste vi muški ti koji su protiv braka. Edi se cijelo vrijeme ponašao po tom pravilu i zato i jesam s njim, zato što me je prihvatio kao sebi ravnu, a ne kao hodajuću maternicu, "buduću majku svoje djece". Ali onda se nešto desilo u njegovoj glavi, neki hormonalni poremećaj, i odjednom on je spreman za rasplod i veliko "da" i slična sranja od kojih mi se želudac okreće.

– A što ti misliš o tome? O toj promjeni u njemu? – reče on nesvjestan da zvuči kao kakav nadri-psihijatar.

– Znaš ti dobro što ja mislim! – reče, pa onda zbunjeno zastane, otpuhne i slegne ramenima – Pojma nemam! Ne znam zapravo ni da li me voli. Prije sam znala, ali onda je napravio takvu gomilu sranja da preko tog brda od dreka više ništa ne vidim. Mislim, što se mene tiče, ja nemam ništa protiv toga da nas dvoje živimo zajedno, bez nekog velikog potpisivanja papira koji ništa ne znače, ali jebi me mrtvu ako ću živjeti s njegovim starcima!

– Dakle, on želi da se preseliš k njemu?

– No, dakle, da, to se može i tako reći.

– A ti to ne želiš?

– Posve definitivno ne. Bilo bi krivi, što god da on tvrdio. Ja znam da svatko voli svoje starce, bez obzira što o njima govorio, a znam i sebe i znam da bi mi rogovci narasli prvi put kad bi mi njegova stara pokušala zapovijedati i nametati mi neke svoje bizarne ideje. Uostalom, nikad me nije voljela i nikada neće bez obzira kako dobro se pretvarala. Em sam starija od njega, što nikako nije u njenim okvirima uobičajenog, em nisam neka mala drolja-domaćica koja služi za rasplod i koja će otvoriti usta samo kad treba njenom sinčiću popušiti kurac, em imam nešto mozga između ušiju, em nemam apsolutno ni jednu temu o kojoj želim raspravljati s njom, a, naposljetku, tko želi da joj sin hoda s policajkom i što će susjedi reći? A znaš što je najgore? Edi je na mamicu. Ja ga volim, ali vidjela sam i ono drugo njegovo lice, ono za koje nikada nisam mislila da ću ga vidjeti kod njega, ono sirovo, kukavičino, malograđansko lice. Vjeruj mi, ne želim se obavezati da ću ga morati gledati do kraja života.

– Ne bi mu bilo drago da to čuje.

– Hej, Tine, poznaš me! Ja bih život dala za Edija. Ali ipak u meni ima dovoljna količina samopoštovanja. Ja želim živjeti i umrijeti s Edijem, ali ne ako on to ne želi isto toliko jako učiniti za mene.

– Sorry, Gabi. Ali nije li on bio taj koji je rekao da želi provesti život s tobom povukavši pitanje braka, mada je cijelog svog života bio protiv ideje takve vrste vezivanja, i nisi li ti ta koja je rekla "ne dolazi u obzir"? Kužim zbog čega bjesniš, ali imam osjećaj da i on ima jako puno razloga da se osjeća uvrijeđenim.

– On to čini samo da udovolji mamici. Jer je ona rekla da će kad se oženi dobiti onaj prokleti stan i skinuti mu se s grbače.

– Odaj mu bar malo priznanja. Ne bi to učinio sa svakom. U svojih dvadeset i osam godina života i dovoljno veza i vezica ti si prva s kojom to želi.

– Što da ti kažem? Prokleta sam duhovita i jebeno dobra u krevetu.

Tin se nasmije. Gabino okretanje stvari na šalu značilo je pozitivan pomak. Ispuhala se. Dobro. Samo je trebala nekoga kome će sve ono naglas reći. Uragan je prošao.

– Ozbiljno. Ja to psihički ne bi mogla podnijeti.

– A da li on to zna?

– Zna. Ali pitanje je koliko me ozbiljno shvaća. Edi voli okrenuti na šalu stvari koje mu ne odgovaraju.

Da, po tome su Edi i Gabi bili slični. Da li je Gabriela uopće shvaćala koliko su Edi i ona bili slični? Ipak, sličnost je nestajala u toj mjeri što bi se Gabriela, kad bi joj se učinilo da je ugrožena, počela ponašati vrlo agresivno.

– Zašto ne sjedneš i ne porazgovaraš s njim o tome?

– Pokušala sam. Ali on nema hrabrosti boriti se protiv cijele svoje obitelji.

Jednako kao ni ti, pomisli Tin, ali tako nešto ne bi Gabi rekao u lice ni da ga na muke postave.

– Jednog dana ćeš se morati odlučiti. Znaš i sama. Svakog trenutka taj danje bliži.

– Ne podsjećaj me. Znaš što me posebno plaši? Kad dođem kod njega i ostanem dan-dva, on se čini tako sretan, maše repom k'o mali pesek. Kao da mu se čini da je sve riješio, pomirio mene i njegove starce i daje sada sve što voli na okupu i onako kako on misli daje u redu. Ali ne pita mene kako se osjećam, mada znam da sluti kako sam cijelo vrijeme u nekom grču. I znaš što je još strašno? Gledam ga kako se ponaša prema svojim nećacima i prema sestri i sve to i mislim si: znaš da bi bio dobar prema tebi i znaš da bi bio dobar otac i kad bi mogla ubiti taj dio sebe i biti "normalna" možda bi sve bilo u redu. Ali ja ne želim ubiti taj dio sebe jer mislim da je taj dio mene divan. Ne želim unakaziti sebe ni zbog koga, čak možda ni zbog vlastite sreće. Radije ću biti sama nego da pokleknem. Nikada nisam udovoljavala nikome drugom osim sebi.

No, dobro, ponajviše sebi i ponešto Ediju. Ali ne mislim žrtvovati svoj život zbog njega. Ja ću možda jednoga dana željeti i brak i djecu, ali ne sada. I sigurno ne zato jer njegova mamica misli da je vrijeme za njega da se skrasi i nađe si neku picu koju će napumpati. Neke žene, pardon, većina žena ne vrijedi više od toga. Ja jebeno sigurno nisam jedna od njih.

Ona pogleda Tina kao da od njega traži odobravanje. Odbijao je suočiti se s njenim pogledom. Stavljala ga je pred preveliku odgovornost. Što da joj kaže? Morao je biti na njenoj strani, bila je njegova prijateljica. Ali da li se u potpunosti slagao s njom? Ne. Znao je da Gabi ima previše naraščišćenih stvari sa samom sobom. Bio je tu u pozadini brak njenih roditelja i strah da će se i njoj desiti nešto slično, bili su tu i Edijevi ispadi zbog kojih su i prekidali nekoliko puta, bila je tu i Edijeva sklonost drogi. Nije se mogla naći u ulozi ni Edijeve ni svoje majke. Ili bolje rečeno, Gabi se nije mogla naći u ulozi nečije žene. Gabi je bila posve osobito biće. Ako Edi nije mogao shvatiti i prihvatiti, onda zasigurno ni nije bio zaslužio da bude s njom. Ilije bar takav bio Tinov stav prema cijeloj ovoj priči. Odnosno, bio bi da gaje netko pitao. S vremena na vrijeme jednostavno bi bio zahvalan što je Gabriela trebala samo nekoga tko će je saslušati, a ne nekoga tko će joj dijeliti savjete. To je definitivno bila uloga za koju je Tin bio siguran da joj nije dorastao.

Ne, Tin ni na koji način nije želio Edija izgurati iz slike, niti, ne daj Bože, zauzeti njegovo mjesto. Takva ideja bila je gotovo incestualna. Zapravo je volio Edija. Manje-više smatrao je Edija svoji prijateljem. Edi je i sam bio neobična osoba i čovjek ga je morao ili voljeti ili mrziti, nije postojala sredina. Tin se odlučio za prvu soluciju i nikada nije potalio. No, situacija je time bila gora što je tete bilo stati na nečiju stranu u ratovima Edi-Gabriela. Bio je prisiljen ne zauzimati stranu, racionalno odmjeravajući za i protiv kod obje zaraćene sile.

Koliko je god Gabriela bila racionalna i hladnokrvna kad je o poslu bilo riječi toliko je zbrkana i neodlučna bila na emocionalno planu. Nadopunjavajući njene mane svojim vrlinama i više versa Tin je predstavljao njen emocionalni racio. Bila je to krajnje nezahvalna dužnost.

– Neću ti dati nikakav pametni savjet, ako je to ono što očekuješ od mene – napomene on.

– A kad sam ja išta pametnoga od tebe očekivala? – podbode ga Gabi. Tin se nasmiješi i prijeti joj prstom.

– Ti si jedna jako zbrčkana cura, Gabi. Ali ja te svejedno volim.

Nadam se da ćeš uskoro shvatiti što je to što tražiš.

– O, znam ja što tražim. Samo ne znam kako da dođem do toga.

– Možda bi ti bilo lakše da ne razmišljaš toliko?

– A-a – odmahne ona glavom – Neće ići. Dok god imam mozak spremna sam ga i upotrijebiti i to koliko mi god moje mogućnosti dozvoljavaju. I još nešto...

Ali usred rečenice bi prekinuta na posve neobičan način.

Hodajući nisu ni primijetili da su već napravili krug po gradskom središtu i sada su se penjali prema crkvi sv. Anastazije iznad trga. Odozgo, prema njima, spuštala se neka djevojka, curica zapravo, nekih sedamnaest ili osamnaest godina možda stara. U početku se činilo da ih ni ne primjećuje, zabavljena vlastitim mislima. Ali kad dođe na udaljenost od neka dva metra, ona stade kao ukopana, kao da je duha ugledala ili kao da se, u najboljem slučaju, upravo sjetila daje ostavila mlijeko na štednjaku. Iznađena njenom naglom i neočekivanom reakcijom zastane i Gabriela, posve zaboravljajući što je i o čemu je upravo govorila.

Tin pogleda Gabi, pa zatim nepoznatu djevojku. Djevojčino lice upravo je dobivalo nezdravu voštanu nijansu.

Već slijedećeg trenutka djevojka se trgne, uplašeno privuče torbicu koju je nosila prema grudima, kao da se želi zaštititi od neke neznane sile. Zatim, jednako naglo kako je sve činila, baci pogled iza sebe, pa prema trgu i zatim, u velikom luku i gotovo trčećim korakom zaobiđe ovo dvoje i sjuri se među rijetke prolaznike i vrlo brzo nestane na lijevo, iza ugla.

Gabi i Tin ostadoše zuriti za njom.

– Poznanica? – prvi progovori Tin. Gabi samo odmahne glavom.

– Tvoja?
 Tin odvrati na isti način.
 – Što se to upravo dogodilo?
 – Ubij me ako znam.
 – Siriš negativne vibre, Gabi, dušo.
 – I meni se čini. Ili to ili smo upravo bili svjedoci histerične epizode u životu jedne tinejdžerke.
 – Bože, da i mogu nikad ne bih više bila tinejdžerka. Koje užasne godine!
 – Pa to je nešto s čime se mogu složiti. – rekao je on, ali na trenutak je bio odsutan. Masirao je čelo. Zašto gaje pogledala tako... i da lije pogledala njega, nije li možda pogledala Gabi... i zašto bi pogledala Gabi... ili zašto bi tako pogledala njega, u krajnjoj liniji ... U jednom mu je trenutku Edi pao na um, ali je odmah odbacio takve misli uvjeravajući sebe da nije pisac ljubavnih romana i pomalo u strahu da bi Gabi, na neki čudni, nemogući način, mogla naslutiti njegove misli što ni najmanje ne bi pomoglo njenom odnosu s Edijem, naročito ne u ovom trenutku.
 – Kako god bilo – zaključio on – ja bih si sada vrlo rado priuštio jednu kavu. Jesam li zaslužio kavu? Ponovno sam preslušao tvoju staru pjesmu i nisam rekao ni riječi. Trebao bih početi naplaćivati svoju uslugu. Do sada sam već mogao biti bogat čovjek.
 – Hej, ti! – naceri se ona. – Nemoj da ti razbijem nos. I da znaš, za kaznu, ti si taj koji će platiti kavu. I kolač "U prolazu".
 – Nemilosrdna si. – rekao je i nasmiješio se. Njegova prijateljska dužnosti time je bila zaključena.
 I to je bilo sve. O čudnom incidentu na ulici neće više razmišljati, a sjetit će ga se tek nekoliko mjeseci kasnije. No, onda će i onako sve biti prekasno.

2.

Dugo je vremena sjedio u automobilu, pogašenih svjetala, i već ga je počeo loviti san kad je netko otvorio lijeva stražnja vrata i ušao u auto, prenuvši ga tako naglo daje protrnuo.
 – Isuse, šta se šuljaš! I šta si se zavukao odozada kao u nekom lošem krimiću? Sto ne sjedneš naprijed? – razveze Maljević kojemu bi osjećaji straha za razliku od drugih ljudi razvezali jezik i natjerali ga da počne pričati bez konca i kraja.
 On podigne ruku da će upaliti svjetlo, ali ga osoba sa stražnjeg sjedala odmah zaustavi.
 – Ne pali. Ne želim da nas tko vidi skupa.
 Maljevićeva ruka ostane u zraku kao da se dvoumi bi li ga poslušao ili ne, a onda se spusti i Maljević samo uzdahne.
 – Tebi, čovječe, fali društvenog života.
 Bilo je čudno daje upravo Maljević bio taj koji je to rekao jer od njih dvojice upravo je Maljević bio onaj koji je svoj jedini kontakt s ljudima ostvarivao preko posla. A i to mu se činilo previše.
 – Jesi razgovarao s njom? – upita ovaj drugi iz tame. Maljević odmahne glavom, ali se onda sjeti kako ga njegov misteriozni sudrug najvjerojatnije ne vidi, pa reče naglas: – Ne, još. Uostalom, rekao sam ti da nismo u najboljim odnosima.
 – A nakon vašeg razgovora bit ćete još manje.
 – Jesi mi donio dokaze? Bez nekog čvrstog dokaza ja joj mogu napričati brda i doline, a neće mi povjerovati.

Neznanac koji je očito na ramenu nosio neku torbu ili ruksak, sada ga otvori, izvadi jednu veliku, žutu kovertu i baci je na suvozačevo sjedalo. Maljević je uze, mrmljajući za sebe: – Znaš, stvarno mi ide na živce što nisi sjeo naprijed.

Zatim je minutu-dvije promatrao ono što je izvukao iz koverta, prelistavajući komade papira koju su izgleda bili fotografije većeg formata. Na kraju uzdahe.

– Ovo ništa ne dokazuje. Mislim, mogli ste potajice snimiti tipa na bazenima i optužiti ga da je pedofil jer se zagledao u neku petogodišnju curicu u "toplesu". Dok nemaš dokaza da je doista gledao neko dijete nemaš ništa.

– Pa nije on pedofil!

– Isuse! Pa govorim ti samo primjera radi! Ono što ti pokušavam objasniti je da ako joj pokažem samo ovo, stjerat će me u vrazju mater!

– Gle, ja sam ti došao jer si mi frend i jer znam da šef i onaj stranac nešto muljaju. Mislim, nikada do sad mi ništa nije ovako tajio. A onda odjednom "top secret". Natjera čovjeka da se zamisli.

– I počne njuškati.

– Krivo ti je što sam njuškao?

– Nije riječ o tome da li je meni krivo ili ne, već o tome koliko ti vjerujem. I nisi mi došao zato što sam ti "frend", već zato što si mi debelo dužan.

– Ako misliš na ono, to sam ti davno odradio.

– Da, mislim na ono, i ne, nisi mi odradio. Daleko si još od toga da odradiš. Da nije bilo moje intervencije, još bi bio u zatvoru. I ne bi se nadao tako skorom izlasku.

– Nemoj sad pretjerivati, dobro znaš da se radilo o nesporazumu.

– Da, nesporazum. – reče ovaj tonom koji je jasno govorio što on misli o tom navodnom "nesporazumu".

– Krv nije voda. – odvrati neznanac nešto manje samouvjeren.

– Krešimire, ti mi nisi ništa u rodu. Nećak si prvog muža moje tete.

OK? Shvatio?

– Dobro, dobro! – stade ovaj nervozno mahati rukama. – Ne vidim što odmah tako živčaniš!

Maljević zgrabi onaj snop fotografija, okrećući se prema onom drugom, grleći jednom rukom naslon, a drugom zvučno mašući fotografijama koje su, sudarajući se, stvarale pljeskavi zvuk.

– Zbog ovog živčanim. Pokušavam optužiti čovjeka bez grama dokaza. I to za što? Za ubojstvo. A da li tijelo postoji? Pa, gospodine moj, još nitko nije prijavio daje našao izmrcvareno tijelo nečije kćeri, djevojke, žene. I sve to samo na osnovi toga što si ti prisluškivao razgovor svog šefa i nekog stranca. A ne možeš čak biti siguran ni u to da li si sve točno shvatio, jer su razgovarali na njemačkom.

– Znao sam da je greška što sam se tebi obratio. – reče ovaj razočarano.

– Pa zašto si? – plane Maljević. – S informacijama koje imaš mogao si otići na policiju.

– Stjerali bi me u kurac. – odvrati Krešimir.

– Ma i ti si to shvatio! – Maljevićeve riječi bile su natopljene sarkazmom.

– Uostalom, da šef sazna da sam prisluškivao njegov razgovor, letio bih s posla prije nego se okrenem. Ne vjeruje mi previše od onog slučaja sa zametnutom lovom.

– A slučajno se "zametnula" kad si ti izgubio onih dvadeset somova na kladionici?

– To nema veze s tim i ti to dobro znaš! Lova je nađena, slučaj zaključen.

– Hej, Krešo, ne muljaj starog prevaranta. – sada je Maljević izigravao nekog sitnog kriminalca iz lošeg hollywoodskog filma, ali kao da toga nije bio svjestan. Bio mu je gust uživjeti se u onu ulogu, pa mu u ovom slučaju prozaičnost nije smetala.

– Nisam došao tu slušati tvoje prodike. – reče mu Krešimir. – Donio] sam ti što sam uspio naći. Ti uzmi ili ostavi. Ništa ti drugo ne znam \ reći.

Maljević je pošutio trenutak, dva, pa onda klimne glavom.

– Da se i meni samom ne čini da si na tragu nečega velikog, poslao] bih te gdje ti je mjesto. Ovako ... samo drži oči i uši otvorene. I pazi i da te ne ulove. Ako su ta dvojica odlučila provoditi zakon na svoju ; ruku, onda možeš biti siguran da će policija biti zainteresirana za to.

Samo ništa bez dokaza.] Krešimir je petljao oko vrata. Onda napipa ručicu za otvaranje, i malo odškrine vrata i reče: – Gle, javit ću ti se ako još šta saznam.; – Bolje saznaj jer sve što si mi do sada donio je sranje. Ne mogu pred nju s tim. A ako želimo da nam povjeruje i pomogne nam, onda prije svega moramo pred nju podastri dobre dokaze. Vjeruj mi, teže ćemo nju uvjeriti nego kompletnu policiju.

– Hm, da. – rekao je Krešimir malo se zamislivši, a onda bez riječi izađe iz automobila, zalupivši vratima za sobom.

– Da, i do viđenja, seljačino. – promrmlja Maljević mrzovoljno, ali ga nećak prvog muža njegove tete više nije mogao čuti. Žurno je grabio ulicom sve dalje od njegovog automobila.

Susret sa Gabrielinim prijateljem dogovorio je tjedan dana kasnije. Valentin Petriška, koga je Maljević znao samo iz viđenja, činio se veoma nepovjerljivim, a kad mu je ovaj napomenuo kako bi bilo najpametnije da njihov razgovor ne spominje svojoj prijateljici Gabrieli, ovaj je postao posve otvoreno sumnjičav. Ipak, Maljević ga je uspio nagovoriti da se sastanu kako bi mu jasno iznio sve podatke koje je imao i ono malo dokaza koje je skupio.

– Ovo je dakle neslužbeno? – upitao je Tin nakon što se rukovao s malim forenzičarem i nakon što je ovaj sjeo za stol u stolac nasuprot njemu i naručio kavu od konobara koji se pojavio istog trena, kao mehanički lutak koji iskače iz kutije.

– Riječ je o tome da sam informacije o ovim događanjima dobio neslužbeno, da nemam neke stvarne dokaze već samo natruhe eventualnih dokaza. Cijela stvar još stoji na staklenim nogama i ako mi ne vjerujete, razumjet ću.

Valentin je skupio obrve, razmišljajući o ovome. Naposljetku reče: – Gledajte, ja sam u svakom slučaju spreman pomoći. Samo ne želim da na kraju ispadne da zbog toga što sam vam odlučio pomoći, ja upadnem u nevolje.

– Nemate vi zbog čega upasti u nevolje! Stvar se ne tiče direktno vas. Tražim samo malo indirektno pomoći. Pitao bih gospodičnu Petković, ali ... znate kakva je.

– Da, znam. – rekao je Tin, kao da je to nešto što ne treba daljnje potvrde. – Ali i dalje ne razumijem što je to što vi zapravo tražite od mene.

– Samo držite oči otvorene. Slušajte. I ako nešto što vam se učini bitnim doznate, javite mi.

– U pravilu, tražite od mene da špijuniram prijateljicu.

– Ne nju direktno. – odmah se usprotivi Maljević. – Vi ste joj najbliži, a meni se čini, mada vas zapravo ne poznam dovoljno, da vam mogu vjerovati.

– A policiji ne možete reći to što znate, pustiti ih neka oni rade svoj posao?

– Nemam dokaza. Indicije i ništa više.

– A vi tako čvrsto vjerujete u njih?

– Mogao bih ruku u vatru staviti. Ili bar gotovo toliko.

– Taj vaš rođak radi u nekoj vrsti detektivske agencije?

– Nešto takvo. U pravilu, riječ je o zaštitarskoj agenciji koja za svoje klijente zna obaviti i nešto "detektivskog" posla.

– I vaš je rođak čuo neka imena koja su mu se učinila poznatima i shvatio je da "detektivska agencija" radi i ne tako zakonite stvari.

– Osoba koju tražimo razumje se u farmaceutiku i ima direktnog ili indirektnog kontakta sa zaplijenjenim količinama.

– Ja bih ipak, da sam na vašem mjestu, pitao Gabrielu neka se pozabavi cijelom stvari. Ne znam nikoga tko može bolje iščeprkati informacije od nje.

– Pa onda možda da vi pokušate? – reče Maljević neskriveno podbadajući. – Vi ste joj prijatelj. Radije će vas poslušati.

Valentin gaje promatrao kao daje zatečen tom idejom.

– Razmislit ću o tome. – reče naposljetku i Maljeviću je odmah, mada čovjeka nije najbolje poznao, bilo jasno daje to rečenica koju izgovara kad mu nešto ni u ludilu ne pada na pamet. Gabriela Petković je očito imala jednako porazan učinak na svoje prijatelje koliko i samo na poznanike.

– No, kako hoćete. – reče Maljević ustajući i okrećući se, pogledom tražeći konobara koji se i ovaj put stvori kao daje mehanički lutak koji iskače iz kutije. Dajući mu novčanicu koju ovaj spremi u veliki, kožni novčanik i potom mu izvrti nekoliko kovanica, Maljević nastavi, ne gledajući Tina.

– Svjesni ste toga da je ovo posve neslužbeno i da samo o vama ovisi da li ćete mi pomoći ili ne. Dok ne skupimo dokaze, ne možemo predati slučaj policiji.

– Zašto to uopće radite? Što vas se tiče? U krajnjoj liniji, boli vas briga što znate. Ako policija dođe do informacija, dođe. Ne vidim zašto bi se netko zabrinjavao oko mogućih nedozvoljenih radnji koje se ne tiču direktno njega.

Maljević se sada okrene i uputi mu napola prijekorni, napola sablažnjivi pogled.

– Da, shvaćam da tako ljudi razmišljaju i shvaćam daje to jedan od razloga zašto nam je svima ovako kako nam je. "Nije moja stvar, neka se brine koga se tiče." Žao mi je, ali ja nisam takva osoba. Ja sam se ovim poslom počeo baviti jer ga volim, a ne jer nemam što pametnijega u životu raditi. Možda vi to ne možete shvatiti, ali ja ...

– Da, da, shvaćam ... – odvrati Tin shvaćajući samo to daje uspio uvrijediti čovječuljka. Maljević je još nekoliko trenutaka stajao probadajući ga pogledom, a onda se povuče.

– Imate moj broj. Javite mi se. – reče. Tin kimne glavom promatrajući Maljevićeva pogrbljena leđa kako se udaljavaju od njega.

Bio je siguran da ovo nije posljednji put kako ga vidi.

Ovaj čudni susret imao je i svoju dobru ili bar pozitivnu stranu, i u cijeloj priči Tin je sada volio misliti upravo o tom aspektu ovog susreta, namjerno zanemarujući sve ono drugo što mu se moglo pripisati kao posljedica. Na sve to drugo on je imao vrlo malo utjecaja, a kako nije bio čovjek koji je sada volio preuzimati krivnju za stvari koje on sam nije uzrokovao i kako je imao tu sposobnost blokirati ono što mu se nije sviđalo, učinio je upravo to – zaboravivši negativne strane on će u budućnosti pamtit i ovaj događaj kao pozitivan. Naime, taj ga je događaj potaknuo da se primi pisanja romana.

Moramo naglasiti kako je Valentin bio jedan od onih ljudi koji za sebe rado govore da su pisci, mada zapravo nemaju za sobom nekih materijalnih dokaza koji govore tome u prilog. Poput onih ljudi u američkim filmovima koji pričaju i fantaziraju o svom velikom romanu koji samo čeka da bude napisan i koji će ih bez dvojbe učiniti slavnima, a koji zapravo nikada ne sjednu i ne prime se posla. Ti ljudi, zaljubljeni tek u ideju pisanja romana, a zapravo bez prave snage koja pokreće istinskog pisca, nerijetki su među romantičarima modernog vremena. No vidjet ćemo kako naš junak nije jedan od njih. Mada u početku samo oduševljen idejom, konceptom, mišlju o stvaranju, on će krenuti onim drugim putem, prema nekima težim, prema nekima onim putem koji odabiru oni kojima nedostaje talenta te im je potrebna štaka koja će ih voditi kroz rečenice i zaplete. On će potražiti tu štaku, tu inspiraciju u stvarnom svijetu.

Nije tako rijedak slučaj da pisac odabere neki stvaran događaj, stvaran lik, stvarno mjesto te na osnovi njega stvori neki drugi događaj, lik ili mjesto. Najčešće se događa da pisci kombiniraju poznate stvari, dajući karaktere likovima onih ljudi koje su upoznali u stvarnom životu, ali ne u potpunosti, već stvarnu osobu mijenjaju često gotovo do neprepoznatljivosti, čineći od nje literarnu karikaturu kako bi je učinili što bližom liku kojega su osmislili kao nositelja radnje. Zapravo je mnogo rjeđi slučaj da pisac doslovno preslika ono što je vidio, doživio ili pak doživljava i dojmove drugih ljudi preslika na papir. Kad se pisac prihvati takvog posla, mora znati da pred njim stoji mukotrpan posao. Ponekad je puno lakše nešto izmisliti, priču postaviti u čitate-lju uvjerljive kalupe, nego objašnjavati stvari koje su se doista desile i tražiti dovoljno uvjerljive argumente da bi se čitatelja uvjerilo da se nešto doista zbilo na određeni način. Istina je dakle da

život zna pisati najnevjerojatnije romane i pred onim koji se prihvati pisanja jednog takvog "životnog romana", mogao bi biti puno teži put nego pred nekime koji se doista primio pisanja "svog velikog romana koji samo čeka da bude napisan". Stoga možemo reći da svi oni koji odabiru pisati prema živućem predlošku ne znaju što govore kad spominju lakše putove i nedostatak talenta. Doista, potrebno je dosta talenta da bi se na papir prenijele sve te nemoguće životne smicalice i učinilo logičnim ono što to ni na koji način ne može biti.

Stoga recimo još samo kratko, prije nego prijeđeno na novi odlomak i prije no što stavimo točku na važnost ovog događaja – da, Valentina je susret s Maljevićem potaknuo da počne pisati. Onaj scenarij, takav kakav je bio, pao je na dno ladice i tamo će i ostati. Pred njim je bio novi izazov. T to ne neka povijesna tema, ne nešto izmaštano, već mu se činilo da će uskoro biti uvučen u centar samog događanja. Priča se događala upravo oko njega. Trebalo je samo pažljivo promatrati i zabilježiti je. Nekom manje pažljivom promatraču, odnosno nekome tko nema osobni interes u svemu tome, zasigurno bi promakla bitnost onoga svega, ali nikako njemu. Ponosio se svojom oštroumnnošću. I stoga je znao od samog početka daje ovo izuzetna prilika. Možda ga neće učiniti slavnim, ovaj roman, ali će mu definitivno potvrditi ono što on već sam zna, već toliko dugo vremena – da to ima u sebi, da to može učiniti.

I u ime toga naručio je dupli Pelinkovac. Bio je to njegov omiljeni biljni liker u to vrijeme i činilo mu se prikladnim da se kucne sa samim sobom i nazdravi samome sebi što je došao na tako dobru ideju. A nakon prvoga došao je i drugi, nakon drugoga treći ...

Bio je kod svog četvrtog Pelinkovca kad je od konobara zatražio komad papira i kemijsku. Počeo je raditi skicu, prve riječi bile su napisane.

Kad je napokon krenuo kući, bilo je to zato što se birc zatvarao i jer gaje konobar lijepo zamolio da podmiri račun i pode doma. Tinje u svom pijanom raspoloženju pomislio kako njegovog imenjaka u trenutku stvaralačke inspiracije (i u određenom stadiju pijanosti) zasigurno nisu ovako grubo izbacivali iz "ureda", ali je svejedno, ne želeći stvarati probleme koji bi ga samo omeli u njegovom daljnjem radu, platio i ponešto teškog koraka napustio birc.

Vani je već bila duboka noć.

3.

se podigla naizgled sama od sebe i to sa takvom silinom da činilo kao da ništa ne može preživjeti njen udarac. No, preživjela je. I ovaj puta. Samo je pala nazad na pod, a njen nos je sada bio raskrvavljeni, raskašeni centar bola koji je nakon svakog novog udarca izbacivao novi krvavi vodoskok. Krvi je bilo po njenoj razderanoj odjeći, po njenom licu i rukama, krvi je bilo po podu i po posteljini kreveta s kojega ju je srušio svojim prvim udarcem. Činilo joj se da su godine prošle od tog prvog udarca, tako učestali su bili i takav bol su joj donosili da joj se činilo kao da je na mukama od početka svijeta. Zapravo, vrijeme se mjerilo tek u sekundama, a njegov bijes je bio tek na vrhuncu i nije mogla očekivati da će stati tako skoro, da će se umoriti, da će se njegovi osjećaji istrošiti. Mogla je samo moliti, Boga ili bilo koga tko je u tom trenutku mogao čuti njene prestravljene, bolne misli, da će preživjeti i ovaj puta.

– Prokleta droljo! – prošaputao je škrugućući zubima, približavajući se vrlo sporim korakom, kao da mu snaga osjećaja ne dozvoljava da se kreće brže ili, možda, kao da onaj sirovi, sadistički dio njegovog uma uživa u svakom trenutku, cijeneći ga, štjući i pamteći, pa si uzima vrijeme, oteže korak i dah, da se kasnije može sjećati svake njegove sekunde, svakog drhtaja svijesti kroz koji su ga vitlali njegovi podivljali osjećaji.

Vidjela ga je kako se približava, kao kroz maglu, kao kroz vodu, tim usporenim, neljudskim pokretima. Čudovište iz njenih najgorih noćnih mora koje ništa i nitko nije mogao zaustaviti. Pokušavala se pridignuti, ali glava joj je bila tako bolna i teška. Osjećala je kako joj se krv sli-

jeva iz polomljenog nosa, slomljenih zubiju. Pokušavala je udahnuti, razbistriti misli, ali onda bi se zagrcnula na krv, a novi plotun bola sijevnuo bi joj kroz glavu, kroz sve živce, kao da je marioneta kojoj je netko previše grubo povukao konce.

Slijedećeg trenutka bio je nad njom, tamna sjena koja je zaklanjala svjetlost i život, bijeg u stvarnost, bijeg dalje od ove noćne more koja se nikada nije smjela dogoditi. Zašto sam dozvolila da se to desi, upitaše njene bolne misli, ali nisu nalazile odgovora. Upala je u zamku, ne znajući kada, ne znajući kako. Sve je bilo kao i desetke puta prije toga: djevojka upoznaje mladića, mladić se sviđi djevojci, djevojka poziva mladića sebi doma jer roditelji su na putu... Samo, ovaj puta, seks nije bio ono stoje mladić tražio. Ono stoje on želio, bilo je kazniti nju. Možda sam i zaslužila, jedan dio njenog uma umorno zavapi. Možda je u pravu. Možda sam drolja, prljava kurva koja udovoljava svojim najnižim, životinjskim nagonima i možda zbog toga trebam biti kažnjena. Možda je ovo što se događa samo posljedica mojih djela, tužni svršetak jedne kurve poput mene. Možda je ovo ono što se svima događa na kraju. Možda nisam zaslužila ništa bolje.

– Ustani, smrdljiva kurvo! Ustani i pokaži što znaš.

Lice joj je istovremeno bilo utrnuo i bolno od posljednjeg udarca pa gotovo nije osjetila slijedeći koji je došao. Samo joj se svijest lagano počela gasiti, blijeđeći na rubovima i gubeći se u ništavilu. Bože, neka prestane, molila je. Neću nikada više, nikada više, Bože, samo neka prestane, neka me ostavi na miru, neću više, nikada, nikada više, Bože...

Odjednom osjeti kako tlo nestaje pod njom i u prvom trenutku pomisli da sada posve gubi svijest i na neki način to je bila dobra vijest. S gubitkom svijesti nestalo bi i bola. Ali vrlo brzo spozna da se prevarila. Jer već slijedeće sekunde shvati da ju je to on digao da bi tresnuo njenim tijelom, kao tijelom krpene lutke, kao da nema težinu, o krevet. Sve u njoj strese se i zajauče, a svaki organ poče titrati u ritmu vlastitih vibracija. Ne više, plakala je, ali sada je znala da je nitko ne može čuti. Šest milijardi ljudi na svijetu... a nitko je nije mogao čuti.

– Pokaži što znaš, droljo! Budi pička katolička! Zamisli kako Bog milostivo gleda na tvoje raširene noge i da ti pop piću svetom vodom škropi! Množi se nacijo! Ovako ja tebe uzimam za ženu. Dok nas smrt ne razdvoji, dok te kurac ne raspori! – dahtao je negdje iznad nje, na koljenima se približavajući njenom tijelu koje je polomljeno ležalo na krevetu. I onda odjednom shvati što slijedi i jecaj joj protrese cijelo tijelo jer to je bilo nešto o čemu nije mogla razmišljati, nije željela razmišljati, to je bilo nešto gore od sve boli kroz koju je prošla i kroz koju bi prošla ponovno, sve samo ne ovo, ne, ne, nikako ovo!

Zvuk deranja odjeće. U njoj nije više bilo ni toliko snage da se brani. Daje mogla pomaknuti ruku, pokušala bi dohvatiti te šake koje su razderale njenu bluzu, pa zatim strgnule grudnjak, otkrivajući dva bujna, bijela kupa kao od tučenog vrhnja sa čokoladnim kopicama njenih bradavica odozgora. Daje mogla, zaustavila bi te ruke koje su razderale gaćice s njenih bokova kao da su od papira, izlažući pogledu tamne kovrče koje su skrivale ulaz u samu srž njenog spola, vrijeđanog, ponižavanog, zanižekanog i pokorenog. Nije mogla zaustaviti njegove ruke koje su joj raširile noge dok se on spuštao prema ulazu u njeno tijelo, raširenih nosnica srčuci i udišući njen miris. Nije se mogla pomaknuti. Njeno krvavo, polomljeno tijelo bilo je krhkim vezama spojeno uz svijest koja je vrištala, koja je molila, koja je preklinjala neka stane. Ali i da je mogla pronaći glas, da je mogla osloboditi svoja usta od krvi koja ih je napunila, znala je da u njemu ne bi našla smilovanja za svoje molitve. Ona je pod njim bila ništa, tako apsolutno ništa kako valjda ni jedna ženka, ni jedne životinjske vrste na ovom svijetu nije u aktu parenja, kako je to ljudska ženka pod mužjakom koji je uzima protiv njene volje. A ono što je bilo najsmješnije u tome svemu bilo je to da je kroz njenu glavu u tom trenutku prošla ideja o tome da tko zna koliko ih je u ovoj istoj sekundi na ovom svijetu koje jednako ovako ili uz nešto manje bola, leže pod nekim muškarcem, moleći da sve bude brzo gotovo, tješeci se da je ovako bilo prije, s mamom i bakom, sa svakom ženom sve do Eve, da je ovako bilo uvijek i da će vjerojatno biti zau-

vijek, opravdavajući svoju sudbinu bračnom dužnošću ili silovanjem, a znajući, u dubini duše, u tamnom kutku podsvijesti, daje to jedno te isto.

Trgla se u grču kad joj je bol zaparala tijelom u trenutku kad je prodro u suhu, uplašenu, pulsirajuću unutrašnjost njenog tijela, nasilno se probijajući tamo gdje ga je sve odbijalo, tamo gdje se sve borilo protiv njega. Mogla je osjetiti kako se nježne stijenke njenih organa deru u njegovom nasilnom prodoru, jednom, dvaput, triput, svaki put sve dublje i grublje, dok na kraju njegov prodor nije bilo olakšan krvarenjem njene povrijeđene unutrašnjosti. Još trenutak, dva...

Osjetila je kako se trgnuo, osjetila je kao daje sve naglo zamrlo u njemu. Nije mogla osjetiti ono što se događalo u njoj, ali znala je, mogla je zamisliti i ta joj je ideja okretala želudac. Ne ostavljaj to u meni, da je mogla oblikovati riječi njen glas bi plačno zajaukao. Ne ostavljaj u meni prljave tragove sebe! Nestani! Nestani! Nestani kao da nikada nisi postojao!

Polako je postajala svjesna da je sišao s nje, sišao s kreveta i da je mogla otvoriti svoje natekle, krvave kapke, vidjela bi da se sada oblači. Ponovno je nalikovao na pristojno ljudsko biće za koga gaje smatrala kad ga je prvi put srela, povlačeći prste kroz kosu, zakopčavajući košulju, poravnavajući zgužvane rukave. Crte lica sad su mu bile smirene.

Nije ni bacio pogled prema djevojci čije je izmučeno, pretučeno i silovano tijelo ostavio na krevetu. Ona zapravo nije imala puno veze sa time svim. Jednostavno, našla se na putu. Mogla je to biti ona, mogla je to biti bilo koja druga, ne bi bilo bitno, kao što to ni sada nije bitno, jer naposljetku sve su one u mraku bile iste. Jer to i je poanta svega. Pička je pička, a seks nije neko veliko vođenje ljubavi već samo čin parenja i, bez obzira koliko čovjek pokušavao ljubav i emocije uključiti u cijelu sliku, ljubav, ako je i postojala, bila je samo vrsta kemijskog koktela koji tjera ljude da se ponašaju na određeni način. Zaboravimo romaniziranje i idealiziranje. Sve je to bilo sranje iste vrste.

Čula ga je kako otvara vrata, izlazi, zatvara vrata za sobom. Još uvijek je u kući, još uvijek je u mojoj kući, šaptale su njene misli. Mogla ga je zamisliti kako čuci prikriven u nekom tamnom kutu i samo čeka kad će se ona ustati, otvoriti vrata i... i onda bi sve počimalo iznova, paklena igra koja nema kraja, mučenje iz kojeg bi spasenje mogla naći samo u smrti. Ne, neće se pomaknuti. Ne sada, ne nikada više. Uostalom, zašto bi se pomaknula? Zašto bi disala? Zašto bi tjerala svoje srce da kuca? Što ju je čekalo tamo, vani, u tami, u stvarnost? Stvarnost više nije postojala. Ono stoje mislila da se događa samo u noćnim morama, ono što je zasigurno moralo biti noćna mora, sada je našlo svoj put u stvarnost i ona je znala da će od sada, nadalje stvarnost zauvijek biti okaljana, zatrovana njime. Ne, neće se pomaknuti. Ostatak će ležati tu, osjećajući ovu strašnu bol i strašnu hladnoću koja je pala na njezino tijelo. Ostatak će tu sve dok naposljetku ne nestane svih osjećaja. Znala je da će se na kraju to desiti. Smrt mora doći. Nakon svega što joj se desilo, smrt je morala doći da izbriše iz njene svijesti svu prljavštinu koja je ostala nakon njegovog čina. Ostavivši je živu ili ne on ju je ubio. I ako ne umre sada, sve vrijeme od ovog trenutka pa da trenutka njene fizičke smrti bit će se samo umiranje.

Na trenutak se opustila, počela disati pitko, pa zatim još pliće, još slabije. Čekala je smrt. Molila neka dođe. Ali smrt nije dolazila. Smrt je bila previše lak bijeg iz situacije u kojoj se našla.

4.

Dolje, u kuhinji, on je otvorio hladnjak i nakon malo razmišljanja izvadio iz njega nekoliko stvari. Sjedajući za stol napravio je sendvič od parizera, majoneze i malo sira koji se već bio zasušio na rubovima. Sve to zalio je s dvije šalice mlijeka. Ostao je, sjedeći, zureći u prazno i žurno žvačući možda nekih petnaest-dvadeset minuta. Cijelo to vrijeme na djevojku na katu nije ni pomislio. Možda da je odozgo dopro kakav zvuk, možda bi se i sjetio. Ali ovako...

Završivši on odloži praznu šalicu na sto i kao da se trgne iz svog bunila. Ne, nije se osjećao ni malo bolje. Ona mučnina u želucu i dalje je bila tu, pritiskujući i stvarajući neku neobičnu tjeskobu. On otrese glavom. Magla mu se ponovno stala navlačiti na oči. Mrzio je to stanje.

Trebam izaći na zrak, pomisli. U ovoj smrdljivoj kući nema zraka. Ustane. Vrtoglavica ga dohvati kao čekićem pored čela. Nekoliko trenutaka morao je zastati, oslanjajući se na stol. Taj osjećaj malaksalost u njemu rodi ponovno osjećaj bijesa. Prokleta kučka!, pomisli on osjećajući kako mu se krv ponovno penje u lice. Prokleta drolja, ona je svemu kriva!

No pomisao da bi se ponovno morao popeti gore i naučiti je lekciju, gore uz one stube, gledati ponovno onu ružnu, kurvinsku facu stegne mu želudac. Ne, bilo je dovoljno, pomisli on, ne želeći čak ni samome sebi priznati slabost koja ga je obuzela. Polako se uspravi. Lekciju broj 2. ostavit će za neki drugi put.

I zatim se polako, ne okrećući se više, zaputi prema izlaznim vratima.

5.

Pijan sam, pomisli Valentin i u sebi se zahihće od te ideje. Pijan sam kao guzica i pojma nemam kako sam se tu našao i što tu radim. Pijan sam tako da jedva znam za sebe.

I to je bila istina. Bio je toliko pijan da je zaboravio gdje je parkirao auto, pa se uputio pješke doma, nekoliko kilometara uzbrdo. U početku ta mu se ideja uopće nije činila lošom. Štoviše, smatrao ju je vrijednom pohvale. Ovako pijan kakav je bio na cesti bi predstavljao samo stroj za ubijanje. No nakon dovoljno dugo hoda počeo je proklinjati svoju pretjeranu savjesnost, ili točnije, njegove noge su je počele proklinjati.

Ovim tempo trebat će mi još bar sat vremena, pomisli. Crna šuma sklapala se nad njim. Davno su za njim ostala svjetla grada. Sada su ga dočekivala samo poneka svjetla kuća koje su iznikle na brjegovima, ali koje su izgledale tako osamljene i napuštene kao da ovdje zapravo nitko ne živi, kao da su ta svjetla ostala zaboravljena nakon što su kuće napustili zadnji koji su ih nastanjivali. Osamljena svjetla bila su previše sablasna da ne potiču maštu na mahnitaje. No njegova mašta je, možda na sreću, ovaj puta bila previše uspavana za takvu akciju. Ili...

... ili možda ne?

Nije ni shvatio da stoji i osluškuje dok se zvuk nije ponovio. Nešto poput... mašta je govorila daje to zvuk daha, ali to nije mogao biti dah, tako glasan, tako brz.

Trgne se. Pogleda lijevo, pogleda desno. Ništa. Samo tama. Naglo se trijeznio.

Odjednom, posve jasnim, kristalnim zvukom koji odjeknu u noći, pukne suha grančica, kao daje netko stao na nju.

Negdje vrlo blizu.

Stao je drhtati. Hladnoća i groznica preplaviše ga takvom silinom kao nikad do tada. Strah, koji je ledio dušu, uhvati ga u svoj grčeviti stisak, postajući sve jači. Priberi se, šaptale su njegove misli, negdje iz tamne dubine njegove lubanje, ali njegova je svijest bila omamljena i sleđena snagom tog iznenadnog osjećaja panike i nije reagirala. Valentine, priberi se!; vrištalo je sada iz njega, ali sve uzalud.

Osjećao je kako mu ruke drhte. Poželi da je sa sobom uzeo revolver, doma iz zaključane ladicice, ali istog trenutka kad je to pomislio, već je znao da protiv tog bića iz tame ne bi mogao naći obranu u tako jednostavnom oružju. To biće bilo je nešto što nikada nije sreo, ovako licem u lice, nezaštićen. Bože, ludim!; rekoše njegove misli, ali znao je da laže samoga sebe.

Kao da je bio svuda oko njega, ni u jednom trenutku potpuno materijalan, ni u jednom trenutku stalan. Činilo se kao da ispituje. Proučavao je njegove reakcije. Napast će me u trenutku kad se osjeti najjačim, šaptao je Tinov um. Kad osjeti da me je počeo lomiti, moju volju, kad moj strah počne izmicati kontroli. Ne smijem dozvoliti da me svojim trikovima izbacim iz takta.

Ne smijem nasjesti. Poznam ga. Znam što smjera. Znam kako namjerava svoje planove provesti u djelo.

No, ipak, drhtao je sve više, dlanovi su mu se znojili i znao je da počinje gubiti kontrolu nad sobom.

Nije mogao samo tako ostati stajati. Morao se natjerati pokrenuti, bez obzira na osjećaj da će, prvi put kad mu okrene leđa, osjetiti svu snagu njegovog bijesa. Još jednom pokuša uvjeriti sebe da sve ovo nije stvarno, daje pijan, pa mu se privida, ali sve to bilo je uzalud. Znao je daje stvaran.

– Tko je tamo? – reče, nastojeći svoj glas održati mirnim. Nitko mu nije odgovorio. Nije ni očekivao da će tako lako okončati cijelu stvar. Onaj tko ga je slijedio, imao je vraške razloge za skrivanje. Možda zato, pomisli Tin, možda zato što ne želi pokazati lice. Kao u filmu. Onda bi me morao ubiti. Ili, postojala je druga mogućnost, možda zato što jednostavno uživa u strahu koji zna da izaziva. Zato ne odgovara, zato se igra, znajući da će mašta onoga koga lovi utrostručiti sve ono što učini ili ne učini ili bar ono što bi mogao učiniti. Ta posljednja opcija činila se najgorom od svih.

– Javi se ili me ostavi na miru!

Još nekoliko trenutaka je osluškivao, u pozadini svijesti nadajući se da će nevidljiva osoba učiniti neku grešku, učiniti neki šum koji će odati njen položaj. Ali ništa se takvoga ne desi. I Tin se zbog toga ili iz razloga što više nije mogao izdržati ovo iščekivanje, naglo okrene i više ni na trenutak ne zastajkujući požuri cestom uz brijeg, prema kući.

Gotovo da gaje fizički mogao osjetiti kako ga slijedi. Nastojao je držati se svijetle strane ceste koju je, istina, obasjavala samo mjesečina. S druge strane šuma je režala na njega svojom zgrušanom tamom. Što mi je trebala ta kuća u divljini, upita se, ali znao je odgovor. Kuća je bila sklonište, izolirana i teško dostupna, kao stvorena da se sakrije od ljudi, od posla, od stvarnosti. Samoća je bila njegov izbor, njegov stil življenja, ono što mu je odgovaralo. No, sada, odjednom, osjetio je da više nije siguran da je to bila tako dobra odluka. U ovom trenutku ideja da ga netko čeka doma, netko tko će reći da zaboravi, da se ništa od svega ovoga zapravo nije desilo, činila se izuzetno zgodnom.

Nekoliko puta se okrenuo, ali nije mogao vidjeti čak ni slutnju sjene. Ipak, osjećao je daje još uvijek tu, negdje vrlo blizu. Prisutnost je bila neodređeno titranje u zraku. Ubrzao je korak. Sada je bio posve trijezan, ali koljena su mu klecala kao da hoda po rasklimanom mostu od trulih dasaka, koji samo što se nije srušio. Samo da se domogne kuće, zatvori vrata za sobom i sve će biti drugačije.

Hoće li?

Počeo je trčati. Srce mu se popelo u grlo i tutnjilo oduzimajući mu dah sa svakim svojim udarcem i svakim novim korakom. Panika mu je već počela magliti um puneći ga prikazama.

Svjetla.

Naglo stane ne znajući da li da ustukne i počne bježati putem kojim je došao ili da susretne tog novog fantoma. Trajalo je samo sekundu ili dvije prije nego je shvatio što ta svjetla zapravo predstavljaju, ali njegovim do granice loma napregnutim živcima činilo se kao da je trajalo cijelu vječnost. To se automobil spuštao strmom, asfaltnom cestom, poprilično pretjeranom brzinom za noćne uvjete. Uklanajući se u stranu, obasjan farovima, mogao je vidjeti mladića za volanom i djevojku koja je sjedila na suvozačevom sjedalu. Djevojka je imala nešto u ruci. Bocu? Revolver? Nečiju odrubljenu glavu? Njegova mašta nastavljala je divljati.

Djelić sekunde kasnije automobil ga zaobiđe i, ne smanjujući brzinu, uđe u zavoj i nestade mu ih vidnog polja.

Još neko vrijeme stajao je posve nepomičan, osluškujući zvuk automobilskog motora kako nestaje dolje prema gradu, zvuk koga je nadglasavalo samo žustro tutnjanje njegovog srca. Bio je naglo svjestan stvarnog svijeta oko sebe i trijezan do bola. Zvukovi se više nisu činili ništa sablasnijim nego su to ikada bili. Onaj zvuk daha (ako je ikada uopće postojao) sada više nije

mogao čuti. Osluškivao je dugo vremena, pokušavajući naći izvor različitim šumovima koji su dolazili do njega, ali ni jedan od njih ga više nije podsjećao na onaj fantomski zvuk. To je dobro, šapnuo je, ali bio je svjestan da laže samoga sebe. U dubini duše znao je da će se sjećanje na zvuk koji je čuo (ili mu se bar učinilo da ga čuje) vratiti da ga progoni, prije ili kasnije. Bilo bi bolje da ima odgovore prije nego se pitanja vrata. No, s druge strane, bilo je svejedno. Jer jednako je dobro znao da će vrlo brzo, možda i brže nego se nadao, shvatiti tko je stajao iza svega ovoga, a tada će krikovi biti ono stoje bitno, ne šumovi.

Ali i dalje mislim daje ovo bila vrlo, vrlo glupa ideja. – reče Krešimir poluglasno, privlačeći bliže k sebe ruksak koji mu se objesio na leđima na predugačkim ručkama. Nije ga skidao, nije ni pokušavao namjestiti ručke. Samo bi ga tu i tamo natezao i namještao.

Maljević nije ništa odvratio na to. U sebi je samo proklinjao ideju da sa sobom povede i nečaka prvog muža njegove tete koji ga je u prvom redu i uvukao u sve to i dao mu mogućnost da odabere da li će svemu ovome pristupiti na svoju ruku ili indicije koje su imali predati policiji. Jer ruku na srce, mogao je ovo skoro ništa dokaza koje je imao protiv vlasnika zaštitarske/detektivske agencije u kojoj je Krešimir radio i jednog od njihovih klijenata slobodno predati policiji i zaboraviti na cijelu stvar: savjest bi mu bila čista. Učinio bi upravo ovo što je trebao učiniti. Ali s druge strane, on sve ovo nije činio niti zbog toga stoje želio dati nešto važnosti i zanimljivosti svome životu, malo začina danima koji su se već dugo vremena svi činili posve jednakima.

– Šuti. Čut će nas. – promrmlja naposljetku izvirujući iza stabla i pridižući infracrveni dalekozor k očima, promatrajući priliku koja je i dalje petljala oko vrata, tu i tamo zastajkujući i osluškujući. Dalekozor za noćno promatranje Maljević je kupio prije nekih godinu dana. Nije do sada imao neku svrhu za njega, ali uostalom razlozi zašto ga je kupio bili su posve drugačiji. Bio je kolekcionar svega i svačega. Bio je to cijelog svog života. Do sada, nikada se nije pitao što će se desiti s njegovim stvarima kad umre. Kolekcionari su znali biti vrlo samotne osobe koje teško da su imale kome ostaviti ono što su strastveno cijelog života skupljali. U Maljevićevoj kolekciji nalazilo se nekoliko zanimljivih i prilično skupih elektroničkih "igrački". Mogao je pretpostaviti kako će, tko god da naslijedi njegovu imovinu (vjerojatno netko od njegove daljnje rodbine, jer nije imao djece, nije imao braće ni sestara, a pisati oporuku još uvijek mu se činilo besmislenim i "ima vremena" stvari) rasprodati to što dobije po mnogo manjoj cijeni nego je bila prava vrijednost nekih od tih predmeta. No Maljević i dalje, čak ni podsvjesno, nije nalazio razloga da se bavi idejom što se će desiti kad jednog dana umre. Taj dan se i dalje činio neopisivo dalekim.

– Kako bi nas mogao čuti na ovoj udaljenosti? – progundā Krešimir.

– No, onda bi nas netko drugi mogao čuti. Šuti, molim te.

– Ne misliš li da bismo možda trebali javiti policiji, reći da netko pokušava provaliti?

– Da, trebali bismo. Ali mi to svejedno nećemo učiniti. Zašto? Jer nas zanima što traži u ovoj kući. I zašto baš u ovoj.

– Čija je ovo kuća?

Otkud bih to ja znao? Ali ću svakako provjeriti čim se vratimo u grad. Do tada možeš li biti miran?

Ponovno je prinio dalekozor očima. Lika provalnika više nije bilo pred vratima. Maljević dalekozorom pretraži okolni prostor, dvorište i susjedstvo. Nigdje ga nije bilo.

– Ušao je. – reče. Krešimir se primakne kao da će mu uzeti dalekozor i sam provjeriti da li je ta tvrdnja doista istinita.

– Vidio si ga?

– Ne, nisam ga vidio jer si ti lajao. Ali ga nema nigdje. Pogledaj. – reče pružajući mu dalekozor. – Auto je ostavio na glavnoj cesti. Nema ga ni tamo. Uostalom, nisam gledao samo nekoliko sekundi. Nije mogao stići do glavne ceste. Osim ako je otišao iza kuće, ali onda mora doći nazad prije ili kasnije.

Krešimir je baš bio digao dalekozor očima kad se upali svjetlo u jednoj od soba na drugom katu.

– U kući je. – reče on. – I baš nije neki osobiti provalnik. Tako paliti svjetlo.

– Pa, ako nikoga nema doma, zašto da ne? Osim u slučaju da netko od susjeda baš zna da je kuća prazna i da ni u kom slučaju ne postoji mogućnost da netko bude doma. Ali čini se kako on zna da takva mogućnost ne postoji. Ne vjerujem da bi se inače tako slobodno ponašao.

Krešimir ga pogleda.

– A kako znaš da to netko od ukućana nije upalio svjetlo?

Maljević je dugo i zamišljeno gledao u njega, a onda slegne ramenima.

– E, pa, onda je naš prijatelj gadno naježio. – reče.

Čekali su. U međuvremenu nitko se iza kuće nije pojavio. Sve je govorilo u prilog tome da je upravo provalnik bio taj koji je upalio svjetlo.

– Ja bih rekao da je to kuća onoga koga stranac traži.

– Možda. U svakom slučaju, sada kad znamo adresu, bit će mnogo lakše otkriti vezu među njima. Što ti je sad?

– Piša mi se.

– Boga mu miloga, pa odi, pišaj! Šta se praviš kao da ti je pet godina?!

Krešimir se činio uvrijeđenim. Preda Maljeviću dalekozor, bez riječi ustade i ode među grmlje. Ako ičega drugoga, bar je grmlja bilo dovoljno oko njih čak i za sramežljivu dušicu kakvom se Krešimir činio. U kući je sve mirovalo. Iza osvijetljenog prozora kao da se ništa nije micalo. Kao daje ovaj koji je upalio svjetlo napustio tu prostoriju.

Prene ga zvučno lomljenje grana negdje na lijevo od njega. Maljević se trgne i pogleda u tom pravcu. Odmah zatim začu poluglasnu psovku i potom još lomljenje grana kao daje netko upao u rupu i sada se pokušava iskoprcati van. Ne dugo vremena potom ponovno se pojavi Krešimir. Po komadićima odlomljenih grančica i lišću zaostalom na njegovoj odjeći Maljević je znao kako je njegova procjena onoga što se događalo bila najvjerojatnije jako blizu točnoj.

– Propao sam. – promrmlja ovaj sjedajući na šatorsko platno na kome je Maljević sjedio i koje je predstavljalo ključnu točku njihove zasjede.

– Ti bi i mrtve probudio. – zareži Maljević. – Podsjeti me da te više nikad ne vodim sa sobom.

– Ne pravi se pametan. Nisi ni ti neki bogomdani detektiv. Inače bi već znao što se tu događa. Dok god nagađaš kao i ja nemaš ikakvo prava ...

– Netko je na prozoru.

Maljević je, posve ignorirajući Krešimira, ponovo prinesao dalekozor očima i to upravo u trenutku kad se u osvijetljenom okviru prozora ocrtao lik visokog muškarca. Muškarac je prišao prozoru, nagnuo se i zagledao u nešto na dvorištu. Maljević nije mogao vidjeti stoje to što ovaj gleda, niti je sa sigurnošću mogao reći da se na prozoru nalazi ista osoba koju je vidio da pokušava provaliti ulazna vrata.

– Meni tu nešto smrdi. – reče Krešimir. – Malo se previše ležerno ponaša. Jesi siguran da to nije njegova kuća? Možda smo uhodili čovjeka koji "provaljuje" u vlastitu kuću. – on se tiho zacereka, oduševljen vlastitom dosjetkom.

– Daj, šuti! – zareži Maljević i u tom trenutku izgubi svijest.

Nije mogao odrediti točno koliko je vremena prošlo kad je ponovno počeo dolaziti k sebi. Mada mu se činilo kao da su prošli sati, vjerojatno se radilo tek o minutama. Onda je shvatio daje oblik koji se hrvao nedaleko njega Krešimir koji je pokušavao zbaciti sa sebe nekog krupnog muškarca. Koliko je mogao vidjeti neznanac nije bio netko koga je Maljević ikada u životu vidio.

Pokušao je ustati, ali kao da se zemlja stresla pod njim i ostavila ga bez ravnoteže. Tupa bol na desnoj strani glave gdje ga je napadač pogodio nekim tupim predmetom bila je tako jaka i duboka da mu je pri svakom pokretu donosila nove valove neopisivog šoka koji se širio kroz

tkivo njegovog mozga, donoseći neobičan osjećaj mučnine. Imam potres mozga, pomislio je Maljević, ali znao je daje to sada jedan od njegovih manjih problema. Trebao je naći načina da što prije nestane odavde. Ali što s Krešimirom?

Prema zvukovima krkljanja i neuspješnih pokušaja da krikne znao je kako njegov prijatelj nema još mnogo vremena. No što mogu učiniti za njega kad ne mogu pomoći ni sebi, pomislio je Maljević svjestan koliko kukavičluka ima u toj izjavi. Znao je da bi bar nešto mogao pokušati učiniti bez obzira koliko se možda činilo beznadnim. Ali nije nalazio razloga. Krešimir nije bio netko za koga bi Maljević odlučio žrtvovati svoj život. Kad bi bolje razmislio, nije postojala ni jedna osoba za koju bi se odlučio to učiniti.

Okrenuvši se, boreći se s bolom i obnevidjelošću i moleći se daje napadač još uvijek zabavljen njegovim nesretnim prijateljem, on stade puzati i malo po malo odmicati od mjesta od kuda su sada dopirali samo zvukovi stenjanja jedne osobe koja kao da je dokrajčila svoj posao.

Ponovno se pokušao dići na noge, ali bol nije dopuštao. Novi napor samo mu je još više zamaglio pogled crnim i iskričavim pjegama i znao je da gubi svijest kad je negdje u pozadini čuo kako nešto tupo pada na zemlju i potom zvuk koraka kako se približavaju. Gubeći svijest Maljević je pokušao ubrzati tempo svog puzanja, ali do vremena kad su mu se koraci posve približili njegova je svijest već bila posve izgubljena za ovaj svijet. Dobra je strana toga što više nikada nije povratio svijest i što zapravo nije bio svjestan trenutka kad je završio njegov život.

Maljevićeva smrt došla je kao višestruko iznenađenje. Prije svega, je nađen u podnožju kamenoloma, polomljen i na smrt izubijan. Zaključeno je kako je smrt očito nastupila kao posljedica pada s visine, a koji je uslijedio nakon traume udarca kamenom ili nekim sličnim predmetom zbog koga je Maljević izgubio svijest.

Tijelo Krešimira Horvatića neće biti pronađeno još gotovo mjesec dana, a kako će, kad ga napokon nađu, biti na mjestu nekoliko kilometara udaljenom od kamenoloma i kako će uzrok smrti biti davljenje i očigledna pljačka, slučaj njegove smrti nikada neće biti povezan s Maljevićevom.

Valentinu se na određeni način činilo kao daje i on sam opljačkan. Mnogo je očekivao od priče koju je Maljević započeo i oko koje je u skicama, već počeo razvijati radnju. Sad mu se činilo da je s neriješenom pričom ostao visjeti u zraku.

On je možda bio jedini koji je tada posumnjao da se ovdje ne radi o nesretnom slučaju. Ali kako nije imao apsolutno nikakvih dokaza koji bi potkrijepili njegove ideje i kako (za razliku od Maljevića) nije bio osoba koja se željela zamarati aluzijama koje su lako mogle završiti u slijepoj ulici, razočaran i prevaren ostavio je taj dio priče vjerujući da nikada neće biti završen i počeo se okretati novim izvorima.

A najbolji je izvor svakako bila njegova prijateljica Gabriela.

Ono što je kvarilo cijelu stvar, bilo je sve ono što je saznao od Maljevića, a što mu se činilo da i dalje, bez obzira na Maljevićevu smrt, ne može podijeliti s njom. I u ovom slučaju pomogao mu je onaj dio njega koji je mogao blokirati stvari o kojima nije želio razmišljati. Informacije koje nije mogao podijeliti s Gabrielom jednostavno je pripisao onoj nedovršenoj Maljevićevoj priči.

6.

Toga dana u poslijepodnevnoj šihti prva stvar koju je Gabrielu dočekala bila je priča o provali u ljekarnu i o "onom jadnom gadu od vlasnika" koji je sada na intenzivnoj u Zagrebu. Kako je slučaj bio više nego jasan i ne odviše zanimljiv, Gabi je odlučila ne obraćati mu previše pažnje. Kao i mnogo puta ranije neki narkiđ u krizi odlučio se poslužiti. Narkiđi su, zbog nekog razloga, posebno voljeli pljačkati baš tu ljekarnu. U prosjeku, od svih opljačkanih ljekarni na

ovom području, ova bi se na udaru našla svaki drugi put, ako ne i češće. Jedina razlika je bila u tome što se nesretni vlasnik ovaj puta našao na putu. Valjda mu je bilo dosadilo da svaki put kreće praktički ispočetka, pa je odlučio stvari uzeti u svoje ruke. Na njegovu vlastitu veliku nesreću.

Bilo je čudno kako se već netko nije sjetio otvoriti kladionicu koliko su visoki omjeri bili u korist mogućnosti da će ova ljekarna biti opljačkana.

– Folnegović negdje u blizini? – upita Gabriela Franju Stupara koji je sjedio za svojim stolom, lijevo od vratiju, i nešto žustro pisao.

Franju Stupara najčešće se i moglo vidjeti kako sjedi za svojim stolom, pišući nešto i izgledajući vrlo zaposleno. Samo oni koji bi se dovoljno približili, mogli su vidjeti da je posrijedi zapravo bila još jedna mamutska križaljka. Franjo Stupar bio je lud za križaljka.

– Jok! – reče Franjo i cmokne jezikom, bez da je digao pogled. – Javio da neće doć'. Daj' bolestan.

– Šališ se?!

Franjo Stupar polako i, očito vrlo nezadovoljan što ga netko ometa u njegovoj omiljenoj zanimaciji, digne pogled prema Gabrieli. Izraz njegovog lica jasno je govorio: zar ja izgledam kao da se šalim?

Shvativši poruku Gabriela produži dalje, prema svom stolu. Oklijevala je možda tri sekunde prije nego je posegnula za slušalicom i okrenula Folnegovićev broj.

Zvonilo je cijelu vječnost. Već je bila sigurna da će se linija prekinuti kad napokon začu poznato kling! i jedan pospani glas promrmlja nešto što je zvučalo kao "halo?".

– Miro? Hej! Što se to događa tamo kod tebe u toj tvojoj vukojebini? – jedno se moralo priznati Gabrieli: voljela je koristiti vulgarizme što češće je mogla. Bilo je to ono stoje Folnegović kod nje osobito mrzio. Ili što bi mrzio daje mogao naći u sebi snage da bilo što na njoj i u vezi s njom mrzi.

– Fihus izgeeda. – promrmlja Folnegović izobličanim glasom.

Gabriela se u čudu namršti.

– Ha? Što kažeš?

– Fiiiiihus! Zah me ne čuheš haho hoforim?

– Isuse, Miro, zvučiš strašno! Jesi bio kod doktora?

– Phoći će samo. Thebam samo odhežat.

– Trebao bi ići. Hoćeš da nazovem nekog od susjeda da te obiđe, napravi ti juhu, čaj? Sasvim si sam tamo u toj... vukojebini.

– Habi, imam i ja tehehon.

– Ha? Što kažeš?

– Tehehon! Imam tehehon! – povisi on glas u nastojanju da pobijedi svoje zakrčene dišne putove. – Mohu i sam zhati ako bude pothebno.

Ništa se ne bhini. Znam se i sam bhinuti o sebi.

– O.K. onda. Ako šta trebaš, samo nazovi. Znaš moj broj mobitela.

– O.K. Fidimo se za par dana. Bhog.

Za Duvnjaka su poslovi koje bi obavljao za Dizdara bili ne samo dodatna zarada, već i vrsta zabave koju bi teško mogao objasniti osobi koja nije imala sklonosti laboratorijskom istraživanju. Ljudi bi najčešće njegov posao smatrali dosadnim i vrlo suhoparnim, ali ono što je on nalazio na staklenim pločicama koje bi gurao pod leću mikroskopa, ono što bi se događalo u epruvetama, stvari koje je otkrivao u strukturama uzoraka za njega su bile puno, dapače neusporedivo zanimljivije od bilo kog izvora zabave koji je mogao naći u stvarnom svijetu. Bilo je zapravo veoma malo stvari iz stvarnog svijeta koje su ga zabavljale, a njih je nastojao držati u tajnosti od ljudi oko sebe jer znao je da ih ne bi shvatili, jednako kako nisu shvaćali ni njegovu zaoкупljenost osnovnom strukturom svijeta koji ga je okruživao. Daje ikada upoznao Zrinka Ma-

ljevića, Hrvoje Duvnjak bi u njemu zasigurno prepoznao jednaku strast prema poslu, jednaku zaljubljenost u vlastito zanimanje koje je prouzročilo to da ne postoji radno vrijeme i slobodno vrijeme, već je sve vrijeme trošio samo na ono u čemu je ponajviše uživao. No kako Maljevića nikada neće upoznati (ni kao živu osobu, a čak ni kao uzorak tkiva pod mikroskopom), nikada neće otkriti ni to da postoje ljudi s istom strašću u sebi, a koji nisu čeznuli da snagu svojih osjećaja utope u, da tako kažemo, tamnoj strani. A tamna je strana bila definitivno onaj drugi dio njegove prirode koji je na jednako analitički način pristupao duhovnoj ili možda psihološkoj strani svijeta.

Duvnjaku je već dugi niz godina bilo jasno da "nešto nije u redu s njim". Ili bi tako što vjerojatno zaključio neki psihijatar daje Duvnjak ikada posegnuo za tako drastičnom metodom i nekome od tih "umnih mesara" kako ih je zvao, ispriča sve ono što mu se znalo motati po glavi i kakve je sve impulse dobivao i kakve su sve osjećaje u njemu izazivali ljudi i događaji. No kako Duvnjak ni u jednom trenutku i svojih trideset pet godina nikada nije ni pokušao djelovati po tim svojim čudnim nagonima i zadovoljiti tamnu stranu svoje prirode, smatrao je da nema razloga ogoliti svoju dušu pred nekim i na taj način staviti na sebe etiketu čudaka (čak i u većoj mjeri nego su ga takvim do tada smatrali) ili, nedajbože, možda čak luđaka. Na taj način mogao je ugroziti svoj posao, ono najradije stoje činio, a tako nešto nije smio dozvoliti da se desi. Na taj način bilo bi ugroženo samo njegovo postojanje. Jer što je on bio kad bi se s njega strgnuo njegov posao, u čemu bi mogao uživati u životu ako bi mu se to oduzelo? Ostala bi mu samo ta tamna strana koja bi do tada već vjerojatno bila zauzdana lijekovima koji bi u potpunosti ubili njegovu osobnost. Znao je on dobro što se događa s ljudima koji počnu piti lijekove: posve se izgube, posve nestanu, ostanu vegetirati, samo sjene onoga što su bili. A to bi bilo ravno smrti. I zato je nedjelovanje po pitanju njegove tamne strane zapravo bilo pitanje samoodržanja, a svako nastojanje da se djeluje u suprotnom pravcu ravno samoubojstvu. Uostalom, tješio bi on sam sebe stalno i stalno iznova, ja nikome ne činim ništa loše. To su samo misli, to je samo mašta, to su samo bezazlene ideje u mojoj glavi. Siguran sam da mnogi ljudi snivaju crne snove i skrivaju ih od sebe i od drugih. To ne znači ništa.

Ali značilo je. To što je trebalo toliko dugo vremena da se nešto doista desi, značilo je samo to da neki ljudi imaju dugačak fitilj i da imaju mnogo snage boriti se protiv čudovišta u sebi. Ili, u nekim slučajevima (kao u ovom), nemaju dovoljno hrabrosti boriti se protiv njih, užasava ih ideja da bi se morali sukobiti sa svojom stvarnom prirodom, pa je radije potiskuju jer to se čini lakšim i sigurnijim. A postoje ponekad i katalizatori koji ubrzavaju stanja onda kad bi se čovjek najmanje nadao takvoj reakciji. Nekad se desi da ratovi iznjedre zvijeri iz običnih, normalnih, obiteljskih muškaraca i žena, koji otkriju kako silne draži može donijeti zvjerstvo koje čovjek čini nad čovjekom, a zbog ovog ili onog razloga, jer u tom su slučaju svi razlozi nebitni, nevažni izgovori koji su tu samo proforme radi, jer u osnovnom elementarnom obliku (koji je Duvnjaku bio tako drag jer ga je tako dobro razumio) zločini su bili smo zločini, ubojstva samo ubojstva, zvjerstva samo zvjerstva; otkrivena, razgolićena, prava priroda sadiste pod maskom civiliziranog čovjeka. Vojska, kao institucija koja valjano objašnjava i legalizira ubojstvo savršena je za tu svrhu. Pod njenim se okriljem mogu skloniti svi oni s tamom u sebi koji nemaju dovoljno hrabrosti priznati što su. A ponekad se desi da kukavica jednake vrste nađe jednako moćnog zaštitnika samo u jednoj osobi. Sve ono što kukavica nikada (ili možda nikada) sam ne bi učinio, pod zaštitom moćne zvijeri biva oslobođeno u svom najstrašnijem obliku.

Sve to je Duvnjak znao ili barem naslućivao tako da mu je sve bilo jasno od onog prvog trenutka kad je shvatio da je možda sreo svoju zvijer-zaštitnika. A njega je prepoznao u prvoj kapi krvi koju mu je Dizdar donio kao uzorak zbog nekog nebitnog, prozaičnog ispitivanja.

Što je to bilo? Utvrđivanje očinstva? Nešto jednako nebitno? U i svakom slučaju, bilo je to prvi puta da je Dizdaru uskratilo rezultate ; svog ispitivanja i dao mu lažne. Ono što je otkrio, bilo je previše j senzacionalno da bi ga (bar za sad) podijelio s ikim drugim. Neka idu : i Dizdar

i njegovi detektivski poslovi i sitna lova koju je dobivao da na ; poslu, bez znanja drugih, obavi sve opite, neka sve to ide do đavola. ?

Ovo je bilo otkriće života, nešto za što bi mu i onako trebalo i vremena \ i upornosti da uvjeri druge da je stvarno. A on nije imao ni živaca ni ; želje za tim. Ovo je bilo njegovo i samo njegovo otkriće. Radilo se o osobi, muškoj, koja je zlorabila narkotike u toj mjeri da bi jedna doza koju je taj muškarac očigledno svakodnevno uzimao , vjerojatno ubila omanjeg konja. U doslovnom smislu tih riječi. ' Također u njegovoj krvi bila je gomila stvari kojih tamo nikako ne bi i moglo biti. Norgestimata i etinilestradiola kakvih se može naći u \ kontracepcijskim pilulama. Što je to značilo? Daje muškarac uzimao ; ženske hormone? Ili se pak radilo o ženi s tako izmijenjenom i genetskom strukturom da više nije bila žena? No to je bila jedna od : manjih misterija. Jer bilo je zapravo diskutabilno da li se tu uopće radi) o ljudskom biću. Nakon što je dugo vremena istraživao i uspoređivao, i Duvnjak je naposljetku shvatio kako na genetskoj razini ovo stvorenje ima puno sličnostima s bićima iz porodice vukova.-i Nakon što je sve prekontrolirao više puta i uvjerio se da nigdje nije pogriješio, dozvolio je svom uzbuđenju da ga posve proguta. Senzacionalno, posve senzacionalno! Morao je što prije sresti to biće!

Ali obzirom daje do u dubinu srži svojih kostiju osjetio daje tu riječ o nečemu mnogo važnijem i strasnijem od otkrića nekog genetskog čudovišta, čak i nakon što je otkrio o kojoj se osobi radi, dugo je vremena oklijevao pristupiti joj. Ponekad bi je, kad je bio siguran da će ostati neprimjećen, uhodio, promatrao iz daljine, diveći joj se obzirom da je znao što se nalazi u njenoj osnovi, od čega se sastoje najintimniji dijelovi njenog fizičkog bića. To mu je davalo određeni osjećaj moći, to znanje, činjenica da je korak ispred nje, ispred cijelog čovječanstva, znajući ono što ljudi vjerojatno nikada neće saznati. Osim ako im on ne kaže. Osim ako on ne donese tu odluku i kao krajnji izraz svoje moći ne iznese sve na vidjelo. Da, to je bio vrhunac moći. On je bio taj koji je mogao određivati sudbinu ovog nevjerojatnog stvorenja.

Ali kako je znao da tu ima još nečega (onaj tamni dio njegove prirode je znao), odlučio se za drugu soluciju. Biti onaj koji je otkrio ovog izvanrednog laboratorijskog zamorca nije bilo dovoljno. Biti slavan među ljudima zbog nečeg takvoga nije mu bilo baš toliko bitno. Saznati stvari, spoznati njihovu osnovu, pojednostaviti složeno na najjednostavniju moguću formulu – tu je ležao pravi izazov. To je bilo ono što je želio.

No, kako već rekosmo, Hrvoje Duvnjak u osnovi i bez obzira na tamnu stanu njegove ličnosti ipak je bio kukavica. I trebalo mu je puno više vremena nego nekoj drugoj osobi da na posljetku otvoreno pristupi subjektu svog najvažnijeg, životnog ispitivanja. Dapače, kad se to na posljetku odlučio učiniti, već je bila došla zima.

7.

A sa zimom došli su i novi problemi. U početku činilo se kao da će zima biti kao i prošlogodišnja, suha i hladna, no negdje poslije Nove godine snijeg je počeo padati u takvim količinama da je Tin, u svojoj kućici na brijegu, bio u potpunosti odsječen od ostatka svijeta. Obzirom daje posao i onako bio u mrtvoj sezoni, pristao je na svojevršno samoodabrano zatočeništvo doma. Malo vremena samom za sebe čovjeku uvijek dobro dođe.

Ni u gradu situacija nije bila puno bolja. Ralica je tek s nešto uspjeha čistila glavne ceste, no u onim manjim uličicama nanosi snijega bili su i po metar i po visoki. Tko nije imao automobil na stražnji pogon, mogao se oprostiti od ideje da bi se mogao kretati ulicama. Zagreb je bio u apsolutnom kolapsu. Činio se ne samo kao drugi svijet, već više kao drugi svemir, nedostižan i dalek.

Upravo nekako u to vrijeme Tin je prvi put primijetio tragove.

Zapravo, nije se moglo reći da ih je odmah zamijetio. Prvi put možda je samo njegova podsvijest reagirala i zabilježila informaciju. Netko je prošao kroz njegovo dvorište ostavljajući tragove u tridesetak centimetara visokom snijegu. Te noći ponovno je padalo, obilno i ne više u finim, sitnim pahuljama, već u krpama koje su u roku od nekoliko sati obojile u bijelo sve što već prethodne noći nije bilo obijeljeno. Novi snijeg u potpunosti je prekrio stope koje je neznačajno ostavio prethodne noći. No kada je toga jutra Tin stao pred staklena balkonska vrata i pogledao u dvorište, nove stope u snijegu, koji je sada bio dubok dobrih pola metara, a mjestimično i dublji, bile su više nego uočljive. I to je zapravo bilo prvi puta da ih je svjesno registrirao.

S balkona mogao je vidjeti samo dio tragova koji se nastavljao prema sjeveru. Prizivajući u sjećanje tragove viđene prošlog dana i povezujući ih sa ovima koje je upravo gledao Tin osjeti kako mu se želucom širi onaj osjećaj koji je dobro poznao, koji je govorio da nešto nije u redu. On širom raskrili staklena vrata iza kojih je stajao zaštićen u toplini sobe, i bez razmišljanja, u papučama, stupi van. Čak ni činjenica daje bio ogrnut samo u kućni ogrtač koji je navukao povrh pidžame, niti hladnoća od koje se stresao, a niti snijeg koji je prekrivao balkon i u koji je ugazio tako da su mu se rubovi pidžame i papuče smočile istog trena, a bosonogo stopalo sledilo, nisu bili dovoljni da mu odvrate pozornost.

On se nagne preko ograde, koliko mu je god mogućnost održavanja ravnoteže dopuštala, pokušavajući otkriti gdje tragovi završavaju, ali sve samo da bi otkrio kako zavijaju iza ruba kuće. Naglo se okrećući (i tek sada postajući svjestan snijega) on požuri u kuću, odbacivši, čim je ušao u sobu, mokre papuče i u hodu podfrknuvši pidžamu.

Nastavak tragova lijepo se vidio s prozora spavaće sobe, no kako su nestajali pod trijemom, koji je bio dobrim dijelom natkriven i gdje snijega zato nije bilo, bilo je teško za zaključiti da li je osoba jednostavno nastavila put ispod trijema i zatim produžila prema cesti (bar je o tome govorio nastavak tragova koji su se probijali kroz gusti nanos snijega, upadajući u jednom trenutku u duboki zapuh od nekih sedamdesetak centimetara i gdje je osoba očigledno zaglavila, jer je snijeg bio razrovan u njenom pokušaju da se izvuče iz njega, što joj je očito pošlo za rukom jer tragovi su nastavljali dalje sve dokle god ih je Tin mogao pogledom pratiti), ili je prije toga posjetila Tinov podrum.

Kad se tek bio doselio, pitanje da li bi trebao zaključavati podrumsku vrata nije ni namjeravao postaviti, smatrajući ga smiješnim, zapravo niti ne razmišljajući o razlogu zašto bi to činio. Za početak, mislio je, u ovoj vukojebini teško da bi netko odabrao baš njegovu kuću kao dobru metu pljačke, bilo je puno dostupnijih i bogatije-izgledajućih kuća uz cestu. S druge strane, ničega osobito vrijednoga nije držao u podrumu. No kasnija iskustva će ga naučiti koliko je bio u krivu. Možda u podrumu nije bilo pametnih stvari koje se moglo ukrasti, ali ljudi uvijek nađu razloga (ili im možda ponekad razlozi nisu ni potrebni) da uđu u prostore u koje nije potrebno ulagati puno napora da bi se ušlo.

No, kako god, Tin je stvar morao provjeriti. Oblačeći se na brzinu i tržeći baterijsku lampu (u podrumu je prije više tjedana pregorjela žarulja, ali on nije nalazio za shodno daje promjeni; bila je to jedna od onih stvari koje bi jednostavno zaboravljao čim bi izašao van, a ako bi se i sjetio, nije nalazio dovoljno motivacije vraćati se popraviti stvar; uostalom, u podrum je ulazio tako rijetko, u zadnje vrijeme sve rjeđe) on odmakne kutiju punu kojekakvih drangulija (od rođendanskih i božićnih poklona u obliku kojekakvih igračaka koje su mu njegove kratke i neuspješne veze i vezice darivale, do ukrasnih vrpce, papira za zamatanje poklona, kojekakvih staklenih ukrasnih predmeta i još tko zna čega koje je čuvao ni sam ne znajući zašto), koja mu je popriječila put i otvori vrata za podrumsko stubište. Osim vanjskog ulaza u podrum postojao je ulaz iz kuće koga je za vrijeme zimskih dana radije koristio.

Očito dugo neotvarana i nabubrjela od vlage vrata se otvoriše s mukom i uz škripu. Bar je svjetlo na stubištu radilo. Paučine i prašine bilo je u gotovo tako debelom sloju kao snijega vani. Iza njega, na stubama, ostao je u prašini trag stopala.

Dolje, u podnožju stuba, postojana i mjesecima netaknuta bila su stražnja podrumaska vrata. On na trenutak zastane. Neki čudni osjećaj koji nije znao imenovati prođe mu želucem. Čudno. Nešto ovakvo nije osjetio još od vremena kad je bio klinac i kad je stajao pred profesorom u školi znajući da nije učio za svoj usmeni ispit i da ne postoji paklena šansa da ga položi. Smiješno, reče on sam sebi, odmahne glavom i u nekoliko brzih koraka spusti se niz stube. Ni samom mu nije bilo jasno što ga je to spopadalo. Što brže to obavim, to bolje, uvjeravao je sam sebe, ali osjećaj svejedno nije nestajao.

Ključ zaškripi u vratima. Morao ih je udariti nogom da se otvore. Bila su u još gorem stanju od stubišnih. No uz škipu i guranje, kako bi ih mogao otvoriti do kraja, naposljetku uspije u svom naumu. Pred njime je zjapila hladna, pljesniva tama.

Paleći baterijsku svjetiljku i ostavljajući vrata za sobom širom otvorena tako da bi bar nešto svjetlosti sa stubišta prodrlo unutra, on uđe u podrum.

Stubište je bilo od grubog i neobrađenog betona. Netko je nekoć, onda kad je kuća bila građena ili kasnije, netko od radnika ili možda netko od nekadašnjih vlasnika, prolio pri dnu stubišta kanticu crvenkasto-smeđe boje koja se brzo upila u grubi beton tako da se još uvijek vidjela razlivena po nekoliko stuba nalik na davno sasušenu krv – jedino svjedočanstvo izmišljenog krvoprolića.

S desne strane rukohvat su činile dvije, svaka metar i po duga, nespretno zavarene metalne šipke koje su stajale na četiri jednako nevjesto zavarene prečke koje su bile ubetonirane u stepenice. Jedna od njih bila je, od kada se uselio, već toliko rasklimana da je popravljanje spoja sada više bilo nužnost i stvar sigurnosti nego estetska stvar. Očito da je negdje u njihovoj prošlosti nešto snažno udarilo u ogradu i gotovo je izvalilo iz betonskog ležišta.

Ispod stubišta još je od prijašnjih vlasnika ostala gomila namještaja koju nije uklonio ili uništio jer je većina još uvijek bila u dobrom stanju. Pošto nije bio osoba sklona pomodarstvu, nije mu ni najmanje smetalo što su neki komadi bili dvadesetak, tridesetak godina stari jer bili su gotovo posve nekorišteni. Neke je ormare zapravo namjeravao odnijeti gore u kuću prvom prilikom kad za to bude imao vremena i volje.

Da je to učinio, zasigurno bi mogao pregledati i sve one druge stvari koje su bile naslagane ispod stepenica i duž tog zida podruma. Bez sumnje bi našao i jedan dječji krevetić sad pun stare odjeće koju više nitko nikada neće nositi i koja je godinama ležeći u ovom prostoru povukla vlagu i počela pljesniviti. No, pregledavanje stvari bivših vlasnika na neki mu se način činilo kao narušavanje tuđe privatnosti, bez obzira na to što se radilo o ljudima koje nije poznavao i kojima te stvari zapravo više nisu trebale. Bilo je to samo smeće.

Drugim riječima, ignorirao je taj ugao podruma obećavajući si s vremena na vrijeme da će se primiti posla i počistiti ga, a znajući da laže samoga sebe, drsko i u oči, i da će sve te stvari, bilo očuvane ili ne, zauvijek ostati u tom kutu, trunući zajedno s kućom koja je bila prevelika da bi je održavala samo jedna osoba koja k tome i nije previše marila za stvari poput unutrašnjeg dizajna ili održavanja kuće u općem smislu.

Kad se uselio, namjeravao je ovdje napraviti svoju radnu sobu za vrijeme ljetnih mjeseci, znajući da će podrumske prostorije uvijek zadržati svježinu, bez obzira koliko ljeta vruća bila. Ljetna radionica s nekom od muških zanimacija. Malo metala ovdje, malo metala ondje, nekoliko čavlića, prepili ovu dasku, oblikuj onu. No, pokazalo se da mu je to zanimanje brzo dosadilo. Nije baš bio čovjek od hobija. Sada su u uglu, zaštitnim platnima i prašinom prekrivene, stajale sve njegove "igračke" koje je u ono vrijeme kupovao s takvom radošću, siguran da će mu priuštiti mnoge sretne trenutke. Trenuci su došli i prošli, a igračke su ostale zaboravljene. U nekim je stvarima još uvijek bio poput djeteta koje nije moglo zadržati svoju pažnju oko jedne stvari dugo vremena. Lako bi se zapalio za neke ideje, ali je jednako lako i gubio interes za njih.

No dok se spuštao s vrha stuba koje su vodile do podrumskih vrata samo ga je jedna ideja zaokupljala i u ovom trenutku potpuno joj se posvetio: poći do vrata, otvoriti ih i raščistiti napokon ovu stvar. Ideja da bi netko mogao biti dolje, čekati ga u mraku, nije mu ni na trenutak

prošla kroz glavu. Naposljetku, vidio je odlazeće tragove. I mada gaje obuzela jeza u višemjesečnoj tami kroz koju se probijalo samo nekoliko slabašnih trakova svjetlosti, kroz pukotine kapaka koji nisu dobro sjedili u okvirima, ipak nije mogao reći da ga je išta u starim poznatim oblicima plašilo.

Eventualno je mogao zamisliti kako se neka od plahti, koje su bile prebačene preko većine stvari koje je želio zaštititi od prašine (alati te neki očuvani komadi namještaja) dižu i pretvaraju u duhove, ali to je bila dječja predstava koja bi ga podsjetila na prijateljskog duha Caspara i koja ga ni uz najbolju volju nije mogla uplašiti već samo natjerati da se zahihoe kao curica.

Došao je do vanjskih vrata podruma, gurnuo ključ u ključanicu i gurnuo očekujući da se pošteno namuči da ih otvori, kao i sa svim vratima do sada, no stvar je bila riješena u samo nekoliko sekundi. Vani se upravio bio digao vjetar, mijenjajući smjer, i u trenutku kad je otvorio vrata dohvati ga kovitlac koji ga sledi do kostiju, donoseći pred prag, koji do sada nije bio zameten, pregršt mekog snijega. Tin se strese, naježi od vrška nožnih prstiju do vrha glave i iznenada shvati da stoji u lokvi nečeg mokrog. Ne u lokvi otopljenog snijega. Na samom pragu, na ulazu u podrum, nalazila se velika lokva mokraće.

Psujući i kunući iz sveg glasa on skoči kao oparen. Znao je da je riječ o mokraći. Mirisao ju je. Mogao je čak reći da zna da se radilo o ljudskoj mokraći također, samo po njenom mirisu. Netko je označio svoj teren? Ta ideja naljuti ga više nego išta do sada. Tko bi se usudio učiniti takvo što? I zašto? Neka osobna osveta? Ne. Ovo se prije činilo kao neka dječja smicalica nego išta drugo. I onda se sjeti tragova u snijegu i, preskočivši lokvu, požuri provjeriti svoju teoriju koja se tek začinjala u njegovoj glavi.

Ne. Radilo se o stopama odrasle osobe, muškarca najvjerojatnije. Broj cipele 44, 45. Klinac s velikim stopalima? Nije bilo isključeno. Današnji klinci rasli su na nuklearni pogon. Ali ipak činilo se posve besmislenim. Zašto bi mu se netko pomokrio pred vratima i otišao? Kratki pregled bio je dovoljan da zaključi da tko god da je bio pred vratima, nije ulazio u podrum. Da li je bilo moguće da je nepoznati pisac odabrao ovo mjesto jer je bilo zaštićeno, a uhvatila ga je "sila prirode"? Nelogično. Svega nekoliko metara dalje bila je šuma. Zašto bi netko radije izabrao nečiji trijem nego šumu, osim ako mu nije namjera bila svojim činom dati neku poruku? Uostalom, lokva se činila dovoljno svježom da je vjerojatno nastala nakon što je snijeg noćas prestao padati. Dakle, radilo se o poruci. Samo kakvoj?

Na podrumu su bila dva prozora od kojih je jedan gledao na istočni dio dvorišta, tamo gdje je livada bila omeđena šumom koja je bila tek petnaestak metara udaljena, a drugi se nalazio na sjevernoj strani, s desne strane od vrata. No, oba su bila čvrsto zatvorena drvenim kopcima koji su sada od vlage vjerojatno bili tako nabubrili kao da su krila srasla jedno u drugo. Neugodna iskustva, nakon stoje odustao od ljetne radionice, naučila su ga daje bolje ako učini upravo to, nego da svako malo popravlja prozorska stakla. Koliko su mu samo puta pijani klinci znali provaliti u podrum (osobito za vrijeme radnih vikenda, kad u kući nije bilo nikoga) i prespavati ondje smatrajući valjda da je u redu, obzirom daje kuća bila u relativnoj "divljini" učiniti tako nešto, što im zapravo nikada ne bi palo na pamet da su bili "u civilizaciji". Bilo je očito da u kući netko živi, da nije napuštena, mada u njoj u trenutku kad su provaljivali nije bilo nikoga, ali to ih nije previše smetalo.

Nasred podruma stajao je njegov "radni stol" s nezavršenim projektima za koje je davno izgubio interes, sada prekriven debelim slojem prašine. Najnovija ideja bila je ukloniti "radni stol", kupiti stol za biljar i nakon što bi sredio prostor tako da bude ugodan za druženje u ljetnim večerima, uz zvukove zrikavaca izvana, noćnih ptica koje su se gnijezdile uz sam rub šume i čiji bi glasovi tu i tamo pritajeno odjeknuli kroz noć, uz koju bocu domaćeg vina koje je nabavljao od susjeda dolje, niz brdo (ne onaj sumporasti kiseliš koji su tu uredno trusili lokalni alkosi već vino koje je gazda radio isključivo za sebe i svoje potrebe, a od koga bi svake godine odvojio nekoliko boca za svog susjeda koji je imao prijateljicu na policiji, a vizavi gazdinog sina koji bi svako malo upadao u nevolje s već spomenutom institucijom).

Gabi je rekla kako je biljar sjajna ideja. Naravno, kad je Gabi rasturala u biljaru, pa joj se ideja da do koljena porazi par prepotentnih mužjaka (prisutni isključeni!) činila i više nego privlačnom. Tin se složio (s vlastitom idejom!) kako će to napraviti prvom prilikom, dok, je li, malo ne zatopli jer je zimi dolje bilo kao u frižideru. Bilo je to prošle zime. Od tada je prošlo i proljeće i ljeto i jesen i sada je snijeg ponovno prekrrio sve i da, ponovno je bilo kao u frižideru i on se, stojeći sada u podrumu, počeo tresti, mada nije bio lagano obučen, ali to je ponovno bila stvar vremena i volje. Činilo se kao da se naposljetku sve svodilo na to.

Neko vrijeme ostao je tako stojeći pred pragom, sav u čudu, ne znajući što misliti o svemu tome. Moglo je izgledati kao šala da u njemu nije bilo tog nekog predosjećaja koji se nije dao povezati ni sa kakvim logičnim objašnjenjem da se osoba koja je stajala pred njegovim podrumskim vratima te noći nije ni najmanje šalila. Dapače, kad bi bolje razmislio ili, da se bolje izrazimo, kod bi dublje potonuo u taj nesvjesni dio sebe koji je u njegov mozak slao zakučaste izjave koje si često nije mogao objasniti u onom trenutku u kome bi nastale, mogao bi doći do zaključka kako je osoba pred njegovim vratima noćas bila ... smrtno uplašena.

Te dvije riječi zaječaše u njegovom mozgu istovremeno i bolno poznate i tako čudne i ne ovosvjetovne daje morao na trenutak zastati i razmisliti što znače. No već sljedećeg trenutka odbaci slutnju tih neobičnih predosjećaja, konstatirajući samo i jednostavno – ovo mjesto zaudaralo je na strah.

Pitao se da li bi to itko drugi, da sada stoji na njegovom mjestu, mogao osjetiti ili se to njegov um opasno poigravao s njime.

S dubokim uzdahom, kao da se naglo budi oda sna, on se okrene i prekoračivši onu misterioznu lokvu, ponovno uđe u podrum, zaključavajući vrata za sobom. Ideja da bi možda trebao počistiti za onim koji je ostavio "poruku" pred njegovim vratima bila mu je za sada previše odvratna. Možda to učini kasnije, a možda ... da, možda.

Drugi put tragove je umalo previdio. Stvar se desila možda nekih mjesec, mjesec i po dana kasnije. Na cijelu je stvar već bio zaboravio kao da se nikada nije desila. Nije ju uspio razjasniti, ali to naposljetku nije ni bilo bitno. Podsvjesno je valjda došao do zaključka kako sve to najvjerojatnije nema nikakve veze s njim i cijeli je slučaj izbacio iz sjećanja kao suvišnu informaciju. Vjerojatno zbog toga mačku nije povezao s događajem od zimus. Uostalom, radilo se o vrlo složenom rebusu.

Mačku je pronašao kad se te večeri, u pozne sate, vraćao kući s posla. Jutros, kad je odlazio od doma, još je nije bilo jer nije zasigurno vidio – ležala je točno nasred puta koji je od glavne ceste kroz dvorište i pored susjedovog vinograda, vodio k njegovoj kući. Lijepa životinja. Ili je bar to bila dok je bila živa. Narančasto-crno-smeđeg krzna, s tim da su boje u mrljama i zakrpama bile raspoređene po bijeloj podlozi njenog tijela, jedna od onih mačaka koje se ne mogu zvati drugačije nego Flekica, Pjegica, Mrljavko, Pirgo ... Netko je u njenoj prošlosti zasigurno bio plemenitog roda jer je dlaka na tijelu životinje bila neobično gusta i duga, rep čupav poput perjanice.

Sirota životinja, pomislio je Tin naginjući se nad tijelo mrtve mačke. Njene svijetle, bljedo-zelene oči bile su poluotvorene i na jasnoj mjesecini neobično su bljeskale, napola prekrivene kutnim trećim kapkom. Očnjaci životinje bili su iskešeni i zubi otkriveni kao da je umrla u smrtnom grču, odlazeći s ovog svijeta režeći. Na njenom tijelu inače nije bilo nikakvih vidljivih povreda, krvi niti je mogao vidjeti tragove borbe na mjestu gdje je životinja ležala. Vjerojatno se ovdje dovukla, svladana nekom boleštinom, i tu pala i umrla.

Odlazeći nazad do automobila kojega je srećom zaustavio na vrijeme primijetivši mačje tijelo na stazici, on iz prtljažnika izvadi komad plastike koji je ondje ležao od tko zna kada samo čekajući zgodnu priliku da bude iskorišten. Zalupivši vratima prtljažnika on ponovno krene prema mačjem lesu. Što god da se desilo s njom, mačka je bar imala to pravo, kad je već odabrala umrijeti u njegovom dvorištu, da bude časno sahranjena na rubu šume.

No kako se sagnuo u namjeri da joj tijelo umota u plastiku i onda ga ponese prema šumi, usput namjeravajući dograbiti lopatu iz podruma, desi se stvar kojoj se najmanje nadao – životinja iznenada skoči na noge i prije nego je bilo što stigao učiniti, poput bijelo-smeđe-narančasto-crne munje jurne prema rubu šume i nije ni tri puta trepnuo, sav u čuđenju pokušavajući shvatiti što se to upravo desilo, više joj nije bilo ni traga.

Ipak, vraćajući film sjećanja unazad, odnosno bar onih sekundu i pol koliko su njegove tamne oči bile uprte u čudno svjetlucave, svijetlo zelene oči uskrsnule mačke, prije nego mu je šmugnula iz ruku, izvlačeći se ispod plastike kao ispod posmrtno prekrivke, uspio je registrirati jednu stvar koja ga je zabrinula više od ičega – mačkina gubica bila je sva zapjenjena. Mačka je bila bijesna.

Kako to nije vidio odmah kad se sagnuo prema njoj, prekori on samoga sebe. No onda se ispravi. Bio je siguran da pjene tada nije bilo na mačkinoj njušci. Uostalom, izgledala je mrtva. Nije mogao vidjeti da diše. Ili, prijevremeno zaključivši daje mrtva, nije obraćao pažnju?

Odbacujući plastiku iz ruku kao da bi mu ona mogla prenijeti zarazu, on u svjetlu mjesečine počeo pregledavati svoje ruke, tražeći na njima misterioznu povredu od koje je strahovao. Da li ga je mačka, trenutak prije nego je pobjegla, ogrebla, ugrizla? Samo nekoliko je trenutaka vladala njegova tjeskoba, sve dok se nije posve uvjerio da na njegovim rukama nema povreda koje su mogle značiti daje zaražen.

On odahne, ustajući i smatajući plastiku u veliku zgužvanu loptu s namjerom da je baci u jednu od velikih crnih vreća koje su stajale nalijevo od ulaznih vrata čekajući četvrtak kad će ih Komunalac pokupiti. Ideja da je umalo uzeo u ruke bijesnu mačku dizala mu je kosu na potiljku. Ostavljajući si mentalnu natuknicu kako sutra mora zvati veterinara i obavijestiti ga kako bijesna životinja luta susjedstvom, on uđe u kuću i već je nakon nekoliko minuta, baš kako je oprao ruke, obrisao ih ručnikom i ušao u kuhinju, zaboravio na cijelu stvar, bar za tu večer. Njegov je želudac pjevao poznatu pjesmu kojoj je mogao udvoljiti samo ako se što prije baci na kuhanje.

Izvadio je iz hladnjaka lijepi komad svinjetine, koju je prethodnog dana stavio u pac, (nije on bio Goli kuhar, ali bez daljnjeg je volio bogatstvo okusa, a hedonističkom uživanju u hrani nikada se nije mogao ni želio othrvati – srećom zbog njegovog izvrsnog metabolizma to se ni malo nije odražavalo na njegovoj težini) i bacivši ga u lim gurne u pećnicu. Dok se meso krčkalo u vlastitim sokovima, izvadio je iz zamrzivača mahune koje su dvijetrećine već bile skuhanе, baci ih u lonac, otopi i skuha do kraja u slanoj vodi, a kad su bile gotove ocijedio ih je i bacio u tavu na kojoj se već lagano zažutio sitno kosani češnjak na maslinovom ulju. I još malo papra i Vegete i tko kaže da samci ne znaju kuhati? Nekoliko nasoljenih polovica krumpira ubacio je uz meso koje je već počelo cvrčati, a uskoro će ta gruda mišića s vrlo malo masnoće početi ispuštati miris koji će ispuniti cijelu kuću i možda razbuditi nekoliko najbližih susjeda tjerajući ih da se zapitaju tko to peče svinjetinu u tako kasno doba noći. Bilo je već davno prošlo 11 sati po noći. Bližila se ponoć.

Pola glavice salate kristalke bacio je u sudoper koji je prethodno dobro oprao čistom vodom kako mu salata ne bi imala okus po sredstvu za pranje posuđa i potom pažljivo oprao svaki list, ne štedeći vodu. Ako je išta na svijetu mrzio, bili su to ljudi koji su bili šlampavi u pripremanju salate. Jednom je u restoranu digao strašnu frku zbog kamenčića nađenog u njemu posluženoj salati. Jedna takva stvar jednostavno bi mu zgadila život, a da se o gubitku teka i ne govori. A mrzio je kad bi mu tko uskraćivao uživanje u hrani.

Upravo u vrijeme kad je meso bilo gotovo, na telki je započinjala nova epizoda Deep Spacea 9. Nije bio od onih koji su pobožno pratili svaku epizodu takve vrste serija, ali u nedostatku boljega nije imao ništa protiv pogledati ju. Cijelu je stvar smatrao smiješnom i djetinjastom, ali nije bilo ničega lošeg da se osoba tu i tamo ponaša djetinjasto.

Složivši si u kuhinji pladanj on ga ponese u dnevnu sobu gdje upali televizor, priguši glavno svjetlo ostavljajući samo malu zidnu lampu u kutu koja mu je uz svjetlost s televizora bila do-

voljna da vidi jesti. Uzevši sa sobom čašu i bocu domaćeg vina (posljednje zalihe susjeda s problematičnim sinom – klinac se očito počeo popravljati jer ga susjed već dugo nije posjetio niti zvao "na kavicu"), on se zavalio u naslonjač pred televizorom, odbacujući s nogu papuče kojima je zamijenio cipele čim je ušao u kuću i stavljajući noge na niski stolić, a pladanj sebi u krilo, zahvaljujući na svojoj sreći što živi sam i što mu nitko neće kopati po žilcima zbog nogu na stolu, zbog pladnja u krilu i boce vina na podu ili možda "zbog tog smeća koje gleda i zanemaruje sve druge ljude oko sebe", što mu nitko ne postavlja idiotska pitanja tipa "kako je bilo na poslu" onda kad je jedino želio zaboraviti na posao i slično. On zadovoljno uzdahne uzimajući u ruke vilicu i nož, a onda ponovno odloži nož da posegne za čašom, i otpije gutljaj dobrog vina prije nego se baci na jelo. Život je bio dobar. Život je bio lijep.

On zagriže u meko, mlado meso upravo u trenutku kad je kapetan Sisko obavijestio Dex da bi mogla iskoristiti ona tri mjeseca neiskorištenog godišnjeg obzirom daje na stanicu dolazila žena koja je u njenom "prijašnjem" životu bila njen muž, dok je ona bila žena, ili joj je bila žena, dok je Dex bila muškarac ... ili tako nekako.

Mora biti da je zaspao, ali kako se našao u krevetu nije znao. Izvana je mjesečina padala direktno na krevet, poput rastaljenih kristalića, kupajući mu lice u svome soku, čineći da sve oko njega bude jasno kao na dnevnoj svjetlosti. Mogao je vidjeti predmete. Mogao je vidjeti daje to njegova soba i daje sve upravo onako kako je ostavio kad je jutros ustao i spremio krevet. Ali ipak nešto je bilo drugačije. Nešto je bilo pogrešno.

Napola je ustao, pridignuo se oslanjajući se na laktove. I mada je svjetlost bila jasna i mada mu se na prvi pogled učinilo da može jasno vidjeti svaki predmet, svaki eventualni pokret, kao da mu je umor maglio oči, a svaki put kad bi pokušao zatreptati i na taj način razbiti sivu koprenu koja je padala na sve oko njega kao da su mu kapci bili ti koji bi razmazivali sivu boju preko njegovih zjenica.

Prinesse desnu ruku očima i protrlja ih. Oh, kako su mu samo umorni udovi bili! Ali nije to bila iznemogla težina nakon fizičkog rada već slatka težina pijanstva kad se mišići umrtvljeno opuštaju, a um pune snovi čiji bi se nestalni oblici raspršivali kao baloni od sapunice u kojima se mjesečina presijava u duginim bojama, pretapala iz oblika u oblik naposljetku nestajući u trenu. Zar sam pijan, upita se on još jednom protrljavši oči. Kako mogu biti pijan od samo jedne čaše?

Ali da li je jedna čaša bila ono što je popio ili je to bila boca ili dvije, nije se mogao sjetiti. Dio vremena kao da je bio izbrisan iz njegovog pamćenja.

Pokret u sobi. Osjetio ga je više nego što ga je vidio. Kao da je nešto ... Ah, da, to se zastor na prozoru pomaknuo. Samo ... zastor se ne bi smio micati, osim ako ... osim ako je prozor otvoren. A on se nije sjećao da ga je ostavio otvorenoga.

Neki nikad do tada doživljeni užas posve ga obuze i paralizira. Um mu je iznenada bio čist, ni traga onim pijanim snoviđenjima. Svjetlost mjeseca sve manje je nalikovala rastopljenim kristalima, a sve više nekoj neovozemaljskoj, nadnaravnoj svjetlosti koju bi možda vidio nesretnik u čijem se dvorištu spustio izvanzemaljski brod koji skuplja uzorke bića s raznih planeta da ih prouči, secira i na kraju izloži u formalinu u svojim prirodoslovnim muzejima, na čuđenje ili divljenje mnogom broju izvanzemaljskih očiju.

Trebalo je ustati, prići prozoru i zatvoriti ga. Ali ta jednostavna radnja koju je u svom životu učinio tko zna koliko puta, odjednom više nije bila jednostavna – bilo je to nešto najteže na što se ljudsko biće u povijesti ljudskog roda moglo odvažiti učiniti. Nekoliko puta pokušao je natjerati svoje mišiće da se pokrenu, ali mozak nije slijedio, podsvijest je gušila glas razuma svijesti i za ono što je razum govorio da je samo otvoreni prozor kroz koji ulazi hladni, noćni povjetarac koji je jedini odgovoran za jezu koju osjeća, glasić iz podsvijesti govorio je da je zamka zvijeri noći, dah iz njenog smrtonosnog ždrijela, a da je jeza slutnja smrti koja samo što ga nije prekrila svojom mrzлом rukom. I mada je glas iz podsvijesti šaputao, bio je glasniji od krika razuma i svojim je šaptom prekrpio njegovu riku ostavljajući ga da drhturi u krevetu poput pres-

trašenog djeteta koje je naglo shvatilo da je ostavljeno noću posve samo u praznoj kući, na milost i nemilost svih tih strašnih zvijeri koje se skrivaju po tamnim uglovima, ostavama, ormari-
ma i ispod kreveta.

Ni sam nije znao koliko je vremena tako prosjedio u krevetu, zureći u rub zastora koji bi se tu i tamo pomaknuo na vjetru, prije no što se odvažio ustati. A kad je jednom ustao bilo je prekasno ponovno se vratiti u krevet bez obzira na strah koji je osjećao. Stoga on učini ona dva koraka koja su ga od prozora dijelila, razgrne zastore i zatvori prozor.

I onda iznenada straha više nije bilo. Izmjena osjećaja u njemu bila je tako nenadana i neprirodna da mu je izmicala tlo pod nogama. Više se nije mogao sjetiti niti što je bilo to čega se bojao. Takva jedna beznačajna, trivijalna stvar. Takva jedna smiješna, dječja stvar. Mogao se nasmijati vlastitom kukavičluku. Kao prestrašeno dijete uplašio se zastora koji se zanjihao na povjetarcu.

Vratio se u krevet siguran da sada više neće moći zaspati. No san mu se spustio na kapke kao prašina preko starih uspomena. Spavao je prije nego mu je glava dotakla jastuke.

Neka težina ležala mu je na grudima. Netko mu je krao dah sa usana. Njegov se grudni koš micao polako i s mukom. Kao da ga tište sve svjetske muke, kao u pjesmi, kao u snovima nekog izmučenog, gladnog pjesnika njegove su grudi tištili olovni utezi mraka koji je pao na njega, tada već usnuloga, kad je mjesečina zgasnula.

Dugo vremena pokušavao se probuditi, ali kao da je to nešto, to neopisivo, to nezemaljsko što mu je sjedilo na grudima bilo tu da spriječi njegov povratak u stvarnost. Kao u zagrljaju čudovišta on se borio da dođe do daha, a svaki trenutak koji je proveo u tjeskobnoj tami samo je smanjivao njegove šanse da se ikada više probudi.

A onda, kad mu se već činilo da su sve šanse izgubljene, njegovi se kapci malo razmakoše, kao kapci na prozorima na kojima su zaporke popustile pred olujom. Ono prvo što ugleda bila su dva bljedozelena izvora svjetlosti.

Vjerojatno bi ostao zureći tako hipnotiziran u te dvije žarke, goruće, plamene iskre da se one odjednom ne preobraziše u mačje oči na licu mačke koja se, vidjevši ga kako se budi, uspravila, prednjim nogama se opirući točno o njegovu Adamovu jabučicu, oduzimajući mu dah, ali mu istovremeno nanoseći i bol koji mu stade bistrirati um.

Mačka iskesi očajne i spusti uši uz glavu. Pjena joj je kapala niz bradu.

Reagirao je prije nego je svjesno stigao shvatiti što mu je činiti. U širokom luku, služeći se rukama i nogama, on odbaci sa sebe deke i poplon, a s njima i bijesnu mačku koja se upravo spremala zariti kandže u njegove oči (ili mu se bar tako činilo). Uslijedio je udarac, štropot, zveket razbijanja stakla, zvuk nečeg metalnog što je nekoliko puta odskočilo na parketu i potom udarilo u zid. Razum mu je govorio da su zvukovi pogrešni. Podsvijest mu je govorila da umire. Ovoga je puta on međutim odabrao slušati razum. I počeo je lagano dolaziti k sebi.

Kad je došao k svijesti, shvatio je da stoji u dnevnoj sobi, pred televizorom koji je još uvijek bio upaljen i na kome se sada vrtio neki češki, poljski, ukrajinski film, Bog će ga znati. Ostaci posuđa od njegove večere ležali su razbijeni svuda uokolo kad ih je onako, kao ; luđak, bacio iz krila. I mada je bio bez daha i mada mu je srce tuklo i kao ludo i mada mu je čelo bilo orošeno grčevitim znojem, on se počeo i histerično smijati. Smijeh je bio tako oslobađajući. Mogao je osjetiti ; kako se sive, sablasne prikaze straha, zaostali odbljesci osjećaja koji su ga do u korijen njegovog bića potresli, sada dižu i rasplinjuju kao egzorcirane duše prokletnika. – Tako mi i treba kad tako tešku hranu jedem prije spavanja. – i promrmlja u sebi. Sto je drugo i mogao reći ili zaključiti?

Bila je to samo noćna mora koju je usnuo nakon što tko zna koliko dugo vremena nije imao noćnih mora. Ali istovremena bit će to i samo jedna u nizu mora koje nikada do tada nije imao jer za razliku od svih j prijašnjih u njegovom životu – ova će biti stvarna.

8.

Edna je trebala roditi malog Roberta tamo negdje oko svog sedamnaestog rođendana od kojega ju je dijelilo tek nešto manje od tri tjedna. No Edna neće roditi Roberta. Edna više nije bila sigurna ni u to da li će doživjeti svoj sedamnaesti rođendan. Kako su sada stvari stajale, a nije se činilo da će se promijeniti, sve joj je govorilo da će završiti jednako onako kao i njeni nerođeni sin – u ždrijelu zvijeri.

Oteo ju je s poluprazne ulice prije nego je shvatila što se događa. Da je mogla naći u sebi snage da razmisli o tom trenutku možda bi se zapitala kako to da nitko od onih prolaznika (rijetkih doduše, ali bilo ih je) nije vidio što se događa. Zar je moguće da je bio tako brz? Sjećala se samo kako se negdje iza nje nešto pokrenulo, ali nije obraćala pažnju na to, registrirajući to samo na podsvjesnoj razini kao pokret nekog od prolaznika koji se upravo našao iza nje, nebitan, samo netko od ljudi koji su se vraćali kući u deset sati navečer, srijeda, nebitan, nevažan dan, nikako dan za koji bi netko pomislio daje onaj dan kad ćeš umrijeti, Bože, tko je ikada umro srijedom ... a svejedno dan koji će joj promijeniti život, ugasiti život, jednom zauvijek. Najvjerojatnije.

Prije nego je uspjela izustiti riječ, netko joj je već na usta prislanjao smrdljivu krpu. Miris je bio tako snažan, tako opijajući da nije bila svjesna kad je izgubila svijest. Samo je svijet odjednom postao poput slike, akvarela koji propada u mutnu vodu, oblici svijeta rastapali su se u bijeloj izmaglici, a noć se pretapala u ništavilo.

I nitko nije vidio ništa.

Sljedeće čega se sjećala, sljedeće što je ugledala bio je nečiji podrum. Ili je tako izgledao. Prozori su bili zakovani daskama. Saznat će koliko su pažljivo bili zakovani jer će nekoliko sljedećih dana pokušavati, svime što joj padne pod ruku, svime što pronade u svome zatvoru odlomiti dasku, rasklimati čavle. Neće se ni maknuti. Vrata, metalna s dvostrukom bravom, očito su se još dodatno zatvarala vanjskim lokotom jer je čula kako lanac i zaporanj zveče svaki puta nakon što bi okrenuo ključ u objema ključanicama.

Prvi put kad se probudila, bilo je to sa strašnom glavoboljom i mučninom. On je sjedio na stoličici pred njom. Ležala je na slamnjači (domaći rad) koja je bila natopljena starim znojem, krvlju i izmetom (ljudskim, morao je biti ljudski, samo ljudski izmet ima taj miris). Ponad nje, na podu bila je baterija, odbačena, ali još uvijek upaljena, koja je bacajući svjetlost na nju i komade prašnog namještaja, ocrtavala na podu duge, oštre sjene.

Glavobolja (postojalo je drugo ime za ono što se događalo njenoj glavi u tim trenucima, moralo je postojati, jer bol je bila tako snažna, to nije samo glavobolja, ali ona je nije znala drugačije imenovati) joj dugo vremena nije dala da se sjeti što se točno desilo. Nekoliko minuta svakako. On je sjedio nepomičan, u sjeni iza svjetiljke. Vidjela je samo njegov obris. Krupni, pogrbljeni muškarac. Promatrajući je kako dolazi k sebi bio je nalik lovcu koji strpljivo promatra svoju lovinu kako polako ulazi u zamku, ne usuđujući se pokrenuti ni mišić, a ipak drhteći od uzbuđenja i zadovoljstva. Zbog te nepomičnosti ona možda još dugo vremena ne bi primijetila da se uz njih još netko nalazi u prostoriji da taj netko nije naposljetku progovorio.

– Kurve. – reče ovaj prvi, onaj koga je mogla vidjeti da sjedi na stolčiću – Sve žene su kurve. Ali one koje mi se gade ponajviše od svih su skotne kurve. Rasplodne kurve. Droljomajke. One što rašire noge, plodne i napaljene, usišu život u svoju prljavu utrobu da na svijet izbace još jedno nesretno stvorenje, koje će srljati kroz život za koji ga nitko nije pitao želi li ga, da se muči i bori i pati i na kraju umre kao pseto, samo zato što je neka droljomajka u određenom trenutku odlučila da ne želi držati noge skupa.

Njegove riječi dotakoše neki tajni dio njene svijesti koji ostade paraliziran šokom odgovarajući na te riječi na način na koji nikada ne bi pomislila da će odgovoriti. Da, rekao je taj glas u njoj. Istina je, zar ne? Nemoguće, odgovorila je njena svijest. Ja volim svoje dijete. Možda sve

nije onako kako sam mislila da će biti, možda život nije potekao onim tokom kako sam mislila da će teći, ali zar je to bitno, snaći ćemo se već, već ćemo nešto smisliti. Zar je zločin voljeti, zar je zločin roditi dijete, brinuti se o njemu? Možda je sama i možda nikoga nema, možda ga njegov otac neće, a njeni roditelji još ne znaju i ne može ni zamisliti što će reći kad saznaju, ali već će sve dobro završiti, zna ona to ... mora biti tako.

No hoće li? Već je u prvim minutama svog višednevnog mučenja znala daje sve puno vjerojatnije od toga da će se išta od ovoga dobro' završiti.

Drugu osobu nije primijetila sve dok nije osjetila pokret u mraku, tamo negdje iza onoga koji je prvi progovorio, a koja mu je prišla s leđa i poluglasno mu šapnula: – Hoćemo li to učiniti odmah? Odmah?

U njegovom glasu bilo je takvog uzbuđenja kakvo ju je podsjetilo na sve one horor filmove koje je gledala kao klinka, kad se čudovište približava svojoj žrtvi i požudno srčuci njene mirise pokušava odlučiti da li će ju odmah raskomadati ili će još malo odugovlačiti taj sladostrasni trenutak, uživajući u užasu žrtve koja spoznaje kakva joj se sudbina sprema.

– Pričekaj još. Neka se posve razbudi. – odvratila onaj prvi koji se i dalje nije micao, sjedeći na stolcu, zakrinkan tamom. – Želim da bude posve spremna.

Ovaj drugi utihne. Činilo se kao da promatra onog koji je sjedio. Na trenutak je u zraku bilo nečega nalik na ... teško da je to znala opisati, čak i da se potrudila objasniti signale koje je još samo njena podsvijest lovila i koji će joj zapravo zauvijek ostati nepoznati. Da li je to divljenje osjećao on prema osobi u sjeni? Strahopoštovanje? Možda sve zajedno. U svakom slučaju, taj trenutak tišine, u kojoj su neobjašnjivi osjećaji strujali između dvojice stranaca, bio je onaj koji ju je trgnulo iz šoka. To nešto što je strujalo između dvojice muškaraca bilo je tako jako, tako sirovo, tako životinjski iskonsko da više nije ni na trenutak dvojila o njihovim namjerama. Jedino što još nije znala bilo je kakav će užasan oblik njihova strast uzeti.

– Ne sviđa mi se kako me gleda. – reče ona druga osoba jednako prigušenim i bespolnim glasom. Mada je sada bila potpuno pri svijesti, tama je i dalje bila potpuno gusta tako da nije mogla razaznati radi li se o muškom ili ženskom liku, radi li se uopće o ljudskom biću. Taj drugi lik bio je ogrnut u nešto nalik na kabanicu, s kapuljačom navučenom na glavu. Materijal bi plastično zašuštao svaki put kad bi onaj koji je njime bio ogrnut učinio kakav pokret.

– Iskopaj joj oči. Što me briga. Ako će ti to olakšati, da, iskopaj joj oči.

Nije mislila da će to doista učiniti. Ne doista. Kako bi nekome moglo samo tako pasti na um iskopati oči drugoj osobi? Kako bi netko mogao predložiti nešto takvo tim tonom, kao da se radi o predmetu kojemu treba promijeniti, odlomiti, doraditi jedan dio da bi postao funkcionalan?

Neznanac u kapuljači čini se daje o cijeloj stvari razmišljao samo trenutak ili dva prije nego se pokrenuo, učinio dva-tri koraka šutnuvši bateriju u prolazu tako da se otkoturala na drugi kraj podrumске prostorije (još prašnog pokućstva kojega nitko nije trebao, prazne kante od boje, poluprazne limenke, boje za metal ... netko je nedavno uređivao kuću), tako da je veo tame pao preko djevojke, otkrivajući onoga koji se približavao gurajući ruku u džep i vadeći iz njega nešto što još uvijek nije znala što bi moglo biti, a cijelo je vrijeme promatrajući ispod šuške kapuljače svoje kabanice prodornim pogledom koji je osjećala na koži mada zapravo nije mogla vidjeti njegovo lice. Doista neobično, pomislila je kroz zbrku svoje glavobolje i zbunjenosti, još uvijek ne toliko uplašena koliko ne znajući što da o svemu ovome misli jer još uvijek nije stvari shvaćala doslovno, još uvijek joj se činilo kao daje ne znajući preuzela ulogu u nekakvom čudnom kazališnom komadu u kojem improvizira svaki trenutak. Ali to je život, zar ne? Kazališni komad s nepoznatim scenarijem gdje su glumci glavni likovi, statisti, redatelj, scenaristi i kostimografi, sve u jednom. Pod svjetlošću sunca ili mjeseca kao pod reflektorima, igramo komad svog života i uvijek umiremo na kraju – tragično ili nešto malo manje tragično.

Kako doista neobično, pomislila je potom dok se lik u kabanici nadvio nad nju i dok je slušala šuškanje plastičnog materijala. Zašto bi netko nosio kabanicu u zatvorenom prostoru?

Odgovor na to pitanje došao je brže nego je mislila da ga želi znati.

Dohvatio ju je za kosu na tjemenu i povukao glavu prema nazad prije nego je uspjela bilo kako protestirati. Njegov palac dohvati odozgora kapak njenog lijevog oka naviklim pokretom koji je dokazivao da ovo nije prvi puta da to čini, ne dozvoljavajući joj da ga zatvori. Krenula je desnom rukom prema njemu, instinktivno se pokušavajući osloboditi. Još uvijek je napola sjedila, napola ležala na prljavoj slamarici, lijevom se rukom podupirući i pridržavajući svoj pozamašni trbuh.

– Hej! Sto to ... Tko ste ... – bilo je sve što je uspjela prozboriti prije nego je njegova lijeva, slobodna ruka krenula prema njenoj desnoj, tako je naglo zgrabivši i okrenuvši da se cijelo nježno tijelo okrenulo s njom da bi je neznanac privukao k sebi kao daje bez težine (u trudnoći je dobila petnaest kilograma na svoju neznatnu građu, ali bili su tako dobro raspoređeni da eto čak ni njeni roditelji nisu shvaćali da je trudna, izgledala je samo krupnija, popunjena) stišćući njenu desnu ruku skupa s lijevom na koju se oslanjala, među vlastita koljena, ostavljajući je, okrenutu leđima, da visi na istegnutim ramenima koja bolno vrisnuše na takav postupak.

– Jeste li poludje ... – bol u ramenima bila je ništa prema onome stoje slijedilo. Osjetila je nešto metalno u onoj njegovoj ruci kojom ju je zgrabio i privukao k sebi, ali nije prepoznala predmet. Metal je bio topao jer je dugo bio u njegovom džepu, preuzimajući toplinu njegovog tijela. Daje imala vremena stati i razmisliti, shvatila bi kako je čovjek koji ju drži ljevak, ali za nju je to bila posve nevažna činjenica, kako će se pokazati daje nevažna i za one koji će pokušati pronaći njenog ubojicu.

Trenutak kasnije taj metalni predmet bljesne pred njenim iskolačenim lijevom okom koje je i dalje otvorenim držao njegov palac i njoj se učini da prepozna oblik okrugle glavice i dugog vrata, tankog tijela tog predmeta. Neznanac s kapuljačom nešto je mrmljao, činilo se kao da pjevuši neku čudnu pjesmicu i da je mogla razabrati riječi, znala bi da je njena polusvjesna procjena o tome što bi taj predmet trebao biti bila točna.

– Ja sam spoon-man, spoon-man i ovo je moja super-moć!

Bol je bila tako intenzivan da joj se zabio direktno u mozak i oduzeo joj sposobnost da krikne, da se makne, da učini bilo što, što ga je zaustavilo. Bol joj je paralizirao mišiće i pretvorio misli u klupko plamtećih, šarenih zmija koje su bolno palacale žarkim jezicima, kolačeći plameno-bolnim očima, a čija su isprepletana zeleno-indigo-crveno-ljubičasto-zlatna tijela bila centar boli u koju se saželo njeno tijelo. Sve na svijetu prestade postojati i sve se saže u bol.

Nakon prve sekunde svjesnog prihvaćanja boli kao nečega što se događalo njenom tijelu, nagon za samoodržavanjem je preuzeo kontrolu dajući joj snagu da se otme čvrstom stisku njenog mučitelja i baci na stranu, dalje od njega. Dok joj je bol poput munje parala kroz mozak na lijevoj strani njenog lica otvarajući topli, pulsirajući krater, boli koja je imala zvuk, okus, boju i miris i koja je ispunila svijet koji je nekada postojao i u kojem je ona nekada postojala kao živo biće, postajući sve, smisao postojanja i težnja ka postojanju, bog i čovječanstvo, svjetlost i tama. Možda zato jer je pulsirajuća bol bila zvuk koji je preplavio svijet nije čula vlastiti krik koji se otrgnuo iz njenog grla i možda ga zato nije bila svjesna toliko vremena. Da gaje čula znala bi da nikada u svom životu, nikada ranije nije isпустиła zvuk koji je bio imalo nalik ovome, čak ni onda kad je kao šestogodišnjakinja pala sa sjenika kod bake na selu i slomila ruku na tri mjesta. Bol je tada bila nešto što ju je zaglupilo, bacilo u šok, pokrećući u njoj mehanizam koji ju je zaštitio da osjeća više nego je morala. Danas bol je bila poput otvorene, vruće rane, baš poput one rane koje je ostala na njenom licu nakon što joj je neznanac u kabanici žlicom izvadio oko.

Krv, poput gustih, vrelih, tamnih suza u potocima se slijevala niz njeno lice. Bilo je tu još nečega, žila, nekog vlaknastog tkiva koje je osjetila pod dlanom koji je pritisnula na ranu onog trena kad je oslobodila ruke i koje je sa strahom, nevjericom, gađenjem i boli istog trena maknula s lica jer je dodir bio nešto što nije mogla podnijeti. Još jedan vrisak ote joj se iz grudiju i sada gaje bila napola svjesna, jer taj krik bio je njen glas koji je nemošto govorio: ne, to ne može biti istina, ne, to se ne događa meni!

Ona druga osoba pokrenula se i mada je i dalje ostala sjediti sada je sa zanimanjem pratila što se događa, podupirući rukama koljena i zureći u nesretnicu iza koprene tame.

– Pokaži što znaš. – reče on nakon nekoliko dugih sekundi tišine ispunjenih samo djevojčinih jecajima koji su jasno govorili kako ona i dalje ne može shvatiti da se to njoj događa. Loše stvari su se uvijek, zar ne, događale drugim ljudima.

– Pokaži mi da nisam pogriješio što sam te uzeo sa sobom.

Osobi u kabanici kao da njegove riječi dadoše novu energiju da nastavi započeto. On se u dva koraka ponovno nađe ponad djevojke koja, spazivši njegovo napredovanje prema njoj, krajičkom još onog jednog preostalog oka, podiže ruku nad glavu u pokušaju da se zaštiti. Ali udarac njegove šake bio je tako izuzetno jak da joj je slomio podlakticu, razbio čeljust noseći joj svijest na razine postojanja gdje nema boli, gdje nema smrti, gdje nema straha od nepostojanja.

Ideja o ubijanju djeteta zaokupljala ga je već godinama. Prvi put primijetio je njenu privlačnost dok je još bio dječak. Jednom je prilikom čitao neki putopis autora čije ime više nije mogao prizvati u sjećanje niti su mu detalji istraživanja nove zemlje više bili poznati. No ono što se duboko usjeklo u njegovo pamćenje bila je izjava o tome kako su španjolski osvajači (ili su to bili neki drugi osvajači američkog ili nekog drugog teritorija, nije se sjećao) ubijali domoročaku djecu, osobito novorođenčad – uhvativši ih za noge i tresnuvši im glavama o prvo stablo ili stijenu kao prljavim, malim štetočinama. Prvi put kada je njegov um pojmiio taj strašni prizor, kad je njegova mašta ocrtala sve prljave detalje onoga što su njegove mentalne oči vidjele, bio je zapanjen tim grješnim zadovoljstvom koje mu se stalo širiti preponama, taj topli val za koji je znao, čak i u toj ranoj dobi, da ga ne bi smjeli pobuditi takvi prizori. Osjećaj mu nije bio nepoznat. Pobudilo bi ga kretanje Violetine (školske kolegice, dvije klupe do one u kojoj je on sjedio) plave suknjice koju je tako rado nosila i koja se na posve neobičan i gotovo natprirodan način kretala oko njenih bokova. Probudila bi ga šesnaestogodišnja susjeda Nina čije su grudi u posljednjih godinu dana namjeravale rasteći svaku do posljednje ružičaste majice koju je imala. Nina je imala običaj trčati stubama. Živjela je na četvrtom, posljednjem katu njihove zgrade i uvijek je bila u nekoj žurbi jureći uz ili niz katove. Svaki put kad bi naletio na Ninu, prizor njenih pupoljastih, a ipak već posve oblikovanih grudiju ukroćenih samo uskom ružičastom majicom oduzimao mu je dah, širio val topline obrazima jednako kao i preponama dok bi neki slatki, vrtoglavi osjećaj posve zatresao sav njegov svijet, oduzimajući mu sposobnost razmišljanja i moć vladanja sobom. Nestajao bi u slatkastim sanjarenjima u napola oblikovanim, nedorečenim dječaćkim snovima.

Da, poznao je taj osjećaj. Bio je to isti onaj osjećaj koji bi ga obuzimao kad bi razmišljao o djeci koju su ubili španjolski osvajači u novoj zemlji.

Začudo ništa od klasičnog profila pedofila (ako je to bilo ono što je on bio, a čime se on nikako nije smatrao) nije mu odgovaralo. Njegovo djetinjstvo je bilo poput mnogih stotina i tisuća drugih. Otac je bio činovnik u jednoj državnoj firmi, majka je radila kao medicinska sestra. Doba komunizma, koje u posljednje vrijeme svi ocrtavaju mračnim periodom u hrvatskoj povijesti, on je pamtiio samo kao vrijeme kad zapravo nisu ni u čemu oskudijevali. Nikada nitko na njega nije vršio nikakav pritisak, bar ne onoliko koliko se sjećao. No, ono što je najhitnije – nikada nitko nad njim nije izvršio nikakvo seksualno nasilje, nešto čime bi možda objasnio ono što je postao (da, stoje bilo to stoje postao i kako se to desilo?). Jedini trenutak koga se sjećao, a koji gaje kao dječaka možda mogao traumatizirati, desio se kad se jednoga dana sam vraćao iz škole.

Do kuće je trebalo proći parkom koji inače nije bio tako pust, niti tako stravičan, niti bi ikada pomislio da bi se ondje moglo desiti nešto užasno jer tim je putem prošao tisućama puta. Mogao je imati osam ili devet godina. Stranac je stajao leđima mu okrenut, pored jednog stabla. Žurno se približavajući tom mjestu, a pored koga je vodio puteljak posut utabanim šljunkom, nije zapravo obraćao pažnju na njega. Bio je stidljivo dijete koje nije voljelo sretati poglede stranaca. I zato kad se stranac okrenuo, nije ga pogledao drugačije nego samo krajičkom oka i

vjerojatno ništa od svega ne bi ni opazio ili ako bi, vjerojatno bi sve pripisao svojoj mašti ili bi možda našao neko racionalno objašnjenje onoga stoje vidio (čak i kao dječak bio je posve racionalan, daleko više nego su to bili njegovi vršnjaci) da se nije desio da ... ah, da, sad se sjećao ... stranac ga je upitao da li zna koliko je sati.

Tada je već definitivno primijetio onu mlitavu, žlundrastu stvarčicu koja je virila iz otvorenog šlica njegovih hlača, ali njegov mozak je munjevito pokušavao objasniti ono što vidi, a stoje znao da ne bi smjelo biti tako izloženo. Uhvatio je čovjeka dok mokri? Ali zašto se okrenuo, zašto ga je pitao za vrijeme? Možda ne zna da mu piša viri iz hlača? Možda je pijan (njegovi su se roditelji gnušali pijanih ljudi)? Ali mada je u strancu definitivno bilo nečega čudnog i neprirodnog, znao je da to nije od alkohola. I upravo to čudno i neprirodno bilo je ono što gaje najviše plašilo.

Kad mu se čovjek obratio, usporio je korak, čisto da vidi što neznanac hoće. Tada je već bio pred njim, dijelilo ih je možda metar prostora. Shvaćanje daje pred njim netko s ne posve čistim namjerama više ga je zbunilo nego prestrašilo. Kasnije, prije nego sve ispriča roditeljima, bit će čak i posramljen. Kao daje on bio taj koji je nešto loše napravio. Nije smio vidjeti tog čovjeka, a vidio gaje. Zastoje toga dana morao ići baš tim putem? I zastoje morao ići sam? Tko zna da li bi mu se taj čovjek tako pokazao da nije bio sam?

Da li je imao sat? Čini se kao da jeste, kao daje pogledao na sat i zbunjeno promrmljao vrijeme. Ili je možda samo promrmljao da ne zna, jednako zbunjeno, više zbunjeno nego prestrašeno i onda ubrzao korak. Tek mu se možda tada u podsvijesti rodio strah da bi ga stranac mogao pratiti. I zato je još više ubrzao korak da bi što prije izbio van parka i među druge ljude jer znao je – među ljudima je siguran.

Davno je to bilo. Prije gotovo više od dvadeset godina. No kad bi sada razmišljao o tome i kad bi pokušao u sjećanje prizvati sve te detalje koje su godine i sjećanja zameli, činilo mu se daje najhitniji detalj, onaj koji ga je doista uvjerio da je ondje riječ o prljavim poslovima, bila činjenica daje čovjek koji gaje, otkrivenog spolovila upitao koliko je sati, na ruci nosio sat.

Čak i kad je to shvatio, pokušao je to objasniti racionalno. Sat mu je stao, pokvario se. Ali bili su to slabi argumenti koje njegov um više nije želio prihvatiti. Onaj glas kojim mu se stranac obratio, onaj njegov čudni, čudni osmjeh kojeg se do dana današnjeg (mada sada samo kroz maglu) sjećao i ono nešto neprirodno i nepristojno u njemu bili su dovoljni da zna da o ovome mora obavijestiti roditelje.

Nije više bio siguran kako je to rekao, sjećao se samo da nije rekao odmah, mada je gorio od želje da podjeli s nekim svoj teret, da se uvjeri da je pravilno shvatio prljave poruke (mada i dalje ne posve svjestan njihovog pravog značenja – to značenje otkrit će tek godinama kasnije, kad zaboravi na cijeli događaj i nakon što on, tko zna kako i tko zna zašto, ponovno izroni iz njegove podsvijesti). Rekao je majci. Znao je ili možda predosjećao da će, ako to prvo kaže ocu, on naći načina da cijelu stvar izignorira, da ni ne pokuša proniknuti u pravo značenje onoga što se desilo, odbacujući cijeli događaj kao pogrešno tumačenje dječaka koji ništa ne zna o životu i ljudima. Otac nije bio loš čovjek, ali ponekad mu je osobno iskrivljavanje istine i kretanje linijom manjeg otpora bilo jednostavnije. Ponekad je oca zbog toga smatrao kukavicom. Danas je znao da je to otac doista bio, u onom najgorem obliku – čovjek koji se ne bi imao hrabrosti boriti čak ni za vlastitu obitelj daje do toga ikada došlo. Ali to nije značilo i daje bio loš čovjek. Samo slabić i kukavica.

Majka ga je pažljivo saslušala. Majka je imala precizne senzore koji su lovili osjećaje njene djece. Pa čak i dok je njoj pričao, znajući da ga ona neće optužiti da laže ili izmišlja, nije iznosio svoje sumnje. Ne odmah. Rekao je daje u parku sreo čovjeka koji gaje pitao koliko je sati. Čovjek je piškio i zaboravio je zatvoriti šlic i vidio mu se ... (govoreći to znao je da je možda mogao zaboraviti zakopčati šlic, ali nikako ga nije mogao tako zaboraviti da visi vani). I onda je majka postavila nekoliko pitanja. Vrlo pažljivo. Ništa direktno. I on je odgovorio što je najbolje znao. T nakon toga je majka razgovarala s ocem. Dugo su razgovarali.

Nakon toga mu je zabranjeno da sam ide parkom.

I da li je ta jednostavna priča bila ono stoje u njemu probudilo žeđ za dječjom krvlju? Da li je tako nešto bilo moguće? Nije li ta priča bila na granici nevinosti, nije li gotovo svatko mogao izvući iz svoje prošlosti jednako prljavu bajku? A ipak nisu svi doživljavali orgazam zamišljajući kako se mala, tamna tijela bacaju na gomilicu, mlitavih udova, poluotvorenih očiju, malih punih usana s kojih se cijedio mlazić krvi pomiješane sa slinom, otežući se u jednu dugačku, ružičastu nit (ružičastu kao Ninine sise u uskim ružičastim majicama), slušajući neopisivi vrisak majki ubijene djece (čiji su glasovi bili toliko nalik zvuku koji je proizvodilo njegovo srce zureći u plavo zvono koje se njihalo oko Violetinih bokova).

– No? Što čekaš? Nisam te zvao da sanjariš nad njom. Otvori je tako da ne iskrvari. Želim da mi potraje danima.

Vidljivo se trgnuo, stegnuo skalpel tako da je probio plastičnu rukavicu i napravio oštar rez na njegovom palcu. Nije osjetio. Nije se usudio ni baciti pogled prema onome koji je progovorio. Samo je pojačao reflektore koji su obasjavali drveni stol na kojemu je ležalo djevojčino tijelo tako da ih je obojicu zaslijepilo.

Njegov Mesija. Njegov Sotona. Oslobađao je u njemu sve ono što se on sam nikada ne bi usudio osloboditi. Naravno, nije to radio zbog njega i nije to radio bez naknade. Hranio se njegovim osjećajima upravo vampirskom upornošću. Ono što je raslo u njemu, što se razvijalo bez kočnica i zapreka, ono stoje svojom prisutnošću i svojom prirodom poticao bilo je nalik kaleidoskopu u kome komadići obojenih stakalaca postaju najpreciznije i najfinije mreže uzoraka samo ako ih osoba zna gledati na pravi način. On je bio njegovo otkriće – ljudska zvijer koja je uživala u svemu u čemu i on sam, a bez njegovih nagona, bez njegovih opravdanja. Bilo je to tako čisto i nevino daje bilo gotovo – smiješno.

Prići mu, predstaviti mu se bilo je ravno svetogrđu. Kako bi smrtnik mogao pristupiti bogu i nekažnjeno nastaviti živjeti? A upravo to se desilo. I ne samo da nije bio kažnjen. Bio je nagrađen onime za čime je cijeloga života čeznuo, a za čime se nikada ne bi sam usudio posegnuti. Slabi i kukavni zločinci uvijek su tražili pomoć i zaštitu moćnijih od sebe, kupeći mrvice s njihovih stolova poput hijena što se otimaju oko ostataka lavovske gozbe.

I jednako tako opasni. Kukavne zvjerčice koje žive u sjeni moćnih vladara u stanju su u prvom trenu krize zabiti nož u leđa onome od koga i zbog koga su do tada živjele. Kukavicama su naposljetku samo njihovi životi važni i samo zbog sebe, na koncu svega, čine sve ono što čine. Kukavice ne poznaju ideale i ne boje se ni zbog čega osim zbog sebe. Kad bi se naposljetku složena matematička formula gena i genetike dovela u svoj bazični oblik, ipak je on u potpunosti bio dijete svoga oca.

Da li je gospodar već počeo slutiti da gaje izdao?

Gospodar je u pravilu lovio sam. Koliko je bilo onih čija je tijela ostavio za sobom nije znao, nije mogao ni naslutiti, niti se usudio nagađati. Djevojka koju je upravo ... obrađivao bila je treća njihova zajednička žrtva. Doduše, prve dvije nisu bile ništa prema ovome sada. Osim toga, ona je bila trudnica, gotovo pred samim porodom. Ovo je spadalo u kategoriju onih mračnih, vlažnih snova koje je sve donedavno skrivao i od sebe samoga. A kako je samo bez i trenutka oklijevanja prihvatio kad je gospodar predložio. Ne ... pogrešno. Gospodar nije predlagao. Gospodar je iznosio svoje želje. Na njemu je bilo slijediti ga ili umrijeti onog trena kad gospodar osjeti prve znakove neposlušnosti.

Kroz misli mu iznenada prođe još jedno sjećanje iz djetinjstva. No ovo je bilo puno gore od perversa u parku. Ovo je bilo jedno od onih sjećanja koje je zasigurno čak i ako to događaj u parku nije bio, bilo ono koje bi rado izbrisao iz pamćenja i koje gaje kasnije označilo kao osobu. Bio je to dan kad gaje otac želio ubiti.

Kasnije, kad je odrastao, pokušao je na osnovi svega onoga što je znao opravdati oca. Ali kako opravdati tako nešto? Kako reći "opraštam ti" osobi koje se sjećaš kako je upirala u tebe pogled kroz stisnute kapke, kako su joj oči sijevale na izobličenom licu i kako se njen glas cijep-

dio dok je škrgutala zubima: "Ubit ću te. Tu ću te u potoku utopiti, ti ćeš mene sramotiti! Krv ćeš ti meni pišati!" Da, otac je bio dijabetičar i bolest mu je uzela živce. To i posao koji je radio, zasigurno. Ali koliko mržnje u ocu mora biti da bi tako što rekao svome djetetu, zasigurno to u tom trenutku i misleći? Ponekad je mislio kako ga je majka vjerojatno rodila protiv očeve volje, i njega i brata, ali onda bi se sjetio svih onih trenutaka kad se otac žrtvovao za njih i kad je radio sve one stvari koje ljudi rade samo za osobe koje vole. Otac bi se silno kajao nakon tih svojih ispada. Ne bi to rekao riječima. Pokazao bi to nekim sitnim poklonima. Otac je po mnogim pokazateljima bio emocionalni invalid. Bojao se dodirnuti svoju djecu. Nije znao pokazati svoje osjećaje niti ih je znao primiti. Pred kraj svog života, kad mu je bolest već uništila i tijelo i duh, bio je uvjeren kako je majka ona koja je sinove "odvukla" od njega, natjerala ih da ga zamrze. Bio je u pravu. Njegovi dječaci ga nisu mogli smisliti živoga. Ali krivca je tražio u pogrešnoj osobi. On je bio taj koji ih je natjerao da ga zamrze.

Osobito gaje mrzio zbog onoga stoje činio majci, sav onaj pakao koji je morala proći zbog luđaka i jer je od luđaka pokušavala zaštititi svoju djecu. Kad su on i brat otišli od kuće, na neki je način odahnula. Njena djeca sada su bila sigurna. Brat i on nikada nisu posve saznali koliko je strahota proživjela u tim godinama u kojima je bila sama s ocem, kad je njegovo ludilo nalazilo isključivo nju za žrtvu svog divljanja. Samo bi tu i tamo, kad bi povremeno dolazili kući, nalazili razbijena vrata, dijelove pokušstva, kuću u sve gorem stanju propadanja jer nitko nije nalazio u sebi razloga ni potrebe da se bavi njome. I nitko nikada ne bi postavio pitanje jer svi su znali što se desilo, do izuzetka ovog ili onog detalja. Uostalom, razlozi su bili nevažni. Razlozi su bili samo izgovori. Otac bi i onako u trenutku svoga ludila razloge mogao naći i u tome daje dan sunčan, a vrijeme lijepo.

Razlog onog dana, kad gaje otac želio ubiti, bio je taj daje izgubio kišobran. Išao je tada u drugi ili treći razred osnovne škole. Djeca u tim godinama gube stvari. Uostalom, radilo se o malom, plavom, dječjem kišobranu, ne o nekakvom skupom predmetu čije bi gubljenje znatno oštetilo obiteljski budžet. Brat i on i onako nikada nisu imali osobito skupe stvari. Gubitak tog kišobrana nije bio ništa bitno. A ipak je bio jedan od najstrašnijih događaja u njegovom djetinjstvu.

No nije osjećaj straha bilo ono stoje pamtio ili bar ne u potpunosti. Otac gaje sreo na kraju ulice kad se vraćao iz škole. Rekao mu je za kišobran ni ne sluteći kakvu će to reakciju izazvati. "Utopit ću te. Zadržat ću te tu u potoku!" Sjećao se suza. Sjećao se kako je molio oca neka ga pusti da se vrati u školu, da će sve pretražiti i da će ga naći, mora ga naći.

"Ubit ću te! Utopiti!", samo je ponavljao otac, škrgućući zubima, luđačkog pogleda. Nije se više sjećao da li gaje držao za mišicu ili ga je strah tako oduzeo da se nije mogao ni pomaknuti. Sjećao se samo kako je razmišljao o tome može li pokušati pobjeći bude li ga otac doista dohvatio i pokušao utopiti u rječici koja je tekla samo nekoliko metara daleko od njih i kuda će otići ako se više ne bude mogao vratiti kući? Da li će ga baciti s obale ili će se s njim spustiti i zagnjuriti ga u vodu, držeći mu glavu pod vodom sve dok ne izdahne? Da li je tada razvio strah od vode? Da li je tada započela jedna od njegovih fobija koja će mu zauvijek oduzeti mogućnost da i pokuša naučiti plivati?

No više od straha sram je bio onaj osjećaj koji gaje savladao i koji ga je natjerao da pokuša savladati vlastiti strah od te podivljale zvijeri koja se našla pred njim kad joj se najmanje nadao, pokušavajući smiriti oca i obećavajući mu da će učiniti sve da popravi nastalu štetu. Dok je otac režao, žena je izašla iz posljednje kuće u nizu. Bili su u pravilu pred samom njenom kućom. Dijelila su ih samo dvorišna vrata. Čuvši glasove i videći muškarca i dijete na ulici znatiželjno je zastala. Nije ih gledala. Pravila se da radi nešto. Ali pozorno ih je slušala. Oh, kako je samo molio neka uđe nazad u kuću. Ili da se bar otac pokrene i makne s tog mjesta gdje su bili, a s koga je susjeda mogla čuti svaku riječ koju su izgovarali. Nije želio da susjeda čuje kako mu otac govori da će ga ubiti. Bilo ga je tako sram!

Sad, kad bi razmislio o tome, mogao je naći sličnosti tog srama s onim koga je osjetio kad je sreo perverta u parku. Kao da je on u potpunosti kriv za ono što se događa, kao daje zatečen kako radi nešto što nikako ne bi smio činiti.

Otac je samo nepomično stajao praveći velike pauze između onoga što je izgovarao, neprirodno i poremećeno, zureći negdje pored njega kao da ga i ne vidi. Kasnije, s godinama koje su došle, sa zrelošću koju su donijele, pokušao je uvjeriti samoga sebe kako otac doista nije vidio njega i kako one strašne stvari nije govorio njemu. Ali zar je to više bilo bitno? Da li se šteta više dala popraviti? Taj događaj bio je samo jedna od kockica mozaika koje su ga stvorile čudovištem koje je sada bio.

– Daj mi to! Odlazi ako si izgubio hrabrost i ne vraćaj mi se nikada više!

Naglo je odskočio kad je gospodareva ruka krenula prema skalpelu koji je držao u namjeri da mu ga oduzme, gubeći strpljenje nad njegovim sanjarenjem.

– Ne! Oprostite! Neće se više desiti! Samo sam razmišljao ...

– Nemoj više. Znaš da si mi u svemu ovome ti najmanje potreban.

Moja je dobra volja što si tu.

– Naravno! Naravno! Molim vas, dozvolite mi da nastavim. Sve ću učiniti samo mi dozvolite da budem ovdje, s vama. Dozvolite mi da vam pomognem.

Skalpel brzo i vješto učini rez paralelno s mišićnim vlaknima, otvarajući tijelo i zarezujući donji dio maternice. Na prve kapi krvi koje su bile prolivene onaj drugi kao da se primiri, shvaćajući valjda daje počelo ono što je priželjkivao. Nakon samo trenutak ili dva on se povuče nazad u tamu koja je začudo bila nenarušena jakim reflektorima koji su obasjavali stol na kojemu je ležala trudnica, sada otvorenog trbuha i dalje nesvjesna i pod anestezijom jer ... trebala je potrajati. Ipak, nije se povukao tako daleko da ne bi u svakom trenutku mogao vidjeti ono što se događalo na stolu.

– Kao onaj francuski pop – promrmlja njegov pomagač kojemu je upravo u sjećanje bila prizvana neka knjiga koju je čitao prije nekoliko godina. Onaj drugi u tami, njegov gospodar, vukodlak koji je i dalje zadržavao ljudski oblik, ne želeći svom bijednom pomagaču pružiti to zadovoljstvo da ga vidi promijenjenog i raspamećenog, a i ne želeći sebi uskratiti ljudsko zadovoljstvo uživanja nad ovim svirepim činom, to posve odignorira. Ili je barem to još neko vrijeme namjeravao činiti.

Pomoćnik je posvećeno prionuo poslu na način na koji se samo oni ljudi koji potpuno uživaju u onome što rade mogu izgubiti u poslu.

Njegova kabanica bila je zalivana krvlju. Ona se nije budila od kada su je otvorili. Ipak, nastojao je spriječiti iskrvarenje. Trebala im je poslužiti nekoliko dana.

Dijete u njoj bilo je potpuno oblikovano. Kad je posegnuo za njim i izvukao ga iz njene tople, krvave utrobe trgnulo se i pokušalo udahnuti, boreći se za život dok su mu se mali udovi grčili u šoku iznenada se našavši u hladnom prostoru podruma koji će biti mjesto njegovog rođenja i smrti.

Bilo je nečega neobično moćnoga u činu držanja tople, krvave ljudske bebe koja je još uvijek bila pupčanom vrpcom vezana uz svoju majku. Topli, metalni miris otvorene utrobe, metalni miris djeteta u njegovim rukama, vlažni miris ove katakombe i miris njegovog vlastitog znoja na trenutak mu zamagli sva druga osjetila i donese laganu vrtoglavicu. No tada ga zvuk koji začuje iza svojih leđa istog treba prizva svijesti.

Zvučalo je kao da se kosti kidaju, kao da se mišići natežu do granica kad pucaju uz sočan, mesnati zvuk. Potom nešto stoje bilo na granici jecaja i tihog krika koji se odmah preobrazi u rezanje prvo tiho i potmulo, a zatim sve dublje govoreći o strašnoj boli koja ga izaziva. Uz zvuk bio je tu i miris nekog čudnog organskog događanja. I mada mu je užas posve sledio cijelo biće i natjerao dušu da drhti među stijenkama njegove lubanje, nešto u njemu natjeralo gaje da se okrene i da ga pogleda. Štoviše, to "nešto" preuzelo je kontrolu nad njegovim tijelom i prije

nego je zapravo bio svjestan da će to učiniti već je zurio u to biće iza sebe svjedočeći njegovoj čudovišnoj pretvorbi.

Da nije u njega gledao vlastitim očima, daje ovo gledao kao dokaz snimljen na video vrpici, zakleo bi se da je to fotomontaža, da se to nikako ne može desiti u stvarnom svijetu. Ono što se sada odvijalo pred njegovim očima, pobijalo je sva ljudima znana pravila ne samo biologije, kemije, fizike i čega sve ne, već je duboko zadiralo u sve društvene postavke, tjerajući čovjeka da posumnja u sve u što je donedavno čvrsto vjerovao.

Kolika je samo silna energija morala biti uložena u stvaranje novih stanica koje su se pred njegovim očima pojavljivale i preoblikovale u mišiće i kosti, milijarde, tisuće milijardi stanica u samo desetinki sekunde. Nije ni bilo čudno što bi ga nakon takve pretvorbe spopadala tako strašna glad da bi mogao pojesti čovjeka ili konja. U doslovnom smislu tih riječi. Uloženu energiju bilo je potrebno vratiti, a što je moglo biti efikasnije od mesnih bjelančevina. A vukodlak, kako to obično kod njih biva, kad jednom okusi ljudsko meso, jednostavno razvije sklonost prema njemu. Tako razvijena sklonost proganjat će ga sve do kraja njegovog postojanja bez mogućnosti da je zamijeni bilo kojim surogatom. U tome su legende o vukodlacima bile donekle u pravu. One su govorila kako je vukodlaku moguće vratiti se u ljudski oblik sve dok ne kuša ljudsko meso nakon čega će na njega pasti prokletstvo. Prema nekim drugima čak ni to prokletstvo nije bilo konačno. Odluči li se vukodlak na "post" od sedam godina u kojima neće okusiti ljudskoga mesa, moći će biti spašen i moći će ponovno postati čovjek. No tu su se legenda i istina razilazile. Istina je bila: jednom vukodlak – zauvijek vukodlak. A onaj vukodlak koji se ustručava kušati ljudskog mesa za kojim svi čeznu od trenutka kad se prvi put pretvore u vuka, moći će se skrivati i moći će se predstavljati za ljudsko biće koje u svojoj prehrani doduše koristi enormne količine mesa za koje nitko ne zna da ga konzumira i sirovog. Onda kad prvi put ubije ljudsko biće bit će osuđen zauvijek bježati. A to se dogodi svima. Bez obzira koliko jaka bila volja zvijeri, strast njegove čudi uvijek će nadjačati.

U prvih nekoliko minuta pretvorbe najimpresivnije i najšokantnije bilo je ono što se događa s licem vukodlaka. Njegova čeljust se izdužila. Ne bi bilo ispravno reći da se počela pretvarati u njušku, niti je to na kraju bila, no definitivno se izobličila i proširila dajući mu mogućnost jačeg i smrtnosnijeg ugriza. Oštri zubi koji su ispunili tu čeljust imali su jednu posve očitu namjenu – komadanje mesa. Očnjaci nisu bili onoliko naglašeni kakvima bi ih napravio neki hollywoodski kostimograf, ali bili su dovoljno snažni da mogu manjoj životinji smrskati vrat ili zaklati odraslog čovjeka. Nije bila riječ o veličini, već o snazi.

Gusta crvenkasto-smeđa dlaka poče rasti po njegovom licu, čelu, obrve se spojiše u gustu, čupavu crtu, ruke, torzo, svaki pedalj njegovog tijela stade prekrivati gusto krzno zvijeri.

Pa on je riđokos, pomisli njegov pomagač i da nije bio onako skamenjen šokom prizora njegove pretvorbe, zacijelo bi se nasmijao toj konstataciji. Ovako je samo nastavio promatrati prizor koje je ljudsko oko imalo tako rijetko prilike vidjeti.

Tkanina njegove odjeće poče doista dramatično pucati po šavovima dok mu se kostur preoblikovao, dajući mu dobrih petnaestak centimetara na visini, a u mišićnoj masi proširujući opseg njegovih ruku i nogu bar za duplo. I kako su sa njega padali raskidani komadi odjeće, pod njima se ukaza golo, snažno, mišićavo tijelo zvijeri prekriveno riđesmeđom dlakom. Grudni mu se koš silno raširio i krzno je na njemu bilo najgušće, nešto svjetlije boje nego na ostatku tijela. Pomagač primijeti kako mu je doista impresivan ud napola erektiran. Na njegovo vlastito iznenađenje to izazove u njemu žestoku reakciju navale krvi u njegovo vlastito spolovilo i to tako silno daje u trenutku bio pred orgazmom. Strah koji je k tome osjećao i koji se miješao s osjećajem krajnje seksualne uzbuđenosti, samo je pomogao da osjećaj bude kao ništa što je ikada do tada osjetio. Intenzitet osjećaja koji su mu prolazili tijelom doslovce su mu nanosili bol.

Šokom okamenjeno tijelo trgne se, ne svjesno, već pokrećući se onim nagonskim pokretima koje samo iskonski strah može u čovjeku iskristalizirati do te mjere da ih osoba uopće ne bude

svjesna. Dijete u njegovoj ruci se pomakne u grčevitoj borbi za život i kako je bilo krvavo i sklisko, gotovo mu ispadne iz ruku. Tek ga to prizove k svijesti.

Vukodlak učini korak prema njemu, ali odmah stane. Još jedan val bola prođe kroz njega jasno se očitavajući u njegovim usitnjenim i sada nekako potamnjenim očima čak i jasnije nego u grču njegovog lica koje je bilo posve izobličeno. Izgleda prije kao neki enormno veliki, deformirani gorila, čovjekoliki majmun nego kao vuk, pomisli pomagač. Kao King Kong. Ponovno je jedan do njegovog uma registrirao tu konstataciju kao smiješnu, ali veza do centra za smijeh bila je u prekidu. Možda i zauvijek.

Rukom, koja je tako drhtala daje bila posve beskorisna, on poče pipati iza sebe po stolu na kojemu je ležala i dalje onesviještena djetetova majka, u pokušaju da pronađe skalpel i odreže pupčanu vrpцу, a sve vrijeme ni na trenutak ne skidajući pogleda s vukodlaka. Bezuspješno. Dijete je sada disalo brzo i glasno, napinjući grudni koš i dajući od sebe prve meketave glasove pokušavajući zaplakati. Vukodlak je bio brži od toga.

Tijekom posljednjeg i konačnog grča tijelo kao da mu se još uvećalo i on se sada, kad je pretvorba završila, lišen bola, uspravi do svoje pune visine. Bio je viši od dva metra, ali se njegovom prestravljenom pomagaču učini kao daje bar tri metra visok i kao da i dalje raste. Kad je napokon posegnuo za djetetom, učinio je to tako brzo da ovaj nije ni uspio registrirati pokret, a pupkovina puče kao elastična vrpca nanoseći bol ženi na stolu koja, mada i dalje bez svijesti, tiho zajeci.

Nije to učinio onako kako su to činili španjolski konkviskadori, kako je dio njegovog uma smatrao da će učiniti. Njegova se gubica širom razjapila pokazujući nisku prekobrojnih, šiljatih, mesožderskih zubiju, dok mu je šaka, koja je bila tako velika da je dijete u njoj izgledalo kao dijete-patuljak prinijela majušno, toplo, krvavo tijelo i onda se čeljust vukodlaka spusti na glavu djetječeta koje je žmirkalo prema njemu, iznenađeno utihnuvši da bi pola sekunde kasnije zauvijek izgubilo sposobnost stvaranja zvukova jer se zubi vukodlaka zabodoše u njegovo lice, derući meke kosti, pretvarajući sve u kašu mladog mesa, svježe krvi i mozga koji se izli u ždrijelo zvijeri slatko kao kap cvjetnog nektara. Obezglavljeno tijelo djeteta trgnulo se u njegovoj šaci posljednjim ptičjim, samrtnim pokretom i zatim se zauvijek umirilo.

Vukodlakova je čeljust već komadala njegove sićušne grudi, otkidala nogu i u dva je zaloga-ja, uz čujno krckanje mekih kostiju pod zubima, gutajući.

Pomađač se presavinuo, jednom se rukom poduprijevši o stol i stao povraćati. Ničega nije bilo u njegovom želucu i sve stoje iz njega izlazilo, u bolnim grčevima kojima kao da mu je dušu tijelo htjelo isprovraćati, bila je gorka, pregorka žuč.

9.

Prvo čega je postala svjesna kad je počela dolaziti k svijesti, bila je bol koja se širila donjim dijelom njezina trbuha, kao daje netko na više mjesta istovremeno reže tankim, ostrim noževima, okrećući oštrice i šireći nastale rane. Kako je bol bila koncentrirana i postojana na nekoj ju je razini gotovo mogla ignorirati, tako da dolazeći svijesti nije znala bi liju pripisala ostacima nekog stravičnog sna koji joj se još povlači iz uma otvarajući prostor ka javi ili je bol bila ono stvarno, ono što ju je očekivalo, ono u što se budila. S buđenjem stvari su naglo postale jasnije.

Ona primače ruku svome trbuhu. Ne... ona to pokuša. Bila je zaboravila sve ono što se desilo. Narkoza joj je djelomično smutila pamćenje.

Ruke su joj bile vezane.

Dijete!, bila je prva svjesna misao koja ju natjera da otvori oči. Bol u tom dijelu trbuha govorila je da nešto nije u redu s djetetom. Silna panika, potpuno beznađe straha natjera njeno srce da poče tući tako strahotnom brzinom kao daje posve mala, prestravljena uhvaćena ptica.

Morala je zatvoriti oči (oko, imala je samo jedno oko) odmah nakon što gaje otvorila. Snažna svjetlost iz nekoliko izvora iznad nje tukla joj je direktno u lice.

Grozničavo je pokušavala shvatiti što se događa, kotačići njenog uma vrtjeli su se pokušavajući odvrtjeti film nazad i donijeti joj neko objašnjenje. Ali kad se to desi, olakšanje koje je mislila da će joj saznanje donijeti ne dogodi se. Samo je njen užas bio još veći.

– Roberte! Roberte! – tiho i promuklo ona zaječi zazivajući ime svog mrtvog djeteta kao da očekuje da će joj se odazvati. Možda nije znala što se desilo, možda ne do u detalje, ali predosjećala je. K tome osjećala je u sebi tu ... prazninu. Odsutnost. Lišenost. Bespovratni gubitak. Nešto što će biti tu u njoj jednako prazno do kraja njenog života bez obzira koliko dug ili kratak on bio. Nije to bilo samo kao da joj je oduzet dio tijela. Bilo je gore. Na emocionalnoj, na duhovnoj razini bilo je to nešto što nije mogla usporediti ni sa čime što je ikada u životu osjetila.

A k tome sjetila se onoga stoje prethodilo situaciji u kojoj se sada našla. Sve u njoj vrištalo je shvaćajući da ništa što slijedi ne može donijeti ništa dobrog.

Tamna sjena njenog mučitelja uđe joj u vidokrug i ona nesvjesno počne jecati, ne samo od straha već više od umora životom, umora ovom patnjom, moleći još samo za tim da ona prestane i daje prekrije tama nepostojanja. Svaki jecaj kome se nije mogla othrvati donosio je trzaj i stoga val bola kroz njeno izmrcvareno, ranjeno tijelo.

– Molim vas ... – uspjela je prošaputati. Tamna sjena nijemo je stajala nad njom.

– No, što čekaš? Što čekaš? – netko je zarežao iz guste tame i kao daje s nestrpljenjem gurnuo onoga koji je stajao nad njom tako da ovaj malo posrne, malo se povije naprijed prema njoj i ona je mogla vidjeti kako ovaj nešto drži u ruci. Nešto poput slova T ili X.

– Jebi je! Zamisli da ti je to kurac i jebi je! Nikada nisi imao u ruci nešto tako kruto i veliko!

Tamna sjena malo podigne ruku i u tom trenu nesretnica koja je vezana ležala pred njim na stolu shvati stoje to što drži u ruci. Staro, drveno raspelo s malom figuricom Krista zakucanog na sredini križa.

Bože, silovat će me raspelom, pomisli ona i onda posljednjim snagama stade vrištati tako da joj se činilo da će joj se tijelo raspući po šavovima kao daje krpena lutka u koju je netko sakrio eksploziv koji je eto sada napokon eksplodirao. No sav bol koji je u tom trenu osjetila nije bio ništa prema onome stoje uslijedilo, a svirepi način izivljavanja njena dva mučitelja nad njom nije bio ništa prema danima i danima mučenja koji su uslijedili sve dok je njeno tijelo naposljetku ipak nije izdalo i izdahnulo. No njena je smrt bila dovoljno strašna za stotinu smrti i kad je njeno tijelo umrlo to nije bio kraj njenoj mucu. Duša izluđena neopisivom torturom nije nalazila puta k spasu i bilo joj je suđeno ostati ovdje, na svom stratištu, za sva vremena.

Ponekad čak ni smrt nije bila spas.

Bilo je dana kad bi mu se činilo da misli u njegovoj glavi stvaraju tkivo tumora, tako intenzivne su bile. Tako prodorne. Tako nepotiskive. Izgrizale bi svijest ostavljajući na sivom tkivu njegovog mozga purpurne, trule rane na kojima bi ugrizi zatrovane površne svijesti počinjali živjeti neki zasebni život. Čak i u trenucima kad bi se drugim ljudima činio normalnim, u njegovom su umu šaputali stravični glasovi, izvikujući svoje želje i mišljenja, glasovi su razgovarali i psovali, vrištali i pjevali kao da se čitav jedan grad nastanio u njegovoj lubanji i činilo se kao da ne postoji ništa na ovom svijetu što bi ih moglo utišati.

– ... želim sjediti u raspadajućoj utrobi mrtve ljudske zvijeri i hraniti se njenim crijevima, njenim smrdljivim organima, znajući da sam ja taj koji ostaje nakon svega ...

– ... želim ubiti sve ono što ostaje iza njih, svaki trag da su ikad postojali ... želim ... želim ...

Tumor koji su stvarale njegove misli sve više je bujao, potiskujući svjesne misli, bacajući ga u nemilosrdne kandže nagona koji je sada bio jači nego ikada prije. Zvijer je željela van. Zvijer je previše dugo bila zatvorena, potiskivana, ugnjetavana. Ako je ne pusti, zvijer će svojim mislima učiniti da mu glava eksplodira, smrdljivi kancerogeni mozak rasut će se prostorom, zaplahujući, zapuhujući kužnim smradom. Već je mogao osjetiti kako pritisak u lubanji tako raste da su mu se oči kolačile, obrazi nadimali, čeljust se objesila pokušavajući smanjiti tlak koji je nje-

gov bolesni mozak stvarao. Da, trebao bi ju pustiti. Odabir je bio: ona ili on. Ili će ga ubiti ili će naposljetku učiniti da sama bude ubijena. Jer kad je jednom pusti više nikada je neće moći porobiti u okove ljudskoga. Previše dugo je bila vezana. Jednom kad okusi slobodu, njena će snaga porasti stotruko i više neće biti zakona ni zamke ni okova ni pravila koji bi je mogli vratiti u okvire u kojima je nekad bila sputana.

Ljudi su se previše bojali zvijeri poput njega. S pravom. Ljudi će naći načina da ga zaustave. Pusti li zvijer iz sebe da ostvari sve ono za čime joj je gladna duša sanjala, to prije će biti njezin kraj. No možda je bolje tako. Nije li ipak bolje živjeti punom dušom nekoliko trenutaka, nekoliko udisaja i izdisaja u kozmičkom postojanju, nego da pati cijeli život, dug kao stotine života, kao rob nižih bića od sebe.

Ideja da bi mogao pokleknuti pod udarcima bezvrijednih ljudskih bića, te hrane za crve i hrane za zvijeri (ako su samo te sreće) izlučivala ga je više nego misli zvijeri koja je pokušavala rastrgnuti njegovu lubanju i pobjeći van. Nikada! Nikako!; govornice su misli mada je dobro znao da će se upravo to dogoditi prepusti li se svojoj naravi.

Smiri se ... spavaj ... govorio je svojim mislima, plačnim glasom, znajući koliko toga si oduzima. Kupovao je sekunde. Čak i kad bi je uspio uspavati, zvijer je ipak bila samo uspavana. Prije ili kasnije morala se probuditi. A tada bi njegova tortura započimala iznova.

Može li snaga misli uzrokovati moždani udar? Može li on dobiti moždani udar? Hoće li se samo jednoga dana srušiti, hoće li doživjeti neki čudni napad – pjena će mu ići na usta kao bijesnom psu, grčevi će mu izobličiti mišiće i iskolačiti oči? Hoće li njegove misli biti njegov krvnik na kraju? Ali, naposljetku, od njih nije mogao pobjeći, jednako kao što ne bi mogao pobjeći i od sebe sama.

Stvar je bila da bi, kad bi se posve prepustio mislima, kad bi posve uklonio podražaje vanjskog svijeta, mogao postići trenutak u kome bi bio potpuno miran – svoj zvjerski zen trenutak. Stvarni svijet dražio ga je izazovima. Ali kad bi se zatvorio u mikrokozmos u svojoj glavi i posve isključio sve ono što se događalo oko njega, mogao bi čak reći da je sretan. Da li je to bila sreća? Neka vrst opijenosti svakako.

Trenutak u kome bi njegove krvave misli počele teći jednosmjernim i kružnim tokom, poput zmije koja guta samu sebe.

Ali bili su to samo trenuci. I bilo ih je premalo.

Ponekad bi oštra bol prošla lijevom stranom njegovog mozga, zabijajući se u oko. Pitao se kako bi u ovim trenucima hiperaktivnosti izgledao njegov mozak na EEG-u. Možda bi žuto-zelena područja plantjela u moru plavetnila kao u osobe koja upravo proživljava epileptični napad. Kad bi teror njegovog uma dosegao najviši stupanj, osjećao se kao da slijedi upravo to. Ili je možda šizofrenija bila ono od čega je patio. Ta ideja ga je nasmijavala. Šizofrenični vukodlak. Kao da ono što je bio nije bilo dovoljno.

Uzimao je sve što bi mu smanjivalo jeku glasova u glavi, sve što bi kakofoniju zvukova dovelo u okvire onoga što je smatrao prihvatljivim. A prihvatljivo je bilo sve ono što nije izazivalo bol, sve ono zbog čega ne bi imao poriv vrištati dok mu pluća ne prsnu ili dok si vlastitim glasom ne probije bubnjiće. Jedan glas bi govorio isto ono što bi govornice, vrištale, šaputale stotine glasova od kojih je svaki imao eho, ali taj jedan glas mogao je ignorirati, mogao mu je reći da ušuti i naposljetku, mogao bi ga saslušati sve dok bi ovaj imao što za reći ili dok bi on imao snage slušati. Jedan glas značio bi daje pijan, drogiran, ošamućen. I to je bilo dobro. Mir koji bi nastao bio je poput onoga koji slijedi nakon duge i teške bolesti kad je san sve što je potrebno da bolesnika ponovno vrati u život. On je spavao otvorenih očiju i činilo mu se kao da sanja svaki trenutak svetog mira koji bi ga ispunio. Nije bilo misli (ili nisu bile dovoljno glasne), njegov mozak ne bi bujao kao kancerogeno tkivo, ne bi vrištao za smrću i razaranjem, ne bi sanjao krv i smrt i ne bi režao između trulih, bezubih usana već bi se tišina, glupa i sretna, spuštala na njega. Bio je to blagoslov u punom smislu te riječi, u onom smislu kojega mogu spoznati samo oni koji su iskusili tešku patnju. Bezumni mir koji ne mari o onome stoje bilo, niti onome

što će biti već živi za svetu sekundu sadašnjice i jedino se njoj klanja. Pojednostavljen do stanične razine u kojoj svaka stanica slavi vlastitu malu svetkovinu stanice narkomana opijane nadnaravnom količinom narkotika. To je mogao shvatiti samo onaj koji je u svom životu iskusio takvih osjećaja. Bilo je neopisivo za sve one smrtne, plitke lude koje posrću kroz život. I samo je jedno bilo jasno u tim trenucima savršenog mira, ono stoje znao cijelo vrijeme, ali što bi se tek tada oblikovalo u riječi – ako je Bog prema čovjeku ono što je čovjek prema životinji, onda je on bio prema čovjeku ono što je Bog bio prema najnižim, jednostaničnim oblicima života.

No desilo se daje upravo njegov um, koji gaje uvjeravao u to na kojem je višem životnom stupnju od svojih žrtava, bio taj koji ga je naposljetku natjerao da o njima počne razmišljati na jedan drugi način. One koje su nekada bile samo hrana za crve i zvijeri (ako su, kako je govorio, imale posebnu sreću) postale su odjednom životinje s pričom, s prošlošću, sa životom koji je nalikovao na neku bajku ili knjigu ili film, bolji ili lošiji, ali ni jedna od njih ga nije bila lišena. Naposljetku je svaki djelić njegovog bića počeo čeznuti za njihovim pričama. To doduše neće potrajati i on će se uskoro vratiti u zvjerski dio sebe, ali pokazat će se da će mu to vrijeme zapravo spasiti život. Kao da je jedan dio njega slutio na nekoj parapsihološkoj razini da će mu informacije prikupljene za vrijeme tog perioda biti od presudne važnosti, da bi nakon toga, nakon što potreba tog dijela njegove ličnosti, koja je težila ka saznavanju životnih priča njegovih žrtava, nestane zajedno s potrebom za informacijama nestat će i sama ta ličnost.

No u datom trenutku bila je to neka igra koju do tada nikad nije igrao i prihvatio ju je kao dobrodošlu novost.

Bila je najstarije od šestoro djece. Završila je jednu od onih obrtničkih srednjih škola koje obično pohađaju oni klinci koji nemaju dovoljno sklonosti, ambicija, ideja za budućnost, a ni inteligencije potrebne za neko složenije i zahtjevnije buduće zanimanje. Doduše, ona čak ni tu školu nije uspjela završiti u roku, tako da je pala i ponavljala razred, jedva jedvice maturiravši s 19 godina, za godinu dana starija od svih svojih razrednih sudrugova. Ponešto je njenom školskom neuspjehu bila odgovorna i činjenica daje već duže vrijeme radila kao konobarica u lokalnoj birtiji. Radila je taj posao već dovoljno dugo da nije mogla reći da li ga voli ili mrzi, radila ga je mehanički znajući, bez da bi tu ideju svjesno oblikovala, daje to posao koji će raditi, manje-više do kraja života.

Pred kraj posljednjeg razreda svoje srednje škole sreća je dečka pet godina starijeg od sebe za koga se vrlo brzo zaručila. Njegovi prijatelji bili su zgranuti. Nije mu bila par ni izgledom, svakako ne inteligencijom. Mada se ni za njega nije moglo reći daje ljepotan, ono što je vrlo brzo ostalo od onoga ni lijepog ni ružnog curetka bezizražajne face čija su se intelektualna ograničenja jasno odražavala u crtama njezinog lica u kratkom je roku postalo pretiła, rano ostarjela ženturača koja je zbog vlastitih frustracija pokušavala uništiti to malo što joj je od veze ostalo.

Kasnije ju je nazvao frigidnom luđakinjom koja je u seksu uživala koliko u zabijanju čavala u glavu. Njega je to izluđivalo, nemogućnost da joj pomogne. I ne samo u seksualnom smislu. Nije dozvoljavala da bilo kako prođe do nje.

Nakon određenog vremena ispričala mu je kako ju je kao djevojčicu silovao rođak, stric ili tako nešto. Poslije toga sve što je činila opravdavala je tim nesretnim događajem, izgovorenim ili neizgovorenim riječima. A istina je bila da je za većinu stvari koje je činila bila kriva ona sama. Činila ih je isključivo s namjerom.

Odnosi između dvoje zaručnika postajali su sve gori dok nije kulminiralo u fazi kad su svaki nekoliko dana prekidali, da bi se nekoliko dana kasnije ponovno pomirili i tako unedogled. Zaručnika, koji je i onako bio osjetljive prirode, dražila je i podjarivala vatru u njemu koja je uvijek tinjala, vatra silne i posesivne ljubomore protiv koje se morao boriti u svakoj svojoj vezi ne imajući čak niti toliko snage da se šali na račun veze i djevojke s kojom je u tom trenutku. Naposljetku ga uspije zavaditi s dugogodišnjim prijateljem tvrdeći, samo da bi ovog učinila ljubomornim i vratila sebe u centar pažnje, kako spava s njim. Ljubomorom izjedeni um nije uzeo tu izjavu u obzir na racionalni način već joj je odmah povjerovao i bez obzira koliko prija-

telj to opovrgavao tvrdeći kako ništa sličnoga ne bi napravio prijatelju koga pozna gotovo deset godina, i da ima i djevojku koju ne namjerava varati. Tko zna što je sludnog zaručnika napokon zaustavilo da se ne baci i ne zadavi ili bar dobrano pretuče prijatelja. Rezultat svega bilo je to da je prijateljstvo bilo raskinuto (u ono se vrijeme činilo zauvijek). Sljedećih pola godine ili nešto više nije želio o nekadašnjem prijatelju ništa čuti ni znati. Kad se nekoliko mjeseci kasnije sretnu, stvari će biti posve drugačije i njih dvojica će se pomiriti. Jedino će prijateljeva djevojka, kojoj je ovaj odmah sve rekao kako ne bi slučajno u cijeloj stvari čula od nekog drugoga i povjerovala kako ona mala govori istinu, pamtila kako je to stvar koja treba biti osvećena kad bude osjetila daje vrijeme za to.

U međuvremenu ono je dvoje, nakon još nekoliko prekida, definitivno raskrstilo zaruke nakon stoje ona otišla na more sa svojim društvom, a on je kasnije iz više izvora saznao kako se ševila gdje je stigla. O njoj više nikada nije imao lijepe riječi i vjerojatno mu je odlanulo kad je došao do razuma, što je se riješio, mada ne koliko njegovoj majci koja o djevojci nije rekla niti jedne zle riječi, ali koja je dobro predosjećala kako ova može značiti apsolutnu propast njezinog sina. I on je nakon ove bolesne krenuo u neke zdravije veze zahvalan što je sve završilo tako kako je završilo i što ga nije zadesila sudbina sljedećeg kojega se dočepala, nekoliko mjeseci kasnije.

Njena sljedeća žrtva bio je tip jedanaest, dvanaest godina stariji od nje, kojega je upravo napucala dugogodišnja djevojka. Slučaj je htio da je ta bivša djevojka bila sestra one djevojke koja je stavila po stranu osvetu za priče o ševi s njenim dečkom, a daje njenom momku taj dečko bio prijatelj. Dakle, ponovno je našla lovinu među prijateljima istoga. Nova je žrtva dakle silno patila. Opijao se, bacao se u kasne noćne sate po podu birtije zazivajući svoju nesretnu sudbinu koja gaje odijelila od njegove najmilije i sve to na vrlo dramatičan način ne bi li tako pobudio suosjećanje u svojoj bivšoj koja je od svoje sestre ili njezinog dečka o svemu tome morala saznati, a u nekoliko navrata morala je usred noći putovati iz Zagreba u Samobor na poziv dečka svoje sestre, prijatelja njenog bivšeg, koji se bojao da bi si ovaj možda mogao što-god napraviti. No da su svi zastali i malo razmislili, shvatili bi, na osnovu prijašnjih iskustava, kako je ovaj kukavica i da je sve to bilo samo ženskasto dramatiziranje koje mu je bilo karakteristično. Po tome je bio nalik na konobaricu koja je sve to šutke promatrala. A onda je nakon nekog vremena postala "prijateljica" koja tješi nesretnika, vrlo brzo postajući i "nešto više". Ipak, imala je već dvadeset godina i trebala se što prije baciti u akciju. Vrijeme je letjelo i svakako je nije milovalo.

Kad je sestra njegove bivše saznala s kim hoda bez okolišanja mu je ispričala dramu koja se zbilja nekoliko mjeseci ranije i upozorila ga da pazi što radi i da se sentimentalno ne veže.

– Bez brige. To je samo nešto za pojebati. – rekao je.

Kako je bila prisiljena tu i tamo boraviti u njihovom društvu, ona odluči kako će biti vrlo pristojna i jednostavno ignorirati "onu". Svi su uostalom u društvu dobro poznavali priču o tome stoje ona i stoje bilo nekoliko mjeseci ranije i manje-više su se ponašali kao da ona nije tu, a i njen je novi dečko u najvećem broju slučajeva samo odmahivao glavom i okretao očima na postupke i reakcije svoje nove odabranice. Sestra njegove bivše, obzirom da je ipak bio dečko njene sestre pet godina, smatrala ga je dragim i bilo joj je drago što se napokon oporavlja od prekida pa čak i s osobom poput one s kojom je bio.

Kasnije, kad čuje neke od priča, zaključit će kako ga je uzaludno žalila i kako gaje zapravo stiglo ono stoje zaslužio. Pa nije li on, prije više od šest godina, godinu dana varao svoju ondašnju djevojku s njenom sestrom? I nije li sestra, kad joj je naposljetku dojadilo da bude "ona druga", nakon što joj je dozlogrdila njegova neodlučnost i nemogućnost da se odluči na bilo kakav korak koji će riješiti situaciju u kojoj se nalaze, dala nogu? Nije li se onda vukao oko nje kao pokislo pseto šaljući joj ruže i kazetu Titanica s natpisom: "Volim te. Ne želim te izgubiti." Onda je napokon raskrstio s bivšom djevojkom koja sije ubrzo napravila dijete i udala se za nekog tipa. A on je onoj koja gaje, tada prvi put, nogirala tada "kupio zvijezdu" odnosno kupio

moćnost da jednoj od novootkrivenih zvijezda dade svoje ime. Taj je romantični čin urodio plodom i ovo dvoje će biti zajedno sljedećih nekoliko godina. Ali ništa ne traje vječno.

I tako je jednoj kupovao zvijezde, a drugu je u visokom mjesecu trudnoće vjenčao srebrnim prstenom kupljenim posuđenim novcem koji nikada nije vratio.

Da, neka četiri mjeseca nakon što su se upoznali konobarica je bila trudna. Rekla je to veselo dečkovom prijatelju (onome za koga je bivšem zaručniku pričala da se sa njim ševi) i njegovoj djevojci prvom prilikom kad su navratili u birtiju u kojoj je radila.

Priča je bila: izgubila je kontracepcijske tablete, a, je li, ševili su se i ona je ostala trudna, a ima tu bolest zbog koje ako sada pobaci neće više nikada, nikada imati djece.

E, pa, pikni me u oko da progledam!

Nitko nije komentirao na onaj način kako se obično ne komentiraju izjave neinteligentnih ljudi kad pokušavaju biti lukavi.

Kad je bivšeg svoje sestre upitala zašto je pristao na sve to on je samo odgovorio, ne usudujući se pogledati je u oči.

– Sad brijem neki drugi film. Definitivno je bio debelo zabrijao.

Zadovoljila se tim odgovorom jer to na kraju krajeva i nije bila njena stvar. Ako je želio dijete lokalne kurve – samo neka izvoli. Bila je to ne samo njegova stvar i njegov život već i naposljetku njegov film. Zar ne?

Cijela ona njena stvar s osvetom sada je pala u drugi plan. Kako je ovo dvoje namjeravalo zadržati dijele i dapače oženiti se i kako su se sada češće kretali u njihovu društvu odlučila je ne zaboraviti nanesenu joj uvredu, ali ponašati se vrlo pristojno, vizavi prijateljstva kojega je još uvijek gajila prema bivšem svoje sestre, a i radi prijateljstva njezinog dragog prema njemu. Ono dvoje, naravno, ni u kom trenutku nisu pomislili da bi bilo dobro ispričati se za neke stvari izrečene prethodne godine. Za pretpostaviti je da osobe niskog morala ne smatraju za potrebno ispričati se za pokušaj ugrožavanja veze stare nekoliko godina, bez obzira na to koliko su bile šanse da u vezi koja funkcionira i u kojoj ljudi komuniciraju ikada dođe do toga. A samo je isprika bila dovoljna.

Ne treba ni naglašavati kako su se histerični ispadi buduće gospođe i majke nastavili, ali ne tolikim intenzitetom kao s prijašnjim zaručnikom. Ipak je njen životni smisao dosegao svoj vrhunac – bila je oplodena i postat će nečijom ženom.

I tako je bivša konobarica (on nije želio da ona više ikada radi taj posao pa je dala otkaz) i propali student arhitekture, samozvani slobodni novinar koji s 33 godine života nije imao iza sebe dana radnog iskustva ili bar ne na nekom ozbiljnijem mjestu ili nekome s koga ga nisu hitili van jer je po cijele božje dane skidao filmove s Interneta, oženili početkom kolovoza. Novce za srebrno prstenje posudio je od kuma koji je bio nitko drugi do onaj koji ga je tješio u danima kad je patio zbog prekida s bivšom, odnosno onaj za koga je njegova buduća žena tvrdila svom ondašnjem zaručniku da ga ševi.

Još jedna stvar se desila tada, odnosno nekoliko mjeseci kasnije. Kako su novopečeni kumovi stupili i u poslovne odnose do pred kraj godine došlo je do velike svađe i raskida svih daljnjih odnosa jer je mladi gospodin, budući ponosni otac kopileta svoje žene, preuzeo, ni pet-ni šest, vrlo šefovsku ulogu, namećući se i tražeći ono što mu ne pripada. Ali, kako su kasnije svi koji su ga poznavali potvrdili – nije bilo toga koga Davorin prije ili kasnije nije zajebao; nije se radilo ni o čemu nepredviđenom.

Videći pod kojim je pritiskom jedini do koga joj je u cijeloj priči bilo stalo, kumova djevojka okončala je cijelu stvar postavivši svakoga na svoje mjesto. Onaj koji je svoju ondašnju djevojku nazivao "samo nečim za pojebati" sada se silno uvrijedio kad je istu nazvala droljom. Ali da li drolja prestaje biti drolja kad dobije titulu gospođe?

Njena osveta time nije bila završena, naravno, ona se, nakon mjeseci i mjeseci potiskivanja sada tek rasplamsala, ali iznenada se desilo to da je za nju nenadano nestalo vremena za osvetu. Ili, kako kažu – osveta je Božja.

Vražja u ovom slučaju.

U svakom slučaju nitko se nije previše iznenadio kad je mlada gospođa majka nestala, ostavljajući dijete svom nesretnom mužu koji se sav bio usukao i u prvih godinu dana braka izgubio na svojoj suhonjavoj pojavi valjda onoliko kila koliko je ona dobila.

Promatrao ju je. Prvi put da se radilo o nekome koga je relativno dobro poznavao, premda tek o poznaniku poznanika. Ali bio je upoznat s cijelom pričom. I to je ovaj puta cijelu stvar činilo zanimljivijom.

Njen vrlo blijedi, salasti bok virio je iz vode poput boka nasukanog kita. Strije su bile vidljive, presijecajući kožu poput brazdi ispucane zemljine kore. I nekoliko mjeseci nakon poroda ništa od pretjerane kilaže, na koju ju je doktor još za vrijeme trudnoće upozoravao, nije uspjela skinuti. Nije uostalom ni pokušavala. Gospođa majka postigla je sve stoje u životu željela, sve što su joj njene jadne prilike i oskudne mogućnosti dozvoljavale slijedeći klasičnu šablonu za put prema uspjehu – od drolje do gospođe. Sto i jedan korak kako da drolja postane poštena žena jer ako je nekome cilj postati poštena žena kroz udaju, tada zasigurno mora da je drolja u originalu. To je bar bilo njegovo mišljenje, a uostalom samo se njegovo mišljenje u njegovoj knjizi pravila i trebalo poštovati.

Voda u kadi dobila je snažno ružičastu boju. Sol mora daje izvukla ostatke krvi iz tijela, mada gaje prethodno objesio naglavačke da sva krv iscure iz njega. Usoljavanje je bila jedna smiješna stvar, ali pomagala je za vrijeme "sušnih" mjeseci. Naposljetku, čovjek je od nečega morao živjeti. Pardon. Vukodlak.

On krene prema kadi počevši pjevušiti ispod glasa neku dječju pjesmicu tek tu i tamo promrmljavši koju riječ na njemačkom. Riječi pjesme bio je već zaboravio, samo mu je još pripjev ostao u sjećanju, tek nekoliko nepovezanih rečenica od kojih su se samo dvije rimovale, nešto o malom praščiću koji je postao kobasica. Bijela kobasica od ružičastog praščića. Mora da gaje njena beskrvna koža podsjetila na tu pjesmicu koju je mislio da je davno zaboravio. Ipak, prošlo je dosta vremena od kada je posljednji put spremao bijele kobasice od ružičastih praščića.

Sagnuo se, gurnuo ruku s već zasukanim rukavom u ružičastu vodu i izvukao čep. Ružičasti vodeni vir počeo usisavati vodu u otvor. Promatrao gaje opčinjeno. Bilo je u zraku previše krvi da bi mogao ostati miran i priseban. Uostalom, bio je pijan kao guzica i napola lud od koktela narkotika koje je uzeo. Samo to je moglo spriječiti pretvorbu u ovakvim trenucima kad je baratao ljudskim mesom. Njegova vučja glad uvijek je bila budna, ali on joj se sada nije namjeravao prepustiti, baciti se na prežderavanje i onda tri dana ostati u krevetu s bolovima u svom prenatalnom, proždrljivom želucu. Ovo je bilo ulovljeno da bude spremljeno za "zimnicu" i namjeravao je ostati pri svom naumu bez obzira koliko ga njegova čud nagovarala na nešto drugo.

Njegov pijani mozak izraze "pijan k'o guzica" i "zimnica" dočeka kao nešto najsmješnije od svih smiješnih stvari koje je u životu čuo i pomislio i on se stade glupo cerekati. Pomisli kako bi trebao komadiće mesa iz rasola zgurati u staklene teglice u kojima su se obično držali pekmezi i džemovi i fini, ljuti ajvari s puno ljubičastog, mljevenog patlidžana, fino ispečenog i oguljene kožice na reklamama za iste (ne teglice od majoneze i krastavaca s napola sastruganim naljepnicama proizvođača u koje u stvarnosti mame i bake stavljaju pekmeze i ajvar), staviti na njih lijepo dizajnirane, šarene etikete na koje će napisati "zimnica od mlade gospođe majke". Gramatički potpuno ispravno.

U lijevoj je ruci nosio sjekiru čije je dobro naoštreno sječivo već bilo obojeno krvlju. Kad se sagnuo da ispusti vodu, glava sjekire muklo udari o bijelo-smeđe podne pločice kupaonice, a zvuk sablasno odjekne među zidovima. On primi sjekiru malo bliže glavi i uspravi se.

Stajao je promatrajući kako voda odlazi praveći vir nad otvorom dugo vremena zureći bez da bi trepnuo, kao hipnotiziran. Mozak mu se posve ispraznio od misli i odjednom je bez obzira na sva sredstva i opijate koje je uzeo, bio zastrašujuće bistar. Tek kad je tri četvrtine vode bilo oteklo on se ponovno sagne, zgrabi tijelo za gležanj i u jednom ga pokretu izvuče na pod kupaonice. Glava nesretno zvekne prvo o rub kade, a potom o pločice, muklo odjeknuvši. Kratka smeđa

kosa bila je ulijepljena oko lubanje. Smeđe oči bile su otvorene, izgrizene solju, riblje neinteligentno zureći pred sebe izgubivši svaki izraz koji su možda imale za života.

Od tijela bila je ostala samo još polovica; druga polovica bila je već spremljena što za sušenje, što za zamrzivač. Trbušna šupljina i grudni koš bili su otvoreni, unutrašnji organi i crijeva izvađeni. Srce je bilo ono čime se gostio sinoć, dok je još bilo vruće, dok se krv još nije skrutila u njemu. To je bila njegova nagrada za dobro odabranu žrtvu. Kako je samo voljno i bez pitanja pošla s njim! Prezirao ju je zbog toga. Bez obzira što ju je poznavao i što je ona poznavala njega, u njegovim moralnim grafikonima i shemama ona je svojim ponašanjem izlazila iz granica onoga stoje on smatrao dopuštenim. Zar je bila tako glupa da nije mogla shvatiti što jedan takav pristanak, odlazak u udaljenu kuću jednog samca u to doba noći, znači bilo kom heteroseksualnom muškarcu? Drolja, mislio je promatrajući ju kako ulazi u njegov auto. Dama ostavlja dijete i muža, a drolja ulazi u moj auto. Tim više bilo mu je lakše ubiti ju. Ne da bi mu inače bilo teško. Ovako je samo bilo opravdano s moralnog aspekta koji je ljudski dio njega postavio. Ono što mu nikada ne bi palo na pamet predbaciti nekome od svoje vrste, opravdavajući svaki vid njihovog ponašanja njihovom prirodom, ljudskim je bićima sudio na vrlo puritanski i moralizirajući način. Netko je njegova shvaćanja stvari mogao nazvati čak i malograđanskima.

Zamahnuo je sjekirom, pogodio koljeno koje se odmah raskoli. Još jedan zamah i udarac da oslobodi komadiće kostiju, žile, tetive i kožu koja se još držala zajedno.

Zatim se zagleda u stopalo, pa ga, priklještivši odsječenu potkoljenu svojom krvavom, bijelom tenisicom u dva zamaha odsječe. No ništa nije bilo za bacanje i sve je meso trebalo detaljno obraditi. Kostii, nokte, dlaku, dijelove kože trebalo je pomno sakupiti i uništiti. Nije za sobom smio ostaviti nikakvih inkriminirajućih dokaza. Nekad je bilo lakše, nekad se nije morao brinuti oko DNK analiza i dokaza u obliku oku nevidljivih čestica. U posljednjih nekoliko desetljeća pretvorio se u pravu malu domaćicu-čistunkuu, opsesivnu spremačicu koja pomno pretražuje svaki kutak svoje kuće ne bi li pronašla trunak prašine, kap krvi, komadić oderane kože ili tkanine koja je mogla značiti život ili smrt, opstanak ili odlazak, bijeg u sigurnost ili završetak života na nečijem operacionom stolu, u nečijem laboratoriju.

Naposljetku on raskomada preostalu polovicu tijela i kao zadnje odvoji s tri snažna udarca glavu od trupa. Odbacujući sjekiru na pod kupaonice moka od vode i krvi on dohvati odsječenu glavu za kosu i uspravi se podižući je pred svojim licem daje bolje promotri. Riblje, solju izgrizene oči, i dalje su jednako prazno zurile, ne odvrćajući mu pogled, dok je krv razrijeđena vodom kapala iz odsječenog vrata. Trenutak-dva ju je promatrao. Razmišljao je o onoj degeneričnoj pomodnoj ludosti za koju je nedavno čuo u kojoj su oni koji nisu znali što bi s lovom i koji su očigledno imali strašan prezir prema svome tijelu davali da im se ispod površine oka ugrade tzv. očni ukrasi. Kriste! Sto sve ljudi neće izmisliti spirsati!, pomislio je i samo prezirno slegnuo ramenima jer ipak to nije bi njegov problem. Bude li sreo nekoga s "očnim pirsingom" znao je kako će mu pristupiti.

Onda posegne u stražnji džep svojih krvlju umrljanih jeans hlaća, izvadi iz njega mali džepni nožić kojega otvori jednim pokretom palca da bi potom iskopao oči na odsječenoj glavi mlade gospođe majke.

10.

Počinjalo je kao san, jer je bilo san, ali ipak ne posve jer bilo je to i sjećanje koje su vrijeme i zaborav pretvorili u nešto snovito, sablasno i nimalo stvarno. Ali on je znao da je to jednom davno bio njegov život i dok je sanjao boje su bile tako žive, slike su se pred njegovim usnulim očima pokretale kao da je doista tamo; mogao je onjušiti zrak mirisan od sinoćnje kiše, zemlju

koju je kiša pobudila životom koji je mogao osjetiti gotovo svaku jedinku zasebno, mirisnu, orošenu travu, stabla i krošnje drveća jednako tako punog života skrivenog od pogleda nevjesta promatrača, čuo je šuškanje sitnih bića, topot malih nožica, kretanje tijela oko sebe, ljudskih i vučjih.

Čopor se skrivao već mjesec dana u istoj dolini, daleko od ljudi. Vrijeme parenja bilo je prošlo i sve plodne ženke već su bile skotne. Proći će nešto malo više od dva mjeseca prije nego se mladunčad rodi. Čopor će ostati na ovom prostoru sljedećih godinu dana dok mladunčad ne stasa i dok ne bude sposobna sama se brinuti za sebe. U ljudskom liku oni će imati izgled desetogodišnjaka, u vučjem bit će to mladi mužjaci i ženke koji međutim još pet do sedam godina neće postići spolnu zrelost. Tek kad se to desi izgubit će potpunu sposobnost uzimanja vučjeg lika i krenuti s mjesečnim ciklusima pretvaranja u nešto što više neće u potpunosti biti niti ljudsko biće niti vuk. Neki će od njih svoju mladost gotovo u potpunosti provesti u vučjem liku, neki u ljudskom. Postojali su slučajevi mladunčadi čiji su roditelji bili mrtvi ili izgubljeni koje bi posvojili ljudi. Vrlo brzo takva bi mladunčad zaboravila svoje vučje porijeklo, što zbog mladosti i želje da negdje pripadaju, što zbog prirodne prilagodbe i podsvjesnog znanja o tome što bi ljudi učinili da znaju tko se skriva pod dječjim licem i tko reži iza nasmiješenih dječjih usana. Do te mjere bi zaboravili svoje podrijetlo da su i njihova tijela zaboravljala. Običnim medicinskim pregledom ništa se ne bi dalo otkriti, niti bi krvni pregledi otkrili išta više od možda nekih mogućih upalnih procesa na koje antibiotici ne bi djelovali. Ali osobni bi se liječnik vrlo brzo navikao na ta manja odstupanja, jer ona doista nisu bila ništa više do manjih odstupanja, nečega što je bilo tek neznatno iznad ili ispod normale. Ljudski dio bića mladog vukodlaka posve bi preuzeo aktivnu kontrolu nad njegovim tijelom, štiteći ga sve do trenutka kad postane odrasla jedinka koja će moći samostalno i bez zaštite ljudi ili drugih vukodlaka funkcionirati u svijetu u kojemu se našla.

I zato nije bilo čudno što bi takvi mladi posvojeni vukodlaci posve zaboravljali svoje porijeklo i počeli si umišljati da su ljudska bića. Njihova priroda prije ili kasnije bi ih podsjetila istini. O, kojeg li šoka kad bi im se tijelo prvi put nakon mnogo godina promijenilo! I kojeg li užasa kad bi vučja čud zavladao ljudskom! Mnogi su se takvi, nenaučeni, bili otkrivani, jer nisu znali kontrolirati svoje nagone, ne shvaćajući silinu procesa u sebi, pokušavajući si zaniijekati ono što jesu. Neprihvatanje je bilo put ka propasti. Bili su uljezi u svijetu koji je davno postao ljudski svijet. Morali su naći načina prilagoditi se, prikriti ili osuditi sebe i svoju vrstu na istrebljenje.

Da li se to njemu desilo? Da li je bio jedan od one nesretne, usvojene djece koja su sanjala ljudske snove, a koje je pun mjesec probudio u noć punu strasti i užasa? Ne, nije mislio da je tako. Nije se sjećao, ali nije osjećao daje mogao biti jedan od njih. Razlozi tomu bili su posve logični: ne bi mogao preživjeti sve ove godine da za sobom nije imao znanja koja je mogao naučiti samo u čoporu. A bile su to, po svemu sudeći, krasne godine. Nije li se sjećao prvog svjetskog rata? Nije li mu drugi bio samo nešto okrutnija repriza prethodnog? Ta sjećanja nisu mogla biti snovi. Međutim nešto se desilo kasnije, negdje u pedesetim ili šezdesetim godinama 20. stoljeća što je izbrisalo oštrinu njegovih sjećanja, učinilo rupe u njima, zbrkalo događaje do te mjere da naposljetku više nije znao ni tko je on sam, ni od kuda dolazi. Znao je samo stoje i to je, zajedno s instinktivnim znanjima koje nije izgubio, bilo dovoljno.

Uostalom, bili su tu i snovi o čoporu za koje je znao da nisu samo snovi. Te slike bile su iscertane tako istinitom boli da premda ih je sada osjećao kao da su se desile nekom drugome, ili kao da gleda snimku života nekog drugoga, svejedno ih je nekoć sam morao osjećati.

Da, kad bi bolje razmislio mogao se prisjetiti detalja. On tada više nije bio mladunče. Onaj visok, snažan muškarac koji sjedi do starijeg, polupretvorenog muškarca (njegovog oca) to je on. Neka od ženki oko njega zasigurno nosi i njegovo dijete, ali on se ne može sjetiti tko je ona. Nije ni bitno. Svi su oni samotnjaci i kad se jednom čopor raspadne (a hoće, kao stoje uvijek, nakon svakog plemenskog ciklusa, nakon što vrijeme parenja, odgoja mladih i potrebe za čoprom naposljetku nestane), svi će oni potražiti samotni život svoga puta da se možda nikad ne

sretnu. Ili možda tek kad se ponovno čopor okupi, svakih pet do sedam godina, kad ih sve obuzme instinktivna potreba da se vrate na ovo mjesto gdje su rođeni i gdje su mnogi od njih i umrli. Neki od njih nakon mnogih će godina prestati dolaziti. Neki će biti mrtvi, u nekima će potreba za samoćom pobijediti instinkt čopora. I bit će osuđeni da zauvijek lutaju pustopoljinama života koji su odabrali zbog onoga što su od rođenja sve do trenutka svoje smrti.

Mnogi od vukodlaka iz njegovog sna polupretvoreni su. Odrasli vukodlaci imaju sposobnost pretvaranja po želji i do određenog stupnja pretvorbe. Moć je u kontroli. Umješnost u snazi i starosti. Znanju. Nije sve samo divlja strast i nagon. Ljudski dio u njima dozvoljava im da kontroliraju nagone. Ali to je vještina koja se uči godinama. I to je ono što razlikuje one koji su odrasli u čoporu od mladih vukodlaka usvojenih od ljudskih obitelji. Istina, u današnjem svijetu ijedni i drugi sada pribjegavaju određenim vrstama kemijskih koktela, kombinacijama droga koje mogu u potpunosti isključiti mjesečne cikluse. Tako nešto svakako je potrebno ako vukodlak živi među ljudima. A većina njih živi. U posljednjih pedesetak godina čopora je sve manje i sve im više prijete opasnost da budu otkriveni okupe li se u tako velikom broju. Nemoguće je hraniti toliki broj gladnih usta bez da netko ne primijeti.

Postoje legende o rasplodnim rančevima koje su pripadnici njihove vrste, koji su se dobro snašli u ljudskom svijetu, osnovali kako ne bi došlo do izumiranja. Na rančevima uzgajaju stoku i ljude kao hranu za skotne ženke vukodlaka. Drže se obrazovni programi za majke i mladunčad koja se odgaja tako da zauzmu vodeće položaje u ljudskom svijetu. Da li je riječ o pokušaju da se zavlada ljudskim svijetom? Ili su to ipak samo legende? Nitko doista nije vidio ni jedan od tih rančeva.

Uostalom, čak i daje to istina, tu je onaj drugi problem – križanje u bliskom srodstvu. Jer otac sve djece rođene na rančevima bio bi vlasnik ranca. Plemenski poriv u ovom je slučaj bio vrlo jak – ako te ja hranim, onda te ja jebem i onda ti rađaš moju djecu. I uskoro bi bilo previše djece istog oca koji ne bi imala druge mogućnosti do križati se međusobno ili s vlastitim ocem ili majkom. I onako ih je bilo premalo i onako su svi mogli naći korijen vlastitog porijekla u istom čoporu, od istog oca i majke. Neki su pričali kako je problem incesta već počeo uzimati danak i kako u posljednjih nekoliko stoljeća vukodlaci izgledaju drugačije nego su njihovi preci – više ljudima nalik. Ali tko je mogao reći da je to istina ili samo još jedna stravična bajka koju je iskovao njihov strah od novog doba i svega onoga što ono nosi, nostalgija za starim vremenima kad je pojam slobode bio nešto posve drugo nego je danas, kad su bili stvarna, istinska djeca prirode i kad je još bilo mjesta koje nije taknula ljudska ruka i kad su mogli živjeti s prirodom i biti ono što jesu, bez pretvaranja.

Tu je san gubio karakter sjećanja, a postajao puno više kao nešto izmišljeno, kao nešto što bi kakav nadobudni hollywoodski scenarist osmislio kao dobru podlogu za film o vukodlacima. Na dolinu, na krasnu malu šumsku čistinu na kojoj je čopor našao utočište i gdje je svako bio zabavljen svojim stvarima, stade padati magla.

Bila je to ona čudna, gusta, amorfna magla koja ne može postojati u stvarnosti, koja je tako nalik na eterično, bjeličasto biće koje pretače svoje tijelo iz jednog oblika u drugi, nalik na magličaste prikaze ektoplazme na fotografijama spiritista. Ta magla, kao živo biće, poče se dizati s tla, ovijati eterične udove i krakove oko tijela vukodlaka, njih šesnaest, sedamnaest koliko ih je ondje bilo, kao daje sačinjena od tisuća i tisuća eteričnih zmijskih tijela koja svojim smrtonosnim zagrljajem čine pomor kakav još nije zabilježen ni u najslavnijim starogrčkim legendama o bogovima i zvijerima.

No kao da nitko od njih nije shvaćao da se išta neobično događa. Možda u stvarnosti, onda kad se sve ovo događalo, magle nije bilo. Možda je to bio onaj element koji je njegov um dodao kao potreban situaciji u kojoj su se nalazili.

Ipak, mladunčad se stade privijati bliže majkama, nekoliko ženki u već visokom stadiju trudnoće stade se zbijati u grupice od po dvije ili tri. Mladi mužjaci stadoše njušiti zrak u očekivanju nečega još uvijek bezimnog što je dolazilo nakon magle. I on ustade, jednako tako njušeći

zrak, u ljudskom liku, odjeven u nešto što je izgledalo poput kožuha od ovčje kože i vrećastih smeđih hlača od grubog platna. Njegov otac i dalje samo napola promijenjen nalikovao je na starca koji se ne može odlučiti za jednu od dvije pružene mu mogućnosti, ostajući lebdjeti negdje između, nedorečen.

Sada su ga mogli i čuti: zvuk koraka koji je nalikovao tihom bubnjanju kiše po otpalom lišću. Bili su neujednačeni, neodlučni. Kao da se onaj koji je dolazio ne može odlučiti treba li krenuti naprijed ili nazad, stati i pričekati da ga nađu ili ne gubiti više ni trena nego pojuriti naprijed. I tako bi čas zastajkivao i teško dahtao, pa onda opet pojurio naprijed, a koraci su mu iz trenutka u trenutak bili sve umorniji i teži.

Netko je digao glavu i otužan se vučji krik otrgne iz njegovog grla. Uskoro su ga slijedili i drugi. Znali su da onaj koji dolazi umire.

Kako su se sporazumijevali? Bilo je među njima izgovorenih riječi i grlenih, režećih zvukova. Ali prije svega bile su tu i sve one neizgovorene stvari, stvari koje su se jednostavno podrazumijevale, koje su jedni drugima čitali iz očiju. Nije to bila telepatija ili bar ne onaj vid telepatije kakvom je doživljavaju oni koji čitaju mistične knjige o parapsihološkim fenomenima. Bilo je to nešto prastaro i iskonsko, nešto za što se smatra da su i praljudi posjedovali u ono doba ljudske povijesti kada je sve bilo svedeno na suštinu, kad nije bilo bogova koje bi ljudi digli u nezaslužene visine, kad su ljudi bili isto što i zvijeri, a zvijeri isto što i ljudi. Kad je svijet već bio dovoljno star, ali i dovoljno mlad da prihvati i uči.

Struja "glasova" iz njihovih grla nabijena pitanjima i predosjećanjem propasti sretno taj jedan glas onoga koga je magla još uvijek skrivala od njihovih pogleda. Oni zastadoše zapanjeni njegovim klonulim strahom. Niti je bio prvi koji će umrijeti pred njihovim očima, niti će biti posljednji, ali ono što se samo nekoliko trenutaka kasnije počelo događati odmotavajući događaj za događajem poput klupka isprepletenih bijesnih zmijskih tjelesa, bilo je ono što je njegovu smrt urezalo u pamćenje sviju njih, za sva vremena onom silinom koju samo razarajući element prirode posjeduje. Valjda su i nerođena mladunčad zapamtila slutnju onoga što se zbilo.

Izronio je iz magle, posrćući, mladi mužjak s velikom, otvorenom, krvarećom ranom preko dlakavih grudiju. Bio je više mrtav nego živ, a ipak je još hodao, jednim dijelom uma svjestan da treba upozoriti čopor, drugim posve nesvjestan opasnosti koju na nj navlači. Brada mu je bila skorena krvlju koja mu je curila u mlazu s usana, svjedočeći kako rana na grudima nije jedina, kako u njegovom tijelu ima još puno ozbiljnijih povreda. Krvava slina visjela mu je s donje usne, otegnuviši se u dugu nit. Nije je bio svjestan. Malo čega je više bio svjestan.

On posrne, padne na koljena i oni tek tada shvatiše što gaje ubilo: iz leđa mu je virila kratka drška sjekirice čija je glava doslovce cijela bila zabodena u njegova leđa ispod desne lopatice, drobeći rebra, raskidajući pluća, tjerajući mu krvavu pjenu na usta.

Dva mlada vukodlaka koji su ga očito dobro poznavali, skočiše da mu pomognu, nagonski se odmah pretvarajući do punog oblika, nesvjesni bola pretvorbe koga je šok posve potisnuo. Još nekoliko vukodlaka, osobito oni koji su bili samo napola pretvoreni, završe preobrazbu. Nekoliko mladunaca uze vučji oblik, stišući se uz svoje majke poput prestrašene štenadi. On sam učini korak naprijed, kao da misli priskočiti u pomoć umirućem vukodlaku. (Da li gaje poznao? Da li je što osjećao za njega? Nije se mogao sjetiti, u njemu nije bilo osjećaja, samo ta pusta praznina, lišenost, odsutnost, kao daje mrtav, a, eto, svejedno živi.) A onda se magla počela razilaziti i oni prekasno shvatiše kako umirući vukodlak nije sam. Da nije bilo šoka, da se nisu previše uljuljali u osjećaj sigurnosti na ovom usamljenom i zabačenom mjestu shvatili bi kako sa sjekirom zabodenom u leđa vukodlaka uvijek, uvijek, dolaze i ljudi.

Kao bijesno, uskomešano more krika, straha i mahnitosti digoše se iz magle nekoliko desetaka naoružanih sjekirama, motkama i vilama, čak je i jedna stara sablja, zaostala iz vremena turskih harača, na trenutak zaiskrila na mjeseci, koja se probila između oblaka, prije nego će se obojiti krvlju vukodlaka.

Ono čega se najbolje sjećao bili su zvuči. I mirisi. Slike su se pretvorile u kaleidoskop nepovezanih oblika i boja, metastazirajući jedni u druge i nije ih mogao slijediti onda, dok je bio vođen samo nagonom, niti sada uzimajući iz zaborava krhotine sjećanja. Zvuk živog mesa kad ga, u zamahu, pogađa sjekira, onaj meki i vlažni zvuk uranjanja i potom kidanja, škripanje kostiju na oštrom bridu metala, drobljene, pucanje napetih mišića s naglim i elastičnim opuštanjem mrtvog tkiva. Zvuk udaraca koji otvaraju meso. Zvuk oštrih vila i bodeža kako se zabadaju u trbuhe, ponekad odnoseći po dva života odjednom ako je onaj koji je mahao oštricom pogodio trbuh trudnice. A potom i zvukovi kandži koje deru prsne koševe, zvukovi koje čini čeljust kada kida vratne žile protivnika, šištanje vruće, žive krvi iz pokidanih vena. Krikovi vukodlaka i ljudi, jednako bijesni i uplašeni s obje strane. Zavijanje, rezanje, ne samo vučje već i ljudsko. Posvećenost borbi do smrti.

Ima nečega poetičnog u plesu smrti, kad su protivnici ravnopravni, kad je borba prsa o prsa i kad raspolažu jednakom ili približno jednakom količinom snage i oružja. Doista su poput plesa ili igre njihovi pokreti koji se nižu po pravilu trenutka i koji imaju samo jedan cilj: ostati živ – poraziti protivnika. Napadao ili branio se, samo je taj jedan cilj konačni ishod ove igre-plesa. Koraci se uče usput. Svaki cilj opravdava sredstvo. Nema zapravo časti, ni srama pokušavaš li pobijediti. Postoji samo sramota kukavičluka, ali kukavice i onako u pomami igre prve gube glavu. Ili ih kad se sve stiša, ubije vlastiti nedostatak hrabrosti. Kukavicama nema mjesta među ovima koji streme ka životu.

Ah, da – i mirisi. Čak i godinama kasnije u snu, mirisi su ga tjerali da protrne, tjerajući situ, riđu dlaku na njegove pore tako da će ujutro u krevetu naći fini sloj sasušenih i otpalih dlaka koje se tako uvuku u tkanje posteljine da ju nakon toga može samo baciti. Miris otvorene utrobe, miris krvi, miris vlažnog zraka i čisti miris žive zemlje izmiješan u mirisnoj, eteričnoj juhi, začinjjen prirodnim mirisima drveća, oblaka i neba koji u borbi svaki put kao da postaju intenzivniji ili ih tek tada, izvlačeći ih iz kutka svoje podsvijesti, postaje svjestan.

I mada je bilo previše straha i saznanja da će najvjerojatnije umrijeti, većina njih uživala je u ovakvim sirovim, otvorenim, masovnim borbama, osobito odrasli mužjaci koji još nisu došli u godine kad je čak i njihov nevjerojatni metabolizam postajao nemoćan pred procesom starenja i ženke koje nisu bile skotne ili koje su imale dovoljno staru mladunčad da su ih mogle pustiti da bježe i brinu se sami za sebe dok one stvaraju odstupnicu. Ove posljednje borile su se ponajbolje od svih. Prirodni nagon za ubijanjem izmiješan s plemenskim nagonom za zaštitu ostalih članova plemena kao i osobni razlozi za zaštitu nekog posebnog člana plemena zbog koga nisu ni časka oklijevale ubiti ili razmišljale o tome da bi i same mogle biti ubijene. Ženke su bile najbolji lovci i najbolji ubojice jer samo onaj koji može shvatiti smisao stvaranja života može razumjeti i svu punoću i moć oduzimanja istoga. Onaj koji nije vidio majku vukodlaka kako se bori, dok u pozadini bježi njeno štene, nikada nije vidio surovost borbe i boraca. Ona zna koji je užitak i koja strahota ubiti tuđe dijete.

Pokušavao se prisjetiti da li je tijekom borbe bio čovjek ili vukodlak, ali boje, oblici, mirisi i zvukovi pretapali su se ujedno i nije mogao razlikovati svoje tijelo od tijela drugih. Sjećao se samo nepovezanih misli koje su mu prolazile kroz glavu. Nisu očekivali tako mnogobrojan čopor, mislio je o ljudima koji su ih napali. Bili su iznenađeni jednako koliko i sam čopor kad su ugledali jedni druge. Već ih je previše bilo poginulo i na jednoj i na drugoj strani da mare za strah i zato su bili jednako odvažni i surovi.

Neki su govorili kako je ovakva borba poput seksa. On sam nije mislio tako. Seks je bio nešto što ga je podsjećalo na samotne noćne lovove, ubojstva koja bi si dopuštao tek tu i tamo u godini, ostale mjesece si uskraćujući to zadovoljstvo kemijskim koktelima koji bi umrtvili vukodlaka u njemu. Ali ne i ubile. Desetljeća konzumiranja sve težih droga donijelo je otpornost na njih i potrebu stalnog izmišljanja novih kombinacija da bi se postigao isti učinak. Pitao se što će biti nakon još deset, trideset ili stotinu godina, kad napokon isproba sve kombinacije i sve doze i kad više ne bude postojalo ništa što bi moglo ukrotiti zvijer u njemu. Da li će ljudi smis-

liti nove opijate u jednakoj težnji da sputaju ili oslobode zvijeri u sebi, da li će postojati novi načini da približe čovjeka zvijeri i zvijer čovjeku. Ako se ujedno mogao pouzdati, onda je to bilo da ga ljudi neće iznevjeriti. Nikada nisu i ako se nešto stubokom ne promijeni u njihovoj naravi, nikada neće.

No ako je borba bila poput seksa, onda je ovo bila najkrvavija orgija koju je pamtio u svom životu, jedina koja mu se usjekla u pamćenje, kroz opijumske magle, tako da ju je nosio u snovima.

Nisu mogli pobijediti. Ljudi. Mada brojčano nadmoćniji nisu bili tako vješti u drevnoj vještini ubijanja premda im je ona ležala u genima i premda ih je ona održavala na životu. Jednom kad čovjek prestane ubijati, postat će ubijeni. Ipak, čopor je bio taj koji je iza sebe imao stotine godina iskustva, divlju i opaku narav i volju da se bori protiv jednog od svojih najvećih prirodnih neprijatelja. I kad je borba nestala, mala je dolina izgledala poput stratišta na kome se izljavala neka stravična, krvožedna zvijer, miješajući otkinute komade mesa i udova ljudi i vukodlaka tako da ih više nitko nikada ne spoji, da ih više ništa ne rastavi, da se borba u kojoj su umrli nastavi i nakon smrti, bespoštedno, za sve vijeke vjekova amen. Da budu sahranjeni u veliku zajedničku grobnicu, dok ih truljenje i raspadanje organske tvari ne pretvori ujedno veliko tijelo, spomenik smrti, spomenik svima koji su ubijali i bili ubijani, plesačima tog zanosnog valcera koji oduzima život jednako koliko ga i daje. Smrt kao način da se počne živjeti ponovno.

Koja klaonica, pomislio je svjesni, ljudski dio njega, ali bez optužbe ili kajanja, jer i sam je bio mesar koji je učinio posljednje poteze na ovom kiparskom djelu načinjenom od blata, znoja, trave, krvi i mesa.

Njegov otac je stajao nasred poljane, jedan od malobrojnih preživjelih, krzna slijepljena krvlju, s mnogim ranama po tijelu, ali samo površinskim i stoga nevažnima. Na njegovom obraslom, vučjem licu bio je čudan izraz. Ovo je bilo prvi put da vidi taj izraz na očevom licu i prođe ga srsi. Znao je što znači. Onaj koji se umori od ubijanja vrlo brzo umrijet će i sam.

Nikada nije saznao što je bilo s ocem (oh, ako je to naposljetku doista bio njegov otac – možda je to bila samo neka zvijer prema kojoj je razvio osjećaje, pa ga je za takvoga počeo smatrati). Onoga dana, one noći, oni koji su preživjeli napad razišli su se bez riječi. Više nije bilo smisla ostati. Smisao čopora bila je sigurnost, a oni nisu više bili sigurni ondje. Za sobom, na ratištu, ostavili su svoje mrtve. Za razliku od ljudi nisu ih skrivali zemljom. Ako ih divlje zvijeri ne raznesu, zemlja će se i onako nahraniti njima. Uostalom, naiđu li ljudi, sahranit će ih oni – ostaci vukodlaka u smrti nisu se razlikovali od ljudskih ostataka. Možda će se samo pitati zašto su ti ubijeni ljudi u smrti bili goli, ali to će biti tajna o kojoj se neće mnogo pričati.

I ponovno ubojice i ubijeni bili su jedno. Zar to, uostalom, i nije bio smisao njihovog postojanja?

11.

Zanimljivo je kako zvijeri brzo nađu jedne druge. Čak i kad nije riječ o zvijerima iste vrste. I kako lako usvoje jedne druge. Čak i kad se jedna od njih trudi ne prihvatiti onu drugu, kad da pače nastoji riješiti je se pošto-potom. Kapitulacija pred upornošću obično je neminovna.

Mačka mu je prišla kao da su stari znanci. Odmah je shvatio daje na njoj i u njoj sve pogrešno. Nije morao biti doktor medicine da to shvati. Pretpostavljao je da se zarazila na nekoj od njegovih žrtava. Pokušao je odvrtjeti film unazad i sjetiti se da li je neka od njegovih žrtava imala mačku (miris, pokušavao se sjetiti mirisa u nekom od stanova ili kuća koje je "posjetio", jer mačke ostave svoje miris i kod najrevnijih gazdi-čistača), no kad nije uspio, zaključio je kako je vjerojatno neka lualica ušla kroz otvoreni prozor ili vrata, gladna, privučena mirisom

krvi i vjerojatno se hranila s onih komada mesa na kojima je ostavio tragove svoje sline. To je bar bila njegova teorija. U praksi to se činilo teško izvedivim. Nije li uklanjao sve tragove svojih "posjeta" uključujući i tijela svojih žrtava? Bio je veoma pažljiv. Nije imao nikakvu namjeru da ga nađu. To o ubojicama koji su čeznuli da budu otkriveni i kažnjeni bilo je sranje. Možda su postojali takvih ljudi, ali ih među vukodlacima zasigurno nije bilo. Zaraza se uostalom i nije prenosila onako kako su to opisivale knjige i filmovi. Oni koji bi oboljeli i preživjeli bili su doista rijetki. Iskreno govoreći, o životinjama koje bi oboljele i preživjele nikada nije čuo i ova je mačka bila za njega zapravo veliko iznenađenje. Možda je to bio jedan od razloga zastoje nije otjerao od sebe kako je u prvom trenu namjeravao, kako mu je sve u njemu govorilo. Bio je previše znatiželjan da vidi što će se s mačkom dogoditi da bi je samo tako otjerao kad ga je već pronašla i kad je pokazala interes da u njegovom društvu stvori dom. Bio je čuo za životinje koje bi se zarazila krvlju vampira (da, naravno da je vjerovao u vampire, mada nikada nije vidio ni jednog od njih – ipak, bio je vukodlak i stoga otvorena uma da prihvati neke stvari koje možda današnji ljudi ne bi uzeli tako zdravo za gotovo) i koje bi razvile osjetljivost na sunčevu svjetlost, krvožednost i praktično besmrtnosti. No, vrlo malo njih bi dugo poživjelo. Ili bi ih već za prve zore spržilo sunce ili bi im ljudi prije ili kasnije ušli u trag i zatrli ih. Samo oni koji su imali gospodare koji su ih mogli zaštititi od ljudskih zvijeri mogli su preživjeti mnoge godine. S vremenom bi razvili nove nagone i naučili kloniti se ljudi, naučili da su ljudi hrana, ali vrlo opasne vrste. Uostalom, zvijeri bi se vrlo brzo bacile na progone one vrste od koje su nastale. Ipak je vampirstvo, jednako kao i vukodlaštvo, bila jedna posebna vrsta kanibalizma.

Mačka je vrlo brzo ustalila svoje mjesečne faze. Neko vrijeme igrao se s idejom ne bi li joj pokušao ubrizgati određenu dozu koktela narkotika koje je sam koristio, ali je vrlo brzo odustao od toga. Kao prvo: nije bio veterinar, vrlo malo toga znao je o mačkama i nije imao ni najbližu ideju koju bi dozu to sitno, ali energično tijelo moglo podnijeti. I kao drugo, a nadovezujući se na prvo: htio-nehtio zavolio je tu zvjerčicu i nije želio eksperimentirati s njom. Možda je bio okrutan i krvoločan, ali nije bio bezosjećajan i ljubav prema stvarima i bićima nije mu bila nepoznata. Uostalom, bila je to prva životinja van njegove skupine koja je prema njemu pokazala osjećaje (koliko to mačka čini ali upravo toliko bilo je ono što je njemu osobno bilo dovoljno) i on je pomno štovao pruženu priliku. Stoga je bio spreman učiniti i neke ustupke. Znao je da će ljudi prije ili kasnije obratiti pozornost na mjesečne pokolje mačaka i pasa, te drugih sitnih domaćih i divljih životinja u okolici. Zato je, koliko je mogao, nastojao pokolje pretvoriti u nes-tanke, skupljajući ostatke leševa za svojim neobičnim kućnim ljubimcem i zakapajući ih u rupi koju je iskopao u vrtu, pokrivši je drvenim poklopcem tako da je redovito mogao puniti i posipati ostatke lešina vapnom, da smanji smrad raspadanja. I nije mu bilo teško činiti to za Mačku (nije joj ni pokušao dati ime, no naziv se uskoro pretvorio upravo u to). Zanimljivo je kako samo malo pažnje može nekoga koji je tu istu životinju prvi put kad ju je sreo pokušao zatući ciglom, pretvoriti u njenog vjernog i poslušnog slugu. Mačke su to znale. Mačke su imale tu moć. Oni koji su ih voljeli – služili su im.

No u cijeloj toj "ljubavnoj priči" vukodlaka i mačke potkrala se jedna greška. Njemu se činilo logičnim dozvoliti mački da u onim mjesecima kad bi si dozvolio da pođe u lov (mada je to bilo sve rjeđe i rjeđe) pođe sa njim. Nije zastao i razmislio o mogućim posljedicama. Ovako se jednostavno činilo lakše. Neće morati tražiti sitne leševe životinja ako se mačka bude hranila s njim "iz istog tanjura", da tako kažemo. No mačka je na taj način vrlo brzo razvila ukus prema žrtvi koja joj zbog svoje veličine inače ne bi bila dostupna. Prema čovjeku.

To je povlačilo za sobom sljedeći niz neprilika: čovjek je mačku lako mogao ubiti jer mačka ni u kom slučaju nije posjedovala vještinu, lukavost, ni snagu, a ni ono malo samokontrole vukodlaka. Radila je prema nagonu i navici. S druge strane, mačka je svojim napadima i ugrizima mogla početi nekontrolirano širiti zarazu. Naravno, nije se bojao da će Samobor i okolna sela uskoro preplaviti naježda novonastalih vukodlaka već mu je brige zadavala činjenica što će većina ugrizenih prijaviti da ih je ugrizla bijesna mačka (Mačka je doista izgledala bijesna kad

je bila u pretvorbi, inače se fizički vrlo malo razlikovala od bilo koje druge mačke) i što će im liječnik stoga ubrizgati cjepivo protiv bjesnila. Tragikomična činjenica bila je ta da je nešto u tom cjepivu ubrzavalo zarazu (stoje to bilo nije znao jer kao što nije bio veterinar, tako nije bio ni liječnik). Nakon ubrizganog cjepiva oboljeli istina više ni u kom slučaju nije mogao postati vukodlak, ali bi zato umirao vrlo bolnom smrću koju niti jedan liječnik ne bi mogao zaustaviti ili spriječiti. Cjepivo protiv bjesnila u ovom je slučaju bilo smrtonosno. A koliko je slučajeva trebalo da cijela stvar dospije u javnost i da o njoj počnu pisati ne samo hrvatske, već i svjetske novine? Mogao je zamisliti kako, kao u nekom filmu, jednog maglovitog dana na njegova vrata dolaze dvojica snažnih vukodlaka da vide koja je to budala dozvolila da životinja bude zaražena, koja ju je ne samo ostavila na životu, već joj dozvolila da zajedno s njim lovi i razvije ukus prema ljudskom mesu. U njegovim maštarijama dvojica vukodlaka imali su ... sicilijanski naglasak.

Trnci bi mu prošli leđima na tu ideju, bez obzira koliko bila smiješna i koliko se tješio da nije stvarna, daje to nešto što se nikada u stvarnosti neće desiti. No to nije umanjivalo činjenicu daje znao da će se vrlo brzo morati riješiti Mačke ili stvari riješiti na ovaj ili onaj način. Rekli smo već koliko mu je Mačka postala draga. Moralo je stoga postojati neko drugo rješenje.

I zato je oteo veterinara. Nije ni slutio da će to samo još više zakomplicirati stvari. Mačka ga je natjerala na to kad je počela sistematski istrebljivati članove jedne obitelji koja je stanovala u brdima u posve zabačenom kraju.

Kuća je bila stara, puna rupa kroz koje se Mačka mogla provući. Stajala je na osami i jednostavno kao daje mamila ono vrazje stvorenje da poučestali svoje posjete. Osim toga u obitelji je bilo dojenče čija majka nije imala običaj bdjeti nad njim 24 sata na dan.

Radila je kao konobarica u prčvarnici od birtije u podnožju brijega i dijete nije imao tko čuvati osim stare susjede koja je po cijeli dan samo spavala pred upaljenim televizorom, pa je dijete dobar dio dana praktički bilo samo. Baba ne samo daje cijelo vrijeme spavala, već je bila i gluha k'o top. Uz nju cijela je kuća mogla izgorijeti, a da ona to ne primijeti, a komoli se mačka ušuljati kroz rupu u zidu i gostiti se nad uplakanim dječakom.

Bio je to dobar, zdrav, jak momčić koji je, srećom po sebe i majku, rado i dugo spavao. I stoga zapravo majci nije bio problem ostaviti ga samog sa staricom dok su i ona i njen muž izbivali zbog posla. Dijete inače nisu imali kome drugom ostaviti na čuvanje, a jaslice ili plaćena dadilja nisu dolazili u obzir. Ionako su jedva krpali kraj s krajem, živeći samo od njene mizerne konobarske plaće, dok je muž i dalje radio mada je plaća kasnila mjesecima. No ono što očajničke drži na tim mjestima bez obzira što su radili ni za što, držalo je i njega – saznanje koliko je ljudi na burzi, a da bi, da se nađe u toj situaciji bio lišen čak i te mizerne nade da će plaća prije ili kasnije ipak doći.

Kako god bilo, situacija je bila savršena za Mačku. I zato je ona počela posjećivati dojenče koje je mirisalo na mlijeko i krv, i van onih dana kad bi ju opsjela vukodlaška strast. Pažljivo ližući ranu koju je otvorila na djetetovim preponama, a koja je u početku izgledala kao iritacija najvjerovatnije izazvana pelenom, pa ju je majka tako i liječila, da bi na kraju prerasla u ranu koja ne zacjeljuje i zbog koje je majka povela dijete u Samobor k liječniku koji ju je odmah i bez da bi dva puta pogledao ranu optužio kako dijete zanemaruje, kako je loša majka koja se ne brine o svom sinu i koja je dozvolila da jedna mala iritacija pelenom preraste u ozbiljnu ranu. Dao joj je recept i naredio da se s dječakom pojavi u njegovoj ordinaciji za tjedan dana. No ona nije došla. Bez obzira na mast rana je izgledala sve gore i gore. Ne samo da je gazda birtije u kojoj je radila gundao i sve ozbiljnije prijetio otkazom nakon što je cijeli dan sa sinom profučkala čekajući kod doktora, već joj je zaprijetio da bolje da joj se to više ne ponovi jer lako je on zamijeni za neku mlađu koja će mu piće dati, a neće morati izostajati zbog svoje kopiladi. Uostalom, s 25 nije si mogla dozvoliti sve kao s 18, a i izgledala je prije kao lošedržea 35-godišnjakinja nego kao neka od svojih vršnjakinja koje su živjele puno boljim životima ili joj se bar tako činilo.

Drugi i bitniji razlog zašto nije ponovo otišla sa sinom doktoru bio je upravo taj stoje rana sve gore izgledala. Bila je sigurna da bi liječnik za sve okrivio nju i možda bi je čak prijavio Centru za socijalnu skrb koji bi joj dijete možda i oduzeli. Uza sav težak život i žrtve ona je svog sina veoma voljela. U cijeloj patnji on joj je postao jedini razloga življenja. Kad bi joj ga sada oduzeli ona bi izgubila i posljednji razlog da nastavi postojati. Ne da joj je život bio osobito mio, ali ipak je jedan glas u njoj govorio da ne bi smjela umrijeti s toliko godina koliko je imala.

I tako je Mačka nastavila iz dana u dan inficirati dijete, otvarajući ranu na preponama, baš tamo gdje je pelena završavala i ližući krv, unoseći tako zarazu iz svoje sline u djetetov krvotok, sve dok se jednoga dana dijete nije počelo pretvarati.

On sam saznao je za cijelu priču onda kad je vrag definitivno odnio šalu i kad je bilo ne pet minuta već pet sekundi do dvanaest. Vjerojatno ništa od svega ne bi došlo do njega da nije bilo bapskih priča i naklapanja od jedne birtije do druge o "onaj drolji od konobarice", u prčvarnici koju su svi dobro poznavali i u kojoj se skupljala sva kmetija i sav brdski ološ i u kojoj bi i Djevicu Mariju proglasili "onom droljom od konobarice", a kamoli ne onu za koju su pouzdano znali da se ševi s gazdom (to su naravno znali svi osim njezinog muža, kako to uvijek u pravilu biva), jer je radila ondje već nekoliko godina, a biti tamo tako dugo vremena značilo je da je konobarica, nakon nekog vremena popustila i to ne pred šarmom vlasnika birtije već pred ucjenama da neće dobiti plaću ako mu ne da pičke. Jedno je jednostavno podrazumijevalo drugo. Tako je to kad je čovjek zaljubljen i mlad, pa ne završi srednju školu, misleći lako će, pa na kraju završi udana za posve dugog čovjeka, radeći do kraja života poslove koje ne može birati, dok je jebe svako zmazanog kurca. Ali, naposljetku, čak je i ovakav život bio stvar izbora puta kojim je pojedinac jednom davno odlučio krenuti. I upravo onaj koji kaže: "Meni se to neće dogoditi."; završava točno onako kako se najmanje nadao.

Na kraju, kad su do njega stigle priče kako je "drolja od konobarice" zasigurno tako zgriješila daje rodila "vražje dijete" kome su preko noći izrasli zubi, koje je odlakavilo i koje sada ne siše grudi svoje majke već je grize za bradavice i isisava joj krv, vrlo je brzo zbrojio 2 i 2 i došao do zaključka da ako on nije bio umješan u cijelu priču zasigurno je to bila njegova Mačka.

Stvar je trebalo odmah zaustaviti. Ako se zaraza doista "primila" na tom djetetu, nije želio ni razmišljati koji bi oblik mogla uzeti obzirom daje bila prenesena mačjom slinom i filtrirana kroz mačju pretvorbu. S druge strane to je povlačilo i pitanje tzv. "čiste rase" o kojemu zapravo nije imao posve oblikovano mišljenje sve dok nije bio doveden pred sam čin.

Znao je opće mišljenje među vukodlacima o onima koji to nisu bili od rođenja. Ako su ljude prezirali samo kao stoku od čijeg mesa se hrane, onda su vukodlaci nastali kao posljedica zaraze bili još niže od toga. Većina rođenih vukodlaka ih zapravo uopće nije smatrala pripadnicima svoje vrste. Fizički su drugačije izgledali, bili su sitniji, manje snažni i nitko se od njih nikada nije mogao pretvoriti u vuka. Biti vuk, biti vučje štene za sve je njih predstavljalo jedan značajni dio djetinjstva. Jedan izuzetno mali postotak zadržao bi sposobnost potpunog i nepromijenjenog pretvaranja u vučji lik i nakon što bi postigli spolnu zrelost. Takvi bi nerijetko zasnovali obitelj s običnim vukovima. Djeca iz takvih veza u velikom broju bila bi obična vučja štenad, u manjem postotku vukodlaci, a znalo se, doduše jednom u nekoliko stoljeća, ali ipak, desiti da vučja majka na svijet donese ljudsko nedonošče (mada su se vukodlaška djeca razvijala u duplo kraćem roku nego ljudska, ipak organizam vučice ne bi bio u stanju prenijeti cijelu trudnoću) koje najčešće ne bi preživjelo, a ako i bi, onda bi to bio samo mali divljak koji bi se ponašao kao vuk i koga bi ljudi prije ili kasnije našli, odvojili od svijeta u kojemu je do tada kolikotoliko funkcionirao i pokušali integrirati u svoj svijet, samo da bi se na kraju uvjerali kako doduše jesu uspjeli probuditi ljudsko biće u njemu, ali vrlo nesretno biće koje je svoju žudnju za šumom i prijašnjim životom pokušavalo ugušiti raznim ljudskim porocima i koje bi nerijetko život završilo na vješalima ili pred streljačkim vodom zbog nemogućnosti prilagodbe, zagreznuvši u kriminal.

Svi oni drugi vukodlaci gotovo su se bez izuzetka parili s ljudima, no u svima njima bilo je ugrađeno ne toliko pravilo koliko svijest da ako je ikako moguće, ne započinju obitelji s ljudima. Prije svega to nije moglo funkcionirati jer bi vukodlak nakon nekog vremena izgubio samokontrolu i zaklao svog bračnog partnera (vukodlaci su samokritično potvrđivali kako se njihova narav teško može kontrolirati čak i kad se svojski trude to činiti). Ipak, djeca iz takvih veza u dovoljnom su broju izgledala i ponašala se kao rasni vukodlaci kome su oba roditelja bili pripadnici iste vrste. No "greške" bi se javljale u kasnijim generacijama koje su bile fizički slabije, sitnije i u velikoj većini neplodne. Oni koji su se suprotstavljali pripadnicima njihove vrste koji su tvrdili daje križanje u bliskom srodstvu u skupini koja u svijetu postaje sve manja i genetski sve sličnija, donoseći fizičke promjene na generacijama vukodlaka koje se upravo rađaju, tvrdili su kako je upravo križanje s ljudima donijelo te deformacije i kako ono, mada nosi "novu krv" u svjetsko pleme može jednako tako značiti i kraj njihove vrste koja je starija od modernog čovjeka, homo sapiensa, odnosno pretvaranje u neku posve novu vrstu.

Sve dok nije bio prisiljen, on sam nije se puno zamario oko tih globalnih problema, ne smatrajući da imaju puno veze s njim samim.

Kad mu je nužda zakucala na vrata shvatio je kako je oduvijek imao svoj stav o tom pitanju. T da to dijete treba što prije uništiti.

Te je noći pretrčao kilometre i kilometre brdima oko Samobora jer nije točno znao tko je žena i u kojem selu živi. Oslanjao se samo na instinkt potpuno pretvorenog vukodlaka i na svoj nepogrešivi njuh. Našao ih je pred jutro, dok su još spavali. Malo čudovište bilo je u nečemu što je nekoć bio dječji krevetac, sa svih strana ograđen drvenim prečkicama. Sada je netko prečkice od kojih ih je mnogo bilo polomljenih, tri puta omotao žičanom mrežom, poput one kojom se ograđuju obori za stoku. S gornje strane bila je položena teška hrastova daska koja je nekada najvjerojatnije bila stranica starinskog ormara. Zvjerčica je bila ščućurena u jednom uglu, zamrljana vlastitim izmetom i mokraćom čiji je smrad punio ustajali zrak sobe na kojoj se prozori očito dugo vremena nisu otvarali. Očito da se nitko već neko vrijeme nije usuđivao počistiti pod malim bijednikom.

No nije prizor zapuštenog malog čudovišta bilo ono što ga je užasnulo. Bila je to činjenica da je dlaka kojom je bilo obraslo djetetovo golo tijelo bila riđa.

Roditelji su spavali u drugoj sobi. Prvo se trebalo pobrinuti za njih. Zgađen svime nije mogao uživati u ubojstvu kako je to inače činio. Samo im je, prije nego su se uspjeli probuditi i vidjeti užasno biće koje im je došlo okončati živote, slomio vratove. Gledajući njihova mrtva tijela na krevetu pomislio je kako izgledaju kao mrtvi, šugavi, zaraženi gradski golubovi. Muškarac (tek nešto stariji od dječaka) imao je tragove ugriza svuda po rukama. Žena (koja je izgledala bar duplo starija od njega) osim ugriza i ogrebotina po rukama i licu imala je i starije rane. Na prednjoj strani njene zgužvane spavačice bile su dvije već skorene žućkaste mrlje. Bradavice su joj bile zagnojene i gnojni sekret je polako istjecao iz njih.

Dječaka je bilo jednako jednostavno ubiti. Odmaknuvši hrastovu ploču, jednom ga rukom ščepavši za glavu, a drugom za ruke kojima ga je pokušavao ogrepsti ugušio ga je gurnuvši mu glavu u izmetom zaprljanu dekicu na kojoj su se tek blijedoo nazirali zečiči, ptičice i dječaci koji se igraju šarenim loptama. Potom je mrtvo tijelo (koje je bilo tako strašno lagano i mršavo jer dječacić koji još nije znao govoriti nije mogao objasniti da mlijeko nije ono za čime gine njegov organizam) ubacio u crnu vreću za smeće koju je ponio od doma i pokopao ga u jamu s vapnom u kojoj su bile Mačkine žrtve. Tijela njegovih roditelja polio je benzinom, a požar koji je planuo kad je na njih bacio upaljenu šibicu gotovo je do temelja spalio sve u kući, uključujući i kuću samu.

Da, to je bio trenutak kad je odlučio oteti veterinara, a svoju je ideju proveo u djelo već za nekoliko dana. Za tu svrhu otišao je čak do Varaždina, kako ne bi previše nagomilao ubojstava i nestanaka tik pred svojim "kućnim vratima". Nedostatak toga bilo je da nije poznavao osobu koju je oteo, tako da se ispostavilo da se radilo o veterinaru koji nije odviše znao o svojem pos-

lu, niti mu je taj posao bio odviše mio. Radije je volio zaviriti u čašicu. Susret s vukodlakom učinio ga je trezvenjakom, mada doduše samo nakratko.

Zaključivši već nakon nekoliko dana da ovoj osobi ne bi dozvolio da čuva ni nacrtanu mačku, a kamoli da određuje dozu narkotika koje će njegovu Mačku spriječiti u mjesečnoj pretvorbi, ne želeći eksperimentirati, odustao je od cijele stvari i ubio veterinara razderavši mu grlo. Potom je tijelo transportirao još toga vikenda, do jednog šumarka u okolici Varaždina, tijelo je razodjenuo, odrezao genitalije koje je potom ugurao veterinaru u anus, odrezao mu bradavice i stavio mu ih u usta, na usne mu nevjesto nanio ruž koji je potom jednim potezom razmrljao preko njegovog desnog obraza, a na kapke na poluzatvorenim očima grubo nanio ljubičasto sjenilo koje se nikako nije slagalo s tamnocrvenim ružem, ali on to dakako nije znao, niti bi mario čak i da je znao. Potom je na tijelo navukao haljinu i tijelo vezao zajedno stablo. Haljinu, šminku i štrik kojim je vezao tijelo bio je našao u jednoj kući u koju je provalio na putu ovamo. Ideja što mu je činiti također se rodila na putu. Promatrajući svoje djelo mogao je samo zlurado zaključiti kako će ovo biti krasan slučaj za varaždinsku policiju. Tijelo je bilo čisto, nitko ga nije mogao povezati s njim i jedini trag koji je postojao ukazivao je na vlasnike one kuće u kojoj je uzeo stvari. Morat ću provjeriti kako će se cijeli ovaj slučaj završiti, rekao je sebi, ali će i na ovo, kao i na toliko drugih stvari u svom životu, vrlo brzo zaboraviti.

Problem Mačke ipak je trebalo riješiti. Počeo ju je stoga sve češće zatvarati u kuću, a tijekom mjesečnih pretvorbi zatvarao bi je u podrumске prostorije u kojima je inače držao svoje žrtve, jer je jedino ovaj prostor bio zvučno izoliran tako da okolni susjedi nisu mogli čuti njene krike. U neku ruku otkrio je da mu je žao Mačke. Bilo je to prvo biće unazad o-ho-ho godina prema kojemu je počeo gajiti takve osjećaje. Ali nešto je moralo biti učinjeno, a ovo je, u datom trenutku, bilo najpametnije što je mogao smisliti.

12.

Gabriela je voljela kvizove. To ne bi bio osobit problem da Gabriela nije voljela sudjelovati u kvizovima. Ne da je raspolagala nekim osobitim znanjem, ne da je bila neki Mirko Miočić koji se u to vrijeme spominjao u svim, ama baš svim hrvatskim kvizovima tako da je na kraju postao svojevrсна ikona, simbol čovjeka-enciklopedije, a koji zapravo nikada ne osvaja glavne nagrade, tako da su neki žargonski iskovali rječicu "zamijočiti" koja je označavala uspjeh koji je tu negdje nadohvat ruke, a zapravo nikad osvojen, kao i "miočiti" odnosno djelovati iz sjene). Gabrijelino znanje bilo je posve prosječno i ona je toga bila svjesna. No, ipak ju je neki vrug uvijek tjerao da se prijavljuje i vjerojatno je taj isti vrug imao prste u tome daje u pravilu u velikom broju bivala izabrana da se javno osramoti. A tu je uredno i nikada naučenu lekciju ponavljala iznova i iznova. T bez izuzetka to je činila u onome što je zvala kvizovima za idiote.

Kvizovi za idiote bili su oni za koje doista nije bilo potrebno neko znanje. Na kvizovima za idiote postavljala su se pitanja na koja je mogao odgovoriti svaki srednjoškolac ili čak i mlađe dijete. Definitivno mlađe. Bila su to pitanja na koja bi znala odgovoriti i njena mama, koja u posljednjih dvadesetak godina nije pročitala ni jednu knjigu osim kuharice i knjige o ljekovitim travama, te knjige tipa "Doktor u kući" i čiji je jedini izvor informacija bilo ono stoje svake večeri u pola 8 čula u Dnevniku. I stoga kad popušiš na kvizu za idiote, to ti se ne prašta, jer popušiš generalno, a kako je stvar javna, svi odmah znaju kakav si luzer. I svi kao za vruga (onog istog vruga) upravo u to vrijeme imaju televizor upaljen i upravo na onom programu na kojemu ti ponovno činiš grešku svog života. Naravno, pod uvjetom da nikome ne kažeš da si nastupio. Inače te gleda cijeli grad i k tome još malo priđe.

Gabriela je sve to dobro znala. I nije joj bilo prvi puta. Ali svejedno je svaki put bezglavo ulijetala u jednu te istu zamku. Kao onda kad je upala u karnevalsku epizodu "Treće sreće", pa

su ih sve obukli k'o idiote u kostime od šarenih krpica s cilindrima i maskama, a kad ju je porazio pedesetogodišnji nezaposleni konobar. Društvo u stanici deralo se od smijeha iznova i iznova vrteći traku (da, naravno, snimili su, kao da vidjeti njenu sramotu jednom nije bilo dovoljno) vraćajući na početak njenog predstavljanja (... "i pozdravila bih svog dečka, Edija, hi, hi, hi, hi ..", pa malo treptanja okicama, malo grimasi i izvijanja ... zar je doista izgledala tako ... oh, koja guska!) Stvar je bila dovoljna daje dečki zajebavaju sljedećih nekoliko mjeseci.

– Možda su to jednostavno prerasli. – rekao je Tin kad je jednom prilikom podijelila svoje misli s njim. Da, moš' mislit! Takvi tipovi obično ne prerastu ni fore iz vrtića.

Kao da želi pobijediti samu sebe u izboru idiota godine, Gabriela je prvom prilikom izmislila novi način da se javno ponizi.

Bilo je to vrijeme kad je RTL kupio 3. program, možda nekih mjesec dana nakon što je program redovito krenuo, a s njim i princ među kvizovima za idiote, Veto.

– Prijavit ću nas dvoje. – rekla je Gabriela Ediju k'o iz topa. Edi je samo slegnuo ramenima.

– OK.

Nije ju shvatio ozbiljno.

Poslala je e-mail i dva dana kasnije na isti način stigoše joj prijavnice s uputama kako ih ispuniti (to joj je trebao biti dovoljan dokaz da je riječ o kvizu za idiote – koliko je bilo potrebno mudrosti da čovjek ispuni kolone osobnih podataka, hobija, zanimljivih životnih događaja ... ali, ne, kad bi si ona nešto utuvala u glavu onda bi bila gluha i slijepa za sve znakove, pa da ju je istina upiknula u oko vjerojatno bi samo odmahнула rukom i pravila se da sve to nije ništa.) Tjerana onim svojim silnim nagonom "pokazat ću ja idiotima kako se to radi", a i željom da na lak način osvoji lijepu svoticu love, posve sigurna u sebe i svoju nadmoć nad idiotima, krenula je da pokaže koliko je i sama doista i iskonski glupa.

Dan nakon što je poslala ispunjene prijavnice za sebe i Edija, zazvonio joj je mobitel. Snimanje je bilo u utorak.

Dakle, ili su Hrvati vrlo glup i neobrazovan narod ili su ovakvi kvizovi okupljalište "kreme" neinteligencije iz svih slojeva društva. Okupili su se oko pola 9. Gabriela i Edi došli su na red za snimanje tek u pola 6 popodne. U međuvremenu je jednoj curi pozlilo od uzbuđenja (Mama, mama, bit ću na televiziji!) pa je morala odustati od svega. Biser za biserom od odgovora slijedili su jedan drugoga kako su se parovi smjenjivali pred kamerom. Jedna je ženska mislila daje ptica koja simbolizira Duha Svetog – orao.

– Indijanka u prošlom životu. – nacerila se Gabi Ediju u facu dok su na telkaću iza stagea promatrali bisernicu kako plete nisku, jedan za drugim.

Neka druga izjavila je kako je dvanaestoro ljudi posjetilo Veneru. Valjda po onoj "Muškarci su s Marsa, žene s Venere", pa su njih dvanaest valjda radili piknik na Veneri. Dvojci blizanaca obrijane glave, cvikera nabijenih na čele i frajerskog žara sa kamenjara nije bilo jasno "ako je veliko veće od malog od čega je malo bilo manje – od manjeg, većeg, malog ili najmanjeg". Stvari koje su spadale u osnove inteligencije, a da se o općem obrazovanju i ne govori i koje su zahtijevale tek neznatno korištenje mozga (bar kod onih koji su ga imali) potvrdilo je samo ono o kralju kvizova za idiote.

Kad je red došao na Gabi i Edija već im je bio pun kufer svega i imali su u guzici već popriličnu količinu kave i pive ispijene u kafiću tik do studija koji im je bio najdalja destinacija do koje su se smjeli prošetati u iščekivanju svog reda za snimanje, tako da treme nije bilo, već možda samo želje da sve ovo što prije okončaju, ali ne prije nego doma odnesu svoticu za koju su se dogovorili, a koja je trebala biti dječja igra.

Prvih par pitanja išlo je "k'o po žnori" jer doista se radilo o idiotskim pitanjima u idiotskom kvizu. A onda su stvari krenule po zlu.

Pitanje je bilo. "Što je pas buhi na kojemu se ona bez njegovog znanja "udomila"?" Ponudeni odgovori: domar, domadar, udomitelj i domaćin. Gabriela je odmah znala odgovor. No red je bio na Ediju i on je zbog nečeg zabrijao i odgovorio protiv svakog logičnog rasuđivanja "udo-

mitelj". Na trenutak gaje htjela puknuti šakom posred čela, ali se pribrala. To nije mogao biti točan odgovor. Parazit i domaćin, toliko se još sjećala satova biologije. Pa je i blebnula ono u što je bila kruto uvjerena. Ali nije biologija bila problem. Novohrvatske novotvorenice bile su one koje su je trebale zabrinjavati. Odgovor je bio domadar. Pojam za koji ni jedno od njih nikada nije čulo.

Do kraja dana bila je u šoku. Žena koja misli da orao simbolizira Duha Svetog je osvojila nešto, a ona ne! Ljudi hodaju po Veneri!

Drugog dana stvar joj i dalje nije dala mira i počela je kopati po knjigama. Vrlo brzo joj se potvrdilo ono što je slutila – domadar i domaćin bili su jedno te isto.

Dokaze svoje teorije već je sljedeći dan poslala na e-mail kviza. No, nitko joj nije odgovarao sve dok nije nabavila broj mobitela urednice Dubravke Kolega i nazvala ju. Ona se izgovorila velikim brojem mailova, obećavši da će cijelu stvar ispitati. Nekoliko dana kasnije stiglo je pismo koje kaže kako je gosp. mr. se. Marko Alerić "pročeprkao po relevantnim jezičnim priručnicima i literaturi" i donio sljedeći zaključak: natjecateljima se samo učinilo daje odgovor koji je ponudila gđa (Mama ti je gospođa!) Petković, točan jer mada se riječ domadar predstavlja kao "životinja domaćin" gospodin smatra da te dvije riječi ipak nisu sinonimi jer da se riječ domaćin ni u jednom rječniku ne spominje kao "životinja domaćin na kojoj druge vrste ..." I tako dalje, i tako dalje ... A tko smo mi da se pobunimo protiv izjave gosp. mr. sc.-a.

Gađenje koje je sve to izazvalo bilo je dovoljno da nije uspjela riječi izustiti dok je pismo dodavala Tinu da ga pročita.

– Tko ti je kriv kad se javljaš na kvizove za idijote pa te onda i tretiraju kao takvog. – odvratio joj je on. A ona je samo nakon nešto vremena konstatala: – Da nekog od njih napadne kakav parazit, što misliš da li bi im bilo draže da su domadori ili domaćini?

No to nije bio kraj cijele priče. Kraj je uslijedio kad je već bila zaboravila na cijelu stvar, odnosno kad je zadah prevare počeo gubiti miris i kad je cijeli događaj bio sahranjen u njenom sjećanju kao samo još jedan neuspjeli događaj u životu. Možda o cijeloj stvari ne bi ništa ni doznala da ju Ketu tog vikenda nije nazvala i upitala bi li se tog poslijepodneva s njom našla na kavi.

Treba prije svega naglasiti da Ketu i Gabi nisu bile neke ne znam kako dobre frendice. Dapače, ne bi se moglo reći niti da su bile frendice. Prije poznanice. Gabi je Ketu upoznala preko Edija. Dok je Edi studirao, Ketu je stanovala u istoj zgradi, dva kata više. Posuđivali su si međusobno knjige i filmove, tu i tamo se znali zateći u istom društvu, ali i za njih se nije mogu reći da su više od susjeda i poznanika. Razmišljanja su im bila različita, način života i životne mogućnosti drugačije. Osim knjiga i filmova (i to ne svih) i kućne adrese malo je bilo toga za što se moglo reći da ih povezuje.

Ketu je Gabrielu doživjela i prihvatila samo kao susjedovu djevojku. Nakon što je Edi promijenio stan nestala je čak i ta jedna veza. I stoga Gabrielino čuđenje onim pozivom nije bilo neopravdano.

Otpijajući svoj kapučino i bacajući pogled prema Ketu koja se nedugo nakon što se pojavila upravo u zakazano vrijeme (Gabi je došla malo ranije, mrzila je kasniti čak i kad su ovakve prozaične stvari, poput kave s poznicom, bile u pitanju) počela raspredati priču o svojim ljubavnim problemima. Gabriela se zapita da li je moguće da ova djevojka nema drugih prijateljica s kojima bi mogla razgovarati već zove nju koju gotovo da i ne pozna.

Ispostavilo se da je Ketu odabrala upravo nju zbog svojevremene Edijeve avanture u svijet droga koji ih je umalo koštao veze. Ketu je upravo bila u sličnoj vezi i tražila je savjet nekoga tko je kroz sve to prošao. Gabriela ne samo da nije cijnila ukazano povjerenje već joj se gadila i sama ideja da je netko podsjeća na onaj pakao koji je preživjela. Možda bi takvo zadiranje u svoju intimu i prćkanje po starim ranama dozvolila nekome od svojih starih frendica koje su i u prošlosti puno toga učinile za nju i znale stati na njenu stranu onda kad su joj bile najpotrebnije, ali tko je Ketu bila njoj i što si je umišljala?

Ipak saslušala ju je bez upadica i potom joj dala nekoliko površnih savjeta. Uostalom, nije Keti smatrala dovoljno jakom da sama i samostalno opstane u stvarnom svijetu, a kamoli da na sebe preuzme odgovornost za još jedno ljudsko biće. To je zahtijevalo snagu i požrtvovnost za koju je Gabriela bila uvjerenja daje Keti ne posjeduje.

Kad je nakon određenog vremena izbila na vidjelo još jedna priča i to nešto manje klasična priča o "drugoj ženi" stvari su počele dobivati vrlo očit karakter. Očit svima – osim Keti, naravno.

Prema Ketinoj priči njen dragi je nekada imao problema s drogom, ali se uspio izvući. Kad su počeli hodati, bio je čist. No onda je na scenu stupila jedna njegova stara frendica (samo frendica, klela se Keti, a Gabrieli su uvijek bili jako sumnjivi oni koji se kunu, osobito u tuđe ime). Ta frendica počela je trovati um Ketinog dragog pričama o njoj, ocrnjivajući je i okrećući ga od nje. Frendica je naime imala problema s doziranjem svog vjerskog uvjerenja, pa se negdje uz put pretvorila u vjerskog fanatika. Za Keti se nije moglo reći da je razvratna ni osobito nemoralna. Bila je poput većine cura svojih godina koje se na pragu tridesetih još nisu udale i nisu imale neki dosadni uredski posao koji ih nije ni najmanje zanimao, dvoje djece i 15 do 20 kila viška. No frendica Ketinog dragog vidjela je u njoj đavla samog. I svaki put nakon što bi se našao s tom frendicom ili se telefonom čuo s njom, taj bi se momak, koji ni sam nije bio u cvijetu mladosti niti je bio neki ljepotan, sve više povlačio i padao u faze depresije i unazađivao mjesece Ketinog truda da iz osobe koja nije imala previše iskustva u vezama postane nešto bliže normalnom čovjeku.

Naposljetku mu Keti dade ultimatum: neka se ili riješi te frendice koja čini sve da bi ih rastavila ili neka se izjasni, pa će prekinuti. Njen dragi se izjasni da će prekinuti odnose s frendicom. No njegovo poimanje pojma "prekinuti odnose" bilo je vrlo rastezljivo. Saznavši da se i dalje čuju i viđaju (s istim poraznim rezultatima) i natjeravši ga da se suoči s njom on joj reče kako prekidanje odnosa ne znači da će prekinuti svaki kontakt s njom. I dalje će se viđati, i dalje će se čuti telefonom. Na pitanje što to mijenja u njihovom prijašnjem odnosu, nije joj dao odgovor.

U isto vrijeme kako je sve to saznala, dapače nešto prije toga, saznala je i to da se ponovno počeo drogirati.

Kad je Gabriela izjavila da ta druga cura očito gaji osjećaje za Ketinog dečka i da to sve radi samo da bi ih rastavila, Keti ju je gotovo počela braniti. Ne, ne, nije to, ima ta cura dečka već godinama i za mjesec dana se udaje. Istina, s tim dečkom zbog svojih vjerskih uvjerenja nikada nije spavala, ali eto udaje se, valjda ga voli, a prema Ketinom dečku nije nikada gajila nikakvih drugih osjećaja osim prijateljstva, ne, ne, Bože sačuvaj! Je, još da te piknem u oko, pa ćeš i progledati, pomislila je Gabriela odvrćući pogled od Keti koja ju je zasipala bujicom objašnjenja. Još da joj je bilo stalo, možda bi se i potrudila uvjeriti Keti da to što se osoba koja se udaje za svog "višegodišnjeg dečka" s kojim se nikada nije poševila ne znači da ne bi ševila njenog dečka dok joj oči ne ispadnu iz lubanje, samo da to ne znači da bi morala progutati svoja uvjerenja i skinuti paučinu s mufa. (Uf, kako prljavo!, mogla ju je zamisliti kako govori, obzirom daje mrzila taj frigidni tip žene. Pa, operi si ju, mala, operi, odgovorila bi joj.) Ono što je Keti za svog dragog tvrdila da nije vičan vezama, očito je bila nesposobnost uspostavljanja normalnog kontakta sa ženom i bilo je očito da je Keti u toj vezi činila sve prve korake. Sa svojom "frendicom" on nije mogao uspostaviti tu vezu jer cura je bila isfrustrirana koza koja se htjela karat, a ostat' poštena, skrivajući se iza vjere i bez obzira što je neke stvari željela od njega, bilo je sigurno da te želje nije mogla priznati ni sebi samoj. I, tako dvoje nesposobnih, frustriranih ljudi nikada nisu mogli uspostaviti bliži kontakt od "prijateljstva". Kad je frikuša shvatila daje Keti uspjela tamo gdje ona nije bila sposobna uspjeti, zasigurno je friknula od bijesa. I počela rovariti. A kako je svoju žrtvu dobro poznavala, nije joj bilo teško okrenuti je od Keti. Na skupovima mladih katolika, koje su ovo dvoje posjećivali, frikuša je gurala Ketinog dragog

u ponor grizodušja, a sukobljen između dvije žene u svom životu on je odabrao treću, onu najsigurniju i najpoznatiju – drogu.

Sve bi to Gabi podrobno objasnila Ketu samo da joj je bilo imalo stalo i da ona nije tako zdušno branila ono dvoje koje je zapravo trebala napadati. I stoga Gabi pusti Ketu, nek' se ispuše, nek' joj ispriča sve što joj je došla reći i dade joj tih nekoliko klišeiziranih savjeta: " ... moraš biti jaka ... pusti ga nek dođe k pameti ... on je taj koji se mora odlučiti ...." Ketu je očito dugo u sebi čuvala ono što je sada govorila i bujica riječi nije prestajala čak i kad je postalo očito da Gabrielina pažnja opada. Gabriela se lagano počela isključivati, no i dalje ne u toj mjeri da ne bi mogla u svakom trenutku nastaviti razgovor. Koliko god joj nije bilo stalo, smatrala je neprikladnim dozvoliti si pokazati sugovorniku da uopće ne sluša ono što joj on/ona govori. Stoga zureći negdje preko Ketinog ramena nije odmah primijetila ono u što je zurila.

Svjesna daje nešto vidjela postala je tek kad su ustale od stola, da krenu svaka svojim putem. Gabi ponovno svrne pogled prema onom mjestu u koje je do prije nekoliko minuta gledala.

Ondje na stolu ležale su dnevne novine. Očito da su ondje sjedile dvije osobe od koji je svaka čitala svoj dio, pa su novine ostavile tako, podijeljene. Jedan komad novina bio je okrenut na smrtonavicama. A jedno ime Gabi se učinilo neobično poznatim. No i dalje nije znala gdje da ga smjesti.

Na putu kući cijela stvar joj nikako nije išla iz glave. Kupila je novine i dugo zurila u ime i nekoliko riječi koje su opisivale tugu članova obitelji. Od kuda joj je ime bilo poznato?

Saznanje je došlo kasno te večeri kad je legla na počinak i počela tonuti u prvi san. Skočila je iz kreveta (Edi pored nje nije se ni pomaknuo, već je duboko spavao) i odjurila u sobu, upalila kompjuter i spojila se na net. Da, bila je u pravu. Upravo je od tuda znala to ime. A onda, kako joj vrug nije dao mira, počela je tražiti i druga imena za koja je znala da su bila povezana s cijelom stvari. Pronašla ih je pet prije nego je, užasnuta, prestala tražiti. Svi pokojni unazad manje od mjesec dana. I zar to nije bilo čudno? Doduše, činilo se da je vladala zaraza i mada Gabriela zapravo nije bila sigurna da se u ovim slučajevima mogao koristiti naziv domaćin jer ono što ih je ubilo nije bio parazit već neki čudni, nepoznati virus, ono stoje zasigurno znala, a što je kasnije provjerila i u policijskim izvještajima, kad je počela dublje kopati po svakom od tih pet slučajeva, bilo je da se nije radilo o bjesnilu i ugrizu pobješnjele životinje, kako su to liječnici pretpostavili jer cjepivo protiv bjesnila ne samo da nije djelovalo već je donosilo dugu i vrlo bolnu smrt.

13.

– E, jel' tu ne'ko govori švapski'? – Gabriela je upravo ulazila u prostoriju, pa ispali, onako nevezano i više misleći kako nekome treba prevesti kakve upute za lijekove ili možda za novokupljeni DVD namijenjen za distribuciju u srednjoj Europi što je značilo da su upute bile uz njemačkog napisane još na mađarskom, ukrajinskom, grčkom i eventualno poljskom: – A zašto?

Jure Zelenov svrne oči prema njoj, pogledavši je kao da je božansko priviđenje. Svi drugi u postaji bili su samo pognuli glave i činilo se kao da nikada još do sad nisu bili tako zauzeti onime što su radili, bez obzira u kojem su se poslu u tom trenutku zatekli. Situacija je bila slična kao u onoj reklami za kredite u Erste banci.

Gabriela je toga tek mutno postajala svjesna dok ju je Jure hvatao pod ruku, povlačeći je za sobom, ni ne čekajući njen potvrdni odgovor.

– 'Ajd samnom. – samo je rekao i mada se Gabriela u prvom trenutku iznenađenja pokušala osloboditi njegove ruke koja ju je vukla prema jednim od vrata stražnjih ureda, on nije popustio

ni na trenutak već je dapače još jače stisnuo njenu mišicu, prekidajući joj dotok krvi tako daje već za nekoliko trenutaka osjetila trnce u vršcima prstiju.

– Ma što si navro ...

– Ovaj je ljut. A ja ne znam ni beknut! Ne znam šta 'oče, al znam daje ljut!

Ovo objašnjenje Gabrieli nije donijelo puno novih informacija osim konstatacije da se trebala sresti s nekom ljutitom osobom što svakako nije bio njen odabir dobro započetog radnog dana. Moj dugački jezik, počela je prekoravati sebe, no onda se sjetila da zapravo ništa nije rekla i daje njeno pitanje zapravo bilo skroz-naskroz u redu. Uostalom, da se razgovor nastavio nekim normalnim tokom (što nije), obavijestila bi Juru kako zapravo ne može reći da zna jezik dovoljno dobro da bi mogla reći da "govori švapski", već se njeno znanje svodilo na nešto malo nadogradnje onoga što joj je ostalo od srednje škole i faksa.

Jure je uto već bio otvorio vrata, zgurao Gabrielu u ured i onda zatvorio vrata za njima tako da se sada u sobi, u očito nekoj nelagodnoj situaciji, nalazilo četvero ljudi. Uz Gabrielu i Juru bio je tu šef smjene, čije je čelo bilo orošeno, a oči unezvijenjene, te ljutiti Nijemac koji se dobro zarumenio ispod svoje rijetke plave kosice.

– Evo, doveo sam Petkovićku. – reče Jure naposljetku, nakon što su nekoliko dugih, nelagodnih sekundi svi zurili jedini u druge, ne znajući što reći, na ovom ili onom jeziku. Mama ti je Petkovička, htjede reći Gabriela, ali se na vrijeme zaustavi sjetivši se kako Jure vjerojatno ni ovoga puta ne bi shvatio šalu/prijekor i kako bi samo konstatirao kako je djevojačko ime njegove matere Božić, od starog Prke Božića kćer. To da je Gabriela mrzila takvo obraćanje prezimenom, nije bila nikakva novost, ali su njeno negodovanje svi uredno ignorirali. Kako joj je stari bio profač i kako je radio na njenoj srednjoj školi, tituliranje prezimenom dok je još i sama pohađala srednju, došlo je kao neka vrst sprdnje i ona je toga bila svjesna a taj odnos prema obraćanju prezimenom ostao joj je i kasnije. No još ju je više živciralo kad bi joj se tko obratio s "gospođo", e, tu bi popizdila. "Mama ti je gospođa!", bila je njena replika koja je sugovornika ostavljala u dubokoj nedoumici, jer bi nakon što bi nagoni impuls da se uvrijedi na spominjanje majke minuo, ostajala samo turobno-zbunjujuća konstatacija da njegova/njena majka doista jeste gospođa.

Šef smjene samo je nekoliko puta klimnuo glavom, vidljivo odahnuo i čak i zakoračio unazad kao da hoće reći da on ovim činom pere ruke od cijele ove stvari.

– A šta bi ja sad trebala napraviti? – bubne Gabriela koja se doista osjećala uhvaćenom u neobranom grožđu, a ne znajući što joj je činiti.

– Pa, vidi što čovjek hoće. Ne zna ni riječi hrvatskog, a pizdi tu već pola sata. Ja mislim da ga je netko okrao, ali ne mogu povezati ni glavu, ni rep. Davno je bilo kad sam ja u školu išao, a i onako sam učio ruski.

– Jebo' vas ruski, da vas jebo! – sočno opsuje Gabriela. Vremena kad se ona još ustručavala poslati koga dođavola, a kamoli nešto vulgarnije, bila su daleko iza nje.

Nijemac je sve to vrlo pažljivo promatrao i to s onom pažnjom kojom stranci promatraju i tumače geste i tonove glasa osobe čiji jezik ne razumiju, ali kojima je iz slike, ako ne iz titla, dovoljno zorno predočeno što se u tom filmu događa. Frustracija je bilo na obje strane i to nadovolj.

Gabriela pogleda žuto-pjegavog Svaftii. Tipični punašni, bljedunjavi turist kojih bi po ljetu po gradu bilo u obilju (dapače, čak su i Japanci, oboružani svojim "šaržerima" skupih kamera i fotića, tu i tamo nabasali u grad, mada tko bi rekao da je neki Japanac ikada čuo za Samobor, bez obzira što je, iskreno govoreći, i Jackie Chain tu snimao Božji oklop, no s druge strane Jackie Chain je i onako Kinez). I dok je taj tipični Nijemac tako zurio u Gabrielu (mogla gaje zamisliti i kako se negdje izvalio na plaži, rasprostro svoju pozamašnu težinu po ručniku, svoju bijelu put, koja kao da sunce nikada nije vidjela, tako da je bilo za pretpostaviti da bi svijetlio u mraku, ubojitim zrakama podnevnog sunca koje je garantiralo opekline prvog stupnja i rak kože u skoroj budućnosti, nasukan uz more kao kakav pravi, pravcati veliki bijeli Moby Dick), nju

zapadne neko čudno raspoloženje kao "plavuša sam, a k tome i policajka", pa ni pet ni šest ispa-
li doslovce: – Duju spik ingliš? – s onim finim, samoborskim "kaj buš' popil!" naglaskom.

Nijemac se nije dao smesti. Toliko je razumio da odmahne glavom da ne razumije.

– Sprechen Sie Deutsch?

– Jebo' te njemački, da te jebo! – procijedi Jure kopirajući Gabrielin ton od maloprije. Gabi
ga prostrijeli pogledom. Nekako je imala osjećaj da obzirom na količinu gastajbajtera iz ovih i
susjednih krajeva koji su unazad nešto manje od pola stoljeća pohodili Njemačku i susjedne
zemlje, svaki Nijemac jednostavno ne može ne znati što ono "jebo" znači. A nekako nije htjela
cijelu ovu stvar početi naopako.

Jure se u svakom slučaju nije ni malo obazro na njen pogled već je samo nastavio prijeko zu-
riti u Nijemca kao daje ovaj kriv što ga Jure ne razumije. Bilo je kao u onom vicu o Muji i Hasi
kad shvate da bi trebali naučiti strani jezik.

– Little. – bubne Gabriela i onda shvati daje opet fulala jezik. Ali kako se ni jedne druge ri-
ječi osim opet "small", koju je automatski povezivala s muškom anatomijom u bilo kom jeziku
nije mogla sjetiti, a shvativši kako ju je Nijemac shvatio, nije se dalje naprezala u nastojanju
sjetiti se zaboravljenog gradiva. Uostalom, bila je uvjerena da svi Nijemci tečno govore engles-
ki ili ga bar u svakom slučaju razumiju. Danas su i naše kumice na placu natucale engleski.
Koji je ovo seljo bio!

– We heist du? – nastavi Gabriela s omiljenom prvom rečenicom na prvom satu bilo kog te-
čaja njemačkog, dajući rečenici krasan "počem' kumica pušlek" štih.

– Heinrich Zuberstimmfesser. – reče Nijemac i nastavi u revijalnom tonu, što će reći na nje-
mačkom – Došao sam po pitanju svog nasljedstva. Naime, moja je majka, vidite, rođena u
ovom gradu.

Razumijete li me?

Gabriela ako je što razumjela, onda je to zaista dobro skrivala. Frustracija je iz Nijemčevih
očiju kapala poput suza.

– ... da te jebo ... – gundao je Jure sebi u bradu, ali više se nitko nije obazirao na njega. Svi
su bili usredotočeni na Gabrielu tražeći na njoj znakove da je shvatila ono što joj je Nijemac
upravo rekao. Njoj se činilo kao daje ponovno na onom debilnom kvizu.

– Deine Mutter? – reče Gabriela zureći u Nijemčeve bljedunjavoplave oči koje ovaj nije ski-
dao s nje, jer je valjda shvatio kako mu je ova cura jedina šansa (bez obzira kako slaba) da ga
itko imalo shvati.

Nijemac klimne glavom.

– Geboren? Here? – upita, ponovno fulavši jezik, što joj nitko nije uzeo za zlo. Nijemac po-
novno klimne glavom.

Gabriela se osmjehne s olakšanjem. Činilo se kao da je njen osmjech i Nijemcu donio djelo-
mično popuštanje napetosti koja je njime vladala.

– Pa mater mu je tu rođena! Čini se da traži njenu kuću ili tako nešto.

– Naš čovjek! A ne govori riječi hrvatskog. Sram ga, da ga sram bilo. – kao da je jedva do-
čekao, ispali Jure. Gabriela ga još jednom prostrijeli pogledom, ovaj puta vrlo ozbiljno i s uboji-
tom namjerom.

– 'Očeš više prestat s tim?!

– Sa čim'?

– E, daj, odi više, jetru mi ždereš!

Jure slegne ramenima kao da hoće reći, a što sam ja sad kriv, i sav sretan izađe iz sobe.

– Možete li mi pomoći? – nastavi Nijemac na njemačkom, ponovno skrećući pažnju na sebe.

– Da, da, recite. – Gabriela je lagano počela ulaziti u štos. Tko bi rekao da u pozadini njenog
uma još uvijek postoji sjećanje na lekcije koje je tako davno učila.

– Radi se o mom nasljedstvu. Moja majka dala je ovdje napraviti kuću za svoje roditelje. Bili
su stari. Živjeli su negdje u nekom selu u okolici Samobora. Majka je dobro živjela, otac je

imao novaca, pa si je mogla priuštiti pomagati im. Mogla im je kupiti kuću. Željela je da se presele u grad, misleći kako će tako lakše živjeti. No moji baka i djed nikada nisu živjeli u toj kući. Umrli su, jedno za drugim, kad je kuća već bila pri kraju s izgradnjom. Ipak, majka je željela da se dovrši. Mislila je kako će se s ocem, kad odu u mirovinu, preseliti ovdje. Bar koliko ja znam, to im je bila osnovna namjera. Ali ne znam čak ni to da li su zapravo napustili Njemačku.

– Kako, zar ne znate ... – na trenutak je zastala pokušavajući se prisjetiti riječi – ... zar ne znate što se desilo s vašim roditeljima?

Mada su joj odgovori bili zbrda-zdola i mada je morala pažljivo slušati ono što je Nijemac govorio, a i on se sam trudio govoriti polakše, gestikulirajući k tome rukama, nadajući se valjda da će time olakšati svojoj sugovornici shvaćanje značenja njegovih riječi, kao da se nešto počelo otvarati u Gabrielinom umu, neka vrata su se odškrinula i mada nije razumjela sve riječi, smisao je lebdio negdje u međuprostoru i ona gaje lovila kao prikaze dimom ocrtane u zraku.

– Ne. – reče Nijemac nakon kraće stanke. I on je imao poteškoća u shvaćanju riječi koje je Gabriela izgovarala, a koje su ne samo bile složene u gramatički neispravne rečenice, već su bile izobličene nevješt看 akcentom.

– Nisam bio u kontaktu s roditeljima posljednjih nekoliko godina.

Gabriela nije postavljala pitanja. Razlozi su očito bili privatne naravi i nije bilo vjerojatno da će se Nijemac raspričati o tome što se desilo između njega i staraca da na kraju nije imao pojma što se s njima događa. I to je bilo OK što se Gabriele ticalo. I onako joj nije bilo previše stalo do tuđih, privatnih problema. Imala je dovoljno svoga sranja, hvala lijepo.

No ipak nije propustila primijetiti kako Nijemac o svojim roditeljima govori kao da su mrtvi, mada je zapravo tvrdio kako nije imao pojma što se s njima desilo. Da li se tu radilo samo o njenom lošem znanju njemačkog ili joj je tu doista nešto smrdilo? Njega sumnjičava priroda bila je sklona posumnjati na ovo drugo.

– Ne shvaćam što zapravo želite od nas.

– Majku sam posljednji put vidio prije godinu dana. Pričala mi je kako je nekoliko godina ranije prodala kuću jednom poznaniku.

Navodno su namjeravali posjetiti ga ove godine, vidjeti kako se smjestio, da tako kažem. Prije mjesec dana posjetio sam roditelje, međutim kuća je bila prazna, njihove kamp kućice nije bio u garaži.

– Dakle, krenuli su negdje na odmor.

– Ne shvaćate. Nitko ne na kamo su se uputili. Obično, kad bi kamo otišli, ostavili bi susjedi ključeve za slučaj da se nešto desi i da zalijeva majčino cvijeće. Ovaj puta to nisu učinili. Imam osjećaj da im se nešto loše desilo.

– Pomislili ste da su krenuli prema Hrvatskoj, dakle.

– Majka je rekla da će to ove godine zasigurno učiniti. Otac baš nije bio previše oduševljen idejom, ali ... Koliko sam shvatio, imao je nekih neraščišćenih poslova s tim poznanikom, znate kako to obično biva kad se prijatelji posvađaju, onda i male stvari postaju velike. U svakom slučaju, majka je voljela navratiti u Hrvatsku tu i tamo.

Nostalgija, pretpostavljam. Menije ovo prvi puta da sam ovdje.

– Mislim da bi vam bilo pametnije kontaktirati veleposlanstvo ako doista mislite da su vam roditelji nestali. Mislim, ipak su bili Njemački državljani i ...

– Ne, ne ... – Nijemac stade nervozno odmahivati rukom i jednako nervozno se smiješiti, kao da je to jedna od najgorih ideja koje je u svom životu čuo, ali se grozničavo bori da to ni na koji način ne pokaže.

– Ne bih želio posezati za tako drastičnim metodama jer ne mogu sa sigurnošću reći da su nestali. Vidite ... – on zastade kao da se nećka da li bi ovu informaciju trebao reći ili je pak zadržati za sebe, da bi na poslijetku ipak rekao – ... ako bi se ispostavilo da nisam u pravu i daje sve u redu, moj otac mi nikada ne bi oprostio što dižem paniku oko ničega. Kad smo se zadnji

put rastali to nije bilo u najboljim okolnostima i bilo je, kako bi otac rekao "zbog dizanja panike ni oko čega". Tako da ... razumijete?

– Tako znači. – odvrati Gabriela kojoj je odjednom bilo neugodno što gura nos u tuđe privatne stvari. Smiješno, reče ona sama sebi. Sto, zar ću odjednom početi patiti od nekog fantomskog osjećaja stidljivosti?

– Dakle, onda doista ne znam što želite od nas da činimo. – reče ponovno.

– Pokušavam pronaći osobu kojoj je majka prodala kuću. Prodala ju je preko agencije kojoj ne znam ime, jednako kao što ne znam ni ime novog vlasnika kuće. Ne znam čak ni da li se radilo o našoj, njemačkoj agenciji ili nekoj odavde.

– Ako je odavde, onda postoji velika vjerojatnost da je agencija ugađena. Ovdje firme često puta ne traju dugo.

– Ah, tako dakle. – rekao je Njemac napola razočarano, napola začuđeno. – Ali, da li mi bar možete savjetovati kome da se obratim?

U gradu su tri agencije i sve tri sam obišao. Ni jedna od njih ništa ne zna o prodaji kuće moje majke. Još nisam pokušao s agencijama u Zagrebu, ali nekako se ne nadam ...

– A u Njemačkoj ste također ...

– Da, naravno, sve u gradu. No ništa od toga.

– Teško da ćete na osnovu informacija koje imate šta postići.

– Svjestan sam toga. Ipak, izvolite, ovo je moja posjetnica, ovdje sam vam napisao broj mobitela na koji me u svakom trenutku možete dobiti. Odsjeo sam u hotelu.

– Dakle, vi želite da mi učinimo – što? Izdamo potjernicu za vašim roditeljima?

– Nikako, nikako! Rekao sam vam da ne želim slučaj prenapuhati ako se ispostavi da nisam u pravu. Ako se doista radilo o agenciji koja je ugađena, koga da pitam?

– Mmm ... ne znam ... Pokušajte u gradskoj upravi, možda, vidite da li vam tko može dati podatke o vlasnicima ugašenih agencija, ako postoji koja. Ja osobno se ne mogu sjetiti daje koja agencija propala u zadnjih nekoliko godina. Oni su vam tu dolje na trgu, malo dalje od nas, samo mislim da sada ne rade. Mada, ako mene pitate, bilo bi vam pametnije da prvo pokušate sa zagrebačkim agencijama. Ili možda agencijama koje imaju vvebsite na Internetu. Možda je vaša majka tako...

– Moja majka se nije znala služiti Internetom. – reče Njemac, a Gabrieli se ponovno učini daje to prošlo svršeno vrijeme previše očito u njegovoj izjavi da bi samo tako prešla preko nje. No i ovoga puta nije imala razloga optužiti čovjeka ni za što drugo osim možda opravdati njegovu reakciju strahom da se njegovim roditeljima nešto ružno desilo.

Njemac ponovno posegne u džep i ovaj puta izvuče novčanik iz koga izvadi fotografiju koju daje Gabrieli.

– Ovo je slika mojih roditelja. Snimljena je prije dvije-tri godine.

Za slučaj da što iskrсне. Da znate da se radi o njima.

– Vi doista vjerujete da im se nešto desilo? – naposljetku nije mogla ne reći. Njemac složi neku rastegnuto-tugaljivu facu i samo reče: – Ja sam od onih ljudi koji vjeruju da je najbolje nadati se najgorem. Samo tako vas život neće neugodno iznenaditi. A ugodna iznenađenja su dobrodošla.

Gabriela je smatrala kako je takav stav samoubojstvo, ali nije ništa rekla.

– Dakle, ako je to sve ... – ponukala je Njemca da okonča ovaj razgovor koji joj je sada definitivno postajao mučan.

– Da, oprostite što sam došao ovako, kao da sam pao s neba ...

Nisam znao komu da se obratim, policija mi je prva pala na um kad sam iscrpio sve ideje. Pa da vam se eventualno javim ako imate kakvih informacija ...

– Na žalost... ili na sreću ...

– Da, da ... – klimne on glavom. – Ostajem ovdje do daljnjeg, pa mi se javite ako što iskrсне.

On se okrene prema vratima. Gabriela koja je sada zurila u fotografiju koju joj je dao, a koja je prikazivala par šezdesetogodišnjaka obučenih u identične hlače do koljena kričavo žute boje i bijele majice s logom nekog kluba, odjednom kao se nečega sjeti.

– Kad ste rekli daje vaša majka eventualno mogla prodati kuću?

– Oh, prije nekoliko godina, ne znam točno. – naravno, u revijalnom tonu, zar je stajao iza i jedne informacije koju je do sada dao?

Ona kimne glavom i Njemac se nasmiješi, pozdravi i izađe.

Šef smjene, koji je cijeli razgovor promatrao ne razumeći ni riječi, sada je samo upitno pogleda. Gabriela odmahne rukom.

– Ljudi fakat dolaze na najčudnije ideje. Tko bi pomislio da će nam ljudi koji su se posvađali sa starcima početi dolaziti i tražiti pomoć oko nasljedstva.

Ona zastane, začuđena vlastitom izjavom. Da li je Njemac doista u nekom trenutku spomenuo nasljedstvo? Mogla se kladiti da je. Ne, tu je nešto bilo debelo pogrešno i stoje duže razmišljala o svemu tome, to joj je cijela stvar sve više smrdila.

14.

Nije se sjetila spomenuti Nijemca Tinu sve do kasno poslijepodne, a onda ju je nenadani preokret događaja na poslu u tome smeo. Naime, najnoviji su dokazi govorili da su najvjerojatnije otkrili osobu odgovornu za nestanak jedne ili više ženskih osoba kojima se unazad godinu dana gubi trag na području od nekih stotinjak kilometara. Mada je operirao i po karlovačkom, sisačkom, a i varaždinskom području, ipak je centar njegovih aktivnosti bila zagrebačka županija, osobito samoborsko područje, jer ipak, radilo se o dobrom, starom domaćem dečku. Još uvijek nisu znali identitet otmičara, možda i ubojice, no dobili su dojavu koja se činila apsolutno vjerodostojnom.

Prije mjesec dana nestala je djevojka koja se noću, biciklom iz Samobora vraćala doma u Breganu. Roditelji su prijavili njen nestanak, no djevojci se gubi svaki trag. Kako joj je dečko posljednjih godinu dana bio u Australiji, a njihova se veza nastavila na daljinu, razmjenjujući e-mailove i tu tamo se čuvši preko telefona, postojala je velika vjerojatnost daje djevojka pobjegla za njim. Nije bilo dokaza o tome i dečko je, kad su mu javili za njen nestanak, odlučno izjavio kako se već neko vrijeme nije čuo s njom (od dana prije njenog nestanka) ni putem telefona ni mailom, no kako njeni roditelji nisu bili previše oduševljeni tom vezom (dečko je u mladosti bio problematičan i zapravo nije ni završio srednju školu), postojala je određena vjerojatnost da mladić laže i skriva curu. No onda su uslijedili dokazi koji su, na žalost, potvrdili daje govorio istinu.

Osoba koja se nije predstavila policajcu koji se javio, nakon trenutak-dva neckanja samo reče kako je pred vratima postaje ostavila nešto što će objasniti i Maljevićevu smrt i mnoge smrti koje su se desile unazad nekoliko mjeseci, nekoliko nestanaka, mahom mladih žena i djevojaka, a za koje policija još nije našla objašnjenje. Osoba je samo to rekla prije nego je spustila slušalicu.

Pred vratima je nađena vrećica s krvlju umrljanom žutom majicom koju je nestala djevojka imala posljednji put kad je viđena. Kasnijom analizom bit će potvrđeno da se doista radi o krvi te djevojke, Stanke Vranjak, 19 godina stare radnice u Chromosu. Uz majicu u vrećici je bio i komad papira, četiri puta presavijen obični, bijeli papir za printer na kojemu je velikim slovima bilo isprintano ime djevojke, datum njenog nestanka, te adresa na kojoj se navodno nalazila s naznakom: "Možda je još živa." Začudo, ova poruka prihvaćena je s velikim povjerenjem i ekipa je odmah poslana na adresu označenu na poruci. Možda je to bilo zato što je ovo bio prvi trag koji su imali od kad se desio prvi nestanak.

Tko god da je zvao, učinio je to iz govornice na Remizi u Zagrebu. U teoriji, postojala je šansa da osoba dođe u dvadesetak minuta s Remize do kuće u kojoj je nađena nesretna djevojka. Bila je nedjelja, promet nije bio kao za radnog dana i autoputom se moglo doći vrlo brzo do Južnog naselja i onda skrenuti nalijevo prema vojarni. Čas posla. Daje policija brže reagirala, možda je mogla otkriti nema li otmičar pomagača koji ga je odlučio izdati, no i pola sata za jednu ovakvu akciju bilo je zavidno brzo. Uostalom, hvatanje će objasniti puno stvari koje su sve do tada visjele u zraku i k tome donijeti i neka otkrića koja se na prvi pogled nisu mogla povezati, posve različite slučajeve. Ipak, ne zaboravimo da se ponekad zna desiti da otkrivanjem jedne tajne zapravo samo upadamo u još veću zamku intriga, raskidajući površinsko tkanje misterija otkrivamo samo dublju i još tajanstveniju pređu shvaćajući kako je pred nama neslućeni broj najrazličitijih mogućnosti. Upravo to se sada desilo. Otkrivši otmičara otkrili su kako zapravo ništa ne znaju.

Očaravao ga je miris ženske kože. Čak ni dodir, mekoća, baršunastost nisu mu bili tako opijajući kako je to bio miris. On bi ga potpuno smutio. Znao je da je riječ o mirisu kremica i drugih kozmetičkih sredstava, ali samo su na ženskoj koži one dobijale taj poseban miris koji gaje toliko uzbuđivao.

Pokušavao gaje imitirati, umjetno izazvati. Kupovao je one kreme koje je osobito volio, s bademovim uljem i mlijekom. Mazao bi ih po svojim rukama, po licu, po svome tijelu, istisnuo bi punu šaku mlijeka za kupanje sebi u šaku i masirao njime svoj ud sve dok ne bi svršio. Ali to ipak ne bi bilo kao prava stvar kad bi se primaknuo usnuloj ženi i kad bi mu nosnice počele srkati njen topli miris. Činilo mu se da od te ljepote može umrijeti.

Zato je Stanku i zaključao u onu sobu pored kupaonice i probio joj vrata u kupaonicu na kojoj je prozor i prijašnja vrata zazidao, imajući tako sada sve izlaze pod kontrolom. Želio je da bude čista i mirisna za njega.

Prije nekoliko tjedana bio je pročitao u novinama o slučaju onog Rusa (bar mu se činilo daje riječ o Rusu) koji je u podrumu nekoliko godina držao zazidane dvije djevojke. Kad su ih našli, jedna od njih bila je u visokom stupnju trudnoće. To joj je bilo treće dijete s njenim silovateljem, još jedno koje bi ostavio pred sirotištem da policija djevojke nije našla i oslobodila. Sam si je bio kriv. Brbljavac se hvalio u birtiji da u podrumu ima harem koji ševi onda i onako kako on to hoće.

Bila je to greška za koju je znao daje on neće ponoviti. Stanka je bila samo njegova i nije mu bilo stalo da ikome priča o njoj. Nikada i onako nije imao prijatelja. A što se ticalo kozmetike koju je kupovao za nju (pa i one koju je ranije kupovao za sebe), bio je pažljiv da nikada ne kupi na istom mjestu više stvari i uvijek je birao doba dana kad je gužva bila najveća, tako da trgovkinje ne stignu zapamtiti muškarca koji je kupovao kozmetiku vjerojatno za svoju ženu (nije to bilo tako rijedak slučaj), također pazeći i na to da nikada ne kupuje u trgovinama koje su bile pod videonadzorom. Sreća pa su po takvim trgovinama s kamerama postojali natpisi koji su moguće lopove upozoravali na mogućnost da njihove krađe budu zabilježene na videovrpci.

Njemu nije trebalo da ga zabilježe na videovrpci ni zbog čega.

Sve češće se hvatao kako masturbira razmišljajući o trudnoj djevojci zazidanoj u podrumu. Iako se na početku nije usuđivao prići Stanki na taj način, uskoro je shvatio kako mu takvo oklijevanje samo šteti. Njegova zatvorenicu počinjala ga se sve manje i manje bojati, počela ga je vrijeđati i odbijati stavljati na sebe njegove omiljene kreme i mlijeko za tijelo. Znao je da mora skupiti hrabrost i stati na kraj tome. Njegov ga je gospodar naučio kako sa ženama mora biti oštar, ne dozvoliti im da imaju mogućnost biranja jer čim im to dozvoliš, tražit će još i još, sve dok ti na kraju ne uzmu sve i ne ostave ništa. Ženama je trebalo pokazati tko je gazda i natjerati ih da ne samo povjeruju u to, već da se nikada ne usude posumnjati.

Naposlijetku je shvatio daje vrijeme oklijevanja završilo. Njega su sve češće, pa čak i u javnosti, pa čak i na poslu, počeli obuzimati oni njegovi osjećaji zbog kojih se i odlučio oteti Stanku i učiniti je svojom "stalnom tenom". Nije to učinio zbog onoga što inače muškarce tjera da

uzimaju i tene djevojke. Također, to nije učinio zato što si inače ne bi mogao naći djevojku. Mogao je. I imao ih je u prošlosti. Ne mnogo i nikada to nisu bile neke osobite žene, neke žene koje bi ga posebno privukle. U početku je hodao s njima, ševio ih, čisto zbog fizičke potrebe ili želje da ukloni osjećaj samoće. Od kada je sreo gospodara i od kada ga je on uzeo pod svoje okrilje, znao je da više nikada neće biti sam. A što se fizičke potrebe ticalo – onda kad mu gospodar ne bi dozvolio da se "poigra" s njegovim žrtvama, trebao je imati ženu koja će mu bespogovorno ispunjavati sve njegove najmračnije fantazije. Kad je to jednom okusio, nije se više mogao vratiti na one površne i besmislene veze. One njegove prijašnje "djevojke" to nisu mogle. Niti jednoj od njih uostalom nikada i nije otkrio svoje pravo lice. Nije mogao, znajući da bi ga ismijale, da bi pričale o njemu, da uskoro ne bi mogao živjeti zbog njihovih priča i ogovaranja. Žene su tako puno pričale. Stoga je morao imati neku koja se neće imati prilike izlajati. To je jedino bilo pravedno. Znao je da je to zaslužio. Do sada je, bez obzira na sve što je osjećao i to od kada pamti, gotovo tridesetpet godina svoga života, bio "dobar dječak". Bilo je vrijeme da dobri dječak dobije nagradu za svoje dobro ponašanje.

Drogu joj je stavio u hranu. Nije mogao zamisliti prići joj dok je pri svijesti, videći njene oči kako prate svaki njegov korak od vrata do njenog kreveta, u kojemu je u posljednje vrijeme provodila većinu vremena, podozrivo i s prezirom. Prije tjedan dana donio joj je televizor. Pomislio je kako je to u redu. Uostalom, ako bude gledala televizor manje će razmišljati o tome kako da pobjegne, kako da mu naudi, kako da ga se oslobodi. Nadao se da će se nakon nekog vremena naviknuti na svoje zarobljeništvo. Naposljetku, bila je tu tek mjesec dana, znao je da će proći još mjeseci i mjeseci prije nego ovo mjesto ne počne smatrati svojim domom. Nije mu se žurilo. On je tu sada, bit će tu i kad prođu mjeseci i mjeseci. Čekat će je. Imali su sve vrijeme svijeta na raspolaganju.

Još samo da ga počne prihvaćati onakvim kakav je ...

Svejedno, što god si rekao, kako god pokušao opravdati nastalu situaciju, bio je nestrpljiv. Svakim danom sve više.

Njegovo nestrpljenje natjeralo ga je da poslušava savjet gospodara. Žene je trebalo naučiti gdje im je mjesto.

Muklo je zaječala dok ju je razodijevao. Bila je poput krpene lutke, njeno nesvjesno tijelo bilo je mlitavo i teško u njegovim rukama. U vremenu koje je prošlo od kada joj je u stanju velike uzbuđenosti, usuo drogu u hranu i malo promiješao, osjećajući kako se sa svakim pokretom njegovim tijelom šire trnci, kako mu prolaze utrobom, pa do trenutka kad ju je počeo razodijevati, prošlo je već dovoljno vremena da prvo uzbuđenje jenja, pa je sada mogao sagledati ono što radi iz posve drugačije perspektive.

Odjednom u njemu više nije bilo straha. Ovako nesvjesna izgledala je bezopasna. Dok nije mogao vidjeti njene oči kako ga prezrivo i optužujući promatraju, dok nije mogao vidjeti kako joj se usne zatežu u prezrivoj grimasi ponovno su mu se vraćali oni njegovi stari osjećaji koje je imao prema ženama. Bijes koji je osjećao već toliko dugo da se sada više nije mogao vratiti do njegovog izvorišta, ponovno mu počeo paliti onaj dio mozga koji mu je šaputao u vrijeme kad bi se našao sam i prepušten mislima. Zbog nečega je znao da su žene krive za sve. Njegova majka prvenstveno je bila kriva za sve što mu se dogodilo. Ne, nije mu se u životu desilo previše ružnih stvari, bio je svjestan toga da na svijetu postoji toliko ljudi koji sada, upravo u ovom trenutku mole, preklinju za milost i brzu smrt koja će prekinuti muku njihovih života. Ali sve ono lijepo u njegovom životu nije svojom kvalitetom ni kvantitetom moglo opravdati njegovo postojanje. Gospodar mu je samo potvrdio ono što je on oduvijek znao – žene su bile krive jer su zbog svog rasplodnog nagona rađale nesretne ljude. Beskorisne žene sa svojim plodnim matericama – grotlima samog zla.

Želio je da Stanka što prije ostane trudna i želio je da dijete koje rodi bude djevojčica tako daje može od njenih najranijih dana učiti kako je bezvrijedan i zao njen spol, kako je rupa koju

ima između nogu prljavo gnojište i da nauči da treba biti kažnjena zbog spola u kojemu je rođena.

Ideja da bi dijete moglo biti dječak, pala mu je na um samo jednom i na trenutak je osjetio gnušanje nad stvaranjem još jednog nesretnog stvorenja. Gospodar će znati što učiniti s njim, zaključio je i time je cijela stvar bila gotova. Znao je da gospodar neće dozvoliti da to dijete doživi starost dovoljnu da može zaključiti koliko je nesretno.

Nikad mu nije palo na um da do trudnoće nikada neće doći. Negdje podsvjesno smatrao je kako je rođenje djeteta, bez obzira kojeg spola bude, smisao cijele ove otmice.

Kad ju je razodjenuo, dozvolio si je trenutak-dva da promotri njeno golo tijelo. Nije osjećao ništa posebno prema njenoj nagosti. Bila je samo predmet, odnosno sredstvo za postizanje onoga što je želio. Ono što gaje plašilo, bilo je iza njenih očiju. Ono što gaje zanimalo, bilo je među njenim nogama. Ono čega se gnušao, bilo je u njenoj utrobi.

Ponovno se stresao od gnjeva. Gospodar je bio u pravu: sve su žene kurve, razlika je samo u cijeni. Sve su zle, pokvarene, prljave i...

Sagnuo se. Pomirisao njenu kožu. Prljava kurva! Smrdjela je na znoj i nečistoću.

Trebalo ju je oprati. Ovakva mu se gadila. Dok je bila ovako smrdljiva ništa nije mogao početi s njom. Trebalo ju je prvo očistiti. Zastao je razmislivši da li da ode po rukavice, ali onda se sjeti daju je već dirao i da su mu ruke već prljave od nje i da će ih i onako morati pažljivo očistiti. Sjetio se kako je jednom, sjedeći jednog ljeta na terasi kafića, mirno ispijajući svoju kavu i promatrajući ljude kako prolaze, primijetio koliko je mnogo žena među njima, žena svih starosti, lijepih i ružnih, bolje i gore odjevenih. Svaka od njih imala je pičku. Svaka od njih bila je maternica koja se glasa, hoda, ima volju, ima želje ... I odjednom se u njegovoj glavi stvori zvuk, šljapkasti, mokri, pičji zvuk koji je (zamišljao je) nastajao dok su hodale. Mljas, mljas, mljas ... pičke hodaju i zahtijevaju, one hoće, one rađaju, one donose zlo na svijet.

Mogao je prizvati u sjećanje onaj bijes koji je osjetio pod simfonijom mljaskanja pičjih usana koje su prolazile ulicom spremne da unište svaki život koji taknu. Koji pojebu. Vidio je kako svaka od njih pruža pipke prema njemu, traži od njega njegovo sjeme, hoće da ih oplodi, kradujući, lažući, varajući, samo da bi počinile svoj sramotni "čin ljubavi" koji na kraju, nakon mnogo, mnogo godina muka donosi samo smrt. Bez izuzetka.

Napunio je kadu vodom, obilno usuo pjene za kupanje tako daje, kada je vode u kadi bilo do polovice, ostatak ispunila pjena. Zatim je djevojku položio u vodu, pazeći da joj glava ne potone ispod površine. Ipak nije svoju "ženu" želio utopiti, samo ju je želio naučiti njenom mjestu u poretku stvari. Potom joj je cijelo tijelo vrlo pažljivo istrljao prirodnom spužvom na koju je nanio svoju omiljenu pjenu, trljajući joj kožu sve dok se nije bolno zacrvenila. Pomisao da se mogla tako zapustiti, da se vjerojatno danima nije okupala (sigurno tjedan dana, što je značilo od kad joj je donio televizor – sad je znao što ide van – tako je ona nagrađivala njegovu dobrotu) izazivala je u njemu refleksnu reakciju stezanja želučanih i grlenih mišića, tjerajući mu ostatke ručka prema gore, a s njima i gorke i kisele želučane sokove. Odvratno, odvratno! Trljao joj je kosu šamponom sve dok nije shvatio da mu pramenovi njene kose ostaju među prstima.

Ona je nekoliko puta promrmljala (naročito kad bi se zanio i postao grub, ali tako ga je ljutila), nekoliko puta učinila je nesvjesni pokret, ali ništa ga od toga nije brinulo. Znao je da joj je dao dovoljno droge da satima bude bez svijesti. Ako ni u šta drugo onda se u droge dobro razumio. Bio je to jedan od razloga zašto ga je gospodar posebno volio. Popravio je njegovu formulu, onu za koju je gospodar tvrdio da je savršena jer da je godinama koristi, svaki put kad želi ? ublažiti "svoju narav" i preskočiti nekoliko mjeseci. Sada je, nakon njegovih prepravaka, doista bila savršena. Više nije bilo opasnosti od oštećenja živčanog sustava zbog koga je gospodar i imao "rupe u sjećanju". Rekao je gospodar kako onoga tko mu je prodao formulu treba pronaći i zatući. Gospodar je odvratio kako je to već učinjeno. Nije trebao puno razmišljati da shvati da to treba shvatiti doslovno.

Stanka je sada bila čista ili bar onoliko čista koliko jedna djevojka može biti. Izvadio ju je iz kade i ponio na krevet na kojemu je prethodno rasprostro nekoliko velikih ručnika, kako bi djevojku lakše mogao obrisati i posušiti. Jednim manjim ručnikom prvo joj je posušio kosu (imala je kratku crveno obojanu kosu na kojoj se već dobro vidio izrast prirodne mišjesive boje). Potom je ručnicima malo po malo posušio i izbrisao svaki dio njenog mokrog i sada od pjene mirisnog tijela. Nakon svakog dijela tijela ručnik bi bacio na pod. Kad je bio gotov, sve ručnike je skupio i ugurao u veliku crnu vreću koju će kasnije odnijeti u kupaonicu na katu i ugurati u vešmašinu da ih opere. Ideja da su na njima možda ostaci znoja i prljavštine s njenog tijela činila ga je jako nervoznim.

Kad je vreću izbacio u hodnik, vratio se u sobu i ponovno zaključao vrata za sobom (nije mogao riskirati ostavljati otključana vrata čak ni onda kad je on bio u sobi i kad je djevojka bila omamljena), dobro joj natrljao kožu mlijekom za tijelo s mirisom bademovog cvijeta. Tek tada se sagnuo i dozvolio si da pomiriši kožu. Zatvorio je oči osjećajući kako mu se toplina širi tijelom. To je bio onaj miris koji ga je tako opčinjavao. Samo su na ženskoj koži svi ti fini preparati dobivali pravi miris. Pitao se da li bi fino uštavljena ženska koža imala jednako fin miris kao i sada dok je na tijelu još žive žene.

Potom je Stanki svaku nogu i ruku zasebno vezao platnenim trakama za okvir kreveta. Za to nije bilo posebne potrebe jer je djevojka i dalje bila omamljena i ostatak će tako neko vrijeme. Učinio je to samo zato jer mu se sviđalo kako je izgledala tako vezana, raskrečena i posve njemu na milost i nemilost.

Na televizoru (koji je još uvijek bio upaljen) sada se vrtio spot one drolje Pink. Drolja Pink je definitivno bila tip žene koje se bojao. Zato je ugasio televizor. Želio je svoj posao obaviti u tišini, neometan ni od koga. Osobito ne od žene.

Kad je izvadio penis iz hlača, on je već bio dovoljno krut da mu nije trebalo daljnjih podražaja. Dobro ga je namazao dječjim uljem (kako je samo volio glatki dodir svoga dlana punog mirisnog ulja na svom kurcu) kako se ne bi povrijedio prodirući u nepodmazanu Stankinu unutrašnjost. Djevojka je bila uska i trebalo je učiniti samo nekoliko pokreta bokovima prije nego je svršio. Potom je pod Stankinu stražnjicu gurnuo jastuk da bi bila u povišenom položaju i da bi što više sperme ostalo u njoj. Znao je daje u svom plodnom periodu. Bila je to i kad ju je oteo, ali nije se usudio odmah početi provoditi svoj plan u djelo već je pričekao otpočimanje sljedećeg mjesečnog ciklusa (ti mjesečni ciklusi neodređeno su ga podsjećali na gospodareve). Sljedećih nekoliko dana svakodnevno će ju drogirati i unositi u nju svoje sjeme, a onda će primijeniti neko sredstvo za testiranje trudnoće da vidi da li su njegovi naponi urodili plodom. Osim ako s djevojkom nešto nije u redu, smatrao je kako bi već u prvom pokušaju djevojka trebala biti oplodena. S njegovom spermom sve je bilo u redu. Sam ju je iskontrolirao.

Završivši obrisao se o jedan od čistih ručnika i zakopčao. Djevojku će ostaviti tako голу i vezanu za krevet sve dok ne dođe k svijesti. Želio je da zna što joj je učinio, da shvati da je ona sada njegovo vlasništvo i da je to što će začeti u svojoj utrobi njegovo, da njime raspolaže onako kako on hoće, a da ona nema pravo ni na koji se način miješati u provođenje njegove volje. Što prije shvati, to će joj biti lakši ostatak života.

Policija se pojavila nakon stoje u Stanku po treći puta, trećeg dana unio svoju spermu.

– Sirota djevojka. – promrmlja Gabriela zureći kroz staklena vrata bolničke sobe u koju je Stanka bila smještena. Liječnik koji se nagnuo nad bolesnicu zakloni djevojičino lice i Gabriela na trenutak osjeti neko neobično olakšanje. Što bi to moglo biti? Tjeskoba koju je osjećala dok je promatrala djevojku možda se mogla objasniti suosjećanjem, jezom koja bi joj stresla cijelo tijelo kad bi samo pomislila što se djevojci sve desilo i što bi se sve desilo da nisu uhvatili njenog mučitelja i silovatelja. Ali ipak bilo je tu još nečega. Nešto neodređeno, nešto što nije znala ni objasniti ni opisati kuckalo joj je iz pozadine mozga, no bilo je mutno i nije se mogla usredotočiti dovoljno dugo vremena da shvati o čemu se radi.

– Sretna djevojka. – promrmlja Tin. – Tko zna što joj se sve moglo dogoditi.

– Ne znam koliko bi se ona složila s tvojom konstatacijom o sreći, ali ... znam što misliš. . – odvratila Gabriela odmičući se od vrata i potom zajedno s Tinom krenuvši niz bolnički hodnik. Krenuli su prema Zagrebu čim su saznali u koju je bolnicu djevojka bila primljena.

Liječnici ipak još nisu dozvoljavali da policija (koja je bila frustrirana činjenicom da otmičar odbija progovoriti i riječi) počne djevojci postavljati pitanja. Još uvijek je bila u šoku. Prvi ginekološki testovi također su pokazivali da je trudna. Na veliko čuđenje svih odbila je pobaciti. Ipak je to i njeno dijete, rekla je, bez obzira na to tko mu je otac. Helsinški sindrom? Još uvijek je bilo rano za reći. U svakom slučaju djevojka je bila punoljetna i ako je željela zadržati dijete, liječnici su morali poštovati njenu volju, bez obzira na protivljenje i negodovanje njenih roditelja. Stanku očito nije zabrinjavala mogućnost da dijete naslijedi neke karakteristike svoga oca.

– Ovakav kraj nikako ne bi funkcionirao u romanu. – reče Tin prenuvši Gabrielu iz njenih misli.

– Pa, gle, ako misliš pisati baš o ovom slučaju, onda se mora držati činjenica. I osim ako djevojka ne rodi Rosmaryno dijete, mislim da će ovo biti sve od cijele ove stvari. Rekla sam ti da je lakše raditi s fikcijom. U stvarnosti stvari baš i nisu toliko impresivne.

– Ne kaže li se da život piše najčudnije romane? – naceri se Tin.

Ona samo slegne ramenima.

– Ovo je ono što ti ja mogu ponuditi. Ili bi možda želio pisati o onom pedofilu iz Bjelovara?

– Ne bih, hvala. Probaj mi samo nabaviti nešto podataka o otmičaru. Fali mi dobar kraj.

– Fali ti moralna poruka. Sve zlo se kažnjava i slično.

– A ti zadnje što si pročitala bila je Crvenkapica?

– Ne drobi. Znaš šta sam htjela reći. Šta ti ja mogu što se nisu spustili izvanzemaljci i što nije bilo nekog velikog preokreta u priči.

– Mene i dalje zanimaju oni nestanci.

– Da, i nas isto, pa ako ćeš biti tako ljubazan riješiti te slučajeve za nas, policija će ti biti veoma zahvalna.

– Ne mogu se oteti ideji da su povezani s ovim slučajem.

– Hoćeš reći da imamo grupu silovatelja i otmičara ili tako nešto?

– Hoću reći da ne znamo kako bi ova djevojka završila da je niste našli. I hoću reći tko zna kroz što su sve one nestale djevojke prošle i kako su završile.

– U okolici nije nađeno ...

– Da, u okolici. Zar u policiji nitko ne razmišlja malo globalnije?

– Ni jedan od tih slučajeva nije moj. – rekla je kao da se opravdava.

Tin zastane, pogleda je i onda se nasmiješi.

– Sorry ako je zvučalo kao da tebe osobno napadam. Samo pokušavam smisliti priču na osnovu ono malo informacija koje imam.

Ništa osobno. Mala spisateljska blokada ili kako to već želiš nazvati.

– To su one iste informacije kojima i policija barata, a ni mi se ne koristimo crnom magijom da dođemo do rezultata. Dakle, suosjećanja malo molim.

– Je, krvarim s vama. – naceri se on, pa se zato sada i ona nasmiješi.

Ali istina je bila daje sve ono što je on izgovarao bilo na mjestu. I njoj se činilo da nešto fali i da nešto nije u redu s onim nestancima. Daje Duvnjak imao svoje prste bar u jednom ili nekoliko slučajeva, gotovo da se samo od sebe nametalo. Tin kao da je izgovarao njene najveće strahove, one koje se nije usuđivala sama glasno izgovoriti. A to je bilo ono što ju je plašilo najviše od svega.

Znao je daje došao na kraj puta kad gaje prekrpio onaj mir. Nikada u životu nije upoznao ništa slično. Mir je bio tako nalik smrti da se svaki put začudio kad bi primijetio kako mu se grudi miču, udišući i izdišući. Ne, zapravo, nije mogao reći da se začudio. U njemu više nije bilo tako snažnih osjećaja. U njemu više nije bilo nikakvih osjećaja. Ravna i beskonačna bila bi crta na monitoru da je postojao neki aparat koji bi mogao prikopčati na sebe i uz pomoću koga bi mogao pratiti kretanja unutar svoje duše.

Što je bilo učinjeno, bilo je učinjeno. Nije se kajao ni zbog čega. Sada, mrtav, a još uvijek živ, mogao je samo reći daje slijedio porive koji su bili jači od njega, daje plesao na glazbu koja mu je bila važnija od svega i da bi sada se kajati bilo kao da pljuje na onu strast kojoj se nekoć toliko divio. Jedino što je još možda moglo boljeti bilo je izdajstvo. Jer znao je da je On bio jedini koji zna gdje je sakrio djevojku. Mislio je da razumije zašto je to učinio. Ako je itko mogao razumjeti onda je to bio on koji sam nije bio ljudsko biće i za kojega je smatrao da mu je bliži nego je i jedno biće koje je u svom životu sreo. Na neki se čak način nadao da će preko njega sam shvatiti što je to što ga pokreće. Ali ovako ... Kako da sada objasni policiji ono što sam nije shvaćao, kako da im kaže zašto je sve to učinio kad ni sam nije mogao naći zadovoljavajući odgovor. Morao je. Ništa više i ništa manje. Morao. Zašto?

Na to pitanje nije nalazio odgovor. Jednostavno je morao, zašto to drugi nisu mogli shvatiti? Bez suvišnih zašto.

Izdajstvo je zapravo bilo gore od smrti. Smrt je konačna stvar protiv koje zapravo nemaš oružja, dođe prije ili kasnije, ali ishod je uvijek isti. Izdajstvo je bilo ono nešto što gaje ostavljalo da zauvijek lebdi između svjetova, ne pripadajući ni jednom. Čovjeku treba ta pripadnost. Zvijeri također. Ali ako ne nađe mjesto ni među jednim, ni među drugima, ako je osude jedni, a izdaju drugi, zar nije samo potvrđeno proklet i osuđen na propast od prvog daha kojega je kao novorođenče udahnuo? Sav taj život – uzalud. Sto je postigao, što je dokazao? Samo je potvrdio daje sve bilo besmisleno.

Zbog mira koji gaje preplavio, ispunio svaki dio njegovog tijela i njegovog uma konačnošću i nepromjenjivošću, cementirajući u njemu sve njegove nekadašnje strasti, potreba za osvetom nije bila onako snažna kako bi možda pomislio da će biti, njena silina nije bila razorna i nije narušila njegov mrtvi mir niti na trenutak. Uostalom, on je oduvijek slutio da će se to desiti. Zato je i učinio sve pripreme. Gledao je dovoljno filmova da iz njih nauči pouku – igraš li se sa zvijerima, uvijek pripremi zamku. Ostane li ti zvijer prijatelj lako ćeš ju spasiti od propasti jer ti si taj koji zna gdje se zamka nalazi. Izda li te prije ili kasnije, osveta će biti tvoja.

On je pripremio zamku. Za izdajnika. Za onoga kojega je samo kratko vrijeme štovao kao božanstvo. Ali sada nije uživao u tome. Nije se niti radovao. Njegov kraj samo je označavao i njegovu propast. Ništa više od toga. Život je bio tako bijedan i jeftin. Zamke u koje su bogovi padali jednako kao i smrtnici bile su tako nemaštovite i toliko puta upotrebljavane da se čovjeku više činilo da nema niti jednog bića na svijetu koje bar jednom nije posegnulo za njima i upotrijebilo ih. Tako jadno. A ipak učinkovito.

Zato je, prije nego je izveo posljednji čin svoje životne predstave, one po kojoj je znao da će ga svi pamti bez obzira na sve drugo stoje možda u životu učinio ili propustio učiniti, zatražio od zatvorskog stražara dozvolu da nazove jednu osobu. Zahtjev mu je bio odobren.

Razgovor je bio kratak. Rekao je samo: – Uхватili su me. Gotovo je.

Stoje osoba s druge strane telefonske linije rekla ili tko je ona bila, nikada nije utvrđeno. Ali jedno je bilo sigurno: zadatak koji joj je bio dodijeljen, bio je osmišljen davno, smišljeno i promišljeno i ona je imala svaku namjeru provesti ga u djelo. Moglo se zapravo reći daje to bila jedina poštena i hvalevrijedna stvar koju je u životu učinila i bila je svjesna da njenim ostvarivanjem daje tom životu ono malo vrijednosti koju on do tada nije imao.

Vrativši se u ćeliju pažljivo je izvadio sitnu naušnicu iz lijevog uha nitko je nije ni primijetio. Kako ju je nosio već mjesecima, bio se navikao nikada ne spavati na lijevom boku jer je naušnica s unutrašnje strane imala posebno dug i naoštren dio koji bi mu se, ako bi se naslonio na

tu stranu ili neoprezno prislonio telefonsku slušalicu na to uho mogao zabiti do gotovo jednog centimetra u glavu. Sada je taj isti šiljak, koji je upravo zbog ovakvih nepredviđenih prilika i počeo nositi, upotrijebio da si uzduž otvori venu, prvo na lijevoj, potom i na desnoj ruci. Nakon toga legao je u krevet, stišćući ruke uz sebe kako krv ne bi kapala po podu i prijevremeno otkrila što je upravo napravio, pokrio se i okrenuvši leđa vratima ćelije vrlo brzo izgubio svijest da se više nikada ne probudi.

Kad ga je stražar pronašao, u krevetu natopljenom krvlju, već je bio mrtav. Na njegovom blijedom, beskrvnom licu više nije bilo grča koji mu je bio tako karakterističan dok je bio živ. Netko bi mogao reći da je napokon našao svoj mir. No oni drugi, koji su ga poznavali, možda bi prije rekli daje sada mogao uživati u svom paklu.

Očeš više prestat' srkat' tu kavu ili da ti je stjeram u grlo?! – zareži Folnegović iznenada u apsolutnoj tišini u kojoj se samo tu i tamo čuo otegnuti srktavi zvuk kojim je Franjo Stupar s gustom uvlačio kavu u sebe. Franjo ga pogleda kao da se treba u trenu izmaknuti da izbjegne udarac ili šamarčinu svog razdraženog kolege i onda, valjda shvativši da je Folnegović dovoljno daleko, samo u Gabrielinom pravcu uputi upitni pogled. Ona, također pogledavši prema Folnegoviću pa onda vrativši pogled prema Stupam, samo slegne ramenima.

Ali to još nije bio kraj. Stupar je pred sobom imao dvije friške hrenovke u lisnatom i mali tepak tekućeg jogurta na koji prione svojski i s tekom, sočno mljackajući. Gabriela, koja je ponovno promatrala Folnegovića, primijeti kako ovaj blijedi i kako mu se crte lica sve više zatežu. Znala je djelić sekunde prije nego će eksplodirati, ali nije stigla reagirati.

Folnegović, kojemu su zvukovi koji su dolazili iz Stuparovih usta odjednom počeli nalikovati šljapkanju supervlažne pičke u koju se netko divljački nabija (ideja koja mu je definitivno okrenula želudac), izgubi svaku kontrolu nad sobom: – Pa zar ti ne možeš ni jesti kao ljudsko biće!

Gabrieli je bila poznata ova faza. Nije bila česta, ali znala ju je vidati kad bi joj partnera netko totalno i definitivno raspizdio. Zvala se daj-mi-malo-napalma-i-pusti-me-u-dječji-vrtić faza.

– Šta si živčan? – upita ga ona. Folnegović, ne gledajući ju, mršteći se nečemu što je naizgled čitao u papirima pred sobom na stolu ili nečemu što mu se upravo odvijalo u glavi, samo kratko odmahne glavom.

– Nisam živčan, samo što on, koji kurac, mora toliko srkati i mljackati. Da se čovjeku život zgadi!

– Hej! – reče ona tiše, prilazeći mu. – Što se događa?

On samo kratko baci mračni pogled prema njoj, očigledno ne s namjerom da je skameni pogledom kao da je Meduza, ali ipak uspijevajući u tome. Gabriela se zapravo nije mogla sjetiti da ga je ikada vidjela u ovakvom raspoloženju.

– Ništa.

– Nemoj ti meni ništa. Valjda imam oči.

– Čuj, Gabriela, nisam ti ja Edi. Okani me se. – reče on grubo, ustane od stola i oštrim se korakom zaputi u pravcu toaleta, očigledno ne iz fizičke potrebe već isključivo zbog želje da se riješi svoje radoznale i zabrinute kolegice. Na Gabrielinom se licu jasno očitovala povrijeđenost tim njegovim postupkom.

– A koji je sad kurac njemu? – promrmlja više za sebe.

– PMS? – dobaci Stupar, ali bilo je očigledno da Gabrieli ta šala nije odviše smiješna.

Vratio se nakon desetak minuta i mlitavo se dogegao do Gabrielina stola.

– Sorry. – reče. – Želudac me ubija. Živci su mi u kurcu. Banka mi je uzela minus zbog jebenih 118 kuna kamata na koje sam zaboravio i sad se mogu slikati s plaćom. Sorry. Znam da ti nisi kriva za moja sranja.

– E, pa, drugi put neću biti tako orna pokušavati priskočiti u pomoć prijatelju koji je očigledno u nevolji. Kad se i ja svugdje guram.

– Ne želim svojim sranjima nikoga opterećivati. Izvući ću se iz dreka. Uvijek sam se izvlačilo, pa ću i sad. Ta silna nemoć me ždere. To da mi mogu samo tako zabiti kajlu i nikom ništa. Ja pušim k'o žuti, a oni su u pravu.

– I šta da ti ja sad kažem na to?

Folnegović samo slegne ramenima i ode do svog stola. Izgledao je još nesretniji nego je to bio do maloprije. Gabrieli ga je bilo žao, ali nije to namjeravala pokazati. Ako je u stanju onako se obrecnuti na nju, e, pa, onda neka pati, tko mu je kriv.

Franjo Stupar promatrao je sve to bez riječi i nastojeći ne napraviti neki šum kojim bi skrenuo njihovu pažnju ponovno na sebe. Jedino što ga je zanimalo bilo je proučavanje lica svojih dvaju kolega i pokušavanje odgovaranja na pitanje koje je zanimalo dobar dio postaje: da li je između Folnegovića i Gabriele bilo nečega više od prijateljstva? U nekim trenucima (kao sada na primjer) doimali su se poput ljubavnog para koji se posvađao i sad se duri.

Ni pola minute kasnije Jure Zelenov naglo otvori vrata i uputi se ravno prema Franjinom stolu.

– E! Imaš Severinin CD? – tako gaje gurnuo u rame daje Stupam zamalo izlio ostatak jogurta po papirima na stolu, ali gaje u zadnji tren uspio uloviti drugom rukom kojom je upravo u usta ugurao posljednji komad hrenovke u lisnatom. Pri tom on zabrinuto pogleda prema Folnegovićevom stolu. Jadni čovjek bio je posve istraumatiziran svojim živčanim kolegom. No Folnegović više uopće nije obraćao pažnju na njega. Sad je samo Gabriela zgađeno okrenula oči. Sva ta stvar sa Severinom više joj se tako gadila da joj je išla van na uši. Što je bilo previše – bilo je previše. U trgovinama, u busevima, u kafićima, na ulici, u uredima ... ni o čemu se drugom nije govorilo osim o ... Severininom CD-u. Odnosno kazeti. I naravno da pri tom nitko nije mislio na glazbeni CD. U posljednje vrijeme nitko nije podrazumijevao glazbene CD-e kad je spominjao Severinine CD-e. Bila je riječ o onoj maloj indiskreciji od porniča kućne proizvodnje za kojom se pomamila sveopća hrvatska javnost iskristaliziravši opću nedojebanost i licemjerje nacije. Svi su ga pogledali (osim ono nešto malodobne djece i nejači) i svi su se našli pozvanima suditi i moralizirati. Frigidne babe su se javno zgražale po tramvajima prestrašene što njihovo mrtvo ležanje na leđima i pravilo "seks isključivo u svrhu pravljenja djece" može biti narušeno prizorom profesionalno izvedenog showa. Ne samo daje mala dala, nego je mala znala šta radi. Je, kojeg li iznenađenja. Istovremeno, nebrojeni su muševi/dečki/ljubavnici dobili toliko kvalitetnog drk-materijala da se ponekad činilo da se nad cijelu Hrvatsku nadvio oblak od sperme koji je čeznutljivo preko cijelog neba lijepe li nam naše ispisao/ištrcao: "Seeeveel!" No, kako rekosmo, stoje bilo previše, bilo je previše. Ne samo da su sve televizije govorile o ovom slučaju, već je valjda u svakoj emisiji (osim dječjih i obrazovnih emisija, mada se i u njima mogla upotrebiti koja scena da objasni priču o pčelicama i cvijeću) ova tema morala biti spomenuta bar jednom i svatko je morao iznijeti svoje mišljenje. Ma, marš! Jesmo licemjerni, ali baš toliko, i baš cijela naša velebna nacija ... Još je samo trebalo da i pisci fantastike počnu uvrštavati ovaj slučaj u radnju svojih priča.

U svakom slučaju, Stupar je otvorio prvu ladicu svoga stola i nonšalantno i bez riječi uzeo jedan od CD-ova sa spindla, otvorivši ga i pritom pomno zatvorivši prozirnim, plastičnim poklopcem tako daje Gabriela jasno mogla vidjeti kako su svi CD-ovi označeni prekriženim slovom S, odnosno \$, znakom za dolar. E, jesmo ti mi policija, pomisli Gabriela zgađeno, ali ne reče ništa. Bila je među prvima koji su odgledali film. Bila je svjesna svog voajerstva i licemjerstva, ali ipak nije bila tako licemjerna da bi sada Stuparu solila pamet što se pretvorio u dilera porno filmova i to ovako javno i još k tome u policijskoj postaji. Plači, nacija, plači!

Folnegović očitito ništa nije ni primijetio, nešto zato stoje ponovno bio zadubljen u vlastite misli, a nešto zato što mu je zazvonio telefon, na što se vidljivo trgnuo, pa potom digao slušalicu i razmijenio nekoliko riječi s osobom na drugoj strani linije.

Gabriela je još uvijek krišom i s prijekorom u očima promatrala onu dvojicu "porno dilera" kad joj Folnegović priđe i gotovo šaptom reče: – Stanka je mrtva.

Zbog nekog čudnog i samo njenoj podsvijesti poznatog razloga sjetila se Zagorkine Gričke vještice, priče Stanke i Meska koju je kao klinka progutala u nekoliko dana, čitajući majčine stare romane u nastavcima koji su izlazili tjedno i s čije su unutrašnje strane korica bile fotografije kandidata za glumce koji su se natjecali za uloge u filmu koji je trebao biti snimljen po ovom opsežnom djelu, ali od kojega na kraju nije bilo ništa. Kako je samo očarana bila romantikom i starinskim ugođajem priče! Kako je samo uzdisala nad tragičnim sudbinama likova! I sada, kad Folnegović onako iznebuha reče kako je Stanka mrtva, trгнуvši je iz njenih bijesnih porno-samokritičnih razmišljanja, njoj se sve ovo učini kao nastavak one starinske priče u kojoj njoj dragi lik životom plaća nastavak fabule.

– Kako molim? – blene ona bijelo u njega. Folnegović se namršti.

– Što, kako molim? Stanka. Djevojka koju je Duvnjak oteo. Koja je bila trudna s njim. Koja nije željela pobaciti. Mrtva je. Ubijena. I za sto godina ne bi pogodila gdje su je našli.

16.

Barokni dvorac Lužnica nalazio se nedaleko Zaprešića, prema sjeveru. Sagrađen u 18. stoljeću, nekad u vlasništvu plemićke obitelji Rauch, od dvadesetih je godina 20. stoljeća pripadao Družbi sestara milosrdnica koje su ga kupile na dražbi. Danas su ondje živjele umirovljene i bolesne časne sestre, te nekolicina onih sestara koje su se brinule o njima.

Dvorac je okruživao engleski perivoj od nekih osam hektara u sklopu kojega su bili i vrt, voćnjak, livade i šumarak, te jezero koje je Rauchovima služilo za uzgoj ribe. Prema nekima dvorac je dobio ime prema šumici, odnosno lugu koji ga je okruživao, dok su se drugi pozivali na vjerovanje daje naziv dobio prema potoku koji je u blizini tekao, a čija je voda bila mutna, pepeljaste boje poput luga.

Biti na pravom poprištu zločina bilo je za Tina dakako ravno najboljoj inspiraciji i stoga je Gabrielu nagovorio ni dan nakon stoje tijelo nađeno da pođe s njim onamo i "upije atmosferu" kako se izrazio. Nije joj trebalo puno nagovaranja. Bilo je nečega osobito zanimljivog u ideji da istražuju za knjigu, mada je Gabriela iskreno govoreći sumnjala da će Tin tu knjigu ikada dovršiti. Do sada joj je valjda mogao i pokazati bar nekoliko stranica. Nije pušila ono "ništa dok ne završim", ali je svejedno bez riječi bila spremna pomoći prijatelju, bez obzira koji bili njegovi razlozi.

Zaputiše se njenim automobilom prema dvorcu cestom od Zaprešića kroz Brdovec, došavši Lužničkim odvojkom asfaltiranim putom do sjeverne strane dvorca gdje su sa strane parkirali. Kako je dvorac bio djelomično otvoren za turiste, bilo je lako ući i baciti pogled uokolo, počaskati sa sestrama, ugrabivši priliku zapitati zastoje jezero ograđeno trakom. U ovom su slučaju odlučili glumiti ljubavni par koji uživa u posjeti starom dvorcu u to rano subotnje poslijepodne. Djevojičino tijelo bilo je nađeno dan ranije u rano jutro u jezeru.

Mada gaje zub vremena očito počeo nagrizati i mada je bilo više nego jasno da bi ovakvu građevinu da se nalazila bilo gdje samo ne u Hrvatskoj, svaka zemlja štovala i pazila kao veliko nacionalno blago ipak je bilo jasno da bi stvari puno gore izgledale da časne ovdje nisu napravile Duhovni centar i koliko ga toliko, svojim skromnim sredstvima i mogućnostima održavale. Da se radilo o zdanju koje je doživjelo i bolje i sjajnije dane jednako je tako bilo očito. Tinu se učinilo daje, kad bi zatvorio oči, mogao čuti topot kopita konja koji su vukli kočiju koja se zauzavljala pred prostranim prilazom dvorcu, mogao je zamisliti kako na katu neka ženska ruka odmiče čipkaste zastore, da bi se na trenutak, ali samo na trenutak, pokazalo sitno, srcoliko žensko lice koje bi promotrilo pridošlice. Sada je uz prilaz bio parkiran bijeli kombi na kojemu je velikim šarenim slovima i crtežom bila ispisana reklama za kreker. Dostava, pretpostavio je. Namirnice za kuhinju.

Gabriela je samo zafrknula nosom – osjetila je u dvorištu miris mačje mokraće. Mada je voljela mačke i mada su joj one vjerojatno bile najdraže u svoj menažeriji čupavih, dlakavih životinja koje je još i kao klinka imala za kućne ljubimce, miris mačje mokraće bila joj je najodvratnija stvar na svijetu.

Otvorila im je nasmiješena sestra Margareta. Bila je oličenje onoga što čovjek može zamisliti kad pokuša zamisliti dobroćudnu časnu. Bila je tek nekih metar i šezdeset visoka, krupnije građe, šira u bokovima, a njena je široka halja samo još pridodavala vizualnom dojmu širine. Bila je tu negdje između 45 i 50 godina stara, ali ju je njena vesela i dobroćudna narav činila nekako bezvremenom, odnosno činila ju je upravo onoliko godina starom koliko jedna časna treba biti stara. I, naravno, nosila je naočale – socijalke s debelim staklima.

– Došli smo ... eh. – Tin počeo petljati kao daje školarac. Mada nije bio religiozan tip bilo je nešto u ljudima u mantiji što je u njemu izazivalo strahopoštovanje. A strahopoštovanje u kombinaciji s nervozom znalo je u njemu stvarati veliku zbrku.

– Došli smo pogledati dvorac. – ubaci se Gabriela zaštitnički omatajući ruku oko ramena "svog zaručnika".

– Otvoreni ste za turiste, zar ne? – zabrinuto je dometnula. Sestra Margareta dobroćudno kimne glavom i pomakne se malo od vrata, puštajući ih da uđu u hladno predvorje.

– Naravno, naravno. – reče. – Samo izvolite, uđite.

Hladnoća je isijavala iz debelih zidova. Gabrielu ova hladnoća podsjeti na neku starinsku školu ili možda dom za nezbrinutu djecu. Sjećala se daje jednom prilikom u Požegi posjetila prijateljicu s kojom se dopisivala, a koja je živjela u domu od kada su joj roditelji stradali u saobraćajnoj nesreći kad je bila posve mala djevojčica. Taj dom u Požegi onda se nalazio u centru grada (sada je ondje bilo sjedište županije, ako se nije varala) i odisao je istom tom hladnoćom i mirisom starine. Bilo je nešto u mirisu tih starih zgrada. Možda vlaga ili možda ... ne, nije bilo to, ali nije znala objasniti. Znala je samo da se zbog nečega naježila, a da to nije bilo zbog hladnoće.

– Prvi put ste ovdje? – upita sestra Margareta. Oni oboje, kao po zapovjedi, zaklimalaše glavama.

– Da.

– E, pa, onda ćemo vam pokazati naš lijepi dvorac.

Povela ih je hodnikom na lijevo do ulaznih vrata (ravno od ulaznih vrata Gabriela shvati kako se nalazi kuhinja – kroz otvorena vrata vidjela je žene u bijelim kutama, okružene parom) i potom otvori teška drvena vrata na lijevoj strani i propusti ih unutra.

Ovaj puta hodnik Gabrielu definitivno podsjeti na hodnik neke stare škole. Na lijevoj su strani uski prozori gledali prema prilazu dvorcu, dok su na zidu s desne strane hodnika bile izložene doista krasne fotografije samog eksterijera dvorca u raznim godišnjim dobima, iz različitih kutova, očito profesionalno izrađene slike koje su Lužnicu bojile posve drugačijim svjetlom nego gaje u to sumorno i oblačno poslijepodne ovo dvoje doživjelo. Ona neka tuga koja je okruživala ovo mjesto na kojemu su svoje posljednje dane provodile žene koje su cijeli svoj život posvetile Bogu, na slikama je nosilo dah proljeća i čaroliju boja bogatstva jeseni koju u stvarnosti i u ovom trenutku dvoje posjetitelja nisu mogli ni naslutiti.

Na zidovima, odmah na samom početku hodnika, nalazili su se kompjuterom renderirani prikazi novog Centra koji se upravo gradio i u koji će se sestre preseliti kad bude dovršen. Prostorije su izgledale vrlo lijepo opremljene i moderne. One bolesne i nemoćne sestre u ovim će novim sobama zasigurno imati puno više udobnosti nego u ovom starom dvorcu. No ipak Gabriela pomisli kako joj se čini da bez obzira na to ima osjećaj kako bolje pristaju ovom prostoru. Tko zna, možda su i same imale isti dojam.

Prodoše hodnikom i potom udoše u prostoriju, zapravo dio prizemlja, gdje ih zapahne aromatičan miris ljekovitog bilja. Prostorija je bila namještena tamnim, starinskim namještajem, očito nasljedstvom iz prošlih stoljeća. Na velikom stolu prema prozoru, na rasprostiranim platni-

ma, sušilo se nekoliko vrsta ljekovitih trava, svaka vrsta na zasebnom dijelu platna. Sestre su očito vjerovala u samopomoć ljekovitim biljem i čajevima.

Miris suhog bilja bio je taman i pomalo opijajući, ali ne preintenzivan. Podsjećao je na baki-ne ormare i djetinjstvo. Gabriela protrne. Nije smatrala daje imala lijepo djetinjstvo, a opet kad bi bolje razmislila, nije ga mogla nazvati ni previše nesretnim. Prije sumornim i otužnim, djetinjstvom koje nije mogla povezati za previše sretnih trenutaka. Ono što je najviše pamtila bile su svađe njenih roditelja. Nije tu bilo puno obiteljskih izlazaka, savršenih sjećanja na posjete cirkusima ili lunaparku. Kroz sve se provlačio tiranski glas njenog oca zbog kojega se nije mogla ni trenutak slobodno ponašati, glasno se nasmijati, poskočiti ili potrčati kako to obično znaju djeca koja se vesele. Otac je bio profesor u školi i pretpostavljala je (sada razmišljajući o tome) kako je to stalno tjeranje djece u red i podvikivanje na svaki pokret, svaku i najmanju naznaku nespontanosti bila profesionalna deformacija, no to nije umanjivalo činjenicu da se ona cijelo svoje djetinjstvo osjećala kao daje u školi i pod oštrom diktatorskom čizmom. Dvadeset i četiri sata na dan. Možda je zato tako mrzila muškarce, možda je zato imala problema s autoritetima i možda je upravo zato odabrala policijsko zanimanje da bi ona sama postala zakon i da joj stoga nitko ne može naređivati. Možda je tu, naposljetku, korijen svih njenih problema u muško-ženskim odnosima. Radije se odricala činjenice da je žena nego da dozvoli da nekom muškarcu uopće padne na pamet da bi joj mogao naređivati.

– Da li ste kad probali čaj od ruža? – upita sestra Margareta trgnuvši Gabrielu iz njenih turobnih razmišljanja. Ovo mjesto definitivno nije dobro djelovalo na nju. Ona odmahne glavom. Tin pored nje učini isto. Činilo se kao da oboje pate od istog poremećaja: pitali su se trebaju lije oslovljavati sa sestrom ili je postojalo neko drugo tituliranje. Kako ni jednom religija ni običaji vezani za nju nisu bili jača strana, izgledalo je kao da su se prešutno dogovorili daje možda pametnije da šute nego da bubnu nešto što bi eventualno moglo uvrijediti sestru Margaretu. S druge strane nije se činilo da bi njihovo neznanje moglo uvrijediti dobroćudnu časnu.

– Ovdje ga radimo po tradiciji. – reče sestra zastajući u ovoj prostoriji punoj mirisa i starih uspomena. – Same beremo i sušimo bilje. – prišla je stolu, uzela malo već suhog bilja u prstohvat i prinijevši ga bliže licu pomiriši ga i nasmiješi se. – Nema boljega.

Trenutak-dva je stajala tako, kao da se izgubila u mislima ili mirisu (možda ovaj miris i njoj priziva u pamćenje neke davne uspomene, pomisli Gabriela), a onda ih pogleda (promatrali su je kao dva izgubljena školarca), osmjehne se, baci trave nazad na hrpu na kojoj se sušila, malo popravi naočale koje su joj skliznule po nosu, pa onda pokaže prema kamenom stubištu koje je vodilo na kat.

– Ali vi ste sigurno došli vidjeti našu kapelicu. Pođimo gore.

Popeli su se i onda skrenuli nadesno prema vratima u dnu hodnika. Sestra Margareta išla je prva. Lijevom rukom hvatajući kvaku vrata ona desnu pruži prema maloj udubini na zidu, desno od vrata u kojoj se, Gabriela shvati kad se časna ulazeći u prostoriju prekriži, nalazila sveta voda.

– Ovo je grofovska kapela. – reče časna i uđe te ih pričekala kraj vrata da i oni uđu. Tin, koji je ušao odmah za sestrom Margaretom automatski posegne u udubljenje u zidu, smoči prste svetom vodom i ulazeći prekriži se. No Gabriela to odbi učiniti. Davno je bila napustila katolička vjerovanja. Činiti pokret križanja ili namakati prste u svetoj vodi činilo joj se sada puno većom uvredom nečemu u što nije vjerovala nego stoje to bilo odbijanje da to učini. Ipak, nadala se da to časna ili netko unutra nije primijetio i uzeo joj za zlo. Bila je tu u ulozi turiste i ponašala se kako bi se ponašao svaki turist koji uđe u svetište religije kojoj ne pripada, ali kojoj ne sudi i čija vjerovanja poštuje, mada odbija sam prakticirati po principu "tko voli nek izvoli".

Unutra je bilo pet časni od kojih su dvije bile veoma stare. Neke su klečale, druge sjedile na klupicama od tamnog drveta s dugačkim, plosnatim jastucima, okrenute prema oltaru u dnu prostorije s čije su obje strane bili prozori koji su u posve tihu prostoriju u kojoj je sve odisalo

starinom propuštali svjetlost sumornog, sivog, oblačnog poslijepodneva neobično hladnog dana za kasno proljeće koje je prije nalikovalo na jesen.

Sjeli su u klupe i ostali tu kratko vremena. Tin je razmijenio sa sestrom Margaretom nekoliko riječi koje Gabriela nije uspjela čuti (govorili su tiho da ne smetaju časnama u molitvi – Gabriela je znala da ovisno o dobu dana molitve imaju razna imena, ali kako se zvala ona koju su časne upravo molile nije imala ni približnu ideju – čak je i tu činjenicu o raznim nazivima molitvi pokupila ne na vjeronauku, na koji uostalom ni nije nikada išla jer je bila dijete komunističkog doba, već iz jednog od Tinovih krimića koje je on nemilice gutao). Kao i uvijek kad bi se našla u crkvi ili sličnom vjerskom zdanju osjetila bi nelagodu. Problem s autoritetima, ponovno. Crkva je tražila previše pokornosti da bi je njena priroda i njene frustracije mogle podnijeti.

Strop je bio prekrasno ornamentiran, slike po zidovima su, kao i obično u crkvama i kapelicama, prikazivale prizore iz Kristovog života. I s lijeve i s desne strane oltara postojala su vrata od tamnog drveta za koje je Gabriela odmah pretpostavila da vode prema ostalim dijelovima dvorca. Na desno od klupe na kojoj su sjedili nalazio se ormar od istog tamnog drveta.

Tin je tiho i oprezno gurne i ustane se, te krene redom klupa u pravcu prozora. Gabrieli je odmah bilo jasno što namjerava.

S prozora nadesno pucao je pogled prema svježe pokošenoj livadi koja je okruživala dvorac sa stražnje strane, šumica koja je obrubljivala livadu, a u daljini su se vidjele kuće. Kad se nagula s desne strane, jasno je mogla vidjeti jezero. Bilo je obrubljeno policijskom trakom bijele boje.

Sumornu Poeovsku atmosferu zasigurno je upotpunjavalo i glasno graktanje mnogih gavrana koji su kružili iznad dvorca, sjedili na krovu ili među krošnjama drveća i jednako glasno i uporno kreketanje žaba.

– Jezero se uredno čisti, ali žaba kao da svake godine ima sve više i više. – tiho reče sestra Margareta kao da se ispričava.

Jedna mala (doista mala, tek nekih metar i po visoka) i veoma stara (vjerojatno više od devedeset godina, prema Gabrielinoj procjeni) časna sestra kvrgavim je staračkim rukama premještala svijeće na oltaru. Kad se dvojac odmakne od prozora, ona se okrene prema njima. Nosila je prevelike naočale. Gabriela pomisli kako izgleda poput Pčelice Maje, ali je nešto u toj ideji posrami. Starica je zračila istom onom prostodušnom dobrodušnoću kao i sestra Margareta.

– Jeste li vidjeli naše ormare? – upita stara časna. Gabrieli se pitanje učini čudnim i na trenutak nije mogla razumjeti što bi trebalo značiti. No uto starica priđe jednom od onih vrata na desno od oltara i otvori ih. Sada su jasno mogli vidjeti kako je zapravo riječ o ormarima ugrađenima unutar debelih dvorskih zidina koje su, ako je suditi po dubini ormara, bile debele bar pola metra.

– Ovdje držimo sve što je potrebno za misu. – reče stara časna pokazujući na svećeničke halje koje su visjele na vješalicama, te druge stvari koje su za obred bile potrebne. – Zidovi dvorca tako su debeli da su ormari ugrađeni u njih. Tako sve imamo ovdje, pri ruci. Zgodno, zar ne?

Stara se časna smješkala prema njima s neobičnim ponosom. Gabriela pomisli kako je to doista neobično dobro ljudsko biće. Nije mogla zamisliti da je u časnoj ikada postojala i jedna zla misao. Vjerovala je kako ova časna, možda prije nego sestra Margareta, koju je mogla zamisliti kako kudi neposlušno dijete ili čovjeka koji se loše ponio, nije sposobna imati u sebi zle ili ljutite misli. To su ljudi koji nikada ne bi opstali u stvarnom svijetu, pomisli Gabriela. Drugi bi ih jednostavno rastrgali, pojeli.

– Upalit ću svjetlo da vidite našu kapelicu u svom njenom sjaju. – rekla je stara časna.

– Nije potrebno. – reče Gabriela jer vani je još uvijek bio dan i sve se dobro vidjelo, no starica, polako, ali odlučno se krećući prema prekidaču na zidu odmah pred ulaznih vrata kapelice, samo odmahne rukom.

– Upalit ću, da vidite kako je krasna naša kapelica.

Ponos koji se osjećao u njenom glasu dok je to izgovarala mogao se mjeriti samo s izrazom njenog lica kad su krasni kristalni lusteri zablistali, a žuta se svjetlost prelila preko bijelih zidova i starih, drvenih klupa, kupajući u svom eteričnom, fotonskom postojanju onih nekoliko časnih koje su sjedile ili klečale u molitvi. Neki ganutljivi osjećaj prođe kroz Gabrielu dok je gledala lice stare žene koja je žmirkala prema lusterima iza svojih debelih stakala naočala.

– Krasno je. Nije li?

– Doista, prekrasno. – odvrati Gabriela dok ju je obuzimao neki posve čudni osjećaj griznje savjesti. Nije ga znala objasniti.

– Pođimo. – reče sestra Margareta. Propuštajući staru časnu koja se, okrećući se prema oltaru, prekrižila, pa nakon toga izašla iz kapelice, sestra Margareta učini isto i pođe za njom. Tin se prekrižio gotovo automatski, ne razmišljajući puno o tome. Gabriela se i dalje nadala da ni jedna od sestara koje su ostale u molitvi nije primijetila kako je ona sama i ovaj puta namjerno propustila to učiniti. Grižnja savjesti se ponovno javila i ovaj puta je bar znala što joj je uzrok. No uvjerenje je bilo uvjerenje i ona nije namjeravala odstupiti ni milimetar.

– Drago mi je što ste nas došli posjetiti. – rekla je stara časna pozdravljajući se s njima.

– I nama također. – reče Gabriela i sada je imala dojam kao daje to njena baka koju ostavlja tu, u staračkom domu, znajući da je ovo možda najbolje mjesto za nju, ali opet izgarajući od silne griznje savjesti što staricu ostavlja na brigu drugima, a sama joj okreće leđa.

E, pa sad je dosta, rekla je sama sebi. Što dramiš oko stvari koje te se ni malo ne tiču? I zašto uopće dramiš? Zasigurno jedna simpatična, stara časna tome ne može biti razlog.

– Sestra Štefanija. – reče sestra Margareta. – Krasna osoba. Gotovo je posve slijepa.

– Ne vidi? – zaprepasti se Gabriela i pogleda za staricom koja je produžila hodnikom. Njeni pokreti, mada spori i starački, ni u jednom se trenutku nisu učinili sljepačkima.

– Samo mutno. Sjene. Zato je upalila svjetlo. Svjetlost još vidi.

Treba li reći da je Gabriela na to mislila poludjeti od griznje savjesti? Možda ju je starica podsjećala na njenu majku, možda je iz njene podsvijesti izvukla činjenicu kako majka stari, a ona, Gabriela, jednostavno ne stiže obratiti dovoljno pažnje na nju. Bit će ti žao, govorio je glasić iz dubine njenog mozga. Jednoga dana bit će ti žao. A tada nećeš moći učiniti ništa u vezi toga.

Bile su to preduboke misli za policajku koja je incognito, u ovo sumorno poslijepodne, došla baciti pogled na mjesto zločina, gdje su našli unakaženo tijelo nesretne Stanke.

A kad je već o tome bila riječ ...

– Zašto je jezero zagrađeno? – upita Tin sestru Margaretu. Dakako, on je znao razlog, ali bio je to jedini dobar izgovor da upita što se dogodilo i da navede sestru Margaretu da počne pričati o Stankinom slučaju.

Sestrinim se licem razli silna tuga koja je bila u tolikoj suprotnosti s njenom dotadašnjom veselom pojavom da Gabriela na trenutak pomisli da mora daje to veselje bilo hinjeno.

– Oh, nadala sam se da nećete primijetiti. – reče iskreno, pa im ispriča sve o tome kako je jedna od sestara, sirotica, ugledala jučer u rane jutarnje sate tijelo kako potrbuške pliva u jezeru. Kako je bila dobra plivačica odmah je svukla haljinu i bacila se u jezero, ne bi li eventualno spasila djevojku ako je još živa. Kojeg li šoka kad je okrenula tijelo i ugledala njeno unakaženo lice! Još uvijek je pod sedativima, jedno stvorenje!

Nakon toga su naravno javili policiji koja je došla, napravila živi nered, pokupila tijelo i potom otišla. Što je dalje bilo i tko je djevojka nije znala. Pitala se samo kako je završila u njihovom jezeru i tko joj je učinio sve te užasne stvari.

Bila je to jedna od stvari koju je i ovo dvoje zanimalo.

– To je užasna stvar. – rekao je Tin. – A baš sam se nadao da ćemo moći otići do jezera, sad kad smo već ovdje.

Sestra Margareta razmišljala je nekoliko trenutaka, promatrajući ga kratkovidnim očima kroz svoja debela stakla (mada ne tako debela kako su bila ona u sestre Štefanije).

– Pa, pretpostavljam da nema zla u tome da pođemo do jezera. – reče naposljetku. – Policija je učinila sve što je trebala, sakupili su tragove ili što su već radili, satima. Mogu vas povesti da vidite jezero iz blizine. I onako nikome ne preporučam da ide do samog ruba. Jer, znate, možete pasti.

Naglo je zašutjela, sjetivši se ponovno nesretnice koju su našli u jezeru. Ali i njoj je bilo jasno da se ta djevojka nije utopila. Jer je hodala po rubu jezera. To bi bila milostiva smrt prema onome što ju je doista snašlo.

Graktanje gavrana i kreketanje žaba doista je doprinosilo dramatičnosti atmosfere. Bilo je tako napadno i jasno da se činilo namještenim. Zli proroče ... pomisli Gabriela promatrajući jednog gavrana kako se gega i poskakuje među svježe pokošenom travom.

Površinom jezera plutali su komadići grana i lišće. Jesenska voda bila je mutna i neprozirna. Kako je bila u apsolutnom hladu od drveća koje ga je okruživalo, Gabriela je mogla samo zamisliti kako je voda hladna. Ne bi voljela okupati se u toj vodi. I ta sestra koja je skočila za tijelom unesrećene ili nije dovoljno razmislila o cijeloj stvari ili se doista nije bojala ovih lužnih voda.

Žabe su i dalje imale probu za misu zadušnicu.

– Doista, jezero se čisti, ali te žabe ... – ponovila je časna ono stoje već rekla u dvorcu i ponovno je zvučalo kao da se ispričava. Poput domaćice koja je u prisutnosti gostiju otkrila tragove prašine na svom regalu.

– Ja zapravo volim kreketanje žaba. – rekao je Tin.

– I ja. Ali kad su daleko. – odvrtila je Gabriela i nacerila se.

Vrlo brzo potom oprostili su se od sestre Margarete zahvalivši joj na gostoprimstvu i zaželjevši joj udoban smještaj kad ih presele u novu zgradu. Potom su se automobilom zaputili nazad istim putem kojim su došli.

– U redu. – reče Tin nakon što su se u tišini vozili nekoliko minuta.

– Znam da sam ja insistirao da dođemo ovamo i vidimo mjesto zločina.

Ali sada doista nisam siguran što sam time htio postići.

– Možda si samo želio "okusiti" pravo poprište zločina? Zašto ja tebi moram govoriti o motivima onoga što radiš? To mi se ne čini u redu.

– Čuj, možda sam prenaglio to s knjigom i to sve. Možda to jednostavno nije za mene. Ono: pusti ljudima koji znaju što rade neka pišu, a ti se drži svoga posla.

– Ne misliš valjda sada odustati od cijele stvari! – podvikne Gabriela s nevjericom u glasu. Tin je iskosa pogleda.

– A zašto ne bih? I što je odjednom s tobom da pokušavaš od mene učiniti velikog književnika?

– Tko to pokušava? – odvrati ona i onda bez zaustavljanja nastavi.

– Pisanje krimića i onako nikad nisam smatrala odrazom velikog književnog talenta.

– Nego što je onda? Činiš se za cijelu stvar zagrijanijom od mene.

– Čini ti se daje tako? – rekla je stajući pred prugom pred kojom se rampa upravo spuštala, a vlak se već mogao nazrijeti u daljini. – No možda je tako. Možda me je ovaj slučaj počeo strašno zanimati jer se jednostavno ne sjećam da se ikada ili bar u mojoj karijeri ovdje ovako što događalo.

– Pa lijepo je kad se čovjek tako zainteresira za nešto. – reče Tin podrugljivim glasom sliježući ramenima,. Ona to očito nije primijetila, upirući sjajne oči pred sebe i snažno nagazivši gas čim se rampa digla s pruge.

– T točno znam što mi je sada činiti. – rekla je.

– A, da? – rekao je Tin glasom koji je odavao da baš i ne gori od silne znatiželje da sazna što joj se motalo po glavi. Njegov entuzijazam za pisanjem nakon mjeseca i mjeseca istraživanja i vrlo malo napisanih stranica vrlo očigledno je počeo opadati.

– A, da, tako je. – rekla je ona i nasmiješila se nekoj ideji u svojoj glavi. – Ja sada hoću, želim i moram vidjeti ubijenu.

Gabriela je zurila u djevojčinu sliku kao hipnotizirana. Doduše, koliko je vremena prošlo od kad je počela zuriti u nju bilo je vrlo vjerojatno da je zapala u neko stanje slično hipnozi. Zašto bi netko tako unakazio mrtvo tijelo? Patolozi su ponovili ono što je već slutila – uši, nos, usne bili su odrezani nakon što je djevojka već bila mrtva, ubijena vještim ubodom kuhinjskog noža, one vrste koja u kućanstvu obično služi za rezanje velikih komada mesa. Što je vjerojatno bio blagoslov. Oči su joj također bile iskopane – ubojica je vrlo stručno odrezao kapke i izvadio očne jabučice, da bi ih potom vratio nazad kad ih je raskomadao, kao što se utroba pileta vraća nazad u njega u nadjevu. Potom je onaj isti nož kojim ju je ubio tako zvjerski zaboo u smjesu očne želatine i iskidanih žila, vrhom noža iskopao komade mesa, otkinuo ih s lubanje ispod mjesta gdje su se na živoj osobi nalazile oči. Nakon toga je sve to zalijepio hanzaplantom u traci, omatajući ga skroz oko glave, želeći valjda ostaviti neku poruku koju još uvijek nitko nije uspijevao shvatiti. Hanzaplant je u vodi malo omekšao i odlijepio se na rubovima, ali ipak ne toliko da posve sklizne s unakaženog lica.

I mada je u prvom trenutku pomislila daje mržnja osnova ovakvog unakažavanja, sada, nakon stoje ovoliko dugo vremena zurila u sliku, postala je sigurna kako je nešto posve drugo bilo razlogom ovakvog čina. I na način na koji očite stvari obično izmiču pažnji onoga tko ih pokušava dokučiti, pravi razlog unakažavanja i dalje joj je bio nepoznat.

Nakon još nekih desetak minuta što je zurila u sliku, zapravo ni o čemu ne razmišljajući (nije to bila neka specijalna tehnika koju je rabila već jednostavno posljedica zapadanja u stanje poluhipnoze), ona shvati kako već neko vrijeme promatra neku mrljicu iznad djevojčine usne. Mrljica je mogla biti skorena kapljica krvi ili ... možda mladež. No Gabriela i dalje nije bila svjesna da je promatra i koncentrira se samo na tu jednu točku na unakaženom djevojčinom licu sve dok ne začuje glasić u svojoj glavi: "Pa pogledaj sliku. Pogledaj sliku na kojoj je još živa." Glasić je naravno mislio da će tako odgonetnuti tajnu da li se radi o madežu ili kapi krvi. Velike tajne je najbolje početi odgonetavati od malih.

Nakon toga rasplitanje istine dogodilo se zastrašujuće brzo. Sve kockice već su bile u njenoj glavi. Trebalo ih je samo posložiti.

Položila je dvije slike jednu pored druge na stolu. Sliku žive djevojke na lijevo – sliku mrtve djevojke na desnu stranu. Kronološki. Živa – mrtva. Normalna – unakažena. Prije – poslije. Kao na reklamama za preparate za mršavljenje. Prije – poslije.

Čekaj.

Ali zašto bi netko unakazio njeno lice radi sprječavanja identifikacije kad joj nije oštetiogodice prstiju i kad je policiji bilo dobro poznato tko je ona? Za ime Božje, pa tek je prije nekoliko tjedana njena slika povučena iz novina! Tek je nedavno završio slučaj otmice i samoubojstva.

No, da li je završio? Nakon Stankinog ubojstva Gabriela više ni najmanje nije bila sigurna u to.

Iz predočenih dokaza proizlazilo je da je Stanka žrtva osвете. Možda osobe koja je u cijelu priču bila povezana na neki način koji još nisu shvatili, možda pomoćnika koji ju je ubio kako ga ne bi prepoznala...

I ta ju je misao ponovno vratila na unakaženo Stankino lice. Zašto?

I onda je uzela njenu sliku (onu na kojoj je još bila živa) i pažljivo se zagledala u nju. Ali ovaj puta je nije brinula mrljica koje na starijoj slici nije bilo stoje samo dokazivalo daje ono vjerojatno bila sasušena kapljica krvi ili nešto slično.

Nakon petnaestak minuta, kad je već cijelu stvar mislila poslati u vrazju mater, kad je ustala i krenula si napraviti kavu – sinulo joj je.

Tina je našla u njegovom omiljenom bircu. Bio je tako zadubljen u čitanje da je nije primijetio čak ni onda kad je stala pored njegovog stola, ni kad gaje pozvala po imenu. Tek kad je posegnula za pecivom koje je jeo (ogromna buhtla sa sirom, koliko je uspjela vidjeti, jedna od one vrste za koju je znala da mu je posebno omiljena, manje pečena, s tankom koricom, tijesta koje je bilo spužvasto i obilno mirisalo po kvascu, a koje bi postajalo gnjecasto i saftno kad bi snažno zagrizao u njega – osjećala je da postaje gladna, Tin je uvijek jeo s takvim gustom da bi sve oko sebe uvijek zarazio neopisivom potrebom za hranom – za razliku od Stupara od koga bi svako u okolici nekoliko stotina metara izgubio tek), brećnuo se kao oparen i povukao pecivo iz njene ruke prije nego je shvatio tko mu ga to pokušava oteti. Izgledao je poput proždrljivog dječaka kojemu majka pokušava oteti čokoladu za koju zna da je ne bi smio jesti, ali kojoj svejedno ne može odoljeti. "Samo još jedan zalogaj, mama", s očajem i preklinjanjem u očima.

– Šta si se odmah uspaničio? – naceri se Gabriela. Mada zapravo nije bila dobre volje izraz Tinovog lica nije mogao ne nasmijati i najtmurniju osobu.

On zatvori usta puna poluprožvakanog peciva i sira i teško proguta očito preveliki zalogaj.

– 'Si gladna? Mogu ti skoknuti po pecivo ako hoćeš? – reče pokazujući u pravcu pekarnice prekoputa. Ona primijeti kako on, kao i obično, ne nudi komad peciva kako su to obično ljudi radili, "očeš komad s one strane gdje nisam jeo?" Bila je to još jedna Tinova karakteristika. Bio je spreman ustati i otići joj po pecivo, čak i da je pekarnica bila puno dalje nego je u stvarnosti bila, ali dati joj od komada koji je namijenio sebi ... Bože sačuvaj!

U početku njihovog poznanstva znala ga je ozbiljno zabavljati zbog toga, ali s vremenom se navikla. Čovjek se na sve navikne, a osobito na mušice ljudi koji su im dragi.

Odmahnula je glavom i sjela za Tinov stol u stolac nasuprot njemu. On je upravo tjerao ostatke peciva iz svojih usta bijelom kavom iz ogromne žute šalice na velike plave točke (užasna stvar) u koju je valjda moglo stati pola litre tekućine. "Samo pij toliko kave pa ćeš poživčani-ti!", sjetila se Gabriela riječi svoje bake. Smiješna stvar. Kao da nije radila posao od kojega bi prije poživčanila (što god da je to zapravo značilo za njenu baku) i kao da život koji je živjela nije bio dovoljan da i najrazumniju osobu na svijetu natjera da poživčani.

– Kako si me našla? – upita Tin i onda odgrize još jedan sočni zalogaj peciva. Gabriela ponovno osjeti da je gladna jer toga dana još ništa nije bila jela, a bila je davno ustala, no nadala se da Tin neće čuti kako joj želudac krulji jer nije željela da joj sada odjuri u pekaru po neki još vrući zalogaj. Imala je puno zanimljivih stvari o kojima je sada radije željela razgovarati s njim.

– Sjećaš se Stanke?

– Is that a trick question? – reče Tin između zalogaja. Bilo je to vrlo glupo pitanje s njene strane. Posjetili su Lužnicu nema ni tjedan dana.

– Ozbiljna sam.

– Pa nije to neka stvar koju bi čovjek lako mogao zaboraviti.

Dobro, da, sjećam se. Zašto?

– Sjećaš se kako smo pokušavali dokučiti zašto je onako unakažena?

– Nekome se nije svidjelo kako se našminkala?

Gabriela ga pogleda, mršteći se. Tin se obično nije tako grubo šalio, osobito kad su u pitanju bile ubijene osobe, o unakaženima da se i ne govori.

– Sorry – reče on odmah valjda shvativši da je pretjerao. – Slabo spavam u zadnje vrijeme. Uostalom, što si odjednom tako osjetljiva?

Zar se čovjek s tobom više ne može ni našaliti?

Gabriela odmahne rukom i naglo se opusti. Poživčanila sam, poživčanila, reče sama sebi glasom svoje bake. Mora da je napravila gadnu grimasu kad je Tin tako odmah skočio braniti se. Znala je da zna raditi gadne grimase. Sve dok nije sebe prvi put vidjela na telki nije bila svjesna toga koliko je njeno lice pokretno i koliko često radi grimase. Bilo je čudno da joj lice u ranim tridesetima nije prepuno bora, da je tako dobro očuvano. Možda upravo zbog tog grimas-

nog vježbanja mišića i elastičnosti kože. Ha, zdrav život, reče glasić u njoj i začudo je to ponovno bio glas njene bake.

– Ma ignoriraj moje "pokeraško lice" – reče ona Tinu, shvaćajući u trenu kako je on njeno uzbuđenje možda krivo protumačio kao atak na sebe zbog neimenovanih razloga. – Malkoc sam živčana jer ti imam nešto važno za reći.

– Onda sam se sav pretvorio u uši. – reče on i odgrize predzadnji veliki komad buhtle sa sirom. Gabriela, koja bi ga u nekoj drugoj situaciji na tu izjavu zamislila u obliku uhatog slonica Damba, kojega je tako voljela kad je bila klinka, što bi u nje definitivno izazvalo napad cerekaranja, ovaj puta ni ne primijeti njegov pokušaj (jer znao je reakciju koju su njegove riječi inače izazivale) daje nasmije.

– Otkrila sam zašto joj je ubojica unakazio lice.

Tin, prije nego je progutao prethodni zalogaj, utrpa u usta ono što mu je ostalo od peciva (nekoliko mrvica palo mu je u kavu, ali on to ili nije primijetio ili nije mario) i onda sve zalije bijelom kavom tako da mu se obrazi napuhnuše kao crnom sviraču trube kad se posebno trudi savršeno odsvirati neku osobito tešku dionicu.

– Nemoj se zadavit! – napomene Gabriela. Tin kimne glavom i daje joj rukom znak da nastavi.

– Prvo sam se pitala: da li je mržnja? No stvari su bile drugačije.

Nije ju unakazio nasumičnim ubodima. Ne. Precizno joj je odstranio nos, uši, usne. Kao da se trudio otežati nam posao identifikacije. Ali to nije bilo logično. Mi smo znali tko je ona. Mislim da bi polovica Samobora nakon onoga što joj se desilo i nakon svega što su čitali po novinama mogli i gledati njene slike po novinama, mogli prepoznati ju bez nekih većih problema. A i otisci prstiju su bili tu. Ništa se nije slagalo. I onda sam išla malo kopati po novinama, gledati da li sam možda što pogrešno shvatila ili izostavila. Slike u novinama bile su loše. I zato sam nabavila original njene najsvježije slike. Nije mi trebalo dugo da shvatim: ja tu djevojku poznajem.

– Aha? – promrmljao je Tin brišući usta salvetom koju je izvukao odnekud iz džepa. Još uvijek je žvakao ostatke peciva i bacao pogled prema koricama svog krimića Eda McBaina "Nocturno" na čijoj je naslovnici bio naslikan u razbijenom zrcalu odraz neke gole ženske.

Stručnjak za porniče, Franjo Stupar, znao bi kako se ženska na naslovnici zove. Gabrieli ime ne bi značilo ništa. Ali Tinov nedostatak reakcije jeste.

– I? – upitao ona pokušavajući sresti njegov pogled. On tek tada to primijeti i začuđeno je pogleda, očito ne shvaćajući u čemu je problem.

– Pa i ja sam je poznavao. To je cura koju je Duvnjak oteo.

– Ne od tuda! – Gabriela nestrpljivo odmahne rukom, nervozna što tako pojednostavnjuje stvari. – Od prije. Uostalom, i ti je poznaš. Od prije. Ne znam da li ćeš se sjetiti. To je ona djevojka koju smo prije nekih godinu dana sreli tu, kod mosta, kad sam radila na onom navodnom slučaju samoubojstva kad se ispostavilo da je ženu ubio muž lovačkom puškom. Sjećaš se? Stanka je bila ona djevojka koja se onako neobično uplašila kad nas je vidjela.

U isto vrijeme kad se ta scena događala u kafiću, još se nekoliko značajnih stvari zbilo, a o kojima oni u datom trenutku nisu imali pojma. Situacija se počela razvijati kao u nekoj od knjiga Eda McBaina koga je Tin tako volio, osobito sočan jezik koji je upotrebljavao, podsmješljivo, holivudsku, policijsku drskost likova i u nekim slučajevima duhovitost, te životnost i srećnost radnje koja nije posustajala u nekim plitkim naklapanjima već je pratila događanja i postupke junaka nepristrano poput kamere, a ipak dozvoljavajući svakom od likova priče da se izrazi. Krimiće je ipak bio krimić, a dobro napisana knjiga vidjela se na kilometar.

Dežurni policajac se javio nakon što je telefon odzvonio treći put. U početku uopće nije mogao shvatiti što mu to uzbuđeni i uplakani ženski glas govori. Nakon par minuta, koliko ju je (prilično traljavo) pokušavao nagovoriti da se malo smiri, duboko udahne i onda mu sve polako i lijepo ispriča ispočetka, žena koja se očito nije mogla smiriti, ipak naglašavajući riječi (kao da

razgovara s policajcem, rekli bi neki) uspije objasniti kako je na svom tavanu našla obješenog muškarca. Na pitanje da li je to osoba koju pozna, možda član obitelji, susjed, ljubavnik... (Sam je sebi zazvučao kao onaj idiotski, pederasti voditelj onog gej-kviza- policajac koji se javio imao je problem s gej ljudima – biti gej za njega je predstavljalo više stanje uma i zapravo malo je imalo sa seksualnom orijentacijom. Ako su osoba, neka situacija ili što god već bili gej onda si mogao biti siguran daje u pitanju neka škart roba.) ... dobio je slijedeći odgovor: – Da, naravno! Ja sam mu teta!

Prije nego je od žene doznao njeno ime i točnu adresu i obećao joj da će policija doći u roku od nekoliko minuta ne, neka ništa ne dira jer ne može pomoći osobi čije su usne ljubičaste i koja visi tako već nekoliko sati, bez obzira što je ona vidjela da su u tom i tom filmu raditi ... uspio je još zabilježiti to da nećak uopće nije trebao biti u zemlji i da ona nije imala pojma kad je došao. No najčudnija stvar od svih bila je ta da se činilo kako je žena manje uznemirena činjenicom da joj je nećak mrtav, objesio se dapače na njenom tavanu (bilo je za pretpostaviti da je to učinio sam ili se bar to ovom policajcu učinilo logičnim za pretpostaviti – to je jedna od onih gej stvari koje ljudi rade) koliko je užasnuta zbog ...

Natpisa na njegovim grudima?

Nekoliko dana ranije, te subote prijepodne u pošti u Branimirovoj nije bila gužva. Kad je osoba prošla kroz staklena vrata na ulazu i uputila se prema šalteru za prijem pošiljaka, pred njom je bila samo još jedna osoba tako da nije morala dugo čekati da dođe na red. Kako je vrijeme bilo prilično hladno, kiša je ponovno počela padati i naoblačilo se kao da će Smak svijeta, nikome nije bilo osobito čudno stoje osoba koja je paket donijela nosila rukavice. No ona je dobro znala kako hladnoća nikako nije razlog što ih je toga dana navukla na ruke, a pogotovo ne što ih sada nije skidala. Radilo se o istom razlogu koji ju je natjerao da sadržaj paketa, omatajući ga smeđim papirom, dira samo rukama zaštićenim tankim, plastičnim rukavicama koje je zadržala i dok je ispisivala adresu primatelja na omotu. Naredbu da to učini upravo na taj način ta je osoba dobila od onoga tko joj je naredio da pošalje paket.

Srećom, službenica na šalteru nije ju tražila da otvori paket mada je osoba koja ga je donijela bila sigurna da dobrano premašuje dozvoljenu gramažu za neotvorene pakete. Samo je upitala što je unutra.

– Skripte za školu. – slagala je osoba. Službenica je sumnjičavo protresla paket, kao da se nada da će, ako je neka vrst bombe odmah eksplodirati i uštediti im svima puno truda, ali očito nije imala volje otvarati ga. Osoba je pretpostavila kako joj se bliži kraj radnog vremena i daje zaboli potkova za neki tamo paket. Neće Smak svijeta ako ga ne otvori. Jebeš jedan paket.

Osoba pomisli kako čak i daje službenica odlučila otvoriti paket i čak i da je pogledala unutra ne bi znala da dokumenti koje šalje nisu skripte. S druge strane, nisu bili ni tako daleko od toga. Ipak, radilo se o vrlo edukativnom materijalu. Dakle izvodio se zaključak da joj osoba nije slagala već da je samo malo izokrenula istinu. Što nije bilo kažnjivo električnom stolicom, molim lijepo.

Osoba je potom platila iznos koji je službenica tražila i okrenula se otići. Udaljavajući se učinilo joj se kao da pred jednim od šaltera vidi nekoga koga pozna. Ne reče i ne učini ništa već samo ubrza korak. Nije željela daje bilo tko vidi ovdje i eventualno poveže s paketom koji je upravo predala. Da, znala je da se takve stvari događaju samo u filmovima, sigurno ne u stvarnosti i sigurno ne u Hrvatskoj, ali ipak ... Znala je koliko je situacija opasna. I da postaje sve opasnija.

Teta nije znala da se vratio jer je rekao da se ne želi vraćati. Razgovarala je s njim prije samo dan-dva. Njegovi roditelji bili su mrtvi i ona je bila sve što mu je ostalo. Ona sama nije imala djece tako da je veza između njih bila jaka. Teta Jela voljela ga je više nego bi voljela vlastito dijete. T bez obzira koliko problematičan bio, sve one gluposti koje je radio kao dječak nisu ju mogle okrenuti od njega.

No kad je naposljetku pobjegao ujaku u Australiju, njeno srce kao daje prepuklo. Ujak je bio majčin brat za koga je teta Jela samo čula, ali koga nikada nije vidjela. Nije bio došao ni kad mu se sestra udavala. Napunivši osamnaest, Miki, Mihael punim imenom, izvadio je putovnicu bez da je teti Jeli išta rekao i s novcem koje je to ljeto zaradio na zidariji uputio se nepoznatom ujaku Jozefu koji više nije govorio hrvatski i koji je tamo dolje, u blizini Sydneja imao mali restoran u kojem je Miki trebao raditi kao pomoćnik u kuhinji dok se ne snađe i dok ne odluči što hoće od života.

Kad joj se javio i rekao gdje je, briznula je u plač. U sljedećih godinu dana ostarit će bar deset godina, koliko nije ni onda kad je radio najgore bedastoće. Jer onda je bio doma i jer je ona znala da je on, bez obzira na sve, dobar dječak i da će prije ili kasnije doći k pameti. A sada je bio sam u bijelom svijetu kod osobe koja mu je možda bila rođak, ali koja nije znala ništa o njemu.

Na pitanja o Stanki Miki je samo odvratio da će poslati po nju kad se snađe. No, prošla je godina dana i Miki je sve manje govorio o njoj. Teta Jela je pretpostavljala daje našao drugu. Bilo joj je žao djevojke koja je očito još uvijek gajila osjećaje prema njenom nećaku i koja je uvijek bila pristojna prema njoj i pozdravljala ju na ulici. Ipak, nije djevojku nešto osobito voljela, mada joj nije bila ni mrska. No godinu dana je godinu dana i mladić od devetnaest godina ne može biti odviše vjeran djevojci na drugom kraju planeta koju tako dugo vremena nije vidio, bez obzira koliko je možda volio onda kad je otišao. Bile su to mladenačke ljubavi koje plamte krasnim i bogatim plamenom, ali se najčešće jako brzo potroše, pa završe u učmalosti braka bez strasti ili ljubavnici odu svaki svojim putem.

Kad je čula za sve ono što se desilo sa Stankom, teti Jeli u isto je vrijeme bilo drago što Miki nije u blizini, ali joj je bilo silno žao djevojke, pa je zbog onog drugog svog osjećaja osjećala grižnju savjesti. Znala je da se Miki i Stanka još uvijek telefonski čuju, no nadala se da je dobro naslutila da je njihova veza prerasla tek u prijateljske kontakte starih znanaca koji dijele zajedničku prošlost i dječje ljubavi.

Kad ga je teta Jela upitala što kani učiniti, da li će doći nakon što je Stanka spašena iz ruku manijaka i nakon što je izašla iz bolnice, Miki je samo šturo odgovorio da sada ne može zbog posla. Teta Jela smatrala je daje tu u pitanju puno više od toga, ali nije ništa rekla. Bila je sretna zbog njegove odluke. Nije željela da pati. Uostalom, svi su znali da je Stanka odlučila zadržati dijete, a to su već bile ozbiljne stvari. Kakav bi to život bio gledati kako raste sin ili kćer osobe koja ti je otela i silovala ženu? Teta Jela vjerovala je da djeca nisu kriva za grijehе svojih roditelja, ali bila je sretna stoje Miki odlučio držati se dalje od Stanke i njenog djeteta. Smatrala je da je to najpametnija odluka koju je njen nećak donio u svom životu. I sad joj je u neku ruku bilo drago čak i to što je onda, prije godinu dana, odlučio otići u Australiju. Ta Australija poštedjela gaje puno razočaranja i bola.

Kad su Stanku našli mrtvu, teta Jela je otišla u crkvu i zapalila svijeću za djevojku. Ipak nije mogla a da ne pomisli kako Stanka kao daje bila ukleta. Miki je rekao da neće doći na Stankin sprovod. Teta Jela se složila bez riječi. Sto prije sve to zaboravi i preboli, to bolje.

A sada je visio s grede na tavanu njene kućice izgledajući u smrti istovremeno i tako mlad, a i tako odrastao i promijenjen. Nije ga vidjela godinu dana, svog dječaka, svog Mihaela. A sada je bio mrtav.

Nije mogla vjerovati. Sve ovo činilo se kao daje ružan san.

S policijom došla je i Hitna pomoć. Medicinska sestra, lijepa žena u ranim četrdesetima, dala joj je injekciju nakon koje se vrlo brzo počela osjećati tupom i obamrlom, kao da se sve ovo događa nekome drugom. Promatrala je kako odnose tijelo njenog najdražeg nećaka, njenog jedinog nećaka koji joj je bio najbliže djetetu što je ikad u životu imala i govorila je sebi: ovo nije istina, ovo se ne događa.

A kad ju je jedan policajac upitao može li na trenutak razgovarati s njom i može li im dati nekoliko odgovora, samo je kimnula glavom. I ona sama imala je toliko pitanja i sva su vrištala

za odgovorima. Mogla je shvatiti potrebu za postavljanjem pitanja. Čak i u ovako teškom trenutku.

Njena se zla sreća okrnula o Mikija, rekao je glasić u njenom umu, ali ga je ona, otupjela od sedativa, skrhana bolom, odlučila ignorirati. Ta djevojka je ukleta, ponovio je glasić, a ona mu je samo nijemo rekla neka šuti. Prekasno je progovorio. Sada je svemu bio kraj.

Kad je policajac naposljetku postavio ono pitanje samo ga je blijedo pogledala. Što znače riječi koje je netko, očito mladić sam, napisao flomasterom na komadu kartona, kroz koji je provukao žniranac iz svoje tenisice i potom ga objesio sebi oko vrata, prije nego je namaknuo na sebe onu drugu omču kojom si je oduzeo život?

"Sve to zbog jedne primateljice kurca." Teta Jela nikada ne bi mogla izgovoriti te riječi. Nikada ne bi pomislila da bi ih Miki izgovorio ili napisao. Nije ga tako učila. Miki je znao biti problematičan, ali ipak je on bio dobar dječak. Miki nikada ne bi mogao reći zlu riječ ni protiv jedne žene. Zar je ovo bilo zbog Stanke? Da li se ubio – mrzeći ju? I zašto se ubio? Sve je bilo gotovo. Ona je bila mrtva, a on je imao uspješan posao kao vozač kamiona, ne više kod ujaka Jozefa s kojim se nije odviše dobro slagao, već u jednoj velikoj prijevozničkoj tvrtki. Teta Jela nije znala odgovore na pitanja koja joj je policajac postavio. I sama bi rado saznala odgovore. Kroz maglu sedativa samo je mogla s tugom zaključiti daje cijeli njen život, sve čemu se nadala i sve nade koje je polagala u Mikija sada bile bačene u vjetar. Sve je bilo uzalud. Njen život bio je promašaj.

– Ne kužim. – Tin je odmahnuo glavom.

– Ma kako se ne sjećaš? – Gabriela je bila nestrpljiva. – Možda je prošlo godinu dana. Radila sam na onom navodnom samoubojstvu ...

– Da, da, sjećam se toga, ali ...

– Našli smo se toga dana. Otišli smo na kavu poslije uviđaja. Kad smo odlazili, naletjeli smo na curu. Curetak. Mislila sam još je srednjoškolka. Zapravo je tada bila tek maturirala. Vidjela nas je na ulici i onda nas zaobišla u širokom luku.

– I to je bila Stanka? Gabriela kimne glavom. – I ti si se toga sjetila?

– Gledala sam slike. Mučilo me je njeno ubojstvo. Zašto bi je netko onako izrezao? I onda mi je sinulo. Nije želio daje prepoznam.

– Ponavljaš se. Uostalom, ti nisi radila na njenom slučaju! Mislim, zaprešićka postaja ga vodi.

– Tine, molim te, nisu drugi ljudi slijepi. Vide kako se kačimo za svaki slučaj koji se može povezati s cijelom stvari oko serijskog ubojice. Ovaj koji ju je ubio znao je da ću kopati. I znao je da će mi djevojčino lice postati poznato. Međutim, prevario se kad ju je onako unakazio. Upravo to mije skrenulo pažnju. U protivnom možda ne bih onako ... no u svakom slučaju sigurno se ne bi ih tako uhvatila njene slike. To je ključ.

– Znači, zajeb'o se?

– Zajeb'o, brate! – reče Gabriela oponašajući Stuparov način govora.

– Samo ja se i dalje ne sjećam tog famoznog susreta na ulici.

– E, čuj, nemoj me živcirati! Pokušavam ti nešto objasniti.

Uostalom, taj susret na ulici i nije bitan. Bitno je da sam ja Stanku znala od ranije. Od prije tog susreta.

– A to ... – Tin se sada zbuni i ovaj put se to činilo posve iskrenim.

– Znači susret na ulici nije bio ...

– Ne, ja sam je znala preko Edija. Iz Edijevih "crnih dana".

Tin je znao što izraz "crni dani" označavaju. Gabriela je mislila na Edijevo narkomansko eksperimentiranje.

– A šta si ti mislio zašto me se onako prestrašila na ulici?

– Jel' ti kažem da se ne sjećam ...

– Mala je znala da sam u policiji. A znala je i da znam daje bila u onom društvu kad je Edi imao problema. Kad smo oboje imali problema. Njen dečko je Ediju bio diler. Dečka nikad nismo uhitili, mali je zbrisao u Australiju, a curi je samo dokazano posjedovanje trave. Poslije cijele te stvari navodno je došla k sebi. U svakom slučaju, sada je definitivno bila čista jer bi zloupotreba droga postala očita na obdukciji.

– Zloupotreba droga je jedino što ovom slušaju još fali. Imamo otmice, ubojstva, silovanje ... puno za jedan ovako mali grad.

– Daj, ne podsjećaj me. – uzdahne ona. Tin mahne konobaru za još jednu kavu. I u taj se tren Gabriela sjeti onoga što mu je već par tjedana pokušavala ispričati.

– Ej, ti si svoju kuću kupio od nekih Nijemaca, zar ne?

Tin je pogleda i zbunjeno se nasmiješi.

– Kupio sam preko agencije za nekretnine, ali, da mislim da su vlasnici bili Nijemci. Mislim, nikada ih nisam sreo. Kontaktirao sam samo s njihovim odvjetnikom koji je imao punomoć riješiti sve stvari u vezi prodaje kuće. Zašto pitaš?

– Ma, prije par tjedana došao nam je u stanicu neki Švabo misleći kao policija će mi pomoći. Naivac. Navodno dugo nije komunicirao s roditeljima, a kad ih je napokon odlučio pronaći, shvatio je kako su starci sve rasprodali i onda netragom nestali. I tako on sada pokušava utjerati svoje nasljedstvo, a ne zna ni to da li su mu starci živi ili ne i gdje su.

– Ako mene pitaš, starkelje su negdje na Ažurnoj obali ili gdje već, a sin razmetni se može slikati. Eto ti još jedan razloga zašto bi netko poželio ne imati djecu. Ne vidiš ih pola stoljeća i onda se pojave i jedino što ih zanima je nasljedstvo.

– Svakako.

– A zašto se pojavio u Hrvatskoj?

– Stara mu je rodom odavde. Imala je tu kuću za koju je govorila da će ju ili prodati ili će se pod stare dane tu preseliti.

– Pa onda je ne bi trebalo biti teško naći.

Gabriela odmahne glavom.

– Ne zna adresu, a pošto ni jedna kuća nije zavedena pod majčinim udanim ni djevojačkim prezimenom, ne može je ni naći. Jedina mu je šansa da dozna preko koje agencije su prodali i da možda u agenciji dobije neke informacije.

– Ti misliš da sam ja možda kupio kuću od tih ljudi? Ali ja sam tu kuću kupio prije oho-ho godina, znaš i sama.

– E, pa, ni njihov sin ne zna točno kad su oni kuću prodali, ako su je prodali, ni kome.

– Pa ako su je prodavali preko neke agencije onda bi podaci doista trebali postojati.

– Da, a osobito ako je bila hrvatska agencija koja se u međuvremenu ugasila. Vjeruj mi, laka rješenja i uredni papiri postoje samo u filmovima.

– Što hoćeš reći da se čovjek može slikati, ali starce neće naći?

– Pa, možda, ako je jako uporan. Ali neće biti lako. Preko koje si agencije ti kupio kuću? Sjećaš li se imena vlasnika?

Tin odmahne glavom.

– Bila je neka njemačka. Ali ako hoćeš točne podatke, morat ću ti potražiti doma u papirima. Kao što rekoh, davno je to bilo, a ja sam kontaktirao samo s odvjetnikom. Ali ako ti je bitno potražiti ću. Mada ja mislim da si na krivom tragu. Bilo bi malo previše prikladno, ne čini li ti se?

Nasmiješila se. Da, neke stvari doista se događaju samo na filmu.

– Nije zgorega ispitati sve opcije.

– Tu se slažem s tobom.

Ustala je, pogledala na sat.

– Doma? Na posao? – upitao ju je.

– Idem prvo skoknuti do pošte. Došlo mi je nešto preporučeno. A onda na posao.

- Opet si počela naručivati besplatne kataloge s Interneta?
Nacerila se.
- Mrzim što me tako dobro poznaš!
I onda mu je mahnula rukom i izašla iz kafića.

18.

Čovjek u zatvoru često nauči najneobičnije stvari i one koje bi želio znati i one koje ne bi. Heinrich je obijanje brava naučio od nekog tipa, Turčina Bulenta Oktema, kojemu očito nije smetala Heinrichova sklonost malodobnim curicama već ju je (Heinrich je pretpostavljao) na određeni prešutni način odobravao. Bulent ga je naučio zanatu, zapravo vještini koju je svaki čovjek uz malo upornosti i nešto znanja mogao savladati. Bilo je samo potrebno znati kako stvari funkcioniraju. Uostalom, zar nije tako sa svim stvarima u svijetu? Saznaš kako stvari rade i gospodar si svijeta.

Ako bravu zamislimo kao zagonetku, onda je samo pravi ključ onaj koji ju može "odgonetnuti". No što ako nemamo pravog ključa? Onda zagonetku treba rješavati "pješke". Pred njim se upravo nalazila najjednostavnija od svih, ona koju je prvu naučio otvarati. Stvar je trebala biti gotova za čas.

Ono što je on pokušavao pobijediti bile su igle različitih dužina koje su se nalazile u unutrašnjosti brave. Svaka od igala bila je podijeljena na dva dijela koji su se mogli rastaviti. Zapravo je to njihovo rastavljanje bilo osnova otključavanja brave. Jer kad bi se pravi ključ ugurao u bravu, igle su sjedale na zupce ključa tako da različite dužine bivaju poništene udubljenjima i ispupčenjima na ključu. Kad igle tako sjednu na ključ koji otvara tu bravu, gornji dio igala, koje u pravilu sam sjede na donjima, točno se poravnaju i sjednu na rub cilindra dozvoljavajući okretanje ključa i pokretanje mehanizma brave, odnosno otključavanje. Ako je u bravi krivi ključ, onaj koji ne otvara tu bravu, igle se neće poravnati, gornje igle neće točno sjesti na rub cilindra i ključ se neće moći okrenuti. To je razlog zašto u pravilu i krivi ključ možemo ugurati u bravu, ali ga ne možemo okrenuti. Onaj koji nema pravi ključ treba "zavarati", "prevariti" igle i natjerati ih da njihov gornji, odvajajući dio sjedne na rub cilindra. Cilj je izgurati ih van cilindra. Za to su potrebna dva instrumenta.

Jedan je dugački metalni predmet s kukicom na kraju koji veoma nalikuje onom instrumentu koji zubari koriste kad pacijentu pokušavaju iščepkati lijek ili ostatke plombe iz zuba. Drugi je instrument nalik na prvi s tom razlikom što umjesto kuke ima plosnatu glavicu sličnu onoj na odvijaču.

Proces počinje time da prvi instrument, onaj s kukicom, gurnemo u bravu, sve do kraja, odnosno dokle god bi pravi ključ išao. Kukica treba gledati prema gore i služi tome da svaku od pet igala postavi u odgovarajući položaj. No kako gornji dio igala neće imati na čemu stajati (obzirom da inače stoji na donjem dijelu igala koje su se posložile u ravnu crtu upravo u visini cilindra kad su svojim različitim dužinama popunile udubine i izbočine na ključu) potrebno je cilindar malo zakrenuti, stvarajući tako gornjem dijelu igala rub od djelića milimetra na kojemu će se zaustaviti kad ih poguramo prema gore. To ćemo učiniti tako da instrument koji smo ugurali do kraja i potom podbočili plosnatom glavicom drugog instrumenta, kojeg polažemo ispod prvog na samom ulazu u bravu, malo okrenemo kao da ga otključavamo. To je dovoljno da se cilindar malo pomakne s mjesta. Istovremeno treba igle, koje su se podigle kad smo instrument ugurali u bravu, postaviti iznad ruba cilindra. Ako je sve dobro učinjeno gornji će dijelovi igala jedan za drugim sjesti na malo pomaknuti rub cilindra kako izvlačimo instrument, pažljivo ispuštajući svaku od igala da sjedne na svoje mjesto. Na kraju je samo potrebno okrenuti oslobođeni cilindar. Igle su "prevarene" i "misle" da je u bravi pravi ključ jer su se upravo tako poslo-

žile. I uz malo vježbe i vještine cijela je ta stvar doista dječja igra. Prema tihom kliku koji će učiniti gornja igla kad pada na svoje mjesto znamo da smo postigli svoj cilj. Kako se sve događa unutar brave i kako stvari radimo "napamet" potrebno je istrenirati ruku tako da znamo točno kolikim pritiskom trebamo djelovati jednim i drugim instrumentom, trebamo znati točno vizualizirati što radimo. Mada je stvar u teoriji bila vrlo jednostavna ono jedino stoje zahtijevala od svog vježbenika bila je samo vježba.

Heinrich je u zatvoru imao dovoljno vremena vježbati. Turčin mu je čak nabavio i bravu na kojoj je to mogao činiti. Bio je seksualni prekršitelj koji je u zatvoru trebao ostati dugo vremena. Ako su čuvari i znali što radi, očito se nisu previše brinuli. Obijači brava uostalom činili su se manjom prijetnjom od pedofila i silovatelja. Turčin je u zatvoru bio zbog ubojstva šogora. Ne, nije branio sestrinu čast niti išta slično. Sestra nije imala nikakve veze s tim. Šogor ga je prevario u nekom poslu i odbio prihvatiti odgovornost za to. Bulent gaje naučio kako svatko mora pokušati svoju kašu. On sam upravo je učio istu lekciju.

Kad bi se realno razmislilo o svemu, mogao je pričekati vlasnika kuće i na legalan način si omogućiti kontakte i ulaske u ove prostore. No u tom slučaju uskratio bi si sve one prednosti koje provala nosi. Ne bi imao mogućnost samostalno i slobodno pretraživati kuću, ne bi imao mogućnost "onjušiti zrak" kako je on to zvao i svakako ne bi imao prednost iznenađenja koju je svakako mislio iskoristiti. Jer, kako god počelo moralo je završiti time da se vlasnik kuće naposljetku pojavi na vratima i suoči s njim.

Kako je djelićem uma i strahovao, u kući nije bilo fotografija, nije bilo fotoalbuma (bar koliko je površna pretraga to pokazala) nije bilo videokazeta s obiteljskih slavlja. Nije bilo ženske odjeće u ormarima, niti dječjih igračkica. Čovjek je živio sam, baš kako je konobar rekao. No, Heinrich je iz iskustva znao da se ne smije puno oslanjati na svjedočanstva osoba koje te ljude poznaju samo površno. Često puta bi znali dobiti pogrešne utiske o ljudima, osobito ako sami nisu nešto posebno pronicljivi i nemaju velike sposobnosti u određivanju tuđeg karaktera. A većina ljudi bila je upravo takva.

S druge strane, bilo je nečega drugog što ga je uvjerilo da je na pravom mjestu, bolje od bilo čijeg iskaza ili fizičkog dokaza. Bilo je to ono što je on osobno zvao miris DNA.

U prvi mah ga nije prepoznao. Bio je poput mirisa iz djetinjstva koje čovjek zapamti i za koje shvati kako duboku su mu se urezali u pamćenje tek kad mu ponovno budu prizvani u sjećanje, no ne može se sjetiti izvora tih sjećanja i s kojim događajem iz prošlosti bi ih trebao povezati. Čini se prije kao da miris potječe iz sna nego iz nečega što se stvarno dogodilo. I onda shvaća da se zapravo ne radi o mirisu u klasičnom smislu, da ga ne osjeća njuhom već ga priziva iz genetske arhive sjećanja i osjeća nekim dijelom svoga mozga za koga do tada nije znao ni da postoji niti bi ga namjerno i svjesno ponovno znao aktivirati. Taj dio njegovog "mentalnog njuha" radio je samo na automatiku.

Prošao je već cijelu kuću i onda naposljetku sišao u podrum koji ga je zapljusnuo tako snažnim mirisom da mu se zavrtjelo u glavi i morao je zastati i sjesti na stubu od grubog betona osjećajući pod dlanovima, kojima se oslonio na njih, njihovu oronulost i vlažnost. Ne samo da se tu radilo o mirisu DNA koga je sada postao svjestan i koga je do tada sretao samo tu i tamo, po ulicama grada, po majčinoj kući kad se vratio iz zatvora i jednom u zatvoru kad je onog tamnoputog momka koji je u zatvoru bio zbog neke provale posjetila djevojka i ostavila na njegovom licu i rukama svoj miris. Jednostavno je znao da je ta djevojka ubila svoje dijete jer je bilo ... nešto ... da ... nije bilo poput nje? Da, tako je. Jer nije bilo poput nje i jer ga stoga nije željela. Bilo je na oca koji također nije bio poput nje, ali je bio zanimljiva zabava.

I sve je to Heinrich shvatio samo prošavši pored Crnca na hodniku, udahnuvši jednim udahom miris koji je čudna žena ostavila na njemu kad ga je poljubila na rastanku. Možda bi netko drugi cijelu stvar ispričao na drugačiji način, drugim riječima i možda sve to nije odmah bilo svjesno, ali kad mu je, nekoliko dana kasnije, cijela stvar ponovno pala na pamet i kad je počeo razmišljati o njoj, jednostavno je shvatio kako raspolaže tim informacijama. To je bio miris

DNA. Djelomično, to je bio njegov miris. Prepoznavali su jedni druge kako se zvijeri prepoznaju po vonju. I bio je to isti miris koji je osjetio sada, mada nikad do tada on nije bio tako intenzivan kao tu.

Ujedno bio je tu i snažni miris smrti i krvi koji se miješao s onim prvim mirisom, genetskim otiskom u prostoru, a koji je bio jednako fantomski miris i znao je da on u stvarnosti ne postoji. Netko se svojski potrudio da cijelo mjesto pažljivo počisti. Sve je zaudaralo na Domestos i zapravo je to bio onaj miris koji je Heinricha ošamutio i natjerao da sjedne na stube, više nego nesvartni miris koji je osjetio u svojoj glavi. Gospode, ovdje je ubio desetke ljudi, pomislio je. U svojoj kući, ubijao ih je u vlastitoj kući. Kako je mogao nastaviti živjeti ovdje? Zar ga nisu progonili mirisi, slike, zvukovi? Sve se to tu događalo i sve je ostajalo ovdje. Heinrich napusti svoju ideju da siđe dolje i razgleda podrum. Sve što je trebao saznati o čovjeku koji je ovdje živio, već je saznao, s tim da je upotreba riječi "čovjek" moglo biti potpuno pogrešno upotrebljavanje pojmova. No Heinrich i dalje nije znao kojom bi riječju opisao što je ta osoba koja je živjela ovdje bila, stoje to bila Crnčeva djevojka. Znao je u tom trenutku samo to da je ovaj podrum poput Čistilišta u kojemu su među svjetovima zastale duše ubijenih da nikada ili bar ne bez pomoći egzorciste, ne nađu puta za drugi svijet.

Heinrich je duboko vjerovao u drugi svijet. Vjerovao je u njega od onog davnog dana u njegovoj mladosti kad je shvatio da može vidjeti i osjetiti stvari koje drugi ljudi ne mogu. Nesretni je slučaj bio što se to desilo upravo onda kad se osvijestio nad izmrcvarenim tijelom one dvanaestogodišnjakinje. Bila je kurva i narkomanka, ali ipak nije bila zaslužila ono što joj je napravio. Izdahnula je na putu do bolnice. I možda nitko ne bi saznao da je on bio taj koji joj je rasporio trbušnu šupljinu i silovao ranu (oh, kako je samo vrištala, a njega je njen glas, koji je samo tutnjanje glazbe iz zvučnika skrivalo od susjeda koji su i onako već bili navikli da razni čudni zvukovi dolaze iz djevojičinog stana, samo još više uzbuđivao i možda je to razlog zašto se ono stoje u početku bila surova seksualna fantazija sama od sebe pretvorila u zbilju i na kraju preobrazila u ubojstvo) da zaprepasten onim što je učinio nije u curinom stanu ostavio sve: i svoj sako i svoj novčanik, a sa svime tim i svoju budućnost. Nikada je nije mislio ubiti. Djevojka je trebala biti samo seksualni eksperiment. Bio je u svojim ranim dvadesetima i želio je iskušati stvari. Uostalom, nije izgledala kao da joj je dvanaeset. Bila je visoka i mršava s malim grudima i debelim slojem šminke, u plastičnoj crnoj minici koja je bila samo komadić koji joj je prekrivao muf za koji je mislio da je obrijan, a ne još neodlakavio, vene na rukama otvrdjele od uboda igala.

Željela je grubu igru, rekla je. To je ono što voli. Da lije to ono što i on voli, pitala gaje. I on je jednostavno u tom trenutku shvatio daje odgovor potvrđan. Samo ni on sam nije mogao shvatiti omjere grubosti u svojoj igri. A kad je jednom krenula, nije mogao stati sve dok nije udovoljio svojoj strasti. Problem je bio jedino stoje to bilo previše za nju. Ona nikada do tada nije igrala toliko grubu igru.

Osjećao se kao drogiran. I mada nikada nije probao opojnih sredstava (bili su to eksperimentni u koje se nije želio upuštati, vidio ih je previše koji su loše završili), znao je da ovako high ne bi bio niti na jednom od njih. Svaki osjećaj u njemu bio je prenatlažen, kao daje u utrobi zvijeri, sve je oko njega stotruko odjekivalo, oblici i boje se razrijedili i postali akvareli, a tek kasnije je shvatio kako je ta udaljena i pritajena glazba koja je pratila cijeli čin bilo zapravo njegovo vlastito rezanje.

Vrata jednog novog svijeta otvorila su se posve slučajno, a ono što je jedino znao bilo je da ih sada više nikada, nikada neće moći zatvoriti. Ovo je bilo ono stoje bio. Jednom kad je to shvatio, jednom kad je prerastao u taj novi oblik, nije mogao zaboraviti sve što se desilo i nastaviti sa svojim nekadašnjim životom. Čak i da ga nisu našli, čak i da djevojka nije izdahnula, ništa više ne bi bilo isto. Možda ga je njegova podsvijest koja je vjerojatno sve oduvijek znala, natjerala da ostavi novčanik, omogućavajući policiji najlakši mogući način da ga pronađu. Možda je želio biti pronađen. Zatvor je bio jedina pametna stvar koju je mogao smisliti. Nakon ove

prve nesretnice koliko njih bi zaredalo da se odupro prvom naletu grižnje savjesti? Dobro je učinio što se tako predao. Nije mogao reći da se osjeća čist i daje odriješen grijeha, ali znao je bar toliko da se osjeća bolje nego bi se osjećao da nije bilo onih godina koje je proveo u zatvoru. Ili bar što se djevojaka ticalo. Što se njegove prirode ticalo, ona nije umrla. Ako ništa drugo bar je to vrlo brzo potvrdio. Puno brže nego se nadao i s puno manje kontrole. Sad na slobodi, neke kočnice koje su se u zatvoru činile zacementiranima, sada su stale polako popuštati.

I to je bio razlog zastoje tako očajnički trebao odgovore i zašto se zaputio, prateći jedini trag koji je imao, preko pola kontinenta. Činjenica daje napokon došao do izvora, i da se napokon potvrdilo sve ono što je samo nagađao, nije mu donijela mir. Samo umor.

Polako je ustao sa stepenica i oslanjajući se o rasklimanu ogradu krenuo je van iz podruma. Sve što je zapravo želio saznati, saznao je. Jedino što je još trebalo učiniti bilo je pričekati onoga koga je tražio i postaviti mu dva pitanja: zašto?; i: kako? Ako je bio u pravu (a sve je do sada ukazivalo na to da je), samo je vlasnik ove kuće mogao odgovoriti na neka pitanja koja su se isključivo ticala Heinrichovog života.

Osjetio gaje prije nego je izašao iz auta. Miris je nosio plemenski pečat koji nije osjetio bar pola stoljeća. Možda i više. Mada nije bio onako snažan, čak ni kao miris onog nesretnog dječaka kojega je Mačka prije nekoliko mjeseci inficirala. Bio je definitivno slabiji od mirisa odraslog vukodlaka. Nečist miris. Ublažen i deformiran. Osakaćen.

Ono jedino što je on osjetio u tom djeliću sekunde kad je shvatio što je miris koji osjeća, bio je samo silan bijes. Netko je narušio privatnost njegovog posjeda. Netko je došao i obeščastio svojim mirisom njegov teritorij. Osjetio je po koži onaj golicavi osjećaj kad uzburkani hormoni potaknu u korijenu rast dlake. No suzdržao se. Tko god da neznanac bio, morao ga je sresti u ljudskoj koži. Jer mogla je biti zamka. Ne bi bilo prvi puta da ljudi podmeću vukodlaku zamku s plemenskim mirisom samo da bi imali dokaza da je ovaj doista onaj koga traže.

Čekao je možda sat, sat i pol prije nego je došao. I to je bilo dobro. Bojao se da će možda čekati puno duže. Ipak, mada se nadao da će ga možda osjetiti prije nego uđe u kuću onim svojim specijalnim čulom to se nije desilo. Ono što se zapravo desilo bilo je daje zadrijemao u fotelji i da ga uopće nije čuo kako ulazi.

– Tko ste vi? – bilo je ono što ga je trgnulo oda sna i natjeralo da otvori oči. Ono što gaje potom još više iznenadilo, čak i više od cijevi pištolja u koji je gledao (mada je djelićem uma registrirao kako je neprimjereno da ova osoba drži revolver jer ako je bilo točno išta od onoga stoje mislio o joj, onda su toj osobi bile dovoljne njegove gole ruke da s njim izađe na kraj, čak i bez obzira stoje pridošlica bio sitnije građe od Heinricha i što je zasigurno težinom zaostajao za njim), bilo je koliko je čovjek pred njim nalikovao čovjeku sa slike. Da li mu je bio sin ili unuk? I ako mu je bio sin, stoje onda ovaj čovjek Heinrichu? Polubrat?

– Ne govorim hrvatski. – reče Heinrich na njemačkom, ne usuđujući se pomaknuti s mjesta. Prst na okidaču činio se dovoljno mirnim, ali istovremeno i dovoljno odlučnim da ga povuče u svakom trenutku.

– Tko ste vi? Što radite u mojoj kući? – progovori ovaj savršenim njemačkim bez akcenta. Ipak, ne, bilo je u njegovom glasu nešto ... čudno. Starinsko. Neknjiževno. Svakako ne školski. Onako kako jezik svojih otaca nauče oni koji odrastu u tuđoj zemlji i koji pokupe izričaj i rječnik od svojih roditelja ili rodbine koja je tako govorila u staroj domaji. Predratni njemački.

– Posegnuo bih u svoj džep, izvadio novčanik? – reče Heinrich i dalje se ne usuđujući pomaknuti. Stranac ne reče ništa. Ništa u njegovoj pozi nije govorilo daje uopće registrirao Heinrichove riječi.

Ipak Heinrich polako stade pomicati ruku prema unutrašnjem džepu svoje crne, kožne jakne. Cijev revolvera je mirovala. Shvatio je to kao dobar znak.

Polako je izvukao novčanik i zatim iz njega sliku logoraša koju je onomad pokazao konobaru. Potom je držeći s dva prsta desne ruke za pohabani rub, podigne prema onome koji je i dalje revolver držao uperen u njega i čije oči ga nisu napuštale ni na trenutak.

– Tražim ovog čovjeka.

– Zašto?

Njegove oči nisu skrenule prema fotografiji i Heinrich nije mogao biti siguran da lije ovaj uopće registrirao tko je na njoj i koliko mu je sličan.

– To mi je otac.

Osoba s revolverom nije ni na koji način pokazala daje se izrečene riječi imalo tiču. Ako je itko ikada imao bezizražajnije lice onda je to bilo ovo lice iza cijevi revolvea.

– Koliko vam je godina? – naposljetku reče ovaj no ne odstupajući od uloge koju je uzeo od kad je ušao u kuću niti za milimetar.

– Četrdeset tri. Ovaj čovjek na fotografiji sada bi trebao biti u osamdesetima. Imao je tridesetak kad je ovo snimano, početkom šezdesetih.

Čovjek s revolverom kao da je razmišljao, kao da je vagao dobivene informacije i pokušavao izračunati da li mu Nijemac laže.

– Zašto ste čekali toliko dugo? – reče naposljetku. – Četrdeset i tri godine. Ako ste željeli upoznati oca zašto niste došli ranije?

– Nisam znao. Majka je bila udana za drugog čovjeka. Uvijek sam mislio da mi je on otac. Ni on sam nije znao da mu nisam sin. Majka je imala aferu prije nego se udala. No to nije bilo dugog vijeka. Kad je shvatila da je trudna, rekla je ovom drugom čovjeku, s kojim je već neko vrijeme bila vezi da je on otac njenog djeteta. On nikada nije znao za onog drugog muškarca s kojim ga je varala. I tako su se oženili.

– Kad ste vi za sve to saznali?

– Majka mi je rekla prije nekih godinu dana.

– A vi ste tek nakon godinu dana ...

– Bio sam u zatvoru.

– Aha. – reče muškarac s revolverom kao da je taj odgovor čekao cijelo vrijeme. No s obzirom na to daje u svojoj kući pronašao čovjeka koji je ondje ušao bez razbijanja prozora i provlačenja vrata, bilo je logično za pretpostaviti da ovaj posjeduje određenu kriminalnu umješnost. A od toga do zatvora mali je korak.

– Ubio sam djevojku. Prostitutku. – reče Heinrich bez da mu je ovaj postavio bilo kakvo pitanje. – Bilo je ... gotovo slučajno. Jer ja, vidite ... imam problema ... s nekim svojim porivima. Teško ih kontroliram.

– Aha. – ponovni ovaj, ali sada više nekako prezrivo. Heinrich također primijeti kako se cijev revolvea spustila centimetar, dva. Sada je umjesto da mu bude uperena u glavu bila uperena prema njegovim grudima. Nije ipak mogao reći da mu se i jedna od solucija sviđa išta više od druge.

– Zato i tražim ovog čovjeka. Svoga oca. Majka mi je rekla kako je i on imao sličnih problema sa svojom naravi. Rekla je da mu po tome sličim. I da će mi možda on znati pomoći kad izađem iz zatvora.

– To je rekla? – sad posve otvoreno podrugljivo reče on. Heinrich se namršti, ali odluči ne dati se navući na neku nekontroliranu reakciju.

– Samo ona je uvijek mislila kako su njegovi agresivni ispadi posljedica njegovog boravka u logoru. Tukao ju je. Zato njihova veza nije mogla opstati.

– Da, da, tako je rekla, zar ne? – čovjek s revolverom počeo se čudno smijuljiti kao daje čuo dobru šalu. Heinrich je osjetio u sebi određeno komešanje, ali stvari su i dalje bile pod kontrolom.

No na njegovo veliko čuđenje ovaj nakon toga spusti pištolj i napola se okrene od njega i pođe prema regalu. Zatim otvori bife, izvuče bocu Pelinkovca i s upitnim izrazom lica je malo podigne prema Heinrichu, nijemo mu postavljajući pitanje. Očigledno odahnuvši Heinrich klimne glavom. Stvari su počele izgledati bolje.

– Ti doista ne znaš što si? – reče on točeći im piće za šankom koji je dijelio malu kuhinjicu od dnevne sobe i blagovaonice. Potom otvori gornji dio hladnjaka u kutu, iz posude za led izvadi dvije kockice, svaku ubaci u jednu čašu i potom ih ponese do Heinricha koji je nastavio sjediti u fotelji u kojoj je zaspao. Pruživši jednu čašu koju Heinrich primi i otpije gutljaj muškarac ostade stajati pored fotelje, zureći u neznanca koji mu je provalio u kuću.

– Ako sam dobro izračunao, tvoj polubrat. – reče Heinrich naposljetku. Onaj drugi se na to samo glasno nasmije.

– Polubrat?

Heinrich nije mogao shvatiti što je u toj rečenici bilo tako smiješno. Zaključio je da unuk ne može biti. Čovjek pred njim bio je u svojim tridesetima, možda i nešto stariji, otprilike star kao i muškarac s fotografije. Možda je upravo zato sličnost bila tako nevjerojatno velika. Dakle, ovo je bio sin čovjeka s fotografije, a ako je taj čovjek doista bio Heinrichov otac, mada među njima nije bilo nikakve fizičke sličnosti, onda je onaj u čiju je kuću provalio bio njegov polubrat. Vrlo jednostavno.

– Ne vidim što je tu smiješno. – reče Heinrich možda i oštrije nego je namjeravao. Drugi ga muškarac samo podsmješljivo pogleda, očito ne osjećajući da mu ovaj predstavlja ikakvu prijetnju. Čak je i revolver koji je sve do tada držao bio odložio na jednu od polica regala.

– Ne, naravno da ne. Reci mi... – on ode i sjedne u drugi naslonjač.

– ... da li ti je majka rekla da li je tvoj otac imao tetoviran broj na ruci?

Obzirom da je bio ... "logoraš"?

– Dao ga je ukloniti. – reče Heinrich ne primjećujući čudan ton kojim je ovaj to izgovorio. On klimne glavom.

– I pretpostavljam da mu je nakon takvog zahvata ostao ožiljak?

– Da, majka je rekla da gaje imao.

– Pretpostavljam, nešto poput ovoga? – govoreći to on rukom u kojoj nije držao čašu s pićem otkopča rukav košulje i zavrne ga pokazujući podlakticu. Mada mu je put bila prilično tamna najednom mjestu postojala je trakica posve svijetle kože. Izgledala je upravo kao mjesto s koga je nekoć bio odrezan komad mesa.

Heinrich, koji se malo nagnuo prema naprijed da bolje vidi ono što mu je ovaj pokazivao, naglo probljedi i gotovo sa strahom pogleda u nacereno lice svog "polubrata".

– Ali ... ali to je nemoguće! – promuca. – To je smiješno! Izgledaš mlađi od mene!

– Izgledam. – klimne ovaj glavom – A želiš li doista čuti nešto smiješno poslušaj onda ovo: tvoj otac uopće nije ljudsko biće.

– Ljerka je pretpostavila da sam logoraš i pretpostavila je da je ožiljak na mojoj ruci ožiljak od uklonjene tetovaže. Ja joj nikada nisam rekao nešto što će je razuvjeriti. A kako je uopće došla do te pretpostavke? Našla je neke moje fotografije. Iz logora, shvaćaš?

Rekla je da razumje i pitala je koji sam od nekoliko tužnih, poluživih kostura na slici ja. Pokazao sam na jednoga čisto igre radi. Pitala me je za broj. Ožiljak mi se učinio prikladnim. Znao sam da će izvući prikladne zaključke kad joj ga pokažem. Ljerka je bila takva – sklona prikladnim zaključcima. Zapravo, ožiljak sam dobio kad mi je jedan pijani vojnik žabo ondje bajunetu. Istina je da sam varao na kartama, ali ...Uostalom, bio sam višeg čina nego on i ono što je napravio kažnjavalo se smrću. Možeš biti siguran da sam ga ustrijelio kao psa.

Rana je zacijelila brže nego se itko mogao nadati, ali ožiljak je ostao.

Što se fotografije ticalo, ja sam bio s druge strane objektiva.

Fotografija mi je u ono doba bila svojevrsni hobi.

– Nisi Nijemac, zar ne? – reče Heinrich. Sve to nije ga puno diralo.

Radilo se o vremenu od prije pola stoljeća. Sve to bilo mu je jednako daleko kao da mu je ovaj čovjek, njegov otac (gospode Bože!) govorio daje bio u Napoleonovoj vojsci. Ali koliko je on znao, možda i jeste.

Njegov otac samo lijeno odmahne rukom, još malo otpije piće, dovršavajući ga u jednom gutljaju.

– Ne, ali to, uostalom, i nije bilo bitno. Moja krvožednost zabavljala je neke od viših časnika. Tako sam se i uključio u cijelu stvar. Vojska mi je bila zadnja stvar na pameti, za politiku nisam mario.

Bile su to samo besmislene ljudske igre. No, pohodio sam određene klubove gdje su se okupljali ljudi koji su voljeli, da tako kažemo, grublju igru. Zašto se čudiš? Misliš daje S&M izmišljotina modernih vremena? Oduvijek je bilo ljudi koji su voljeli bol i onih koji su je voljeli nanositi. Tu i tamo bih se našao u takvom društvu, postao članom ovog ili onog kluba. No nikad zadugo. Ljudi mi svojim igrama nisu mogli privući pažnju na duže vrijeme. I tako sam u jednom klubu sreo jednog višeg časnika koji me je uputio na "klub" gdje su igre puno perfidnije i rezultati masovniji. On mi je pomogao da uđem, dobijem čin. Koliko su me prihvatili ne znam i nije mi bilo stalo. Bilo je to prvi put da sam se mogao otvoreno izivljavati na ljudima, danonoćno, a nisam se čak morao ni pretvarati. Kao što rekoh to je zabavljalo više časnike i unosilo teror među redove logoraša. Moraš razumjeti to da ja nisam bio nacist i nisam zagovarao njihovu politiku. Samo sam iskoristio pruženu šansu. Kako bih i mogao zagovarati takvu politiku kad su za mene kao vukodlaka svi oni, i mučitelji i mučenici bili jednako niža vrsta, stoka za klanje i ništa više. Bilo je to kao vožnja u lunaparku: bila je divlja i vrtoglava i trajala je prekratko.

– Vukodlak? – Heinrich je gotovo šaptao. Tek tada njegov otac, koji se sve do sada smješkao očiju uprtih negdje u daljinu kao da promatra prizore iz tih davnih i gotovo zaboravljenih vremena, skrene pogled prema njemu, shvaćajući daje taj naziv sada po prvi put upotrijebljen.

– Ti nikada nisi imao preobražaj. – konstatira on skupljajući obrve.

– Jesam li u pravu?

Heinrich, koji očito nije znao ništa o bilo kakvim preobražajima, samo zbunjeno slegne ramenima.

– Zar misliš ... doista? Kao u filmovima? Hoćeš reći da se za punog mjeseca pretvaraš u dlakavo čudovište?

Bilo je očito da je ovim Heinrich prešao određenu granicu u okvirima koje je vukodlak smatrao da osoba koju prvi put u životu vidi mora ostati, bila mu sin ili ne i Heinrich je to odmah osjetio. Bljesak vukodlakovih očiju bio je nešto što još nikada u životu nije vidio i za što je odmah pretpostavio da je bljesak koji vide njegove žrtve prije nego krene u napad. Kao da je nešto gusto i zlatno prošlo kroz njih, poput oblaka, poput amebičnog stvorenja koje je cijelo vrijeme postojalo u vukodlakovoj lubanji i koje je vjerojatno davalo svijest, sposobnost govora i djelovanje ovoj zvijeri u ljudskom omotu. Heinricha ta ideja tako užasne da neko vrijeme nije mogao izustiti ni riječi, niti uobličiti neku razumnu misao jer sve o čemu je mogao razmišljati bilo je to zlatno biće amorfno tijela kako se kreće unutar vukodlakove lubanje.

– Zašto si provalio u moju kuću? – glas vukodlaka sada je bio ponešto tiši i obojan neskrivenom mržnjom. Heinrich po milijunti put u zadnjih pola sata ili nešto malo više ponovi sebi daje pogriješio što je provalio i da zapravo ne zna što bi sada odgovorio na ovo pitanje.

– Želio sam prednost koju iznenađenje nosi. – naposljetku reče iskreno. – Nisam znao tko je onaj koga ću sresti, mada ni u jednom trenutku nisam ni pomislio na ... ovo – sumnjičavo je pogledao prema vukodlaku strahujući da će u njegovim očima ugledati zlatnu maglu.

Kad je ne uoči on nastavi. – Kad je majka rekla da mi možda otac može pomoći u rješavanju mog problema s kontrolom naravi pomislio sam da je otac možda jednako imao problema sa zakonom. Ili da je riječ o nekoj vrsti ... šizofrenije. Ja patim od nje, znaš? – kako vukodlak na to ništa ne odvrati niti se ne njegovom licu išta promijeni Heinrich, gotovo vidno razočaran, nastavi – U svakom slučaju, odlučio sam malo pronjuškati okolo i saznati nešto više o tom svom ocu. To se činilo pametnom idejom u datom trenutku. Ovo nije prvi puta da sam provalio u pot-

razi za tobom, znaš? Prvi put bilo je to kod onog nesretnika s kojim si mijenjao kuće. To je bila majčina kuća. Ali to nije bio onaj vlasnik koga sam ja tražio. Na nesreću uhvatio me pri provali.

Nisam imao drugog načina nego ga ubiti.

– I povjeriti cijelu stvar svom prijatelju Dizdaru? Koji ti je pomogao riješiti se tijela?

Heinrich se namršti kao da smatra da je to informacija koju ovaj nikako nije mogao znati. Vukodlak se naceri.

– Držiš me glupim ili što? – namršti se vukodlak potom, doista šizofrenično brzo mijenjajući raspoloženje, ali ovaj puta ne s tako otvorenom mržnjom. – Naravno da znam cijelu priču. Što misliš zašto su te Maljević i Horvatić slijedili? Ono malo što je Horvatić čuo prislušivajući, bilo im je dovoljno da se pokušaju igrati velikih detektiva. Pokušavali su ti dokazati Bliimovo ubojstvo. Tipa s kojim sam mijenjao kuću i preko koga si pretpostavljam i saznao tko sam ja?

Što, zar više ne znaš ni kako se zove? I, uostalom, kako misliš da su ona dva lesa nestala s mog imanja? Baš lijepo od tebe, što si ih tamo ostavio. Bez obzira što nisu bili mojih ruku djelo mogli su lako biti povezani sa mnom. Dobro da sam osjetio tebe i dobro da me je to odvelo do tvog "nereda". A tijela su mi bila otvorena knjiga koja je govorila što se desilo. Kao da ne mogu osjetiti trag drugog vukodlaka na mrtvom tijelu?

– Drugog vukodlaka? – ponovi Heinrich i ponovno se činio posve prestravljen idejom – Ali ja doista nikada nisam ...

– Da, gotovo vukodlak. – odvrati ovaj otvoreno prezrivo. – Nečista krv. Granični slučaj. Samo čovjek nasilnih nagona i asocijalnog ponašanja.

To kao daje povrijedilo Heinricha i dokazalo njemu samome kako bi radije, ako može birati, bio vukodlak nego samo još jedan tip s krimi dosjeom. Samo, njega nitko nije pitao da bira.

– Pretpostavljao sam da sam posijao određeni broj kopiladi po svijetu. – reče vukodlak s prezirom i omalovažavanjem naglašavajući riječ "kopiladi". – Ali ti si prvi koji si mi ušao u trag ili možda prvi koji me je odlučio potražiti. I što sada želiš od mene? Da ti dam životni savjet kako da pobijediš to što nosiš u krvi? U zadnjih dvjestotinjak godina koliko pamtim da postoji jedina "pametna" stvar koju sam osobno uspio napraviti da pokorim vlastitu prirodu bilo je to da sam se uspješno navukao na određenu kombinaciju narkotika koja u određenim danima u mjesecu anulira hormonalne promjene koje potiču pretvorbu. Mogu ti dati recept, ali skupo je, uzrokuje ovisnost i s vremenom razviješ toleranciju prema sve većim i većim dozama, a k tome uništavaš mozak, osobito dio zadužen za pamćenje. Uostalom, ne znam kako bi moj recept djelovao na tebe. Koliko vidim, devedeset posto si čovjek, možda i više. Stariš normalnom ljudskom brzinom, vjerujem da nemaš sposobnosti ni u drugim vidovima regeneracije, tolerancija prema bolestima vjerojatno ti je ljudska i postoji velika vjerojatnost da bi te moj koktel lijekova ako ne odmah, a onda vrlo brzo ubio. Moj ti je najiskreniji savjet da se daš zatvoriti u neku instituciju, zatvor ili umobolnicu jer vidim da ne znaš uživati ni cijeniti umjetnost oduzimanja života, a ako se ne varam tvoj nagom će te poticati na to dok god si živ. Stoga se ubij ili daj drugima da te ubiju.

Treća solucija za tebe ne postoji.

U Heinrichovoj glavi sve je bujalo. Kad vukodlak spomene "umjetnosti oduzimanja života" on odjednom u svojoj glavi začu krikove djevojke čiju je ranjenu trbušnu šupljinu silovao, sjeti se svog krvlju obojenog uda i sjeti se onog silnog života, koji je u tom trenutku osjetio da struji kroz svaki dio njegovog tijela. Kao daje sve drugo bilo san i kao da je tek u tom trenutku bio zapravo budan. Ali i na samo prizivanje tih sjećanja njega obuzme tako silna grižnja savjesti da mu se usta napuniše žući, a grlo mu se stade skupljati i jednjak grčiti sve dok se i sam dušnik ne pretvori u tanku i neprolaznu cjevčicu na čijem samom dotoku zraka do pluća nikada ne bi mogao preživjeti.

– Ne pušim ja te Anne Riče izljeve grizodušja. – iznenada reče vukodlak i Heinrich se zapita da li je moguće da mu ovaj može čitati misli. Uz sve što je do sada čuo i u što je na žalost imao

puno razloga povjerovati, Činjenica da vukodlak može čitati misli ne bi mu bila potpuno iznenađenje, mada bi mu u svakom slučaju bila samo još jedna nelagodna i razgolićujuća okolnost.

– No? Možeš li? – reče on naglas, nadovezujući se na svoje misli, a onda odmah bez da je sačekao da se njegove teorije potvrde u stvarnosti, nastavi. – Čitati misli, hoću reći? U nekim trenucima čini se kao da to možeš.

– Ja to ni u kom slučaju ne bih tako nazvao. – odvrati ovaj. – Zvuči jeftino i hollywoodski, a ako mi se išta na ovom svijetu gadi, onda je to upravo to. Ne mogu čitati misli. Mogu predvidjeti kako će neki ljudi reagirati i što će neke situacije i izjave u određenim ljudima potaknuti.

Zar doista misliš da postoje oni koji ti mogu čitati misli kao da imaš displej na čelu? Probu-di se, čovječe! Razluči malo maštu od stvarnosti!

U stvarnom svijetu stvari su obično puno jednostavnije nego bi ih ti ili ja mogli zamisliti.

– Ali kanibalizam? To je, mislim, da li je ... istina?

– Ti reci meni? Naravno. Imam potrebu za ljudskim mesom jednako kao što neki ljudi imaju potrebu za određenom vrstom hrane, za slatkišima, za masnim i prženim stvarima. S druge strane pretvorba mi uzima previše energije, čak i kad nije potpuna. Za prvu ruku mogu se poslužiti slatkišima. Ali meso je ono što mi treba. Iz nekog razloga potrebno je da bude svježe i sirovo. I ljudsko. Pokušao sam sa životinjskim, mada ne iz moralnih već više iz praktičnih razloga.

Pokušao sam sa sirovim, jednako kao i kuhanim i pečenim. Ne utažuje onu vrstu gladi koja me pokreće. Uostalom zašto i bi? Kanibalizam nije samo pomodarstvo i stvar običaja. Ono može biti i stvar potrebe. Neki spominju porfiriju kao izvor problema. Ali ja sam ne patim od nje. Ako je riječ o bolesti onda je to zasigurno ozbiljan oblik od koga patim od rođenja, a od njega su patili i moja majka i moj otac i moja braća i sestre ako sam ih ikada imao.

– Kanibalizam? – ponovno odvrati Heinrich poput jeke, izazivajući još jednu prezrivu grimasu na licu vukodlaka.

– Zaista mi počinješ ići na živce. – reče ovaj. Nije imao ni najmanje strpljenja za sinovljeve ljudske strahove i iščuđivanja. Pretpostavljao je da je jedini razlog zašto na njegovom licu ne vidi zaprepaštenost i užas taj što još uvijek razmišlja u okvirima svojih vlastitih problema i nesavršenosti i ne shvaća kako je osoba pred njim višestruki ubojica, mučitelj i silovatelj. To će eventualno doći tek kasnije, ako mu da toliko vremena da shvati.

– Ja ništa od toga ... – započe Heinrich, ali ga vukodlak odmah prekine.

– Naravno. Kao što rekoh: granični slučaj. Ti samo tu i tamo imaš potrebu ubiti nekoga, zar ne? – rekao je to vrlo posprdnim tonom koji Heinrichu natjera krv u lice i to možda više od srama nego od bijesa jer mu se izruguje.

– Ali što radiš s tijelima? – bubne Heinrich.

– Mislim da se to tebe ni najmanje ne tiče. – odvrati ovaj tonom povrijeđene privatnosti. – To je definitivno između mene i mojih žrtava.

Heinrich polako počeo shvaćati kako je vukodlak neobično posesivan oko svojih žrtava, kao da na neki način brani svoj teritorij, svoj bogomdani plijen. Bilo je to nešto što je definitivno smatrao čudnim i na neki način morbidnim. No uza sve stoje bilo rečeno, teško da gaje išta više moglo začuditi.

Za vrijeme kako su razgovarali, smračilo se jer se oluja spremala i dva muškarca u sobi, svako u svojoj fotelji, bili su samo dva crna obrisa u sobi punoj sivih sjena. Heinrich pomisli kako vukodlak vjerojatno jednako dobro vidi i u mraku, kako to grabežljive zvijeri mogu, i da možda čak svjesno nije ni registrirao naglo smračenje, ali on sam sada je (mada su mu se oči nakon određenog vremena privikle na tamu) teško razaznavao vukodlakovo lice i da mu je sada život ovisio o tome može li ili ne predvidjeti neku vukodlakovu reakciju isključivo iz grimasa i izraza njegovog lica i očiju bio bi osuđen na propast.

– Možemo li upaliti svjetlo?

Od Svete Nedelje počelo je grmiti, a munje su paralele kao poderotine u tkanju stvarnosti. Nevrijeme je još uvijek bilo daleko, ali se približavalo svakim novim udarom groma, ostav-

ljajući razdoblja od bljeska munje do tutnjave groma sve kraćim. Za kratko vrijeme spusti se i kiša, tuste kapi počеше bubnjati po prozorskim daskama, nabijajući jedna za drugom kao da kucaju, kao da traže propust unutra u svijet u kojemu je još sve bilo toplo i suho.

Heinrich počе osjećati neku neobičnu vrstu nelagode. Oči vukodlaka promatrale su ga kroz tamu. Vukodlak sam nije se micao. Možda po prvi puta Heinrich shvati u kojoj je opasnosti. I to ne od revolvera kojega je vukodlak nemarno ostavio na regalu već od samog tog bića o kojemu doista ništa nije znao, bez obzira što mu sve on napričao.

Grom udari negdje vrlo blizu i Heinrich se nehotice strese. Imao je osjećaj daje vukodlaku postalo jasno što se s njim događa, no i dalje se trudio ne pokazati strah. Strah je bio slabost, a ako je želio izaći odavde žive glave morao je biti više nego priseban.

Ustao je, ogledao se oko sebe osjećajući vukodlakov pogled na svom tijelu kako zrači poput nečega što bi mu na goljoj koži moglo stvoriti smrtonosne opekline, no ne odvrćajući pogled i ne pokazujući da ga se sve to imalo tiče.

Prekidač je bio lijevo od ulaza u malu kuhinjicu samo šankom odijeljenu od ostatka velike prostorije. Priđe mu, pritisne ga i svjetlost okupa mračnu sobu, odnoseći nelagodu i omogućavajući mu da bolje promotri svog mladolikog, nečovječnog oca.

Vukodlak se malo okrenuo u svojoj fotelji, promatrajući ga, zapravo ne ispuštajući ga iz vida. Na licu mu je bio podrugljiv polusmješek koji je u Heinrichu još više smrzavao ledenu gromadu žući koja mu se zaglavila u želucu i od koje mu je sada već i u grudima postojao silan pritisak. On teško proguta i ne gledajući u vukodlakovom pravcu, krene nazad prema fotelji u kojoj je dosad sjetio. Samo problem je bio što više nije želio da je ovdje. Odjednom mu je bilo jasno do koje je mjere ovo bila greška.

– Naglo se smračilo. – reče on sjedajući. Baci pogled prema vukodlaku. Podrugljivi smiješek na njegovom licu samo se još više produbio.

– Hoće to. – reče tiho. – Oluja je. Ali neće dugo potrajati. No, sprema se noć. Velika tama.

Doista je čudno zvučala ta njegova konstatacija. Velika tama? Da li mu je nešto pokušavao reći. Heinrich je sumnjao daje ovo biće pred njim dovoljno suosjećajno da bi ga upozorilo na bilo što, čak i da se nešto trebalo dogoditi i bez obzira što je upravo saznao kako ga vežu jake krvne veze. Pokuša zamisliti što bi on sam napravio da je na njegovom mjestu i da mu se tako pojavi na vratima (provali mi u kuću, ispravi se) neki čovjek koji tvrdi da mi je sin. Pa bilo bi mi posve svejedno, pomisli on. Mogao bi tvrditi i daje Gospod Bog, ali ako bih osjetio da mi od njega na bilo koji način prijete opasnost, riješio bih ga se. Baš kao što se i on sada želi riješiti mene.

Ipak, trebalo je oprezno nastaviti dalje.

– Pa, nadam se da nije noć punog mjeseca. – naceri se Heinrich u bijednom pokušaju da stvari okrene na šalu. Vukodlakova lijeva obrva trgne se upitno, a rub usne se iskrivi dok je govorio: – Zašto? Ne vjeruješ valjda u bajke? Ne misliš valjda da je to jedino vrijeme kada se možemo pretvarati?

Heinrich vidljivo probljedi. Bila je to jedna stvar o kojoj nije razmišljao.

– Nekoliko puta u životu osjetio sam bića poput sebe. Poput tebe.

Znao sam da su drugačija od normalnih ljudi. Ali nikada nisam znao koliko.

– Ti zapravo ne znaš ništa o mojoj vrsti, zar ne?

Heinrich primijeti kako ga jasno izdvaja iz skupine vrste kojoj on sam pripada. Bilo je u tome nešto stoje vrištalo opasnošću.

– Baš ti se ne sviđa ideja da sam tu? – reče dozvoljavajući da mu se u glasu ocrta vrlo hladna nota. Neka zna da ne cijeni to što ga kao otac ne prihvaća "raširenih ruku". Nije to kao da su ljudska bića i kao da treba sumnjati u njegovo porijeklo. Osjetio je da su isti ili barem slični.

A on sada čak niječe i pripadnost istoj vrsti.

– Kao što rekoh ... – odvrati vukodlak nehajno – ... ti nisi jedino kopile koje sam posijao na svome putu, samo si jedino koje je došlo ovako blizu. I kad smo kod toga: zašto si došao? Ne

pušim to sranje traženja korijena. Osjećam da mi još nisi postavio sva pitanja na koje želiš odgovore.

Nešto se promijeni na Heinrichovu licu. Kao da je maska pala ili kao da su mu se konture lica zaoštrile. Predstava je bila pri kraju. Ne samo da je smišljao naklon i čuo pljesak publike, oduševljene, u ekstazi, već se spremio i na bis.

– Majka je spomenula nešto. O tome kako si se dobro snašao iza rata. O tome kako si se, da tako kažemo, brzo vratio u sedlo. Govorim o tvome bogatstvu ... tata.

Vukodlak se naglo i vrlo glasno počeo smijati. No nije se moglo reći da u tom smijehu ima puno iznenađenja. Kao daje cijelo ovo vrijeme samo čekao da Heinrich ove riječi glasno izgovori.

– A, tako dakle! – reče on. – Ovo je klasično ljudsko: hoću i ja komad tvog kolača! Od kud ti ideja da bih ja mogao imati išta puno više od bilo kog prosječnog čovjeka? Mama je rekla ... – reče on oponašajući Heinricha. – Tvoja je majka imala jako puno ideja, a svaka je bila samo gluplja od one druge. Izgledam li ja tebi kao bogataš?

– Ne, ali izgled može zavarati. Sve ono što mi je majka rekla ... i sve ono što si mi ti rekao ... Ako si doista star dvjestotinjak godina onda si se zacijelo zbrinuo i pobrinuo za svoju budućnost. A obzirom da mi izgledaš kao netko tko namjerava poživjeti bar još toliko koliko je iza njega sklon sam povjerovati daje bila u pravu.

Činilo se da je vukodlak lagano počeo gubiti živce. Mada je to nekoliko puta ranije spomenuo i naglasio sada se činilo da se to doista događa.

– I zašto misliš da bih, čak i daje sve to istina, s tobom podijelio išta od onoga što sam godinama skupljao samo za sebe? Samo zato što si prvi koji je našao put do mene, zato što sam bio dovoljno neoprezan da ostavim svoju sliku kod tvoje majke? Nisam uostalom mislio da će je sačuvati. Nadao sam se da me želi zaboraviti. No izgleda da sam bio u pravu: batine su joj se sviđale. Kurva voli kad je muškarac čvrst. Ne?

I, kad smo kod toga, sine, kako je stara majka?

– Mrtvo. – procijedi Heinrich. Vukodlak samo klimne glavom.

Činilo se kao da ga ništa od onoga što bi mu Heinrich mogao reći ne može iznenaditi.

– Tvojih ruku djelo?

– Zašto postavljaš glupa pitanja? – Heinrichu očito nije bilo onoliko svejedno koliko je to pokušavao prikazati. Samo još jedno djelo malog sadiste nastalo uslijed gubitka kontrole i pod utjecajem naravi čije je korijene samo naslućivao, a o čijoj stvarnoj razornosti nije znao ništa.

– Njen muž također?

Heinrich samo klimne. Vukodlak ponovi taj pokret kao da hoće reći da ovaj svojim iskazima samo potvrđuje ono što je on znao od samog početka.

– I onda si, shvativši što si napravio i da ćeš se samo vratiti u zatvor iz koga si upravo izašao, odlučio potražiti mene jer si zaključio kako ti ja mogu osigurati novac koji ti je potreban za novi početak, novi život?

Jesam li na dobrom putu?

– Teško je prevariti starog prevaranta. – naceri se Heinrich hladno.

Bilo je nečega u vukodlakovom glasu što mu se nikako nije sviđalo.

Mada se činilo da se šali i mada je posve očigledno bio podrugljiv u isto vrijeme bio je i smrtno ozbiljan.

– Morat ćemo se riješiti Dizdara, znaš? On i dalje zna manje-više sve što se desilo. Ne volim kad ljudi učine sranja koja mogu dovesti do mene.

Heinrich se namršti osjećajući otvorenu optužbu u vukodlakovim riječima. Optužbe mu se nikada nisu osobito sviđale, bile opravdane ili ne.

– Ono što jedino ne razumijem ... – nastavi vukodlak, – ... je što se desilo između onog vremena kad si ubio Maljevića i Horvatića, pa sve do sad? Znao sam da si u gradu, ali mi nije bilo jasno što čekaš? No?

Zašto ti je trebalo tako dugo vremena da mi ponovno pristupiš?

– Nakon ... nezgode s onom dvojicom neko vrijeme sam mirovao, pokušavao otkriti da li išta ukazuje na mene kao krivca. Zbog toga sam kasnije i otišao na policiju. Mada u novinama nije bilo ničega, želio sam znati postoji li kakva potjernica za mnom. Nisu imali pojma tko sam.

– Ipak, to nije bila inteligentna ideja. Sto da su imali nešto o tebi?

– Nisam više dječak koji traži kaznu. Već bih se nekako izvukao iz toga svega.

– Da, vjerujem da nisi. – podsmjehne se vukodlak, no Heinrich odluči ne reagirati na to.

– Uostalom, zimus sam ti ponovno pokušao pristupiti. Ali kad sam došao do tvoje kuće shvatio sam da već imaš uhodu. Bio je to onaj tip koji se, kad je uhvaćen, ubio u zatvoru.

Mada mu je bilo jasno da govori o Duvnjaku, neko vrijeme nije se mogao sjetiti one nezgode pred svojim vratima koja mu je prva dala do znanja da ima uhodu, a koja se desila kad je Duvnjak shvatio da je velika kost na mesarskom stolu, koji je nazreo kroz loše zatvoren prozor, zapravo ljudska bedrena kost. To "upozorenje" mu je uostalom pomoglo da ulovi svog "tajnog obožavatelja" i da odluči da li će, nakon što je ovaj s njime podjelio svoje najtamnije snove i želje, okončati njegovu žudnju na najbezbolniji način ili će mu dozvoliti da malo uživa u paklu svoje perversije prije nego ga izda. Odlučio se za ovo posljednje. I ubojice ponekad požele podijeliti svoju strast s drugima, a i lijepo je sresti druge ljude s kojima možeš dijeliti iste sklonosti. Zar ne?

– I onda nisi želio biti treći kotač? – naceri se vukodlak. Heinrich slegne ramenima.

– Zapravo, nisam znao što da mislim. Nisam znao što smjeraš. Kad sam vidio kako je cijela stvar završila, bilo mi je jasno da se samo igraš. I da ti ni u kom slučaju ne trebam vjerovati.

– I to si sve sam zaključio?

Heinrich ga prostrijeli pogledom. Vukodlak se podsmjehne i onda nastavi: – Reci mi onda iskreno zašto si provalo? To je, ipak moraš priznati, bila posve krajnja metoda.

– Pa, zar ...

– Iskreno, rekoh!

Glas kojim gaje prekinuo bio je oštar kao brid žileta. Heinrich ga ukočeno pogleda i ponovno shvati kako se ono nešto zlatno i eterično miče u vukodlakovim očima. Mogao je čuti vlastito srce kako ubrzava ritam i kako zaglušno tuče. Ne, neće sada dozvoliti panici da ga razoruža, ne, sada kad je došao ovako daleko.

– I jednako iskreno ... – nastavi ovaj nakon samo sekunde stanke – reci mi tko je to gore na katu?

Heinrich se posve očito smrzne. Možda bi, da je situacija bila drugačija i da je pred sobom imao ljudsko biće, pokušao zaniijekati cijelu stvar i pokušati ga uvjeriti da ne zna o čemu to govori. Ali nekako je bio siguran da bi na prvi znak takvog jednog pokušaja vukodlak definitivno izgubio kontrolu nad sobom. Što god da mu je mogao reći, ne bi mu povjerovao. Za njega su sve njegove daljnje riječi bile samo kupnja vremena. A vrijeme je bilo nešto što mu on više nije namjeravao dijeliti.

Stvari se nakon toga počеше događati istovremeno i tako izuzetno brzo i tako nevjerojatno usporeno da mu se učini kako se sve ovo zasigurno ne događa njemu već da cijelu stvar promatra iz perspektive trećeg lica, kao događanja na platnu ili pozornici na koja on sam ne može ni najmanje utjecati. Sve što se događalo pred njegovim očima bila je igra kojoj je netko jednom davno zadao pravila i odredio kraj i igrači su se sada kretali putovima određenim sudbinom i što god odlučili učiniti to zapravo nisu bile njihove odluke.

Heinrich je posegnuo u džep istovremeno ustajući i kad se uspravio do svoje pune visine već je pred sobom imao u ispruženoj ruci revolver, otkočeni spreman da ga upotrijebi.

– Nemoj mi reći: srebrni meci? – reče vukodlak i dalje sjedeći u naslonjač, čineći se vrlo pribranim i ni malo uznemirenim onime što se događalo.

– Nemoj biti smiješan. – reče ovaj kroz stisnute zube. Svaki privid sina koji pokušava zadobiti povjerenje svog dugo traženog i tek sada pronađenog oca sada je bio nestao. – Pa ja i onako nisam znao da si vukodlak, zar ne?

– Kako onda znaš da će mi obični meci imalo naškoditi?

– Ovo je 357. Vjeruj mi, kad ti ovaj prosvira kroz glavu, ostavlja u njoj takvu rupu da moraš biti Gospod Bog da to preživiš.

– Ah, tako znači. – reče on i kao da se na trenutak zamislio nad izrečenim. – Ne bih znao. Ne razumijem se odviše u vatreno oružje.

– Premda ga posjeduješ? – upita Heinrich polako se pomičući prema regalu na kojemu je vukodlak odložio revolver s kojim je ušao u kuću, ni na trenutak ne skrećući pogleda sa svog oca. Došavši do stola lijevom rukom napipa revolver i strpa ga sebi u džep. Vršak njegovog vlastitog revolvera nije napuštao vukodlakove grudi.

Vukodlak prezrivo slegne ramenima.

– To je za šminku. Vjerojatno ga ne bih znao ni upotrijebiti. Ne, nikada se nisam oslanjao na vatreno oružje. Samo na svoju snagu i umješnost.

I upravo u tome se trenutku stvari počеше događati nemoguće brzo.

Mada je jednog trenutka vidio vukodlaka kako opušteno sjedi u fotelji, sljedećeg trenutka, vjerojatno u onom djeliću sekunde koliko mu je bilo potrebno da trepne više ga tamo nije bilo. No bilo je prekasno kad gaje primijetio kako srlja prema njemu s njegove lijeve strane, izlazeći iz mrtvog kuta njegovog oka tek nešto kratko prije nego su se njegove ruke sklopile jedna oko njegovog vrata, druga oko šake u kojoj je držao revolver, mrveći mu kosti doslovno u kašu i tjerajući tako silnu bol u njegov mozak da se sve o čemu je mogao razmišljati svelo na puke pokušaje izvlačenja iz nastale situacije. Sve ono što je u zatvoru naučio o borbi, sada je bilo beskorisno. Nitko te ne može naučiti boriti se s bićem koje je bilo tako brzo kao ovo i koje je raspolagalo ovalikom snagom.

Revolver beskorisno padne na pod, a zvuk udaraca gotovo je posve bio zagušen tepihom. Sada su obje vukodlakove ruke bile na njegovom vratu, a Heinrich je uzaludno pokušavao zabit prste među njih i odvojiti ih, protivno svim pravilima borbe. Očima pred kojima su sada ple-sale crvene i ljubičaste pjege, on ugleda vukodlakovo bijesnom izobličeno lice. Još nešto je bilo drugačije. Da li je i prije imao tu gustu riđu bradu? I da li su mu i prije obrve bile spojene na taj način da predstavljaju jedinu pamtljivu karakteristiku njegovog lica? I što mu je bilo s čeljusti? Nešto se ozbiljno događalo s njegovim licem i zlatno-smeđim, sada posve vučjim očima. U zraku je bio neki čudni organski miris, kao miris seksa i krvi i još nečega što nikada ranije nije osjetio. Srce mu je preskočilo udarac i prije nego je zauvijek stalo – vukodlak se pretvarao. To je bilo ono što se tu zapravo događalo.

– Samo malo, prijatelju. Mislim da to ne želiš učiniti. – reče osoba koja se u tom trenutku pojavila na vratima sobe. – Jer dobro znaš da ću ja ovo upotrijebiti.

Stanka je bila duga i nitko se nije usudio ni pomaknuti ili su možda svi na neki način ostali zatečeni onime što su tu našli, dvojica u samrtnom klinču i treću osobu s revolverom u rukama. Za razliku od prijašnja dva puta kad se oružje pojavilo prvo u rukama vukodlaka, potom njegovog sina, u rukama ove žene ono je izgledalo kao da tu pripada i kao da ovo nije prvi puta da će se njime poslužiti. Izgled ponekad doista može prevariti, ali činilo se ne i u ovom slučaju.

– Oh, – reče vukodlak zastajući u pretvorbi tek nakon što je započela, ali ne puštajući svoj već napola ugušeni plijen iz ruku. – Čini se da ni ja ne znam sve.

– Onda nisam jedina. – odvrati djevojka i mahne vrškom oružja prema vukodlaku. – Pusti ga jer ako ga ubiješ neću tratiti ni sekunda da ovo upotrijebim. Boga mi, Tine, neću.

Vukodlak se naceri otkrivajući redove bijelih zubiju među kojima su ocnjaci već bili izbačeni nad ostale zube, opasno se preobražavajući u koljače koji su vjerojatno vidjeli dovoljno ljudskih grla i ljudske krvi.

– Uz ovakve prijatelje kome su potrebni neprijatelji. – reče on staru izreku, ali izgovorena od njega ona je začudo dobivala posve novo značenje.

– Pa, draga moja, moram ti reći da sam se tebi najmanje nadao. – nadoveže. U njegovim rukama Heinrich je bio posve pomodrio i oči su mu se stale okretati na bjeloočnice. – Ili bar ne u ovako lošem društvu.

Lopovi i policajci. Čovjeka to doista natjera da se zapita koliko je razlike među njima.

– Pusti ga! – procijedi ona škrgućući zubima i činilo se da će doista početi pucati i to ne samo po vukodlaku već i prema nesretniku koga je držao, rasijecajući ih obojicu paljbom metaka kad vukodlak naglo raširi ruke i ispusti Heinricha kao da je upravo to cijelo vrijeme i namjeravao i kao da sve ovo nije ništa drugo do igre. Ako gaje išta u onome što se događalo iznenadivalo, onda je to zasigurno jako dobro zadržavao za sebe.

Heinrich padne na koljena, ruke prinoseći svom nagnječenom vratu, zvučno i pohlepno udišući zrak. Svijest se vrlo sporo vraćala u njegove oči, a s njim i saznanje što se događa koje bi mu donijelo ideju da bi možda bilo dobro maknuti se dalje od vukodlaka, možda ne samo radi njega samoga već i radi ove žene koja se činila da bi mogla početi pucati svakog trenutka, ne brinući o žrtvama.

– Duvnjak je posthumno priznao. – reče ona pažljivo promatrajući njegovu reakciju. On se na trenutak samo namršti.

– Posthumno? Kako misliš posthumno? Kako itko može išta priznati ako je mrtav?

– Upotrijebi mozak. – reče ona prezrivo. – Poslao mi je paket. Ili je bar naredio da netko pošalje dokaze onoga što ste radili u slučaju da ga izdaš. Nije ti vjerovao ni koliko je crnog pod noktom. I znaš što? To je bila jedina pametna stvar koju je napravio.

– Ne vjerujem ti. Gdje su ti dokazi?

– Na sigurnom. Zar misliš da bih bila toliko glupa da ih donesem ovamo? Ali znaš što me najviše vrijeđa u cijeloj stvari? To što si Edija uvukao u sve to. Da, priznao mi je.

– Ah, da, naravno! – naceri se on. – Nije nju briga što joj je prijatelj ubojica, već stoje Ediju dao slobodne ruke da se fiksa i dila i radi što mu volja. To je ono što nju ždere.

– Zvijeri!

– On to doista je. – reče Heinrich odjednom na njemačkom i mada su ovo dvoje do sada razgovarali na hrvatskom bilo je očito da razumje ponešto od onoga što je bilo rečeno. Gabriela ga samo ovlaš pogleda kao da tek sada postaje svjesna njegove prisutnosti. – Zar ne vidite da se mijenja? Uskoro će uzeti oblik vuka! Kunem vam se!

– Što to pričate? – grimasa na njenom licu bila je sve izraženija.

– On je vukodlak, gospođice, zar to ne znate?

Gabriela ga je promatrala kao da je upravo shvatila da je osoba pred njom poludjela. Valentin je sa zanimanjem promatrao njenu reakciju.

– Da, da, reci joj, samo joj reci. – promrmlja cerekajući se ispod glasa.

– Šuti! – zareži ona. – Ako je sve ono što je Duvnjak ispovjedio točno, možeš biti i crni đavo. Znam samo ono što mi razum kaže.

– Glavno da zadržiš zdrav razum. – podrugne se vukodlak.

– Ali on se doista mijenja. – reče Heinrich koji je do tada već postao pribraniji i koji je sve što se događalo oko njega budno motrio.

Gabriela samo odmahne glavom.

– Nešto ti je stavio u piće. Ne daj da te zavara.

– Da, da, stavio sam ti nešto u piće. Samo vjeruj u to. – odvrati vukodlak kolačeći svoje žute oči prema njemu, pa potom bacajući pogled prema nekadašnjoj prijateljici koja je i dalje čvrsto stezala šaku desne ruke oko revolvera, podupirući je lijevom rukom. Pretpostavljao je da joj nije lako ovako dugo držati oružje u ispruženoj ruci, ali naravno da joj nije mislio olakšati posao.

– Predlažem da ga vežemo. – reče Heinrich. – Bez obzira vjerovali vi daje on to što on tvrdi daje ili ne, brz je.

– Vežite ga onda. – odvratila Gabriela. – Ja se ne mičem odavde.

– A čime da ga vežem? Snažan je, snažniji nego sam se nadao.

Kako ću znati da ono čime ga budem vezao ne može strgati?

– U zadnjem džepu mojih hlača su lisice. – uzdahne ona iznervirano. – Veži ga njima.

– O, S&M! Nisam znao da gajiš takve osjećaje prema meni, Gabi.

– Začepi! – procijedila je dok se Heinrich u hodu naginjao (ispod oka zureći u vukodlaka) da pokupi svoj revolver koji je pao na tepih i potom iz stražnjeg džepa Gabrielinih traperica izvuče par lisičina i zagleda se u njih kao daje to stvar koju vidi prvi put u životu i kao da zapravo nema ni najblažu ideju kako da ih upotrijebi.

– No šta si se ukipio! To je bila tvoja ideja! – zareži Gabriela napokon potpuno gubeći živce. Vidljivo se trgnuo na zvuk njenog glasa kao da se ne može načuditi kako se netko usuđuje obratiti mu se tim tonom.

Neopažen, Valentin je dozvolio da mu metamorfoza odmakne još malo dalje, nadajući se da oni zapravo neće primijetiti da se nešto događa ili bar da neće shvatiti što to znači za njega. Bol koju je pretvorba donosila čistila mu je um, donosila oštru bistrinu njegovim mislima i tjerala u minimalizam sve njegove eventualne osjećaje. Crta između ljudskog i zvjerskog u njemu nije bila oštro omeđena, ali je definitivno svakim trenutkom postajala sve uža. U onom trenutku kad definitivno prijeđe preko ovo dvoje zajedno sa svojim igračkama neće znati što ih je snašlo.

– I što sada? – upita, nadajući se da nisu ništa primijetili. – Predat ćeš me policiji ili što?

– Naravno. – odvratila ona dok ga je Nijemac zaobilazio u velikom luku, sumnjičavo ga promatrajući, očekujući valjda da bi svaki trenutak mogao skočiti na njega. Sve to veoma ga je zabavljalo. Sada kad je posljednji čin njegove predstave napokon bio pri kraju, odlučio je uživati u svakom njegovom trenutku. Stvari se istina nisu razvijale onako kako je planirao, izmjenile su se unosile u scenarij svakog novog trenutka, ali neka, to ga nije trebalo brinuti, bio je odličan glumac i još bolji improvizator. Ono malo žaljenja zbog stvari koje će morati učiniti sada je blokirao i ostavio za kasnije. Žaljenje je uostalom i onako samo besmisleno traćenje emocija.

– Doista si dorasla takvom izdajstvu?

– Izdajstvu? – poviče ona iznenada snažno stežući prste oko drške revolvea, kao da pokušava samu sebe zaustaviti da joj prst koji je već počeo stezati okidač ne povuče do kraja, kao da su to njene posljednje snage koje upire u to da se suzdrži. – Ovo što si ti učinio Ediju ...

– Kriste, Gabriela, tvoji materinski instinkti su previše zauzeti tim tipom! Mali narkoman i diler. Koliko je bilo teško nagovoriti ga da se vrati starom zanatu? Reci mi. Jedan razgovor! Jedan jebeni razgovor da se vrati i malo proširi posao. Ipak, trebao sam dobavljača, pa zašto ne ostaviti sve unutar obitelji, takoreći. Razumiješ što mislim?

Uostalom, znaš li tko me je uputio na tvoga dragog? Maljević. Pokušao je smisliti načina da ti da do znanja kakvim se poslicima bavi tvoj dečko, ali nije imao ni muda, ni dokaza. Pa je lopticu prebacio meni.

A ja sam tu informaciju iskoristio na najbolji mogući način. Uostalom, Gabi, ne vjerujem da nisi slutila daje Edi do grla u govornima. Ti imaš šesto čulo kad su Edijeva sranja u pitanju. Sad se ja samo pitam: kako to da nisi reagirala?

– Začepi! Začepi! – ona učini korak prema naprijed, škrgućući zubima. Bio je užitak vidjeti je takvu na rubu da izgubi kontrolu. Tako joj je i trebalo kad se već ide zajebavati s njim. A kad se već ideš zajebavati, zajebavaš se do jaja.

– Pseto!

– Da, pa ... blizu.

Heinrich se naginjao prema njegovoj ruci ne skidajući pogleda s njegovog lica. bio je pres-travljen. Čak i daje to pokušavao sakriti, ne bi mogao. Strah mu je sledio oči. Bio je poput voštane lutke u muzeju koji je zahvatio požar.

Valentin svrne pogled prema njemu.

– Da pružim ruke? – upita polako dižući ruke prema njemu kao da se predaje, kao da će mu doista dopustiti da mu natakne lisice koje je držalo u drhtavim, znojnim prstima. I onda se vrijeme ponovno ubrzalo.

Sve stoje Gabriela vidjela u tom trenutku bio je magloviti pokret, pretakanje boje u boju, kao da su se tijela Valentina i Nijemca stopila, morfirala, da bi se prije nego je išta mogla učiniti, živa skulptura od mesa i krvi bila oblikovala u novi lik, lik njenog bivšeg prijatelja (neznatno promijenjenog, sada čak ni ona nije mogla zanijekati tu promjenu, lice mu je bila zaraštenom gustom bradom, obrve spojene, oči sitne i kao upale na licu koje je postalo prekoštunjavo, lične kosti prenaplašene i ... Bože, zar je narastao, zar je u onih nekoliko minuta koliko je ovdje stajao postao viši?!) kako drži nesretnog Heinricha za grlo dok su mu tuste nožice mlatarale po zraku. To je bilo fizički nemoguće. Nijemac je bio gotovo duplo teži od Valentina. Tako nešto moglo se vidjeti samo u filmovima.

Lisičine su gotovo bešumno pale na tepih.

– Jebi ga! – prodere se Gabriela i stisne okidač. Metak prozujala daleko od obojice.

Pucanj ju izgleda iznenadi više nego samog Valentina. Gotovo da je bacila revolver.

– Hej! Oprezno s tim!

– Jebi ga, jebi ga, jebi! – zapjenila se, suze očaja nahrupiše joj na oči. – Pusti ga, Valentine, Boga mi, svega mi, ubit ću te! Pusti ga!

– Nemaš ti to u sebi, Gabi. – reče i u još jednom trenutku dograbi Heinricha drugom rukom za glavu, dok se još koprcalo, i rukama se pokušao odgurnuti i rastaviti prste koji su ga stezali oko vrata, jednim mu pokretom slamajući vrat, tako da se doslovno čula kako se kosti lome i tek tada ga pusti. Tijelo pade uz mukli zvuk, poput vreće.

– U kuuuuraaaaac!

– Samo zadrži zdrav razum! – naceri se Valentin i dozvoli da njegova metamorfoza ode još malo dalje. Sada je već teško držao stvari pod kontrolom. Previše uzbuđenja, previše adrenalina u žilama.

Hormoni su počeli divljati slijedeći već ranije viđene stereotipe pretvorbe. Žudnja njegovog tijela za slijeđenjem tog stereotipa bila je gotovo neodoljiva. Trebalo je napora koliko udahnuti ili izdahnuti da bi ušao u njegov tijek. Trebalo je mnogo, mnogo više napora da bi se othrvao tom prirodnom impulsu. To više što je znao da će vrlo brzo popustiti pred njim.

– Kriste! Što se to koji kurac događa s tobom?!

– Što da ti kažem, a da povjeruješ? – naravno, nije se osobito trudio pronaći neki prikladan argument. Niti mu je više bilo stalo, niti je znao da mora. Prije svega kod ovako sporih i postupnih pretvorbi mentalne i psihološke, kao i emocionalne metamorfoze slijedile bi one fizičke, pa bi uskoro prestao mariti za one stvari koje su ga u ljudskom liku možda mogle uznemiriti ili u koje je emocionalno bio umješšan. Sada je više za malo toga mario. Njegova usključala krv sada je tako huktala, kao bujica koja guta sve pred sobom, silna vodena stihija, prirodna pošast i više nije mogao čuti ljudske glasove u svojoj lubanji.

Sve se pretvorilo u zaglušujuću simfoniju stvaranja i razaranja, sve u jednom.

– Kako to izgledaš?! – ona učini korak unazad. Kao daje zaboravila tijelo mrtvog Nijemca na podu pred Valentinom. Sada joj je svu pažnju okupiralo to što se neosporno događalo s Njemčevim ubojicom, a što nije mogla posložiti ni u koji kalup koji joj je mozak posjedovao uz pomoć kojega je procjenjivala stvari koje se događaju u svijetu oko nje. Ovo definitivno nije bilo slično ničemu stoje ikada u svom životu vidjela.

Činilo joj se da gubi razum.

– To ne može biti istina! – rekla je.

– Onda se to zasigurno ne događa. – odgovorio je on i onda dozvolio svojoj pretvorbi da ode do kraja.

Bila je svjesna da doista vidi kako se njegovo tijelo mijenja, produžuje, proširuje, kako mu lice još više uzima karakter nečovječnog, kako postaje monstruozno nakazno i koštunjavo i kako to postaje iz svake sekunde sve više i više. Sobu je ispunio neki neobični sirovi miris, miris utrobe svježe zaklane životinje koja se hladni na zraku, sirovi miris seksa, znoja, tjelesnih izlučevina. Povraćalo joj se od tog mirisa, tako jak je bio. Zar je moguće da ga to njegovo tijelo luči?

Počela je pucati i nije prestala sve dok je bilo metaka u revolveru, a i nakon toga još je mnogo puta pritisnula okidač kao da se nada daje sve ovo valjda neka suluda kompjutorska igrica i da će netko ukucati šifru za beskonačni dotok municije. Samo, u stvarnom životu takve se stvari nažalost nikada nisu događale.

Ako ga je koji metak i pogodio nije to pokazao. Njegov tiho rezanje nije se promijenilo, niti ojačalo, niti oslabilo.

– Štoje? – samo je zastenjao dižući prema njoj žute, vučje oči upale na koštunjavom i sada posve zaraštenom licu. – Nemoj mi samo reći da nikada ranije nisi vidjela vukodlaka?

***

U srpnju se desilo ono što se događa svake dvije i po godine – unutar dvadeset i osam dana mjesec je dva puta bio pun. Fenomen poznat pod nazivom "plavi Mjesec". Da, baš kao u Elvisevoj pjesmi.

Stajao je na balkonu te posljednje večeri u srpnju, promatrajući pariškomodro nebo. Mjesec je bio ogroman, blještav, savršeno okrugao. Kad ga je primijetio, bio je još nisko nad bregovima nad Svetom Nedeljom. Izgledao je kao svjetleća rupa na tamnomodrom baršunu, progorena odbačenim božanskim čikom ili nekom sličnom prozaičnom, a nemogućom stvari. Plavi, zašto plavi, zapitao se, ali to nije bilo pitanje na koje je žarko želio odgovoriti, pa ga je vrlo brzo zaboravio. Možda zbog neba, kasnije je pomislio, kad je već napustio kuću i krenuo prema gradu. Nebo je cijele te noći bilo jednako pariškomodro kao da je suton ili kao da sviće. Mjesec je bio previše blještav da bi tama mogla posve pasti.

Kad je izašao iz kuće samo sa žutim fasciklom ispod ruke, mjesec je već bio odskočio s rubova planina, više ne onako zlatnožut već iskričavo, mlječnobijelo srebrn, tako da bi ga oči zaboljele kad bi se duže zagledao u njega. U pozadini mogao je čuti Mačkino otegnuto mnjaukanje iz podruma, koje je ipak bilo previše prigušeno zvučnom izolacijom zidova da bi ga ljudi jasno čuli. Mada mu je bilo žao životinje tješio se da je to za njeno dobro. Biti zatočena jednom mjesečno bilo je definitivno bolje nego biti ubijen ili biti nečiji laboratorijski zamorac.

Negdje u dubini svijesti ponovno je začuo tugaljivi Elvisov glas i na tren mu se učinilo kako ga može čuti kako odjekuje u noći, kako ga eho nosi niz brjegove i dalje prema gradu, zaplahujući ga sablasnom jekom glasa mrtvog Kralja. Ta misao ga ispuni čudnom, čeznutljivom jezom i on uzdahne sneno i zadovoljno, onako kako u snu uzdišu oni koji su sretni i koji snivaju blage snove.

Odabrao je poći pješke. Možda zbog Mjeseca, možda zbog toga što je uživao u ideji da je ovo drugi put u mjesec dana da gleda u njegovo puno lice, a da nema neizdrživu potrebu da se pretvori (Duvnjakova nova formula doista je bila dobra, doista je djelovala) ili je možda samo želio sabrati misli i dati si vremena da razradi točan plan što bi trebao reći i kako se predstaviti, a da ona ne pomisli da je on neki luđak i da mu istog trena pred nosom ne zalupi vratima. No, s druge strane, cijelo vrijeme svog spuštanja prema gradu nije ni na jedan trenutak pomislio na ono što je namjeravao učiniti, pa to vjerojatno nije bio razlog. Ono što bi bilo najbliže istini bilo bi reći da ni o čemu nije razmišljao. Dopuštao je da ga noć posve prožme, da napuni svaki dio njegovog bića, dok se srebrna mjesečina rasipala kroz guste grane drveća među kojim je prola-

zio, slijedeći onaj put kojim je toliko puta prošao u vučjem liku, dok je tugaljivi, izmišljeni glas Kralja jecao i odjekivao svuda oko njega.

Vrijeme je prolazilo. Koraci su ga nosili. I onda je već bio u gradu.

Malo je oklijevao prije nego je pritisnuo zvono (dobro je da su vanjska vrata bila otvorena i da nije mogao koristiti onaj užasni interfon). Nije želio ponoviti istu grešku kao i prošli put. Ipak, imao je petlju ponovno doći i ispraviti što je zabrljao. Smatrao je da bi mu se na tome trebalo čestitati.

Vrata su se otvorila samo malo, viska plavuša, duge kose vezane u rep sumnjičavo se zagleda u njega.

– Dobro večer. – rekao je. Plavuša ga odmjeri suženih očiju.

– Dobro večer. – odvrati glasom koji je insistirao da se što prije izjasni tko je i što traži pred njenim vratima u taj kasni noćni sat (nije bilo prekasno, negdje oko pola 10, ali svakako dovoljno kasno da svatko postane sumnjičav prema nepoznatoj osobi koja mu ovako bane na vrata).

– Oprostite što sam se pojavio ovako kasno, ali pokušao sam u nekoliko navrata tijekom jutra i poslijepodneva, ali nikoga nije bilo doma.

Plavuša nije ništa odvrtila niti davala objašnjenja zašto je u prijašnjim navratima stalno nalijetao na zatvorena vrata, ali sumnjičav izraz na njenom licu bio je postojan, dapače činilo se da se malo i produbio.

– Nepristojan sam. Nisam se ni predstavio. Ja sam Valentin Petriška. Vi ste gospođica Viktorija?

Nešto se promijenilo na njenom licu, ali on još uvijek nije znao čitati njene izraze.

– Vik trebate? – reče ona naposljetku. – Ne, ja sam Bernarda. Ovo je moj stan. Kako ste znali da je ovdje možete naći? Tek se prije dva tjedna vratila iz Australije.

– Oh, ne znam. Mislim da sam negdje pročitao ... – zbunio se. Nije znao ništa ni o kakvoj Bernardi, ni o kakvoj Australiji. Mislio je daje ono njen stan. No, uostalom, to sada i onako nije bilo bitno. Kako se činilo ona je sada bila ovdje i mogao se smatrati sretnim što ju je uspio uloviti.

– Što trebate od Vik? – upitala je plavokosa aždaja. Učini mu se kao da je Edip koji odgovara na Sfingina pitanja. Bilo je jasno da ako na njih ne odgovori uspješno to što je ona koju traži napokon doma i napokon nadohvat ruke, bit će manje bitno.

– No, vidite, ja sam za gospođicu prije nešto više od godinu dana ostavio poruku u sandučiću. Tada sam radio najednom scenariju i bila mi je potrebna njena pomoć oko njega. Tek sada shvaćam koliko sam zapravo drzak bio i kako zapravo taj scenarij ... Ali to je bilo pa prošlo.

Sada sam, vidite, završio svoj prvi roman.

Plavuša se i dalje nije činila osobito impresioniranom činjenicom da on stoji tu pred njenim vratima, sa svojim prvim romanom u žutom fasciklu pod rukom.

– Mislio sam, možda bi gospođica Viktorija mogla malo ga pročitati, pregledati, dati mi koji savjet ...

Plavušine obrve se trgnuše kao da je to zapanjujuće najgluplja ili najdrskija ideja koju joj je itko ikada iznio. Osjećao je kako mu se gruda srama, poniženja, a i bijesa stade lagano odmatati u želucu. Tanke, brze zmijice palacale su zelenim jezicima i otvarale grimizne oči. Ne, nije smio dozvoliti da ga ova sada i ovako izbaci iz takta. Duvnjakov koktel narkotika možda je djelovao na zvijer u njemu, ali nije mogao ništa protiv njegove opake i naprasne naravi. Oko te stvari trebao se sam pobrinuti.

– Znam da me vjerojatno smatrate krajnje drskim što sam ovako banuo, ali nisam uspio pronaći broj telefona, nitko mi ga nije znao reći, a kako bih doista volio da upravo gospođica pročita moj roman ...

– No, Nadi, daj ga više pusti unutra. Ne moraju susjedi sve čuti. – netko se oglasi iz unutrašnjosti stana. Glas je bio ženski, vrlo mlad, gotovo dječji, odnosno poput glasa djevojčice koja

pokušava zvučati kao odrasla žena. Nije moguće da je to ona, pomisli Tin. Mada je zapravo nikada nije vidio, čak ni na slici, stvorio je sliku o njoj na osnovi ono malo podataka koje je o njoj uspio naći i pročitati (čuvala je svoj privatni život kao zmija noge).

Plavuša je još nekoliko trenutaka stajala na vratima, kao da se predomišlja što bi bilo najpametnije učiniti, a onda se pomakne u stranu i jače otvori vrata, propuštajući ga.

On se nasmiješi i zakorači unutra.

Dugi hodnik, vodio je ravno do dnevne sobe koja nikakvim vratima nije bila odvojena od njega. Na desnoj strani, vrata od mutnog stakla s uzorkom odvajala su taj dio stana i skrivalo ga od pogleda pridošlica i nepozvanih gostiju koji dolaze u kasne noćne sate. Zidovi hodnika na obje strane bili su iščičkani slikama. Ako se Valentina pitalo, bilo je to premoderno viđenje stvari, svi ti ljudi bez lica i sablasne prikaze koje tko zna što predstavljaju. On nije razumio tu modernu umjetnosti. Ako je izgledalo kao nešto što bi dijete uspjelo narisati za njega, to nije moglo predstavljati išta lijepo i bitno.

– Sjedite. Ja ću za minutu. – dječje-ženski glas se oglasi iz sobe pored balkona, lijevo od dnevne sobe u koju je baš ušao. Plavuša, Bernarda, sjedne na ugao velike kutne garniture i dalje ga jednako sumnjičavo promatrajući, pa on, kako bi smirio strasti (mada prigušene ili bar neizrečene) sjedne na suprotni kraj stavljajući žuti fascikl sa svojim romanom sebi u krilo sam sebi izgledajući kao prestrašeni đaćić.

– I kojom se temom bavi vaš roman?

Valentin slegne ramenima pokušavajući pronaći prave riječi.

– Klasična tema borbe dobra i zla. Ne vjerujem da sam pronašao toplu vodu, da sam izmislio nešto novo, ali ...

– Niste valjda od onih koji vjeruju da se zlo može uništiti dobrim?

– Ne. – nasmije se on. – Prije će biti da vjerujem u "klin se klinom" izbija.

– Tako ništa nećete postići, samo ćete jedno zlo zamijeniti drugim.

Moj je moto: zlo se može uništiti samo još većim zlom.

Malo se namrštio. Izrekla je to kao da njene riječi skrivaju neko posebno značenje, kao da bi trebao shvatiti njihovu dubinu. Ilije nije dobro shvatio?

– I recite mi kako to da ste odabrali upravo mene kao svog ... mentora? – nastavi ona.

– Zapravo su mi vas preporučili. – odvrati on povisujući glas, dovikujući se i osjećajući se vrlo glupo zbog toga. Zagleda se u niski ovalni stolić za kavu, svijetle boje bukve, i vrlo jednostavnog dizajna.

Nekoliko papira bilo je nemarno razbacano po njemu, na njima je nešto bilo naškrabano nečitim rukopisom (očito njenim) te jedan veliki rokovnik s finim, zelenim Faber-Castell flomicom položenim u sredinu rokovnika koji kao daje samo čekao da ga netko primi u ruke i počne pisati. Nije moguće da u ovo moderno doba tehnologije i kompjutera ona još uvijek piše rukom, pomislio je i užasnulo se nad idejom da bi sve ove stranice svog romana koje su se nalazile tu pred njim trebao napisati rukom. Bila je to totalno sumanutu ideja.

– A vi, da li ste pročitali neku od mojih knjiga? – željela je znati vlasnica dječje-ženskog glasa. Ovo je bio trenutak kad je trebao slagati, znao je, ali nešto u njemu mu je govorilo da bi ga, ako mu postavi neko pitanje u vezi s njenim knjigama na koje on ne bi znao odgovoriti, to definitivno još više diskreditiralo u cijeloj ovoj priči u koju je i onako od samog početka ušao na lijevu nogu.

– Ne, žao mi je. Ne čitam takve stvari. – ovo posljednje definitivno nije trebao reći i bio je toga svjestan onog trenutka kad je čuo zvuk riječi kako mu izlaze iz usta, ali sada je i onako bilo prekasno.

– Ali svi mi vas preporučuju. Da nikada ne odbijate pomoći mladom piscu i sve to. Ne da sam ja osobito mlad po godinama, ali svakako početnik s oskudnim iskustvom u pisanju ... – pokušavao je popraviti što je usrao i onda odustao shvaćajući kako si sa svakom novom riječi

samo još dublje kopa grob. No, krasno. Noćas mu baš ništa nije išlo od ruke, bez obzira na plavi Mjesec i Elvisa.

Ona i dalje nije izlazila iz one sobe. Što li je to moglo biti tako neodgodivo bitno da nije mogla prekinuti i posvetiti mu nekoliko minuta? No, dobro, naposljetku pojavio se nepozvan i nije mogao očekivati da će ga dočekati raširenih ruku. Davnih mu je još dana Gabriela rekla ...

I onda kad su mu misli nehotice dotakle njegovu mrtvu bivšu prijateljicu on naglo prekine započetu misao i blokira je. To je i dalje bila tema koja mu je ostavljala gorak okus u ustima.

Stvari su se uostalom odvile po najboljem mogućem redu, koliko je to bilo moguće u nastaloj situaciji.

Miki je prihvaćen kao Stankin ubojica kad je, nekoliko dana nakon što su Tin i Gabriela posjetili Lužnicu, jedna od časnih u kosilici našla Mikijevu narukvicu koju je Tin podmetnuo kad je istovario Stankino tijelo u jezero. Nije mogao znati da će časne kositi travu rano ujutro, prije nego tijelo bude nađeno, i da će se narukvica koja je trebala biti ključni dokaz toga tko je djevojčin ubojica, zaglaviti u glupoj mašini. Srećom pa je sestra koja je rastavljala kosilicu koja se počela čudno ponašati shvatila kako bi nađena narukvica možda mogla imati nešto sa slučajem ubijene djevojke pa ju je predala zaprešićkoj policiji. Slučaj je time bio riješen.

Nestanak Gabriele Petković i Heinricka Zuberstimmfessera zaključen je nakon što je utvrđeno kako su te dvije osobe prešle granicu jedan dan nakon njihovog navodnog nestanka. Zuberstimmfesser je kupio avionsku kartu za sebe i gđicu Petković i nestali su put Ziiricha. Veza između hrvatske policajke i njemačkog pedofila nikada nije razjašnjena, ali im se nakon ulaska u EU gubi trag (odnosno, nekoliko puta su se i jedan i drugi poslužili kreditnim karticama, ali to je bilo jedino što je još dokazivalo da su ili živi ili da se netko služi njihovim karticama).

Edi, ako je što i sumnjao u priči o bijegu svoje djevojke i debelog Nijemca, morao je biti kuš jer mu je Tin bez okolišanja pokazao dokaze koji su Edija teretili za dilanje i provalu. Naravno, nije se radilo o dokazima koje bi Tina inkriminirali kao kupca iste. Riječ je bilo o snimkama iz ljekarne u koju je Edi nekoliko puta provalio, kao i snimkama osobe čije se lice ne vidi jer je kamera na osobi koja kupuje od Edija znatnu količinu heroina, kao i tablete kojima se "samo-poslužio" u već spomenutoj provali ljekarne. Osoba koja je stvari kupovala, bila je Stanka, koja je bila Tinova najduža veza. Zašto' je Duvnjak odabrao nju kao svoju žrtvu, Tinu nikada neće biti jasno. Možda je jednostavno pogrešno protumačio stvari, jednako pogrešno kako je to Stanka protumačila kad gaje onaj put ugledala na ulici u društvu policajke. Glupa djevojka. Samo zbog toga bila je zaslužila sve ono što joj je napravio, odnosno onaj dio koji joj se nije svidio. Mada, bilo je teško reći što se djevojci poput Stanke sviđa, a što ne. Ponekad bi se i sam iznenadio u kakvim je stvarima uživala.

U svakom slučaju, Edi se Tina dovoljno bojao da ne postavi ni jedno glupo pitanje u vezi s Gabrielinim nestankom. Ako se Tina pitalo, to je bilo jedino pošteno. I onako je nastavio uzimati robu od Edija i bio mu je najbolji kupac. A sada kad više nije bilo policajke koja će nadzirati svaki njegov pokret, Edi se mogao u potpunosti prepustiti svim svojim slatkim malim slabostima. Od onoga što je zarađivao prodajući robu Tinu mogao si je u kratkom roku kupiti sigurnu i brzu kartu u jednom pravcu. Totalno nepovratnu.

– To sve svakako puno toga objašnjava. – rekla je Viktorija. Njemu samom naravno ništa od svega skupa nije bilo jasno, ali kako se djevojka upravo pojavila na vratima, ideja je bila da će objašnjenje upravo sada uslijediti. Ali razvoj događaja krenut će posve drugačijim tokom.

Po njegovim informacijama trebala je biti trideset i četiri, trideset i pet godina stara. Ova djevojka koja je ušla u sobu jedva daje mogla imati dvadeset. Derište kričavo crvene kose, nekoliko plavih, zelenih i bijelih pramenova koji su stršali svaki na svoju stranu izgledajući raščupani, ali vjerojatno pomno dotjerani upravo u taj položaj i zbetonirani gelom, lakom ili koji već otrov klinci koriste u ovo vrijeme. Bila je odjevena u dizajnerske traperice, crni topić s fluorescentno zelenim natpisom Esprite koji je odgovarao sjenilu na njenim kopcima, te s natikačama od jeansa i štrasa na nogama. Nokti na rukama i nogama obojani jednakim fluorescentno ze-

nim lakom poput sjenila. Neki bljedunjavi ruž boje mesa na usnama. Bila je izglednija mršava i upravo sablasno blijeda. I ...

Valentin je od tog prvog trenutka znao daje nešto veoma pogrešno u vezi s tom curom.

– Kako to mislite: to puno toga objašnjava?

Nije ništa odgovorila. Samo mu se polako stala približavati, očiju pozorno uprtih u njegove.

Cura je imala neki problem s očima. Ili je imala leće u boji. Neke čudne. Ili je nešto jako, jako bilo krivo.

Postao je svjestan kako obje, plavuša na jednom kraju, sjedeći na uglu garniture i crvenokosa koja mu se približavala, jednako čudno zure u njega. Ne samo napadno i bezobrazno već jako, jako čudno. Čudno na način koji ne bi znao objasniti. I onda je odjednom bio siguran da crvenokosa zna što je on.

– Dajte da vidimo taj vaš roman . – rekla je crvenokosa zaustavljajući se pred njim i pružajući ruku. Protrnuo je. Smiješno, pokušavao je uvjeriti sam sebe. Mogu ove dvije koke srediti prije nego još jednom udahnu. Udahnu? Nesvjestan da napadno zuri u crvenokosine grudi iza crnog topića s fluorescentnozelenim natpisom, on shvati da ne može nazrijeti nikakvo pokretanje njenog grudnog koša u udisaju ili izdisaju. Pažljivo je promatrao, ali ništa se nije događalo. Osim toga od cure su dolazili posve pogrešni i nimalo živi signali.

Kriste! Stojte to što stoji pred njim?!

Digao je pogled prema njoj, mutno svjestan da plavuša na drugom kraju garniture polako ustaje. Crvenokosine oči bile su posve neprirodne, voštane i vrlo, vrlo mrtve. Izgledale su istovremeno prozirne i kao isklesane iz mramora, bjeloočnica ispresijecane čudnim, ljudskom oku nevidljivim plavičastim žilicama, a kako joj je i šarenica bila plava oči su kompletno stvarale dojam obojenog stakla iza koga svijetli plava svjetlost.

I u tom trenu nešto joj je srebrno prošlo kroz oči, zavrtjelo joj se kroz šarenicu, ponirući prema zjenicama koje kao da su bile obrubljene zlatnom niti. Sve skupa nije potrajalo više od djelića sekunda, ali desilo se, vidio je. Ljudsko oko ne bi registriralo taj pokret, ali oči vukodlaka ...

Bio je svjestan da se plavuša polako približava. Bio je svjestan da crvenokosa i dalje stoji pred njim, postojano pružene ruke i ukočenog smješka na poluotvorenim ružičastim usnama (O, Bože, pogledaj joj zube! "Crvenkapice, Crvenkapice, zašto su ti zubi tako šiljati?!" "Da te bolje pojedem, vuče."). I bio je svjestan koliko je iskonski uplašen. Možda po prvi puta u životu mogao je shvatiti kako su se osjećale njegove žrtve kad bi im pristupio, samouvjeren i okrutan, siguran u svoju nadmoć, kad bi one počele shvaćati kako je nešto veoma pogrešno s njime. Možda je tek sada mogao shvatiti što zapravo znači biti smrtno uplašen.

